

SVT VI : 56 : 3

041 kieli	finfre
100 tekijä	
245 nimeke	Suomen väkiluku joulukuun 31. päivänä 1920 (seurakuntakirjojen mukaan)
246 rinnakkaisn. fre	Population de la Finlande au 31. décembre 1920 (selon les registres ecclésiastiques)
248 osan tiedot fin	3 : Läsnäolevan väestön ryhmitys ammatin ja elinkeinon sekä talouskunta-aseman mukaan
248 osan tiedot fre	3 : Population présente groupée d'après la profession
260 julk.	Helsinki, Tilastollinen päätoimisto, 1923
440 sarja	Suomen virallinen tilasto 6 : 56 ; 3
598 huom.	svt
740 muu nimeket.	Väestötilastoa
650 svt aihealue	Väest - Befolkning - Population
650 asiasanat	
650 tietov.	1920
651 alue	Suomi - Finland

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO

VI

VÄESTÖTILASTOA

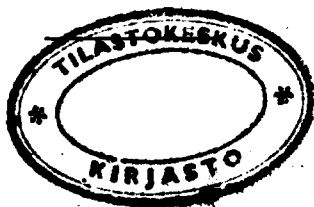
56:3

SUOMEN VÄKILUKU
JOUUKUUN 31 PÄIVÄNÄ 1920
(SEURAKUNTAKIRJOJEN MUKAAN)

III NIDE
LÄSNÄOLEVAN VÄESTÖN RYHMITYS AMMATIN JA ELINKEINON
SEKÄ TALOUSKUNTA-ASEMAN MUKAAN

*POPULATION DE LA FINLANDE
AU 31 DÉCEMBRE 1920
(SELON LES REGISTRES ECCLÉSIASTIQUES)*

*TOME III
POPULATION PRÉSENTE GROUPEE D'APRÈS LA PROFESSION*

15556

HELSINKI, 1923
VALTIONEUVOSTON KIRJAPAINO

Esipuhe.

Esillä olevassa julkaisussa tehdään selkoa siitä osasta n. s. yleisen väenlaskennan tuloksia, joka kohdistuu läsnäolevan väestön ryhmitykseen ammatin ja elinkeinon sekä talouskunta-aseman mukaan joulukuun 31 päivänä 1920. Aikaisemmin on jo, Suomen Virallisen Tilaston VI sarjan numeroina 56: 1 ja 56: 2 julkaistu kaksi nidettä selontekoja mainitun laskennan tuloksista. Edellinen näistä sisältää selvityksen tasavallan ja sen eri osien virallisesta väkiluvusta ja tämän jakaantumista «läsnäolevaan» ja «poissaolevaan» väestöön samaten kuin läsnäolevan väestön ryhmittymisestä puhekielen mukaan ja vieraiden maiden täällä oleskelevista alamaisista. Jälkimmäisessä on tehty selkoa väestön — erikseen koko, läsnäolevan ja poissaolevan väestön — jakaantumisesta sukupuolen, iän ja siviilisäädyn sekä uskonnollisuuden ynnä syntymäpaikan mukaan, edelleen «läsnäolevan» väestön sivistyskannasta ja «poissaolevan» väestön oleskelupaikasta. Näissä niteissä on siten tehty selkoa kymmenvuotistaulukon I—IV taulukkojen sisällöstä. Nyt painosta ilmestyvä nide sisältää taas yhteenvedon tauluston V taulukkoon merkityistä tiedoista, joten siis täten on saatettu julkisuuteen kaikki yleisen väenlaskennan tulokset, mikäli on katsottu olevan syytä painattaa

ne. Ensimmäisestä on tietenkin saatavissa suuri määrä tietoja, joita taloudellisista syistä ei ole katsottu mahdolliseksi sisällyttää julkaistaviin taulustoihin. Nämä tiedot, s. o. seurakunnittaiset tiedot kaikista niistä seikoista, jotka on julkaistu osin kunnittain, mutta suurimmaksi osaksi vain lääninyhteenveitoina, säilytetään Tilastollisen Päätoimiston arkistossa, ja ovat siellä asiaa harrastavien tutkijain käytettävissä.

Suurissa piirtein esillä oleva selonteko, samaten kuin sen pohjana oleva tilastoaineistokin, liittyy vastaavaan selontekoon vuoden 1910 laskennan tuloksista. Taulustoon nähden on kuitenkin katsottu välttämättömäksi tehdä se muutos, että on julkaistu läänittäiset tiedot ammattijaoituksesta entistä seikkaperäisempinä. Käyttämällä tiivistä latomusta kuin aikaisemmin on kuitenkin saavutettu, että taulusto on suppeampi kuin vuoden 1910 vastaavassa julkaisussa.

Esillä olevan selonteon on, samaten kuin myös I ja II niteen tekstiesitykset, laatinut allekirjoittanut Tudeer, joka myös on valvonut ensiaineiston tarkastusta ja käyttöä.

Helsingissä, Tilastollisessa Päätoimistossa, lokakuulla 1923.

Martti Kovero.

A. E. Tudeer.

Sisällys.

<i>Tekstiä (siv. 1—55).</i>		<i>Sivu</i>
Johdanto		1
I. Yleinen elinkeinoryhmitys		5
A. Koko väestö		5
B. Ammatissa toimiva väestö		14
II. Talouskunta-asema		20
III. Tärkeimpiin elinkeinohaaroihin kuuluvan väestön ammatti- ja yhteiskuntaluokat ..		27
A. Maatalousväestö		27
B. Teollisuusväestö		36
C. Kulkulaitosväestö		43
D. Kauppaväestö		45
E. Julkisesta toiminnasta toimeentulonsa saava väestö		47
F. Opetuslaitoksesta elävä väestö		49
G. Terveystenhoitoväestö		51
H. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjät ..		52

Tauluja (siv. 1—91).

I. Läsnaoleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elinkeinon mukaan	2
II. Läsnaoleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elinkeinon pääryhmän mukaan, läänittäin ..	36
III. Läsnaoleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elinkeinon mukaan, läänittäin	66
Ranskankielinen ammattiluokitus	90

Table des matières.

<i>Texte (pag. 1—55).</i>		<i>Page</i>
Introduction		1
I. Répartition de la population selon la profession		5
A. Population totale		5
B. Population active (personnes exerçant une profession)		14
II. Répartition des personnes selon leur rapport au ménage		20
III. Répartition de la population selon la profession et la situation professionnelle dans les groupes de profession les plus importants		27
A. Agriculture et dérivés		27
B. Industrie		36
C. Communications		43
D. Commerce		45
E. Services publics		47
F. Enseignement		49
G. Service sanitaire		51
H. Personnes vivant de capital, d'une pension ou de rentes		52

Tableaux (pag. 1—91).

I. Population présente, groupée d'après la profession	2
II. Population présente, groupée d'après la profession, par départements (les groupes les plus importants)	36
III. Population présente, groupée d'après la profession, par départements	66
Catégories des professions ou des moyens d'existence du chef de famille, nomenclature française	90

Johdanto.

Ensimmäisessä niteessä selontekoa Suomen väkiluvusta joulukuun 31 päivänä 1920 on tehty selkoa n. s. yleisen väenlaskennan aineiston keräilystä, tarkastuksesta ja käyttelestä yleensä.¹⁾ Siinä on myös jäljennetty kymmenvuotistauluston V taulukko, joka sisältää väestön jakaantumisen ammatin ja elinkeinon sekä talouskunta-aseman mukaan, samaten kuin ne »yleisten muistutusten» kohdat, jotka sisältävät ohjeita mainitun taulukon täyttämistä varten. Ammattiryhmitys, joka yksityiskohtia myöten käy selville I taululiitteestä, pysytettiin suurin piirtein samana kuin vuonna 1910 käytetty, jotta siten varattaisiin mahdollisuus vertailla eri vuosien tietoja ja seurata viimeaikaista kehitystä tällä alalla. Vain muutamissa harvoissa kohdissa katsottiin tarpeelliseksi tehdä erinäisiä muutoksia. Näidenkin tarkoituksena oli enimmäkseen edellisellä kerralla saadun kokemuksen nojalla selvittää nimikkeitä, kun taas asiallisia muutoksia tehtiin vain kaksi. I ammattiluokassa, maatalousväestö, erotettiin kruununtorpparit omaksi ryhmäksi erilleen lampuodeista ja maatorppareista, jotka ovat päätilan alaisia, ja V luokassa, julkinen toiminta, erotettiin kunnallishallinto samoin omaksi ryhmäksi erilleen siviilihallinnosta. — Myös »yleisten muistutusten» ohjeet laajennettiin melkoisesti vuodesta 1910, koska silloin oli havaittu ne riittämättömiksi.

Valitettavasti täytyy tässä kuitenkin todeta, että kerääntynyt aineisto ei ollut niin täydellistä eikä täsmällistä, kuin suotavaa olisi ollut, t. s. ettei ammattitilasto nyt enempää kuin aikaisemminkaan ole ajan vaatimusten tasalla. Tämä johtuu ennen kaikkea siitä, että kirkonkirjain tiedot niissä mainittujen henkilöiden ammatista eivät yleensä ole senluontoisia, että niiden nojalla voisi laatia uudenaikaista ammattitilastoa.

Ensiksikään ammattia tai elinkeinoa koskevat merkinnät eivät yleensä ole niin yksityiskohtaisia, että niistä ilmenisi kunkin henkilön toiminnan erikoislaatu, joten taulustoa täytettäessä syntyy epävarmuutta siitä, mihin ammattiluok-

kaan mikin henkilö on luettava. Toiseksi kirkonkirjojen ammattia koskevat merkinnät hyvin yleisesti ovat vanhentuneita. Papiston on näet mahdotonta seurata seurakuntalaistensa ammattivaihteluita, jotka nykyään ovat jokapäiväinen ilmiö. Varsinkin suurissa kaupungeissa ja niissä maalaiskunnissa, joiden väestö on hyvin liikkuvaa, antavat ammattimerkinnät näistä syistä toivomisen varaa. Edelleen on mainittava se puutteellisuus, että seurakunnankirjat yleensä sisältävät tietoja vain päähenkilöiden ammatista, kun taas perheenjäsenistä ei tässä suhteessa ole läheskään täydellisiä merkintöjä. Vaikka melkoinen osa perheenjäsenistä tosiasiallisesti harjoittaa aivan omaa ammattia, luetaan ne mainitusta syystä päähenkilön ammattiin kuuluviksi. Samasta syystä on papiston ollut vaikeata antaa tietoja siitä, moniko perheenjäsen toimii perheen päähenkilön ammatissa. — Suurta vaikeutta ja ilmeisesti myös yhdenmukaisuuden puutetta tietojen antamisessa on edelleen aiheutunut siitä, että huomattava osa väestöstä saa toimeentulonsa kahdesta tai useammastakin elinkeinosta, tavallisimmin rinnan maanviljelyksestä ja metsätöistä sekä rahdinajosta tai, saaristokunnissa, maanviljelyksestä ja kalastuksesta. Koska nämä henkilöt on merkittävä vain yhteen ammattiryhmään, saattaa jossain määrin olla taulustonlaatijan mielivaltaisesta harkinnasta riippuvaista, mihin ne luetaan, eikä niin ollen ole takeita siitä, että eri paikkakunnilla — taikka eri vuosina — on noudatettu samoja periaatteita. Tämä puutteellisuus osoittaa selvästi, että nykyinen järjestelmä, joka perustuu valmiiden taulustojen antamiseen tilastoa käytttelevälle virastolle, ei, niinkuin niin usein on huomautettu, onää vastaa tarkoitustaan, vaan että olisi aika saada todellisia väenlaskentoja koko maan väestöstä tai ainakin nominatiivisia tietoja, joita vapaasti voisi ryhmitellä yhdenmukaisten periaatteiden mukaan.

Muitakin virheellisyyksiä esiintyy, joita ei voida viedä kirkonkirjojen puutteellisuuksien laskuun, niin paljon kun nämä ovatkin vaikuttaneet

¹⁾ Vrt. S. V. T. VI: 56: 1.

Toisinaan ovat taulustojen täyttäjät tehneet ilmeisiä erehdyksiä ammattijaoitusta tehdessään, ja onpa eräitä tapauksia, joissa ei edes ole koetettu tunnollisesti antaa tietoja, vaan on täytetty taulu summamutikassa tai jäljentämällä vuoden 1910 tauluston luvut, kenties hiukan vain niitä muuttaen. Mikäli ilmoitetut tiedot ovat näyttäneet todenmukaisilta, ei Päätoimistolla ole ollut mahdollisuutta tarkastaa, vastaavtko ne tosioloja. Yhtä vähän on ollut mahdollista tarkastaa, että ammattinimityksiä aina on käytetty oikein, elleivät eri luvut luonnottomalla suuruudella tai pienuudella ole herättäneet huomiota.

Monin paikoin papit ovat koettaneet henkilökohtaisen tuntemuksensa nojalla tai muulla tavoin täydentää kirkonkirjojen tietojen puutteellisuksia, mutta kun he eivät ole voineet panna toimeen todellista väenlaskentaa, on tietoihin kaikesta huolimatta jäänyt puutteita.

Vaikeudet täyttää ammattitaulu olivat eräissä seurakunnissa niin suuret, että taulu on jätetty kokonaan tyhjäksi. Ne 16 seurakuntaa, jotka eivät ole katsoneet voivansa antaa lainkaan tietoja väestönsä ammatista ja elinkeinosta enempää kuin sen ryhmittymisestä talouskuntaseman mukaan, olivat ensiksikin 9 Helsingin seurakuntaa, nim. eteläinen ja pohjoinen suomalainen, samoin eteläinen ja pohjoinen ruotsalainen, Sörnäisten suomalainen ja ruotsalainen, saksalainen, roomalais-katolinen ja mooseksenuskoinen seurakunta, edelleen Turun luterilainen ja mooseksenuskoinen seurakunta, Porin, Tampereen ja Vaasan luterilainen sekä Viipurin suomalainen luterilainen seurakunta ynnä Viipurin maaseurakunta. Koska Helsingissä, Turussa, Porissa, Tampereella, Vaasassa ja Viipurissa oli suoritettu todellinen väenlaskenta, voitiin tässä kerättyjen tietojen avulla korvata kymmenvuotistauluston puuttuvat tiedot väestön ammatista ja elinkeinosta. Tämä suoritettiin interpoloimalla seuraavalla tavalla. Ensiksikin jätettiin kokonaan käyttämättä ammattitiedot niistä näiden kaupunkien seurakunnista, joiden osalta kymmenvuotistauluston V taulu oli täytetty, ja laskettiin puheenalaisten kaupunkien väestön ammattiryhmitys yksinomaan todellisen väenlaskennan lukujen pohjalla. Yleensä lähdettiin siitä edellytyksestä, että koko laskenta-alueen väestö vastasi asianomaisten seurakuntien yhteenlaskettua väestöä, mutta Viipuriin nähden tehtiin se poikkeus, että interpoloinnin pohjaksi pantiin kaupungin rajain sisällä asuvan väestön ammattijaoitus. Viipurin maaseurakuntaan nähden oli pakko käyttää vähän mutkik-

kaampaa menettelyä. Tämän seurakunnan puuttuvat ammattitiedot saatiin siten, että ensin laskettiin Viipurin esikaupungeissa, s. o. tämän kaupungin laskenta-alueella, kaupungin rajain ulkopuolella asuvan väestön kokonaisuudessaan kuuluvan puheenalaiseen seurakuntaan. Esikaupunkien ulkopuolella asuvan väestön ammattiryhmityksestä ei ollut suoranaisia tietoja saatavissa, tämän johdosta nämä, samaten kuin vuonna 1910, interpoloitiin Lappeen vastaavien tietojen pohjalla.

Sen lisäksi, että tietoja toisaalta kokonaan puuttui, havaittiin lukuisten seurakuntien ammattitiedot jossakin tai joissakin suhteissa puutteelliseksi, virheelliseksi tai epäiltäviksi. Kaikkiaan oli pakko palauttaa taulusto tai jokin sen osa ammattitaulun tietojen täydentämistä tai oikaisemista varten 253 seurakunnalle. Nämä jakaantuivat läänien kesken seuraavasti:

Uudenmaan lääni	.....	24
Turun-Porin	»	31
Ahvenanmaa	.....	3
Hämeen	»	28
Viipurin	»	49
Mikkelin	»	19
Kuopion	»	17
Vaasan	»	49
Oulun	.....	33

Puutteellisuudet ja virheellisyydet olivat monenlaisia. Kunkin yksityisen taulukon numeroita tarkastettaessa ilmeni osa, esim. kun yhteenlaskettavien todellinen summa ei vastannut merkittyä summaa tai kun joku luku sinänsä tuntui mahdottomalta; saman tauluston eri taulukkojen vertailu paljasti taas toisia virheitä. Useimmat virheellisyydet tai epäiltäviltä näyttävät seikat tulivat näkyviin verrattaessa tauluston numeroita vuoden 1910 vastaaviin lukuihin. Jos tällöin ilmeni tuntuvia eroavaisuuksia, tiedusteltiin aina, olivatko tiedot oikeat ja mistä eroavaisuus johtui. Tavallisimmat seikat, jotka aiheuttivat kirjeenvaihtoa, olivat seuraavat.

Maanviljelijäin ja torpparien luvut (V taulun kohdat I A 1 ja I A 5) antoivat hyvin yleisesti aihetta epäilyksiin, ne kun suuresti poikkesivat vuoden 1910 tiedoista; koska torppienvapautus laskentahetkenä paraillaan oli suoritettavana ja koska se oli eri pitkälle kehittynyt eri paikkakunnilla, aiheutti yleensä vain näiden ryhmien yhteenlasketun luvun huomattava muuttuminen tai torpparien luvun melkoinen lisääntyminen kyselyjä. Samoin tiedot kruununtilojen ja -uutistilojen haltijoista, kruunun ja kirkollis-

virkekatalogien vuokraajista sekä itsenäisen tilan vuokraajista (I A 2—4) hyvinkin usein ilmoitettiin niin poikkeavalla tavalla vuoden 1910 tiedoista, että oli syytä epäillä joko ne tai vuoden 1910 tiedot virheellisiksi. Suurta vaivaa aiheutti edelleen palkollisten luku (I A 9), varsinkin kun kovin usein osa näitä oli merkitty maanviljelijäin y. m. henkilöpalvelijoiksi sarakkeisiin h-i. Myös päivätyöläisten luvussa oli lukuissa seurakunnissa ilmoitettu tapahtuneeksi luonnottoman suuria muutoksia sitten vuoden 1910. Edelleen oli useassa seurakunnassa jätetty osasto II: teollisuus ja käsityö, kokonaan tyhjäksi, vaikka niissä melkein poikkeuksetta on käsityöläisiä. Niinikään puuttui toisinaan tietoja postin palveluksessa olevista henkilöistä, kansakoulunopettajista t. m. s., joita kuitenkin yleensä kaikkialla on. Myöskään jaotus itsenäisiin ja päällystöön sekä työläisiin ja palveluskuntaan ei aina ollut oikea; varsinkin tehtiin tässä suhteessa erehdyksiä erinäisiin käsityöläisryhmiin nähden. Tiedot eläkkeellä eläjistä ja syytinkiläisistä poikkesivat eräissä tapauksissa huomiota herättävällä tavalla vuoden 1910 luvuista. Selvää on myös, että useissa seurakunnissa oli käytetty ammattiluokituksen lopussa olevia, jonkin verran epämääräisiä ryhmiä kaatopaikkoina, joihin oli merkitty kovin suuri osa väestöä.

Tiedot väestön jaotuksesta talouskuntauksen mukaan antoivat nekin aihetta laajaan kirjeenvaihtoon. Edellä on jo mainittu, että palkollisia useasti oli merkitty henkilöpalvelijoiksi sarakkeissa h—i. Lukuunottamatta joitakin tapauksia, joissa väestön jakaminen puheenalaisessa suhteessa eri sarakkeille oli kauttaaltaan virheellinen, olivat päähenkilöitä koskevat merkinnät yleensä luotettavilta näyttävät; eräissä tapauksissa oli tosin naispuolisten päähenkilöiden luku niin suuri, että selvästi huomasi jonkin väärinkäsityksen tapahtuneen, esim. että vaimotkin oli luettu päähenkilöiksi. Sen sijaan jaotus sellaisiin perheenjäseniin, jotka eivät ota osaa päähenkilön ammattityöhön, ja niihin, jotka avustavat päähenkilöä, hyvinkin usein oli virheellinen, vaikka »yleisissä muistutuksissa» olikin annettu selvät ohjeet siitä, millä perusteilla tämä jako oli tehtävä. Toisinaan oli kaikki omaiset viety edelliseen luokkaan, toisinaan päinvastoin, ja vielä useammin oli jompikumpi ryhmä siksi vähälukuinen toiseen verrattuna, että sen luvut eivät voineet vastata tosiloja. Myös näyttää sen seikan määrittelemisen, milloin perheenjäsen on katsottava päähenkilöä avustavaksi, milloin taas itsenäiseksi päähenkilöksi,

aiheuttaneen virheitä ammattitaulun täyttämässä. Tällaiset virheet oli helpot huomata, kun näitä avustavia perheenjäseniä oli merkitty sellaisiin ammattiryhmiin, joissa päähenkilöt työskentelevät toisen työssä, tehtaassa t. m. s., ja joissa päähenkilön apulaiset on katsottava nekin itsenäisiksi työläisiksi, mutta jos suhteet muuten olivat vain vähemmän virheelliset, ei sitä yleensä ole ollut mahdollista todeta.

Kirjeenvaihto aiheutti suuren määrän oikaistuja. Yleensä voi sanoa, että Päätoimiston huomautukset, silloinkin kun oli puhe vain epäilyttäviltä näyttävistä tiedoista, puhumattakaan suoranaista virheistä, osoittautuivat oikeaan osatuiksi, joten seurakuntien esimiehet niiden mukaan tekivät korjauksensa. Joissakin tapauksissa saattaa tosin epäillä, että muutokset tehtiin vain, jotta asiasta pääsisi vähällä, ollenkaan tarkastamatta, vastasivatko oikaistut tiedot tosiloja. Tietysti esiintyi myös lukuisia tapauksia, joissa papisto ei katsonut olevan aihetta oikaistuihin, vaikka tiedot olivatkin näyttäneet epäilyttäviltä. Näin tapahtui varsinkin silloin, kun vuoden 1910 tauluston vastaavat luvut — ainakin mikäli nyt ilmoitettiin — olivat virheelliset. Mutta oli sellaisiakin tapauksia, joissa tiedot ilmeisesti olivat väärinä, vaikka ne väitettiin oikeiksi ja vaikka ne koetettiin sellaisiksi selittää; selityksen onttoisuus on yleensä paljastanut asian oikean laidan. Mikäli tietojen laatu sen suinkin on sallinut, on tällaisissa tapauksissa, ellei uudistetustakaan kirjeestä ole ollut apua, Päätoimistossa koetettu oikaista tiedot, mutta näin ei tietenkään aina ole voitu tehdä.

Edellä olevasta katsauksesta voisi kenties tulla siihen käsitykseen, että tiedot maamme väestön ammattiryhmittymisestä ovat aivan hatarat. Tähän voidaan kuitenkin huomauttaa ensiksikin, että useimpien seurakuntien ammattitaulustoissa esiintyi vain joku ainoa aikaisemmin luetuista virheistä, ja toiseksi, että melkoinen osa näistä on saatu oikaistuksi. Kaikesta huolimatta erinäisiä puutteellisuksia epäilemättä on jäänyt aineistoon, joten se ei kaikkiin seurakuntiin nähden anna aivan täsmällisiä tietoja puheenalaisista seikoista. Edelleen on, kuten jo aikaisemmin on esitetty, syytä huomauttaa, että perheenjäsenten jaotus kokonaan ammatittomiin ja päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa avustaviin ei ole niin täsmällinen, kuin suotavaa olisi. Perheenjäseniin on myös luettu jokunen määrä sellaisia henkilöitä, jotka jo ansaitsevat toimeentulonsa kotinsa ulkopuolella, varsinkin palkollisina, maatalouden päivätyöläisinä tai teollisuustyöläisinä, mutta myös

muissa elinkeinoissa. Niinkään ei ole takeita siitä, että se osa väestöä, joka toimii sesonkityölläisinä kahdessa tai useammassa elinkeinossa, on ryhmitetty yhdenmukaisesti ja asianomaisen todellisen päätoimen mukaan. — Mutta ottamalla huomioon yllä sanotusta johtuvat rajoitukset voidaan lausua se yleisarvostelu, että väestön ryhmitys ammatin ja elinkeinon sekä talouskunta-aseman mukaan antaa suurin piirtein luotettavan kuvan tosiloista, sellaisina kuin ne olivat vuoden 1920 päättyessä.

Seuraavassa esityksessä tehdään varsinaisesti selkoa vain vuoden 1920 olosuhteista. Koska kuitenkin on erinomaisen mielenkiintoista ja tärkeitä saada käsitys siitä, mihin suuntaan

kehitys on käymässä, t. s. miten väestön ryhmittyminen ammatin ja elinkeinon, talouskunta-aseman ja yhteiskunnallisen aseman mukaan ovat muuttumassa, on samalla tehty erinäisiä vertailuja aikaisempiin ajankohtiin. Nämä on enimmäkseen rajoitettu vuoteen 1910, jolta on saatavissa useimmissa suhteissa verraten verrannolliset tiedot, kun taas aikaisemmilta vuosilta kootut tiedot useissa suhteissa eroavat näistä. Yleiskatsauksen saamiseksi on kuitenkin mahdollisuuden mukaan muodostettu vastaavat elinkeino- y. m. ryhmät myös vuosilta 1880, 1890 ja 1900, joten on mahdollista antaa kuva kehityksen kulusta viime neljänkymmenen vuoden aikana.

I. Yleinen elinkeinoryhmitys.

A. Koko väestö.

Kun seuraavassa puhutaan *koko väestöstä*, tarkoitetaan koko *lännäolevaa väestöä*, sillä pois-
saolevien ryhmittymisestä ammatin ja elinkeinon
mukaan ei ole koottu tietoja.

Yleiskatsauksen saamiseksi maamme väestön
jakaantumisesta elinkeinojen pääryhmiin esite-
tään alempana taulukko, jossa jaotus on tehty
kuuteen ryhmään, maatalousväestö, teollisuus-
väestö, kulkulaitosväestö, kauppaväestö, julki-
sesta toiminnasta elatuksensa saava väestö sekä
»muu väestö». Näiden ryhmien selitykseksi on
mainittava seuraavaa. Ensimmäinen ryhmä kä-
sittää ammattitaulun I osaston kokonaisuudes-
saan, siis alaosastot: maanviljelys ja karjanhoito,
puutarhanhoito, meijeriliike, metsänhoito, po-
ronhoito sekä metsästys ja kalastus. Teollisuus-
väestöön on luettu II osasto, siis myös käsityö-
läiset. Seuraavat kaksi ryhmää käsittävät am-
mattitaulun III ja IV osaston. Julkiscen toimin-
taan on luettu osastot V, VI ja VII, joten se kä-
sittää koko opetustoimen ja terveydenhoidon
siitä riippumatta, ovatko tähän luetut henkilöt
valtion ja kunnan palveluksessa vai eivätkö.
Toiselta puolen eräät julkisen toiminnan haarat
ovat jääneet ulkopuolelle puheenaisten ryhmän,

nim. metsänhoitolaitos, rautatiet, posti- ja len-
nätinlaitos sekä eräät pienemmät ammattiryh-
mät. Viimeinen ryhmä käsittää, paitsi vapaat
elinkeinot sekä pääomalla, eläkkeellä ja koroilla
eläjät, kaikki jossain määrin epämääräiset am-
mattiryhmät ja ammatittomat henkilöt. Tämä
luokitus ei kaikissa suhteissa ole tarkoituksen-
mukainen, mutta on katsottu olevan syytä nou-
dattaa sitä etupäässä siitä syystä, että siten on
saatu mahdollisuus valaista kehitystä aina vuo-
desta 1880 asti. Selvää on kuitenkin, että ryh-
mät eivät joka suhteessa täsmälleen vastaa toi-
siaan. Vuosien 1880 ja 1890 kaavat ovat keske-
nään samanlaiset, mutta vuoden 1900 kaava poik-
keaa siitä tuntuvasti, kun taas vuosien 1910 ja
1920 kaavat, kuten jo on mainittu, pääpiirteis-
sään käyvät yhteen. Kahden viimeainitun
vuoden tiedot eroavat toiselta puolen sikäli kol-
men aikaisemman vuoden tiedoista, että ne koh-
distuvat lännäolevaan väestöön, mutta jälkim-
mäiset koko väestöön poissaolevia erottamatta.
Yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi on tässä
tehty se oikaisu vuoden 1900 maatalous- ja
»muun» väestön määriin, mikä vuoden 1910 am-
mattitilastossa katsottiin tarpeen vaatimaksi.¹⁾

Koko maan väestön jakaantuminen elinkeino-
ryhmiin oli tämän mukaan seuraava.²⁾

Vuonna <i>Années</i>	Maatalous- väestö <i>Agriculture et dérivés.</i>	Teollisuus- väestö <i>Industrie, arts et métiers</i>	Kulkulaitos- väestö <i>Communi- cations</i>	Kauppaväestö <i>Commerce</i>	Julkisesta toi- mesta elävä väestö <i>Services publics</i>	Muu väestö <i>Autres professions</i>
1880	1 542 058	134 875	42 216	21 064	43 009	277 560
1890	1 729 842	190 599	50 356	29 212	51 078	329 053
1900	1 846 874	288 343	74 441	54 231	70 315	378 358
1910	1 937 198	357 220	84 351	64 589	69 828	408 011
1920	2 020 021	459 751	104 142	106 276	92 552	322 361
				%		
1880	74.8	6.6	2.0	1.0	2.1	13.5
1890	72.7	8.0	2.1	1.2	2.1	13.9
1900	68.0	10.6	2.8	2.0	2.6	14.0
1910	66.3	12.2	2.9	2.2	2.4	14.0
1920	65.1	14.8	3.4	3.4	3.0	10.3

¹⁾ Vrt. S. V. T. VI, 47: Suomen väkiluku 31 p:nä joulukuuta 1910, II Lännä olevan väestön
ryhmitys ammatin ja elinkeinon mukaan, Siv. 21—23.

²⁾ Yllä mainitussa julkaisussa esitetyt maatalous- ynnä »muuta» väestöä koskevat luvut vuo-
silta 1880 ja 1890 ovat sikäli virheelliset, että syytinkiläiset on luettu edelliseen ryhmään eikä jäl-
kimmäiseen, niinkuin seuraavilta vuosilta on tehty; tässä luvut on oikaistu.

Maamme pääelinkeino on ehdottomasti maatalous, siitä kun lähes $\frac{2}{3}$ väestöstä sai toimeentulonsa. Maatalousväestö on vuosikymmen vuosikymmeneltä kasvanut absoluuttisesti, mutta lisäykset ovat säännöllisesti pienentyneet. Ne olivat näet:

vuosina	1881—1890	187 183
»	1891—1900	117 633
»	1901—1910	90 324
»	1911—1920	82 823

Samalla onkin maatalousväestön osuus koko maan väestöstä, kuten äsken esitetystä prosenttiluvuista näkyy, pienentymistään pienentynyt.

Maatalous on tässä käsitetty sanan laajimmassa merkityksessä. Jos tahtoi oikean käsityksen siitä, mitä varsinainen maatalous täällä väestöllisesti merkitsee, olisi yllä olevista luvuista tehtävä erinäisiä vähennyksiä. Koska myöhemmin tehdään selkoa maatalousväestön kokoonpanosta, on tässä vain syytä mainita, että maanviljelyksestä kauempana olevat sivuelinkeinot, meijeriliike, metsänhoito, poronhoito, metsästyks ja kalastus antoivat tilaston mukaan toimeentulon 27 245 hengelle, puutarhanhoito edelleen 2 381 hengelle. Näitä tärkeämmät ovat kuitenkin ne poistot, jotka metsätyöt ja rahdinajo aiheuttaisivat, jos voitaisiin saada tietoa sellaisten henkilöiden luvuista, jotka niistä saavat pääasiallisen toimeentulonsa tai ainakin hyvin tärkeän sivuansion. Mikäli näillä henkilöillä on maapalsta tai mikäli heidän vanhempansa omistavat suuremman tai pienemmän viljelyksen ja he osan vuotta asuvat kotonaan, on ne ainakin sängen suurelta osalta luettu maatalousväestöön. Toiselta puolen sisältyy muihinkin elinkeinoryhmiin henkilöitä, jotka maataloudesta saavat suuren osan toimeentuloaan. Tällaisia ovat m. m. virkamiehet, liikemiehet y. m. s., jotka omistavat maatilan, syytinkiläiset, mikäli näillä on maanviljelystä, j. n. e. Voidaan näin ollen todeta, että maatalousväestö on verrattomasti lukuisampi kuin yhteenkään muuhun elinkeinoluokkaan kuuluva väestö.

Toiseksi tärkein ryhmä on teollisuusväestö. Oltuaan vielä vuonna 1880 vain 6.8 % väestöstä, on teollisuudesta ja käsityöstä toimeentulonsa saava väestö nopeasti kasvanut sekä absoluuttisesti että suhteellisesti, niin että siihen vuonna 1920 jo kuului 14.8 % väestöstä. Lisäykset eri vuosikymmeninä olivat seuraavat:

vuosina	1881—1890	55 724
»	1891—1900	97 744
»	1901—1910	68 877
»	1911—1920	102 531

Teollisuusväestö on näiden neljän vuosikymmenen kuluessa kaikkiaan kasvanut lähes $2\frac{1}{2}$ -kertaisella määrällään. Jos voitaisiin ottaa huomioon kaikki puuteollisuuteen luettavat työt, metsänhakuut y. m., laskemalla nekin henkilöt, jotka näistä saavat usein pääansion veroisen sivuansion, kasvaisi teollisuusväestön määrä virallista lukua melkoista suuremmaksi. Kaikissa tapauksissa teollisuusväestömme on suhteellisesti hyvin paljon pienempi kuin useimmissa länsimaissa.

Myös kulkulaitosväestö on viime aikoina kasvanut sängen ripeästi, nopeammin kuin maan kokonaisväestö. Kuitenkin on tämän väestön osuus koko väestöstä edelleenkin pieni, 3.4 %.

Suunnilleensamansuuruinen väestö saa toimeentulonsa kaupasta. Huomiota herättää, että kun kulkulaitosväestö vuonna 1880 oli kaksi kertaa kauppaväestöä lukuisampi ja vielä vuonna 1910 noin 20 000 henkeä sitä lukuisampi, on jälkimmäinen viime vuosikymmenen kuluessa lisääntynyt niin suuresti, että se on sivuuttanut edellisen. Näiden väestöryhmien lisäykset ovat näet olleet seuraavat:

	Kulkulaitosväestö	Kauppaväestö
vuosina 1881—1890	8 140	8 148
» 1891—1900	24 085	25 019
» 1901—1910	9 910	10 358
» 1911—1920	19 791	41 687

Julkisesta toimesta saa vain hyvin pieni osa väestöä toimeentulonsa. Äsken esitetyt luvut eivät, kuten jo on mainittu, vastaa valtion ja kunnan toimista toimeentulonsa saavan väestön todellista lukua, eikä valitettavasti tästä ole saatavissa aivan tarkkoja numeroita, varsinkaan ei vanhempiin vuosiin verrannollisia. Kuten puheenalaisista lukusarjoista ilmenee, osoittavat luvut julkisesta toimesta elävän väestön kasvaneen sekä absoluuttisesti että suhteessa koko väestöön. Tämä onkin luonnollista, kun valtio ja kunta ovat vähitellen ulottaneet toimintansa yhä uusille aloille samalla kuin nekin toiminta-alat, jotka vanhastaan ovat olleet niiden hallussa, vuosi vuodelta ovat laajentuneet. —Huomiota herättää puheenalaisen väestöryhmän väheneminen vuodesta 1900 vuoteen 1910. Se on ilmeisesti johtunut ammattikaavakkeen muuttamisesta, eikä vastanne tosioloja. Nousu viime vuosikymmenellä näyttää tästä syystä myös liian jyrkältä.

»Muu» väestö on kasvanut aina vuoteen 1910 saakka, mutta sitten vähentynyt huomattavasti. Tämä johtuu pääasiallisesti siitä, että sekä painetuissa ohjeissa että kirjeenvaihdossa on varoi-

tettu taulustojen täyttäjiä käyttämästä ammatitaulun viimeisiä osastoja »kaatopaikkoina». Tämä väheneminen ei siis suinkaan johdu tosiloissa tapahtuneesta muutoksesta; päinvastoin on syytä otaksua, että jos edellisiltä vuosilta olisi saatu vuoden 1920 lukuihin verrannolliset tiedot, olisi kehitys viime vuoteen saakka osoittanut nousua. Johtuu nimittäin asiain luonnosta, että elinkeinoelämän moninaistuessa m. m. sellaisten työläisten luku kasvaa, jotka vaihtavat ammattia työskennellen milloin yhden, milloin

toisen elinkeinon alalla ja joiden ammatista papiston näin ollen on melkein mahdotonta antaa tietoja. — Yllä sanotun johdosta äsken esitetyt pääelinkeinojen lisäysluvut vuosikymmeneltä 1910—1920 yleensä ovat vähän liian suuret.

Ennenkuin käydään tarkastamaan yksityiskohtaisempaa ammattijaoitusta, on syytä luoda silmäys siihen, miten kaupunkien ja maaseudun väestö jakaantui edellisessä käytettyjen elinkeinojen pääryhmien kesken. Tätä valaisevat ajanjaksoon 1880-1920 nähden seuraavat yhdistelmät.

Population présente selon la profession 1880—1920.

Vuosina Années	Maatalous- väestö <i>Agriculture et dérivés</i>	Teollisuus- väestö <i>Industrie, arts et métiers</i>	Kululaitos- väestö <i>Communi- cations</i>	Kauppaväestö <i>Commerce</i>	Julkinen toi- minta <i>Services publics</i>	Muu väestö <i>Autres professions</i>
<i>Absoluuttiset luvut — Chiffres absolus</i>		<i>Kaupungit — Villes</i>				
1880	1 883	57 711	26 024	13 929	23 308	50 546
1890	1 672	87 199	28 692	18 456	26 723	72 485
1900	6 388	112 296	38 659	35 424	38 697	108 149
1910	4 653	143 110	43 686	43 240	35 226	156 996
1920	12 614	187 129	57 274	75 790	50 003	110 302
%						
1880	1.1	33.3	15.0	8.0	13.4	29.2
1890	0.7	37.1	12.2	7.8	11.4	30.8
1900	1.9	32.9	11.3	10.3	11.9	31.7
1910	1.1	33.5	10.2	10.2	8.2	36.8
1920	2.6	37.9	11.6	15.4	10.1	22.4
<i>Absoluuttiset luvut — Chiffres absolus</i>		<i>Maaseutu — Communes rurales</i>				
1880	1 540 175	77 164	16 192	7 135	19 701	227 014
1890	1 728 170	103 400	21 664	10 756	24 355	256 568
1900	1 840 486	176 047	35 782	18 807	31 618	270 209
1910	1 932 545	214 110	40 665	21 349	34 602	251 015
1920	2 007 407	272 622	46 868	30 486	42 549	212 059
%						
1880	81.6	4.1	0.9	0.4	1.0	12.0
1890	80.6	4.8	1.0	0.5	1.1	12.0
1900	77.6	7.4	1.5	0.8	1.3	11.4
1910	77.5	8.6	1.6	0.8	1.4	10.1
1920	76.9	10.4	1.8	1.2	1.6	8.1

Yllä olevat lukusarjat antavat sellaisinaan, ilman pitempiä selvittelyjä, valaisevan kuvan kaupunkien ja maaseudun väestön ammattijaoituksen erilaisuudesta ja kummankin kehityksestä. Ne antavat kuitenkin aihetta erälle huomautuksille. Kaupungeille ominaista on kauppayväestön nopea lisääntyminen ja kululaitoksesta, julkisesta toiminnasta sekä »muusta» toimeentulonsa saapien suhteellinen taantuminen. Maatalousväestön luvussa tapahtuneet vaihtelut on suurimmalta osaltaan vietävä satunnai-

suuksien tiliin, niihin kun ilmeisesti on vaikuttanut se seikka, että tiedot suurimmista kaupungeista on saatu todellisista väenlaskennoista. Milloin näissä on otettu huomioon melkoisia alueita, jotka vielä puolittain ovat maaseutua, kuten varsinkin Helsingissä on tehty vuoden 1920 väenlaskennassa, tai milloin väenlaskentahetkellä kaupungissa on sattunut oleskelemaan tuntuva määrä maalaisia, saadaan näet kaupunkilaisväestöön paljon maatalousväestöä. Kuitenkin on hyvinkin mahdollista, että viime vuosi-

kymmenen kuluessa kaupunkiin, varsinkin Helsinkiin, vakinaisesti asettuneiden maanviljelijäin luku on kasvanut.

Maaseudulla on maatalousväestö, vaikkakin se absoluuttisesti on kasvanut viime aikoihin asti — tosin yhä hitaammin — suhteellisesti ottaen hitaasti taantunut, samaten kuin myös «muu» väestö. Suurin oli teollisuusväestön lisääntyminen, mutta myös kulkulaitoksista, kaupasta ja julkisesta toimesta toimeentulonsa saava vä-

estö on kasvanut sekä absoluuttisesti että suhteellisesti.

Mielenkiintoista on tarkastaa, miten eri elinkeinot jakaantuivat kaupunkien ja maaseudun osalle. Maatalousväestö asui tietenkin melkein järjestään maaseudulla, muut pääryhmät jakaantuivat sen sijaan eri tavalla kaupunkien ja maaseudun kesken. Maaseudun osalle tuli näet eri vuosina kustakin 100:sta eri elinkeinoryhmiin kuuluvasta henkilöstä seuraava määrä:

Vuonna <i>Années</i>	Teollisuus- väestö <i>Industrie, arts et métiers</i>	Kulkulaitos- väestö <i>Communi- cations</i>	Kauppaväestö <i>Commerce</i>	Julkinen toi- minta <i>Services publics</i>
1880	57.2 %	38.4 %	33.9 %	45.8 %
1890	54.3 »	43.0 »	36.8 »	47.7 »
1900	61.1 »	48.1 »	34.7 »	45.0 »
1910	59.9 »	48.2 »	33.1 »	49.6 »
1920	59.3 »	45.0 »	28.7 »	46.0 »

Teollisuusväestöstä asui jo vuonna 1880 enemmän kuin puolet maaseudulla ja viime vuosisadan lopulla teollisuusväestön lisääntyminen oli suurempi maaseudulla kuin kaupungeissa, joten teollisuuden painopiste siirtyi entistä enemmän maaseudulle. Kuluvan vuosisadan ensimmäisinä vuosikymmeninä on kehitys jälleen kulkenut päinvastaiseen suuntaan, vaikka suhteet eivät sanottavasti ole muuttuneet. Samanlainen kehitys on suurin piirtein ollut havaittavissa myös kulkulaitosväestöön nähden, vaikka maaseudun osalle tulee pienempi osa kuin teollisuus-

väestöstä. Kauppaväestöön nähden on sensijaan vuodesta 1890 alkaen huomattavissa entistä yleisempi keskittyminen kaupunkiin. Julkisesti toiminnasta elävästä väestöstä on koko aikana vähän vailla puolet asunut maaseudulla.

Ammattitaulukossa väestö on jaettu 14 pääluokkaan. Miten kaupunkien, maaseudun ja koko maan väestö jakaantui niiden kesken vuosien 1910 ja 1920 päättyessä, käy absoluuttisin ja suhdeluvuin selville alla olevasta yhdistelmästä.

Population présente selon la profession en 1910 et 1920.

Elinkeino <i>Profession</i> ¹⁾	Kaupungit <i>Villes</i>		Maaseutu <i>Communes rurales</i>		Koko maa <i>Pays entier</i>	
	1910	1920	1910	1920	1910	1920
Absoluuttisesti — Chiffres abs.						
I. Maatalous	4 653	12 614	1 932	545 200	7 407	1 937 198 202
II. Teollisuus ja käsityö	148 110	187 129	214 110	272 622	357 220	459 751
III. Kulkulaitokset	43 686	57 274	40 665	46 868	84 351	104 142
IV. Kauppa	43 240	75 790	21 349	30 486	64 589	106 276
V. Julkinen toiminta	19 798	29 846	19 664	22 404	39 462	52 250
VI. Opetuslaitos	8 963	10 826	11 283	15 293	20 246	26 119
VII. Terveystoiminta	6 465	9 331	3 655	4 852	10 120	14 183
VIII. Vapaat elinkeinot	4 136	8 109	787	1 176	4 923	9 285
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit	26 856	19 097	23 706	12 554	50 562	31 651
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia	71 734	30 871	104 667	90 473	176 401	121 344
XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa	8 756	9 963	17 453	22 104	26 209	32 067
XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä	15 131	11 820	54 240	52 116	69 371	63 936
XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä)	1 700	1 375	16 439	11 622	18 139	12 997
XIV. Muita henkilöitä	28 683	29 067	33 723	22 014	62 406	51 081
Yhteensä — Total	426 911	493 112	2 494 286	2 611 991	2 921 197	3 105 103

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux.

Elinkeino <i>Profession</i>	Kaupungit <i>Villes</i>		Maaseutu <i>Communes rurales</i>		Koko maa <i>Pays entier</i>	
	1910	1920	1910	1920	1910	1920
	Promilleissä — <i>En ‰</i>					
I. Maatalous	10.9	25.6	774.8	768.5	663.3	650.5
II. Teollisuus ja käsityö	335.2	379.5	85.8	104.4	122.3	148.1
III. Kulkulaitokset	102.3	116.1	16.3	17.9	28.9	33.5
IV. Kauppa	101.3	153.7	8.6	11.7	22.1	34.2
V. Julkinen toiminta	46.4	60.5	7.9	8.6	13.5	16.8
VI. Opetuslaitos	21.0	22.0	4.5	5.9	6.9	8.4
VII. Terveystenhoito	15.1	18.9	1.5	1.9	3.5	4.6
VIII. Vapaat elinkeinot	9.7	16.4	0.3	0.4	1.7	3.0
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit	62.9	38.7	9.5	4.8	17.3	10.2
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia	168.1	62.6	42.0	34.6	60.4	39.1
XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa	20.5	20.2	7.0	8.5	9.0	10.3
XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläviä	35.4	24.0	21.7	20.0	23.7	20.6
XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä)	4.0	2.8	6.6	4.4	6.2	4.2
XIV. Muita henkilöitä	67.2	59.0	13.5	8.4	21.2	16.5
Yhteensä — <i>Total</i>	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000

Äsken on jo käsitelty luokkia I, II, III ja IV kutakin erikseen sekä luokkia V, VI ja VII yhtenä summana. Viimemainituista on V ryhmä henkilöluvun puolesta tärkein, se kun käsitti 16.8 ‰ maan väestöstä; opetuslaitokseen kuului vain 8.4 ja terveydenhoitoon 4.6 ‰ väestöstä. Kaikki kolme ovat, suhteellisesti ottaen, kaupungeissa monta vertaa lukuisammin edustetut kuin maaseudulla, V ja VII ryhmä absoluuttisesti. Kaikissa kolmessa ryhmässä on myös huomattavissa sekä absoluuttista että suhteellista nousua sitten vuoden 1910.

Muista ammattiryhmistä oli suuruuden puolesta tärkein ryhmä X, työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia, mikä ryhmä käsitti 39.1 ‰ väestöstä. Se tosiasia, että tämä verraten epämääräinen ryhmä nyt esiintyy niin tuntuvasti pienempänä kuin vuonna 1910, on omansa osoittamaan, että nyt on saatu tarkemmat tiedot väestön ammatista ja elinkeinosta kuin silloin. Sanottua vahvistaa se seikka, että samanlaista suhteellista, osittain myös absoluuttistakin vähenemistä on havaittavissa myös IX, XI, XIII ja XIV ryhmässä. Myös pääomalla, koroilla ja eläkkeellä olavien luku näyttää vähentyneen viime vuosikymmenen kuluessa.

Jos vertaa kaupungeja ja maaseutua toisiinsa, voi todeta, että kaikki elinkeinoryhmät ovat suhteellisesti lukuisammin edustetut kaupungeissa kuin maaseudulla, ainoastaan I ja XIII ryhmät ovat poikkeusasemassa. Eräissä ryhmässä, nimittäin III, IV, V, VII, VIII, IX ja XIV, on kaupungeilla absoluuttisestikin etusija.

Eri läänien väestö on jakaantunut ammatin ja elinkeinon mukaan osittain toisistaan hyvinkin poikkeavalla tavalla. Tätä valaisee seuraavilla sivuilla oleva taulukko, jossa esitetään sekä absoluuttiset että suhteelliset luvut, erikseen kaupunkien, maaseudun ja koko maan väestöön nähden.

Niistä moninaisista seikoista, joita mainittu taulukko valaisee, kosketellaan seuraavassa vain eräitä tärkeimpiä.

Koko läänien ammattiryhmittäykseen nähden on ennen kaikkea syytä mainita seuraavaa. Uudenmaan lääni eroaa olennaisesti kaikista muista lääneistä sikäli, että sen maatalousväestö on paljon pienempänä osana läänin koko väestöä kuin muualla. Kun näet mainitussa läänissä ei edes $\frac{2}{5}$ väestöä saanut toimeentuloaan maataloudesta, sai Hämeen läänissä, joka tässä suhteessa seuraa lähinnä, runsaasti $\frac{3}{5}$ toimeentulonsa mainitusta elinkeinosta. Oman ryhmän muodostavat taas Hämeen, Turun-Porin ja Viipurin läänit, joissa maatalousväestö on melkoista pienempi kuin pohjoisissa lääneissä; Ahvenanmaa on tässä suhteessa näiden kahden ryhmän keskivälissä. Suhteellisesti suurin maatalousväestö oli Mikkolin läänissä, jossa siihen kuului melkein $\frac{4}{5}$ väestöä. Lähinnä olivat Vaasan ja Kuopion läänit, joissa vastaava suhdeluku oli noin $\frac{3}{4}$.

Teollisuusväestö oli suhteellisesti lukuisin Uudenmaan läänissä, jonka väestöstä noin $\frac{1}{4}$ sai toimeentulonsa teollisuudesta ja käsityöstä. Lähinnä seurasivat Hämeen, Turun-Porin ja Viipurin läänit, kun taas puheenalainen väestöryhmä

Population présente selon la

Elinkeino Profession ¹⁾	Uudenmaan lääni Département de Nyland		Turun-Porin lääni D. d'Åbo- Björneborg		Ahvenanmaa Département d'Åland	
		%		%		%
Kaupungit						
I. Maatalous.....	5 824	30.0	2 945	36.7	5	4.7
II. Teollisuus ja käsityö.....	66 138	340.8	35 966	447.9	202	188.1
III. Kulkulaitokset.....	23 472	121.0	10 511	130.9	234	217.9
IV. Kauppa.....	33 889	174.6	9 520	118.6	114	106.2
V. Julkinen toiminta.....	13 159	67.8	4 235	52.7	132	122.8
VI. Opetuslaitos.....	4 479	23.1	1 396	17.4	48	44.7
VII. Terveystoiminta.....	4 533	23.4	1 101	13.7	10	9.3
VIII. Vapaat elinkeinot.....	4 299	22.2	980	12.2	12	11.2
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit.....	10 614	54.7	2 702	33.6	—	—
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia.....	6 989	36.0	2 207	27.5	207	192.7
XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa.....	3 994	20.6	2 857	35.6	—	—
XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä.....	4 173	21.5	1 677	20.9	110	102.4
XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä).....	309	1.6	165	2.1	—	—
XIV. Muita henkilöitä.....	12 173	62.7	4 034	50.2	—	—
Yhteensä — Total	194 045	1 000.0	80 296	1 000.0	1 074	1 000.0
Maaseutu —						
I. Maatalous.....	155 405	699.6	287 840	753.0	14 266	737.3
II. Teollisuus ja käsityö.....	38 600	173.8	38 467	100.6	769	39.7
III. Kulkulaitokset.....	5 457	24.6	7 519	19.7	1 721	88.9
IV. Kauppa.....	2 568	11.6	4 049	10.6	172	8.9
V. Julkinen toiminta.....	1 790	8.0	3 404	8.9	348	18.0
VI. Opetuslaitos.....	1 584	7.1	2 289	6.0	154	8.0
VII. Terveystoiminta.....	540	2.4	725	1.9	56	2.9
VIII. Vapaat elinkeinot.....	217	1.0	137	0.4	16	0.8
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit.....	1 068	4.8	2 877	7.5	71	3.7
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia.....	7 060	31.8	10 779	28.2	844	43.6
XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa.....	1 288	5.8	2 843	7.4	32	1.7
XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä.....	5 217	23.5	14 063	36.8	780	40.3
XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä).....	612	2.7	1 353	3.5	94	4.9
XIV. Muita henkilöitä.....	736	3.3	5 909	15.5	26	1.3
Yhteensä — Total	222 142	1 000.0	382 254	1 000.0	19 349	1 000.0
Kaupungit ja maaseutu —						
I. Maatalous.....	161 229	387.4	290 785	628.7	14 271	698.8
II. Teollisuus ja käsityö.....	104 738	251.7	74 433	160.9	971	47.5
III. Kulkulaitokset.....	28 929	69.5	18 030	39.0	1 955	95.7
IV. Kauppa.....	36 457	87.6	13 569	29.3	286	14.0
V. Julkinen toiminta.....	14 949	35.8	7 639	16.5	480	23.5
VI. Opetuslaitos.....	6 063	14.6	3 685	8.0	202	9.9
VII. Terveystoiminta.....	5 073	12.2	1 826	3.9	66	3.2
VIII. Vapaat elinkeinot.....	4 516	10.9	1 117	2.4	28	1.4
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit.....	11 682	28.1	5 579	12.1	71	3.5
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia.....	14 049	33.7	12 986	28.1	1 051	51.4
XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa.....	5 282	12.7	5 700	12.3	32	1.6
XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä.....	9 390	22.6	15 740	34.0	890	43.6
XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä).....	921	2.2	1 518	3.3	94	4.6
XIV. Muita henkilöitä.....	12 909	31.0	9 943	21.5	26	1.3
Yhteensä — Total	416 187	1 000.0	462 550	1 000.0	20 423	1 000.0

1) Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux.

profession par départements.

	Hämeen lääni D. de Tavastehus		Viipurin lääni D. de Viborg		Mikkelin lääni D. de St. Michel		Kuopion lääni D. de Kuopio		Vaasan lääni D. de Vasu		Oulun lääni D. d'Uleåborg	
		%		%		%		%		%		%
— Villes												
	855	14.3	1 155	23.0	240	23.6	376	14.7	1 027	24.2	187	6.3
	30 831	516.6	15 343	304.9	2 677	262.9	6 187	241.2	17 823	420.7	11 932	405.5
	4 157	69.7	7 147	142.1	1 250	122.7	2 176	84.8	4 883	115.3	3 444	116.8
	6 941	116.3	10 104	200.8	1 348	132.4	2 324	90.6	5 407	127.6	6 143	208.3
	2 311	38.7	4 276	85.0	740	72.7	1 131	44.1	2 203	52.0	1 659	56.2
	948	15.9	1 395	27.7	346	34.0	524	20.4	1 004	23.7	686	23.3
	820	13.7	1 278	25.4	202	19.8	290	11.3	604	14.3	493	16.7
	799	13.4	817	16.2	144	14.1	510	19.9	365	8.6	183	6.2
	1 670	28.0	769	15.3	466	45.8	1 055	41.1	1 123	26.5	698	23.7
	5 072	85.0	4 374	86.9	1 534	150.6	4 322	168.5	4 085	96.4	2 081	70.5
	975	16.3	757	15.1	142	13.9	183	7.1	711	16.8	344	11.7
	1 488	24.9	1 066	21.2	742	72.9	622	24.3	1 333	31.5	609	20.6
	246	4.1	56	1.1	22	2.2	141	5.5	166	3.9	270	9.2
	2 572	43.1	1 778	35.3	330	32.4	5 809	226.5	1 632	38.5	739	25.0
	59 685	1 000.0	50 315	1 000.0	10 183	1 000.0	25 650	1 000.0	42 366	1 000.0	29 498	1 000.0
Communes rurales												
	213 978	737.9	336 348	702.8	156 303	839.7	259 009	813.0	346 672	837.8	237 586	789.0
	35 192	121.4	63 212	132.1	12 240	65.8	27 742	87.1	23 547	56.9	32 853	109.1
	4 636	16.0	14 932	31.2	2 897	15.6	2 595	8.1	4 698	11.4	2 413	8.0
	3 340	11.5	8 956	18.7	1 681	9.0	2 449	7.7	4 652	11.3	2 619	8.7
	2 242	7.7	5 388	11.3	1 318	7.1	1 888	5.9	3 229	7.8	2 797	9.3
	1 981	6.8	3 018	6.3	766	4.1	1 641	5.2	2 622	6.3	1 238	4.1
	758	2.6	905	1.9	261	1.4	525	1.7	627	1.5	455	1.5
	126	0.4	375	0.8	73	0.4	73	0.2	136	0.3	23	0.1
	1 541	5.3	3 489	7.3	487	2.6	585	1.8	1 010	2.4	1 426	4.7
	10 974	37.9	26 567	55.5	4 646	25.0	11 827	37.1	8 652	20.9	9 124	30.3
	2 638	9.1	3 360	7.0	2 634	14.1	4 776	15.0	2 374	5.7	2 159	7.2
	8 641	29.8	4 439	9.3	996	5.4	1 889	5.9	12 565	30.4	3 526	11.7
	1 067	3.7	3 324	6.9	993	5.3	1 276	4.0	1 156	2.8	1 747	5.8
	2 867	9.9	4 280	8.9	839	4.5	2 315	7.3	1 872	4.5	3 170	10.5
	289 981	1 000.0	478 593	1 000.0	186 134	1 000.0	318 590	1 000.0	413 812	1 000.0	301 136	1 000.0
Villes et communes rurales												
	214 833	614.4	337 503	638.1	156 543	797.4	259 385	753.5	347 699	762.2	237 773	719.1
	66 023	188.8	78 555	148.5	14 917	76.0	33 929	98.6	41 370	90.7	44 815	135.6
	8 793	25.1	22 079	41.7	4 147	21.1	4 771	13.8	9 581	21.0	5 857	17.7
	10 281	29.4	19 060	36.0	3 029	15.4	4 773	13.9	10 059	22.0	8 762	26.5
	4 553	13.0	9 664	18.3	2 058	10.5	3 019	8.8	5 432	11.9	4 456	13.5
	2 929	8.4	4 413	8.3	1 112	5.7	2 165	6.3	3 626	7.9	1 924	5.8
	1 578	4.6	2 183	4.1	463	2.3	815	2.3	1 231	2.7	948	2.9
	925	2.6	1 192	2.3	217	1.1	583	1.7	501	1.1	206	0.6
	3 211	9.2	4 258	8.1	953	4.8	1 640	4.8	2 133	4.7	2 124	6.4
	16 046	45.9	30 941	58.5	6 180	31.5	16 149	46.9	12 737	27.9	11 205	33.9
	3 613	10.3	4 117	7.8	2 776	14.1	4 959	14.4	3 085	6.8	2 503	7.6
	10 129	29.0	5 505	10.4	1 738	8.9	2 511	7.3	13 898	30.5	4 135	12.5
	1 313	3.8	3 380	6.4	1 015	5.2	1 417	4.1	1 322	2.9	2 017	6.1
	5 439	15.6	6 058	11.5	1 169	6.0	8 124	23.6	3 504	7.7	3 909	11.8
	349 666	1 000.0	528 908	1 000.0	196 317	1 000.0	344 240	1 000.0	456 178	1 000.0	330 634	1 000.0

oli pienin Ahvenanmaalla, jossa se käsitti vain $\frac{1}{10}$ väestöä, ja Mikkelin läänissä. — Kulkulaitosväestö oli sen sijaan suhteellisesti runsaskokoisin Ahvenanmaalla, jonka väestöstä niin huomattava osa sai toimeentulonsa merenkulun palveluksessa. Lähinnä seurasivat Uudenmaan, Viipurin ja Turun-Porin läänit. Suhteellisesti vähälukuisin kulkulaitosväestö oli Kuopion ja Oulun lääneissä. — Kauppaväestöön nähden Uudenmaan lääni jälleen on erikoisasemassa, siinä kun asui noin $\frac{1}{3}$ koko maan kauppaväestöstä. Tämän läänin väestöstä sai lähes $\frac{1}{10}$ toimeentulonsa kaupasta. Kun maaseutu ei ole erikoisasemassa, vahvistavat nämä luvut sitä tunnettua tosiasiaa, että Helsinkiin on keskittynyt huomattavan suuri osa koko maan kaupasta. Toisella sijalla seurasi Viipurin lääni ja sen jälkeen Hämeen ja Turun-Porin läänit. — Ammattiryhmiin V—VIII nähden, jotka edustavat julkisen toiminnan eri haaroja ja vapaita ammatteja, on Uudenmaan lääni erikoisasemassa, sen suhdeluvut kun pääkaupungin takia ovat tuntuvasti suuremmat kuin minkään muun läänin. Viimemainittujen välillä ei näissä suhteissa sen sijaan ole havaittavissa kovinkaan suuria eroavaisuuksia. — Muut ryhmät ovat vähemmän mielenkiintoisia, varsinkin koska on ilmeistä, että on sellaisia henkilöryhmiä, joiden ammatista papistolla on vain hämärä käsitys tai ei lainkaan ole tietoja, ja että taulustontäyttäjät jossain määrin mielivaltaisesti ovat sijoittaneet ne milloin yhteen, milloin toiseen luokista X, XI, XIII ja XIV, joskus myös IX. Suurin piirtein sanoen voidaan siis todeta, että väestön toimeentulolähteet Uudenmaan läänissä ovat moninaisimmat ja että Turun-Porin, Hämeen ja Viipurin läänit sekä osittain Ahvenanmaa tässä suhteessa muodostavat toisen ryhmän, joka melkoisesti eroaa pohjoisemmista lääneistä; näissä on taas uudenaikainen elinkeinojen kehitys vielä nykypäivinäkin sangen heikko.

Yllä esitetyt läänien väliset eroavaisuudet ovat tuntuvasa määrin johtuneet siitä, miten suuri minkin läänin kaupunkilaisväestö on. Eroavaisuudet ovat tuntuvasti pienemmät, jos huomio kohdistetaan erikseen kaupunkien ja erikseen maaseudun väestön ammattiluokitukseen. Huomattavimmat läänien väliset eroavaisuudet kaupunkilaisväestöön nähden olivat seuraavat. Teollisuusväestö oli suhteellisesti suurin Hämeen läänissä, jossa runsaasti puolet kaupunkien väestöstä sai toimeentulonsa teollisuudesta ja käsityöstä. Lähinnä seurasivat Turun-Porin, Vaasan, Oulun ja Uudenmaan läänit. Suhteellisesti pienin oli teollisuusväestö Ahvenanmaan

ja Mikkelin läänin kaupungeissa. — Kulkulaitosväestö oli verraten samansuuruinen useimmissa lääneissä; erikoisasemassa olivat vain Ahvenanmaa, jonka pienestä kaupunkilaisväestöstä runssas $\frac{1}{5}$ sai toimeentulonsa tästä elinkeinosta, ja toiselta puolen Hämeen ja Kuopion läänit, joissa kulkulaitosväestö oli suhteellisesti vähälukuisempi kuin muualla. — Kauppaväestö käsitti Oulun ja Viipurin läänien kaupungeissa noin $\frac{1}{5}$ väestöstä. Lähinnä seurasi Uudenmaan lääni, kun taas Kuopion lääni ja Ahvenanmaa edustivat toista äärimmäisyyttä. Julkiseen toimintaan ja opetuslaitokseen nähden on Ahvenanmaa erikoisasemassa muista lääneistä poikkeavine suurine suhdelukuineen. Terveyslaitos oli suhteellisesti runsaimmin edustettuna Viipurin ja Uudenmaan, vapaat elinkeinot Uudenmaan ja Kuopion lääneissä. Muihin ammattiryhmiin nähden on erikoisesti mainittava, että X ryhmä oli kovin suuri Ahvenanmaan, Kuopion ja Mikkelin lääneissä, mikä osoittaa, että tiedot näiden läänien kaupunkiväestön elinkeinoryhmityksestä ovat hatarat. Varsinkin koskee tämä Kuopion läänin, jonka kaupunkiväestöstä sitäpaitsi enemmän kuin $\frac{1}{5}$ sai toimeentulonsa tunteemattomasta elinkeinosta.

Maaseudulla oli maatalousväestö kaikissa lääneissä ehdottomana enemmistönä. Suhteellisesti pienin se oli Uudenmaan ja Viipurin lääneissä, joiden maalaisväestöstä noin $\frac{7}{10}$ sai toimeentulonsa tästä elinkeinosta. Suurin vastaava suhdeluku oli Mikkelin ja Kuopion lääneissä, joissa enemmän kuin $\frac{4}{5}$ väestöstä kuului maatalousryhmään. Teollisuus oli tärkeyteen nähden ensimmäisellä sijalla Uudenmaan maaseudulla, jonka väestöstä noin $\frac{3}{17}$ sai toimeentulonsa teollisuudesta ja käsityöstä. Lähinnä seurasivat tässä suhteessa Viipurin, Hämeen, Oulun ja Turun-Porin läänit, joiden vastaava suhdeluku oli vähintään $\frac{1}{10}$. Suhteellisesti vähälukuisin puheenalainen väestöryhmä oli Ahvenanmaalla ja Vaasan läänissä. Kulkulaitosväestön lukuisuuteen nähden edustavat äärimmäisyyksiä toiselta puolen Ahvenanmaa, toiselta puolen Oulun ja Kuopion läänit. Kauppaväestö oli, suhteellisesti ottaen, erikoisen runsaskokoisesti edustettuna Viipurin läänin maalaiskunnissa ja noin puolta pienempi Kuopion, Oulun, Ahvenanmaan ja Mikkelin lääneissä. Muihin ryhmiin nähden ei ole erikoista huomautettavaa, ainoastaan ryhmä XII, pääomalla, koroilla tai eläkkeellä elävät, on eroavaisuuksien suuruuden takia omansa herättämään huomiota. Tämä henkilöryhmä, josta maaseudulla syyntekijäiset ovat pääosana, käsitti näet Ahvenanmaalla sekä Turun-Porin,

Vaasan, Hämeen ja Uudenmaan lääneissä monta vertaa suuremman osan väestöstä kuin muissa lääneissä.

Jos läänittäin vertaa vuosien 1920 ja 1910 ammattiluokitusta, voidaan tehdä erinäisiä mielenkiintoisia huomioita. Tärkeimmistä elinkeinoluo-

kista esitetään väenlisäysluvut alla olevassa taulukossa, johon vertailun vuoksi on otettu myös läänien koko läsnäolevan väestön kasvu viime vuosikymmenenä. Koska Ahvenanmaa vuonna 1910 kuului Turun-Porin lääniin, käsittää viimemainnittu lääni tässä taulukossa vanhan alueensa.

	Maatalous- väestö. <i>Agriculture et dérivés</i>	Teollisuus- väestö <i>Industrie, arts et métiers</i>	Kulkulaitos- väestö <i>Communications</i>	Kauppaväestö <i>Commerce</i>	Muu väestö <i>Autres pro- fessions</i>	Koko väestö <i>Toute la popu- lation</i>
Uudenmaan	4 944	36 071	10 187	18 533	— 16 427	53 308
Turun-Porin	6 383	9 002	— 170	4 227	— 13 572	5 870
Hämeen	9 652	11 170	980	2 894	— 9 695	15 001
Viipurin	14 083	10 023	3 778	8 086	— 1 170	34 800
Mikkelin	— 836	3 615	1 576	922	— 860	4 417
Kuopion	1 049	14 919	1 190	783	— 891	18 832
Vaasan	20 678	6 433	1 689	3 015	— 14 821	16 994
Oulun	26 870	11 298	561	3 227	— 7 272	34 684

Yllä olevista lukusarjoista näkyy, että maatalous on ollut tärkeimpänä väenlisäyksen tekijänä Oulun, Vaasan ja Viipurin lääneissä ja tuntuvasti vaikuttanut väenlisäykseen myös Hämeen ja Turun-Porin lääneissä. Ainoastaan Mikkelin läänissä maatalousväestö on vähentynyt. Teollisuusväestö on kasvanut kaikkialla sangen huomattavasti; Uudenmaan, Turun-Porin, Hämeen, Mikkelin ja Kuopion lääneissä tämän väestön lisääntyminen oli yleisen väenlisäyksen tärkeimpänä tekijänä. Kulkulaitosväestö ei yhdesäkään läänissä lisääntynyt enemmän kuin muut ammattiryhmät, mutta varsinkin Uudenmaan ja Viipurin lääneissä se kasvoi huomattavan paljon. Ainoastaan Turun-Porin läänissä tämä väestöryhmä väheni. Kauppaväestö on kaikkialla kasvanut, useimmissa lääneissä sangen

huomattavastikin, Uudenmaan ja Viipurin lääneissä enimmin. »Muu» väestö on kaikkialla, paitsi Kuopion läänissä, vähentynyt. Kuten jo edellä on huomautettu, ei tämä väheneminen vastaa todellista kehitystä, vaan osoittaa ainoastaan, että eräissä suhteissa on saatu täsmällisempiä tietoja kuin vuonna 1910. Niissä lääneissä, joissa »muu» väestö on vähentynyt melkoisesti, ovat siis lisäykset varsinaisissa ammattiryhmissä osittain näennäisiä, »kirjanpidollisia».

Eri sukupuolten ryhmittäminen elinkeinon mukaan osoittaa erinäisiä eroavaisuuksia. Näitä valaisee alla oleva yhdistelmä, jossa esitetään erikseen kaupunkien, erikseen maaseudun väestön jakaantumista elinkeinoluokituksen 14 pääryhmään.

Population présente par sexe, selon la profession.

Elinkeinö Profession ¹⁾	Kaupungit — Villes				Maaseutu — Communes rurales				Koko maa — Pays entier			
	Miespuoliset Sexe masculin		Naispuoliset Sexe féminin		Miespuoliset Sexe masculin		Naispuoliset Sexe féminin		Miespuoliset Sexe masculin		Naispuoliset Sexe féminin	
	‰		‰		‰		‰		‰		‰	
I. Maatalous	6 711	30.5	5 903	21.6	993 056	769.2	1 014 351	767.9	999 767	661.7	1 020 254	640.0
II. Teollisuus ja käsityö...	89 146	405.2	97 983	358.8	144 424	111.9	128 198	97.0	233 570	154.6	226 181	141.9
III. Kulkulaitokset	30 446	138.4	26 828	98.2	25 198	19.5	21 670	16.4	55 644	36.8	48 498	30.4
IV. Kauppa	29 325	133.3	46 465	170.1	14 697	11.4	15 789	12.0	44 022	29.1	62 254	39.1
V. Julkinen toiminta	14 484	65.8	15 362	56.3	11 426	8.9	10 978	8.3	25 910	17.2	26 340	16.5
VI. Opetuslaitos	3 620	16.5	7 206	26.4	5 796	4.5	9 497	7.2	9 416	6.2	16 703	10.5
VII. Terveystoiminta	2 339	10.6	6 992	25.6	1 436	1.1	3 416	2.6	3 775	2.5	10 408	6.5
III. Vapaat elinkeinot	3 464	15.8	4 645	17.0	577	0.4	599	0.5	4 041	2.7	5 244	3.3
IX. Muut, luettelematta jää- neet ammatit	6 321	28.7	12 776	46.8	5 957	4.6	6 597	5.0	12 278	8.1	19 373	12.2
X. Työläisiä ja päiväpalk- kalaisia ilman edellä mainittua ammattia	14 101	64.1	16 770	61.4	48 861	34.0	46 612	35.3	57 962	38.4	63 382	39.8
XI. Henkilöitä ilman am- mattia, laitoksissa	5 857	26.6	4 106	15.0	9 894	7.7	12 210	9.2	15 751	10.4	16 316	10.2
II. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä	3 449	15.7	8 371	30.6	19 294	14.9	32 822	24.8	22 743	15.1	41 193	25.8
III. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä)	658	3.0	717	2.6	5 415	4.2	6 207	4.7	6 073	4.0	6 924	4.3
IV. Muita henkilöitä	10 070	45.8	18 997	69.6	9 935	7.7	12 079	9.1	20 005	13.2	31 076	19.5
Yhteensä — Total	219 991	1 000.0	273 121	1 000.0	1 290 966	1 000.0	1 321 025	1 000.0	1 510 957	1 000.0	1 594 146	1 000.0

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux.

Naispuoliset olivat miespuolisia lukuisimmat kaikissa elinkeinopääluokissa, lukuunottamatta II ja III ryhmää, joissa miespuoliset olivat vähän lukuisimmat. Kaupungeissa oli miespuolisilla enemmistö I, III ja XI, maaseudulla II, III ja V ryhmissä.

Jos taas tarkastaa, mihin elinkeinoluokkiin kuului suhteellisesti suurempi osa miespuolisesta kuin naispuolisesta väestöstä, voidaan tehdä seuraavat huomiot. Koko maan väestössä olivat miespuolisten suhdeluvut suuremmat kuin naispuolisten vastaavat luvut elinkeinoluokissa I, II, III, V ja XI, kun taas kaikkiin muihin kuului suhteellisesti suurempi osa naispuolisesta kuin miespuolisesta väestöstä. Kaupungeissa ja maaseudulla olivat suhteet muuten samat, paitsi että miespuolisten suhdeluvut kaupunkilaisväestössä olivat edellisten lisäksi suuremmat myös X ja XIII ryhmissä, kun taas maaseutuväestössä naispuoliset sitä vastoin olivat suhteellisesti lukuisimmat myös XI elinkeinoryhmässä.

B. Ammatissa toimiva väestö.

Edellä on käsitelty koko läsnäolevan väestön jakaantumista sen mukaan, mistä elinkeinosta kukin sai toimeentulonsa, kokonaan siihen katsomatta, ottavatko henkilöt osaa ammattitoimintaan vai eivätkö. Niihin lukuihin, jotka edellä esitettiin, sisältyy siis suuri määrä sellaisia henkilöitä, jotka vain välillisesti, kuulumalla jonkun ammatissa toimivan henkilön talouteen, saivat toimeentulonsa eri elinkeinoista. Ne henkilöt taas, jotka henkilökohtaisesti ottavat osaa ammattitoimintaan, on tilastossa jaettu kahteen ryhmään. Pääosana niistä ovat perheiden päähenkilöt ja yksityiset itsenäiset päähenkilöt, jotka itse vastaavat toimeentulostaan, kokonaan siihen katsomatta, ovatko he itsenäisiä ammatinharjoittajia vai toimivatko he apulaisina, työläisinä t. m. s. toisen työssä. Toisen ryhmän muodostavat ne edellisten perheenjäsenet, jotka ovat vailla itsenäistä ammattia, mutta auttavat perheen päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa. Ennen vuotta 1910 ei jälkimmäistä luokkaa lainkaan otettu huomioon, mikäli eivät mahdollisesti taulustojen täyttäjät lukeneet joitakin sanottuun ryhmään kuuluvista henkilöistä itsenäisiksi päähenkilöiksi. Vuoden 1910 tilastossa on puheenalainen ryhmä ensi kertaa erotettu nuista perheenjäsenistä, jotka eivät suorita mitään ammattitöitä. Tekstikäsitellyssä on kuitenkin luettu vain päähenkilöt ammatissa toimi-

viksi. Seuraavassa on kuitenkin katsottu oikeammaksi ottaa nimitys »ammattissa toimiva» laajemmassa merkityksessä. Huomattava on, että ne tiedot ammatissa toimivista, jotka on saatu suurimmissa kaupungeissa suoritetuissa väenlaskennoissa kootusta aineistosta, jo aikaisemmin ovat nojanneet pääpiirteissään tälle periaatteelle, mikä osittain selittää sen, että ammatissa toimiva väestö esim. vuoden 1910 tilaston mukaan oli niin kovin paljon suurempana osana kaupunkien kuin maaseudun väestöä.

Ammatissa toimiviksi on, kuten annetuista ohjeista ilmenee, seuraavassa luettu m. m. maanviljelijäin vaimot ja kotona olevat 15 vuotta vanhemmat lapset, mikäli ei ole nimenomaan tiedetty, että he eivät ota osaa maanviljelystöihin, samaten heidän palkollisensa, mikäli nämä eivät ole yksin henkilöpalvelijoita.

Koko maassa oli ammatissa toimivia näiden perusteiden mukaan 1 545 191 henkeä. Näistä oli päähenkilöitä 1 021 570 ja avustavia perheenjäseniä 523 621, kuten jäljempänä tarkemmin esitetään. Koko läsnäolevasta väestöstä otti siis 49.8 % osaa ammattitoimintaan. Kaupunkien ja maaseudun vastaavat luvut olivat seuraavat:

kaupungeissa	241 551 eli 49.0 %
maaseudulla	1 303 640 » 49.0 »

Vertailun vuoksi mainittakoon, että vuonna 1910 ammatissa toimivia tämän laskuperusteen mukaan oli 1 342 500 eli 46.0 % koko väestöstä ja että vastaavat suhdeluvut olivat kaupungeissa 46.4 ja maaseudulla 45.9. Kaikkialla, mutta varsinkin maaseudulla, on siis ammatissa toimiva väestö kasvanut nopeammin kuin koko väestö.

Edellisessä on otettu huomioon kaikkien elinkeinoryhmien päähenkilöt ja näiden ammatissa avustavat perheenjäsenet. Eräät elinkeinoryhmät ovat kuitenkin sellaiset, että ne eivät edusta mitään varsinaista ammattitoimintaa. Tällaisia ovat ryhmät XI—XIII, ja myös XIV ryhmän ammattitoiminta on hyvin epäilyttävää laatua. Jos näiden ryhmien päähenkilöt ja harvat avustavat perheenjäsenet — viimeainittujen olemassaolo johtuu ilmeisesti virheellisestä taulustojen täyttämisestä — luetaan ammatittomiksi, saadaan varsinaisten ammatissa toimivien luvut seuraaviksi:

kaupungeissa	207 142 eli 42.0 %
maaseudulla	1 228 365 » 47.0 »
koko maassa	1 435 507 » 46.2 »

Toiselta puolen voidaan sanoa, että yllä olevat luvut eivät käsitä kaikkia ammatissa toimivia. Niihin olisi vielä lisättävä henkilöpalvelijat ja kotiaskareita hoitavat perheenjäsenet, jotka nekin, varsinkin edelliset, suorittavat töitä, jotka muodostavat selvän ammatin. Kunkin erikoisen ammatin kannalta on nämä ryhmät kuitenkin katsottava vain kuluttaviksi, sillä onhan heidän toimeentulonsa viime kädessä riippuvainen niistä tuloista, jotka perheenpää

saa toiminnastaan asianomaisen elinkeinon alalla. Tietoja on kyllä saatavissa henkilöpalvelijain luvusta, mutta kotiaskareita suorittavien perheenjäsenien luvusta puuttuu kokonaan tietoja.

Alla olevassa taulukossa esitetään ammatissa toimivan väestön jakaantuminen elinkeinoryhmien kesken erikseen kaupungeissa ja maaseudulla sekä koko maassa samaten kuin edelleen ammatissa toimivan väestön suhdeluvut kunkin elinkeinoryhmän kokonaisväestöstä.

Répartition de la population active d'après la profession.

Elinkeino <i>Profession</i> ¹⁾	Kaupungit <i>Villes</i>		Maaseutu <i>Communes rurales</i>		Koko maa <i>Pays entier</i>		Ammatissa toimivat % koko vastaavaan elinkeinoryhmään kuuluvasta väestöstä <i>Population active en % de la population totale</i>		
		%		%		%	Kaupungit <i>Villes</i>	Maaseutu <i>Comm. rurales</i>	Koko maa <i>Pays entier</i>
I. Maatalous.....	5 515	22.8	1 026 785	787.6	1 032 300	668.1	43.7	51.1	51.1
II. Teollisuus ja käsityö.....	88 426	366.1	103 556	79.4	191 982	124.3	47.3	38.0	41.8
III. Kulkulaitokset.....	23 814	98.6	16 070	12.3	39 884	25.8	41.6	34.3	38.3
IV. Kauppa.....	37 894	156.9	12 190	9.4	50 084	32.4	50.0	40.0	47.1
V. Julkinen toiminta.....	11 714	48.5	6 500	5.0	18 214	11.8	39.2	29.0	34.9
VI. Opetuslaitos.....	5 111	21.2	6 890	5.3	12 001	7.8	47.2	45.1	45.9
VII. Terveystenhoito.....	5 818	24.1	2 636	2.0	8 454	5.5	62.4	54.3	59.6
VIII. Vapaat elinkeinot.....	4 037	16.7	502	0.4	4 539	2.9	49.8	42.7	48.9
IX. Muut, luettelematta jääneet ammattit.....	10 517	43.5	5 589	4.3	16 097	10.4	55.1	44.4	50.9
X. Työläisiä ja päiväpalkkalai- sia ilman edellä mainittua ammattia.....	14 296	59.2	47 656	36.6	61 952	40.1	46.3	52.7	51.1
XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa.....	9 562	39.6	17 367	13.3	26 929	17.4	96.0	78.6	84.0
XII. Pääomalla, koroilla tai eläk- keellä eläjiä.....	6 002	24.8	34 020	26.1	40 022	25.9	50.8	65.3	62.6
XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä).....	1 178	4.9	9 209	7.1	10 387	6.7	85.7	79.2	79.9
XIV. Muita henkilöitä.....	17 667	73.1	14 679	11.2	32 346	20.9	60.8	66.7	63.3
Yhteensä — <i>Total</i>	241 551	1 000.0	1 303 640	1 000.0	1 545 191	1 000.0	49.0	49.9	49.8

Suurin piirtein ammatissa toimivan väestön jakaantuminen elinkeinoluokkiin on sama kuin kokonaisväestön vastaava ryhmitys. Suhdeluvut poikkeavat kuitenkin määrättyllä tavalla toisistaan. Kaikkiin varsinaisiin elinkeinoluokkiin, paitsi maatalouteen ja terveyslaitokseen, kuului suhteellisesti suurempi osa kokonaisväestöstä kuin ammatissa toimivista. Näihin kuului siis suhteellisen paljon perheenjäseniä, jotka olivat vailla omaa ammattia eivätkä avustaneet päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa. Poikkeusasemassa olivat maatalous, jonka alalla perheenjäsenet laajassa mitassa on luettu amma-

tissa toimiviksi, ja terveyslaitos, jossa perheenjäseniä on vähän siitä syystä, että niin suuri osa päähenkilöistä oli naispuolisia. Myös ammattiluokkiin X—XIV kuului suhteellisesti suurempi osa ammatissa toimivista kuin kokonaisväestöstä. Tämä saa selityksensä siitä, että niihin kuuluvat suureksi osaksi ovat yksinäisiä henkilöitä.

Sanottua asianhaaraa valaisevat myös yllä olevan taulukon kolme viimeistä saraketta, jotka osoittavat, kuinka suuri osa minkin elinkeinon alalla toimeentulonsa saavasta väestöstä otti osaa ammattitoimintaan. Kuten niistä käy näkyviin, oli ammatissa toimivien luku pienin V ja

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux.

III luokassa ja edelleen II, VI, IV ja VIII pienempi kuin koko väestössä. Suurin se sitä vastoin oli XI, XIII, XIV ja XII elinkeinoluokassa.

Henkilöpalvelijoihin nähden on tässä syytä huomauttaa, että jos ne luettaisiin ammatissa

toimiviksi, vähenisivät tietenkin kaikki edellisen taulukon suhdeluvut. Henkilöpalvelijoita oli kaupungeissa 22 318, maaseudulla 7 872 ja koko maassa 30 190, mikä vastaa 84.6, 6.0 ja 19.2 ‰ niiden ammatissa toimivien luvusta.

Répartition de la population active

Elinkeino Profession ¹⁾	Uudenmaan lääni Département de Nyland		Turun-Porin lääni D. d'Åbo- Björneborg		Ahvenanmaa Département d'Åland	
		‰		‰		‰
Kaupungit						
I. Maatalous	2 420	23.7	1 121	28.0	2	4.9
II. Teollisuus ja käsityö	32 871	321.4	17 191	429.7	64	156.5
III. Kulkulaitokset	10 799	105.6	4 131	103.3	66	161.4
IV. Kauppa	18 628	182.2	4 732	118.3	61	149.1
V. Julkinen toiminta	5 781	56.5	1 563	39.1	27	66.0
VI. Opetuslaitos	2 242	21.9	705	17.6	20	48.9
VII. Terveystoiminta	2 959	28.9	700	17.5	1	2.4
VIII. Vapaat elinkeinot	2 235	21.9	530	13.3	3	7.3
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit	6 219	60.8	1 598	39.9	—	—
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia	3 315	32.4	1 084	27.1	97	237.2
XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa	3 956	38.7	2 820	70.5	—	—
XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä	2 062	20.2	827	20.7	68	166.3
XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä)	300	2.9	162	4.0	—	—
XIV. Muita henkilöitä	8 478	82.9	2 841	71.0	—	—
Yhteensä — Total	102 265	1 000.0	40 005	1 000.0	409	1 000.0
Maaseutu —						
I. Maatalous	70 309	720.9	148 158	770.4	7 686	760.1
II. Teollisuus ja käsityö	13 645	139.9	14 286	74.3	319	31.5
III. Kulkulaitokset	1 804	18.5	3 009	15.6	666	65.9
IV. Kauppa	1 013	10.4	1 677	8.7	91	9.0
V. Julkinen toiminta	530	5.4	1 115	5.8	116	11.5
VI. Opetuslaitos	891	9.1	1 083	5.6	78	7.7
VII. Terveystoiminta	279	2.9	389	2.0	30	3.0
VIII. Vapaat elinkeinot	59	0.6	62	0.3	7	0.7
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit	518	5.3	1 254	6.5	56	5.5
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia	3 344	34.3	6 096	31.7	390	38.5
XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa	941	9.6	2 120	11.0	30	3.0
XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä	3 137	32.2	8 770	45.6	547	54.1
XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä)	532	5.5	1 087	5.7	72	7.1
XIV. Muita henkilöitä	530	5.4	3 199	16.8	24	2.4
Yhteensä — Total	97 532	1 000.0	192 305	1 000.0	10 112	1 000.0
Kaupungit ja maaseutu —						
I. Maatalous	72 729	364.0	149 279	642.6	7 688	730.7
II. Teollisuus ja käsityö	46 516	232.8	31 477	135.5	383	36.4
III. Kulkulaitokset	12 603	63.1	7 140	30.7	732	69.6
IV. Kauppa	19 641	98.3	6 409	27.6	152	14.4
V. Julkinen toiminta	6 311	31.6	2 678	11.5	143	13.6
VI. Opetuslaitos	3 133	15.7	1 788	7.7	98	9.3
VII. Terveystoiminta	3 238	16.2	1 089	4.7	31	2.9
VIII. Vapaat elinkeinot	2 294	11.5	592	2.5	10	1.0
IX. Muut, luettelematta jääneet ammatit	6 737	33.7	2 852	12.3	56	5.3
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua ammattia	6 659	33.3	7 180	30.9	487	46.3
XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa	4 897	24.5	4 940	21.3	30	2.9
XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä	5 199	26.0	9 597	41.3	615	58.5
XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä)	832	4.2	1 249	5.4	72	6.8
XIV. Muita henkilöitä	9 008	45.1	6 040	26.0	24	2.3
Yhteensä — Total	199 797	1 000.0	232 310	1 000.0	10 521	1 000.0

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux.

Kaupungeissa henkilöpalvelijat siten ovat neljänneksi suurimpana elinkeinoryhmänä, mutta maaseudulla vasta kymmenentenä ja koko maassa kahdeksantena.

Eri läänien ammatissa toimivan väestön ja-

kaantuminen 14 yleiseen elinkeinoluokkaan käy ilmi alla olevasta taulukosta, jossa sekä absoluuttisin että suhteellisin luvuin esitetään erikseen kaupunkien, maaseudun ja koko läänien suhteet.

d'après la profession, par départements.

Hämeen lääni D. de Tavastehus		Viipurin lääni D. de Viborg		Mikkelin lääni D. de St. Michel		Kuopion lääni D. de Kuopio		Vaasan lääni D. de Vasa		Oulun lääni D. d'Uleåborg	
	‰		‰		‰		‰		‰		‰
Villes											
363	11.7	877	37.1	95	22.0	166	20.9	411	21.0	60	4.9
16 604	533.9	5 976	252.7	991	228.9	1 890	237.9	8 472	432.9	4 367	355.7
1 611	51.8	3 234	136.7	385	88.9	670	84.3	1 758	89.8	1 160	94.5
3 406	109.5	4 686	198.1	535	123.6	854	107.5	2 326	118.9	2 666	217.1
898	28.9	1 606	67.9	228	52.7	336	42.3	755	38.6	520	42.3
443	14.3	641	27.1	127	29.3	214	26.9	423	21.6	296	24.1
526	16.9	802	33.9	101	23.3	150	18.9	349	17.9	230	18.7
407	13.1	413	17.5	49	11.3	129	16.2	171	8.7	100	8.1
825	26.5	320	13.5	306	70.7	257	32.4	608	31.1	384	31.3
2 444	78.6	2 296	97.1	822	189.9	1 598	201.2	1 519	77.6	1 121	91.3
852	27.4	712	30.1	122	28.2	130	16.4	662	33.8	308	25.1
775	24.9	543	23.0	361	83.4	197	24.8	752	38.4	417	34.0
218	7.0	54	2.3	19	4.4	61	7.7	159	8.1	205	16.7
1 726	55.5	1 491	63.0	188	43.4	1 292	162.6	1 206	61.6	445	36.2
31 098	1 000.0	23 651	1 000.0	4 329	1 000.0	7 944	1 000.0	19 571	1 000.0	12 279	1 000.0
Communes rurales											
99 809	741.6	181 460	747.8	83 128	849.3	135 524	826.5	178 240	848.8	122 471	792.1
12 959	96.3	23 496	96.8	4 707	48.1	10 869	66.3	9 038	43.0	14 237	92.1
1 449	10.8	5 030	20.7	1 094	11.2	867	5.3	1 445	6.9	706	4.6
1 339	9.9	3 818	15.8	600	6.1	893	5.4	1 737	8.3	1 022	6.6
627	4.6	1 714	7.1	368	3.7	499	3.0	865	4.1	666	4.3
910	6.8	1 313	5.4	361	3.7	630	3.8	1 072	5.1	552	3.6
427	3.2	504	2.1	134	1.4	276	1.7	330	1.6	267	1.7
58	0.4	192	0.8	27	0.3	27	0.2	55	0.3	15	0.1
616	4.6	1 460	6.0	280	2.8	260	1.6	424	2.0	712	4.6
6 172	45.9	12 718	52.4	2 790	28.5	6 044	36.9	4 222	20.1	5 880	38.0
2 099	15.6	2 531	10.4	2 260	23.1	3 636	22.2	1 888	9.0	1 862	12.0
5 343	39.7	2 694	11.1	753	7.7	1 416	8.6	8 630	41.1	2 730	17.7
755	5.6	2 641	10.9	773	7.9	1 180	7.2	828	3.9	1 341	8.7
2 020	15.0	3 089	12.7	604	6.2	1 855	11.3	1 208	5.8	2 150	13.9
134 583	1 000.0	242 660	1 000.0	97 879	1 000.0	163 976	1 000.0	209 982	1 000.0	154 611	1 000.0
Villes et communes rurales											
100 172	604.6	182 337	684.7	83 223	814.3	135 690	789.3	178 651	778.3	122 531	734.2
29 563	178.4	29 472	110.7	5 698	55.7	12 759	74.2	17 510	76.3	18 604	111.5
3 060	18.5	8 264	31.0	1 479	14.5	1 537	8.9	3 203	14.0	1 866	11.2
4 745	28.6	8 504	31.9	1 135	11.1	1 747	10.2	4 063	17.7	3 688	22.1
1 525	9.2	3 320	12.5	596	5.8	835	4.8	1 620	7.0	1 186	7.1
1 353	8.2	1 954	7.3	488	4.8	844	4.9	1 495	6.5	848	5.1
953	5.8	1 306	4.9	235	2.3	426	2.5	679	2.9	497	3.0
465	2.8	605	2.3	76	0.7	156	0.9	226	1.0	115	0.7
1 441	8.7	1 780	6.7	586	5.7	517	3.0	1 032	4.5	1 096	6.6
8 616	52.0	15 014	56.4	3 612	35.3	7 642	44.5	5 741	25.0	7 001	41.9
2 951	17.8	3 243	12.2	2 382	23.3	3 766	21.9	2 550	11.1	2 170	13.0
6 118	36.9	3 237	12.1	1 114	10.9	1 613	9.4	9 382	40.9	3 147	18.8
973	5.9	2 695	10.1	792	7.8	1 241	7.2	987	4.3	1 546	9.3
3 746	22.6	4 580	17.2	792	7.8	3 147	18.3	2 414	10.5	2 595	15.5
165 681	1 000.0	266 311	1 000.0	102 208	1 000.0	171 920	1 000.0	229 553	1 000.0	166 890	1 000.0

Ammatissa toimivan väestön jakaantuminen *sukupuolen* mukaan on omansa herättämään erikoista mielenkiintoa, ja sillä on tuntuvasti suurempi merkitys kuin kokonaisväestön vastaa-

valla jaotuksella, joka aikaisemmin on esitetty. Kaupunkien, maaseudun ja koko maan ammatissa toimiva väestö ryhmittyi sukupuolen mukaan seuraavasti:

	Kaupungeissa		Maaseudulla		Koko maassa	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Miespuolisia.....	140 789	58.3	780 117	59.8	920 906	59.6
Naispuolisia	100 762	41.7	523 523	40.2	624 285	40.4
Yhteensä	241 551	100.0	1 303 640	100.0	1 545 191	100.0

Koko maassa oli melkein $\frac{3}{5}$ ammatissa toimivista miespuolisia ja vain vähän yli $\frac{2}{5}$ naispuolisia. Kaupunkien ja maaseudun välillä ei ollut sanottavaa erotusta; edellisissä oli suhteellisesti ottaen hiukkasen enemmän naispuolisia ammatissa toimivien keskuudessa. Kehitys on viime aikoina käynyt siihen suuntaan, että naispuolisten luku ammatissa toimivien keskuudessa osoittaa suhteellista nousua. Vuonna 1910 oli näet naispuolisia vain 36.3 % puheenalaisesta väestöstä, kun vastaava suhdeluku vuoden 1920

tietojen mukaan, kuten mainittu, oli 40.4 %. Kaupungeissa lisääntyi naisten suhdeluku vastaavasti 38.9:stä 41.7 %:iin, maaseudulla 35.8:sta 40.2 %:iin.

Sukupuolten lukusuhteet olivat aivan erilaiset toiselta puolen päähenkilöiden, toiselta puolen ammatissa toimivien perheenjäsenten keskuudessa. Tätä valaisee seuraava yhdistelmä, jossa vertailun vuoksi esitetään vastaavat suhteet myös vuodelta 1910.

Päähenkilöt	Kaupungeissa		Maaseudulla		Koko maassa	
	1910	1920	1910	1920	1910	1920
Miespuolisia	61.1	58.2	72.5	70.2	70.1	67.7
Naispuolisia	38.9	41.8	27.5	29.8	29.9	32.3
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Avustavat perheenjäsenet						
Miespuolisia	64.9	67.7	49.1	43.7	49.2	43.8
Naispuolisia	35.1	32.3	50.9	56.3	50.8	56.2
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Yllä olevista lukusarjoista näkyy, että vain noin $\frac{1}{3}$ päähenkilöistä oli naispuolisia, kaupungeissa runsaasti $\frac{2}{5}$, mutta maaseudulla vain $\frac{3}{10}$, kun taas avustavista perheenjäsenistä koko maassa ja maaseudulla tuntuvasti enemmän kuin puolet oli naisia. Kaupungeissa, joissa avustavia perheenjäseniä on aivan vähän, oli suhde toinen; vain $\frac{1}{3}$ näistä oli naisia. Kun vertaa toisiinsa vuosien 1910 ja 1920 lukuja, huomaa, että naisten suhdeluku sekä päähenkilöiden että

avustavien perheenjäsenten keskuudessa on kasvanut tuntuvasti. Poikkeuksena ovat vain kaupungit jälkimmäiseen väestöryhmään nähden.

Jos ammatissa toimivien luvusta vähentää ne päähenkilöt ja niitä avustavat perheenjäsenet, jotka oikeammin olisi luettava ammatittomiksi, siis elinkeinoluokkiin XI—XIV kuuluvat, saadaan seuraava kuva varsinaisen ammatissa toimivan väestön jakaantumisesta sukupuolen mukaan.

	Kaupungeissa		Maaseudulla		Koko maassa	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Miespuolisia	126 557	61.1	746 554	60.8	873 111	60.8
Naispuolisia	80 585	38.9	481 811	39.2	562 396	39.2
Yhteensä	207 142	100.0	1 228 365	100.0	1 435 507	100.0

Tässä väestössä on siis miesten suhdeluku vähän suurempi, kuin jos myös ammatittomat ryhmät otetaan huomioon.

Elinkeinoon mukaan ryhmittyvät eri sukupuoliin kuuluvat ammatissa toimivat henkilöt seuraavalla tavalla.

Répartition de la population active d'après la profession, par sexes.

Elinkeino Profession ¹⁾	Kaupungit — Villes				Maaseutu — Communes rurales				Koko maa — Pays entier			
	Miespuolisia Sexe masculin		Naispuolisia Sexe féminin		Miespuolisia Sexe masculin		Naispuolisia Sexe féminin		Miespuolisia Sexe masculin		Naispuolisia Sexe féminin	
		‰		‰		‰		‰		‰		‰
I. Maatalous	4 473	31.8	1 042	10.3	598 546	767.3	428 239	818.0	603 019	654.8	429 281	687.6
II. Teollisuus ja käsityö	57 028	405.1	31 398	311.6	83 823	107.4	19 733	37.7	140 851	152.9	51 131	81.9
III. Kulkulaitokset	19 954	141.7	3 860	38.3	14 553	18.7	1 517	2.9	34 507	37.5	5 377	8.6
IV. Kauppa	18 569	131.9	19 325	191.8	8 303	10.6	3 887	7.4	26 872	29.2	23 212	37.2
V. Julkinen toiminta	9 296	66.0	2 418	24.0	6 069	7.8	431	0.8	15 365	16.7	2 849	4.6
VI. Opetuslaitos	2 026	14.4	3 085	30.6	2 799	3.6	4 091	7.8	4 825	5.2	7 176	11.5
VII. Terveystenhoito	1 491	10.6	4 327	42.9	766	1.0	1 870	3.6	2 257	2.5	6 197	9.9
VIII. Vapaat elinkeinot	2 383	16.9	1 654	16.4	386	0.5	116	0.2	2 769	3.0	1 770	2.8
IX. Muut, luettelematta jääneet ammattit	3 354	23.8	7 163	71.1	3 528	4.5	2 052	3.9	6 882	7.5	9 215	14.8
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellä mainittua am- mattia	7 983	56.7	6 313	62.7	27 781	35.6	19 875	38.0	35 764	38.8	26 188	41.9
XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa	5 713	40.6	3 849	38.2	7 867	10.1	9 500	18.1	13 580	14.7	13 349	21.4
XII. Pääomalla, koroilla tai eläk- keellä eläjiä	1 891	13.4	4 111	40.8	14 047	18.0	19 973	38.2	15 938	17.3	24 084	38.6
XIII. Varattomia henkilöitä (ei per- heenjäseniä)	596	4.2	582	5.8	4 453	5.7	4 756	9.1	5 049	5.5	5 338	8.6
XIV. Muita henkilöitä	6 032	42.9	11 635	115.5	7 196	9.2	7 483	14.3	13 228	14.4	19 118	30.6
Yhteensä — Total	140 789	1000.0	100 762	1000.0	780 117	1000.0	523 523	1000.0	920 906	1000.0	624 285	1000.0

Ammatissa toimivien miesten ja naisten ryhmittymisen elinkeinon mukaan on monessa suhteessa erilainen. Miesten luku oli useimmissa elinkeinoluokissa naisten lukua suurempi; ryhmiin VI, VII, IX, XII—XIV kuului kuitenkin enemmän naisia kuin miehiä. Sen sijaan naisten suhdeluvut olivat suuremmat kaikissa muissa luokissa kuin II, III, V ja VIII joihin kuului huomattavasti suurempi osa miehistä kuin naisista. Miten päähenkilöt ja heitä heidän ammattitoiminnassaan avustavat perheenjäsenet tässä suhteessa erosivat toisistaan, se esitetään myöhemmin.

Kaupunkien ja maaseudun ammatissa toimi-

vien miesten ja naisten jakaantumisessa elinkeinon mukaan on suurin piirtein havaittavissa samat eroavaisuudet kuin äsken esitetyt, joskin eräitä poikkeuksia on todettavissa. Tärkein näistä oli se, että kaupungeissa naispuolisia kauppan alalla oli absoluuttisestikin enemmän kuin miespuolisia, kun maaseudulla taas tällä alalla toimi niin vähän naisia, että heitä suhteellisestikin oli vähemmän kuin miespuolisia.

Myöhemmin esitetään tärkeimmistä elinkeinonhaaroista seikkaperäisempiä tietoja myös ammatissa toimivan väestön sukupuolijaoitukseen nähden.

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux.

II. Talouskunta-asema.

Edellisessä luvussa on jo muutamissa kohdin kosketeltu väestön jakaantumista talouskunta-aseman mukaan. Samaten kuin vuoden 1910 tilastossa on myös nyt selostettavana olevan n. s. väenlaskennan kaavakkeissa käytetty jaoitusta viiteen talouskunta-asemaan. Ensimmäisen muodostavat päähenkilöt, joihin on luettu paitsi perheiden päähenkilöitä myös yksinäiset, itsenäiset päähenkilöt. Perheenjäsenet on jaettu kahteen luokkaan nim. niihin, jotka ovat kokonaan vailla ammattitoimintaa, ja niihin, joilla tosin ei ole varsinaisesti omaa ammattia mutta jotka avustavat perheen päämiestä tämän ammatissa. Talouskunta-asemaan nähden on vielä erotettu kaksi luokkaa, nimittäin henkilöpalvelijat, jotka vain suorittavat kotitöitä ottamatta osaa varsinaiseen ammattitoimintaan, sekä erikseen näiden vähälukuiset omaiset, mikäli näillä ei ole eri ammattia. Tähän jaoitukseen nähden voi-

daan tosin, kuten edellä on mainittu, tehdä se huomautus, että henkilöpalvelijain toiminta heidän omalta kannaltaan tietyksi on erikoisen ammatin harjoittamista sekä että perheenäitien suorittamat taloustyöt nekin muodostavat ammatin, joka olisi erikseen otettava huomioon; kun näitä henkilöryhmiä ei ole luettu ammatissa toimiviksi, on siis viimeainittujen luku todellista pienempi.

Johdannossa on tehty selkoa niistä heikkouksista, jotka aineiston tarkastus on paljastanut väestön talouskunta-asemaa koskemaan tilastoon nähden. Ottamalla huomioon ne tiedot täsmällisyyden rajoitukset, jotka edellä sanotusta johtuvat, saadaan seuraava kuva väestön jakaantumisesta talouskunta-aseman mukaan.

Koko maassa, kaupungit ja maaseutu erikseen otettuina, ryhmittyi väestö vuoden 1920 lopussa puheenalaisessa suhteessa seuraavasti:

	Päähenkilöitä	Näiden perheenjäseniä ilman ammattia	Päähenkilöiden ammatissa toimivia perheenjäseniä	Henkilöpalvelijoita	Näiden perheenjäseniä
Kaupungit	238 951	228 520	2 600	22 318	723
Maaseutu	782 619	1 299 591	521 021	7 872	888
Koko maa	1 021 570	1 528 111	523 621	30 190	1 611
			^{o/oo}		
Kaupungit	484.6	463.4	5.3	45.2	1.5
Maaseutu	299.6	497.6	199.5	3.0	0.2
Koko maa	329.0	492.2	168.6	9.7	0.5

Kuten yllä olevista lukusarjoista näkyy, jakaantuivat kaupunkien ja maaseudun väestö toisistaan suuresti poikkeavalla tavalla talouskunta-aseman mukaan. Kun melkein $\frac{1}{3}$ koko maan ja noin $\frac{3}{10}$ maaseudun väestöstä oli päähenkilöitä, kuului lähes $\frac{1}{2}$ kaupunkien väestöstä tähän luokkaan. Tasoittavasti vaikuttaa se seikka, että kaupungeissa oli vain harvoja päähenkilöiden ammatissa toimivia perheenjäseniä, kun näitä sen sijaan maaseudulla oli $\frac{1}{5}$ ja koko maassa noin $\frac{1}{6}$ väestöstä. Tämä eroavaisuus johtuu, kuten seuraavassa esitetään, etupäässä siitä, että verrattomasti suurin osa niistä perheenjäsenistä, jotka avustavat päähenkilöä tämän ammatitöissä, tavataan maalaiselinkojojen, ennen kaikkea maatalouden, palveluksesta. Myös sellaisia perheenjäseniä, joilla ei ollut minkään-

laista ammattia, oli kaupungeissa suhteellisesti vähemmän kuin maaseudulla. Nämä tosiasiat viittaavat siihen, että perheet maalla keskimäärin ovat suuremmat kuin kaupungeissa — osaksi suuremman syntyneisyyden, osaksi myös pitemmän koossapysymisen takia — sekä osoittavat edelleen, että maaseudun lapset paljon yleisemmin jäävät kotiin, aluksi avustamaan vanhempiaan, sitten itsenäisesti jatkamaan näiden elinkojoa, kun taas kaupungeissa nuoret yleisesti, niin pian kuin kykenevät ansiotyöhön, joutuvat omin päin töihin.

Henkilöpalvelijoita on kaupungeissa melkoinen määrä eli lähes $\frac{1}{20}$ väestöstä, mutta maaseudulla niiden luku on aivan vähäinen. Viimeainittu asianhaara johtuu suureksi osaksi kahdesta seikasta, nim. toiselta puolen siitä, että

maaseudulla henkilöpalvelijan tehtäviä hoitavat henkilöt enimmäkseen myös ottavat osaa maataloustöihin ja että ne tämän johdosta on luettu palkollisiin. Toiselta puolen vaikuttaa se kirjanpidollinen tosiasia, että henkilöpalvelijoina, esim. lapsentyttöinä, olevat nuoret henkilöt pysyvät kirkonkirjoissa vanhempiensa nimen kohdalla, joten heidät siis on luettu näiden ammattiin, useimmiten kenties luokkaan: päähenkilöiden ammatissa toimivia perheenjäseniä. — Viimeinen ryhmä, henkilöpalvelijoiden perheenjäsenet, on kaikkialla häviävän pieni.

Jos vertaa puheenalaisia suhdelukuja vuoden 1910 vastaaviin lukuihin, voidaan todeta kehityksen selvästi käyneen määrättyyn suuntaan.

Päähenkilöiden suhteellinen luku on kasvanut sekä maaseudulla että varsinkin kaupungeissa; päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa avustavien perheenjäsenten suhdeluku on samoin kasvanut sekä kaupungeissa että maaseudulla, viimeksimainitulla tuntuvassa määrässä. Sen sijaan on ammatittomien perheenjäsenten ja henkilöpalvelijain suhdeluku pienentynyt, edellinen varsinkin maaseudulla.

Väestön jakaantuminen talouskunta-aseman mukaan ei ole samanlainen kaikissa lääneissä, vaan on näiden välillä havaittavissa merkille pantavia eroavaisuuksia. Näitä valaisee seuraava taulukko.

Répartition de la population présente en personnes exerçant une profession, leurs familles, leurs domestiques et familles de ceux-ci, par départements.

L ä ä n i Départements	Päähenkilöitä Personnes exerçant une profession		Näiden perheen- jäseniä ilman am- mattia Membres de la famille sans pro- fession		Päähenkilön amma- tissa toimivia per- heenjäseniä Enfants et autres membres de la fa- mille prenant part au travail profes- sionnel du chef de famille		Henkilöpalveli- joita Domestiques at- tachés à la première catégorie		Näiden perheen- jäseniä ilman am- mattia Membres de la fa- mille sans pro- fession	
		‰		‰		‰		‰		‰
Kaupungit — Villes										
Uudenmaan	101 820	524.7	80 998	417.4	445	2.3	10 684	55.1	98	0.5
Turun-Porin	39 665	494.0	37 532	467.4	340	4.2	2 736	34.1	23	0.3
Ahvenanmaa	408	379.9	665	619.2	1	0.9	—	—	—	—
Hämeen	30 908	517.9	27 038	453.0	190	3.2	1 549	25.9	—	—
Viipurin	23 385	464.8	23 553	468.1	266	5.3	3 094	61.5	17	0.3
Mikkelin	4 236	416.0	5 593	549.2	93	9.1	240	23.6	21	2.1
Kuopion	7 744	301.9	17 274	673.5	200	7.8	387	15.1	45	1.7
Vaasan	19 124	451.4	21 145	499.1	447	10.5	1 609	38.0	41	1.0
Oulun	11 661	395.3	14 722	499.1	618	21.0	2 019	68.4	478	16.2
Kaikkiaan Ensemble	238 951	484.6	228 520	463.4	2 600	5.3	22 318	45.2	723	1.5
Maaseutu — Communes rurales										
Uudenmaan	71 356	321.2	123 074	554.0	26 176	117.8	1 235	5.6	301	1.4
Turun-Porin	122 613	320.8	188 725	493.7	69 692	182.3	1 081	2.8	143	0.4
Ahvenanmaa	6 218	321.3	9 211	476.0	3 894	201.3	25	1.3	1	0.1
Hämeen	93 426	322.2	154 160	531.6	41 157	141.9	1 070	3.7	168	0.6
Viipurin	134 447	280.9	233 819	488.6	108 213	226.1	1 991	4.2	123	0.2
Mikkelin	59 149	317.8	87 488	470.0	38 730	208.1	687	3.7	80	0.4
Kuopion	93 423	293.2	154 038	483.5	70 553	221.5	573	1.8	3	[0.009]
Vaasan	114 729	277.2	208 089	490.8	95 253	230.2	712	1.7	29	0.1
Oulun	87 258	289.8	145 987	484.8	67 353	223.7	498	1.6	40	0.1
Kaikkiaan Ensemble	782 619	299.6	1 299 591	497.6	521 021	199.5	7 872	3.0	888	0.3
Kaupungit ja maaseutu — Villes et communes rurales										
Uudenmaan	173 176	416.1	204 072	490.3	26 621	64.0	11 919	28.6	399	1.0
Turun-Porin	162 278	350.8	226 257	489.2	70 032	151.4	3 817	8.2	166	0.4
Ahvenanmaa	6 626	324.4	9 876	483.6	3 895	190.7	25	1.2	1	0.1
Hämeen	124 334	355.6	181 198	518.2	41 347	118.2	2 619	7.5	168	0.5
Viipurin	157 832	298.4	257 372	486.6	108 479	205.1	5 085	9.6	140	0.3
Mikkelin	63 385	322.9	93 081	474.1	38 823	197.8	927	4.7	101	0.5
Kuopion	101 167	293.9	171 312	497.7	70 753	205.5	960	2.8	48	0.1
Vaasan	133 853	293.4	224 234	491.5	95 700	209.8	2 321	5.1	70	0.2
Oulun	98 919	299.2	160 709	486.1	67 971	205.6	2 517	7.6	518	1.5
Koko maa — Pays entier	1 021 570	329.0	1 528 111	492.2	523 621	168.6	30 190	9.7	1 611	0.5

Jos kohdistetaan huomio yllä olevan taulukon viimeiseen osastoon, joka valaisee läänien koko väestön jakaantumista puheenalaisessa suhteessa, voidaan tehdä seuraavat huomiot.

Päähenkilöiden suhdeluku oli suurin, 416.1 ‰, Uudenmaan läänissä; muut läänit seurasivat kaukana jäljessä. Pienin tämä suhdeluku oli Vaasan ja Kuopion lääneissä. Niitä perheenjäseniä, jotka ottavat osaa päähenkilön ammattitoimintaan, oli päinvastoin vähimmin — ja paljon vähemmän kuin muualla — Uudenmaan läänissä. Tässä suhteessa olivat ensi sijalla Vaasan, Oulun, Kuopion ja Viipurin läänit, joissa kaikissa runsaasti $\frac{1}{5}$ väestöstä kuului mainittuun ryhmään. Ammatittomia perheenjäseniä oli enimmin Hämeen läänissä, ainoa lääni, jonka väestöstä enemmän kuin $\frac{1}{2}$ kuului tähän ryhmään. Suhteellisesti vähimmin perheenjäseniä oli Mikkelin läänissä. Henkilöpalvelijoihin nähden Uudenmaan lääni jyrkästi eroaa kaikista muista lääneistä, siellä kun näitä oli suhteellisesti 3—4 kertaa enemmän kuin lähinnä seuraavissa, Viipurin, Turun-Porin, Oulun ja Hämeen lääneissä. Vielä paljon pienempi henkilöpalvelijain luku oli Ahvenanmaalla ja Kuopion läänissä.

Yllä selostetut eroavaisuudet ovat suureksi osaksi johtuneet siitä, että kaupunkilaisväestön suhteellinen luku eri lääneissä on niin erilainen. Kuitenkin voidaan havaita erinäisiä, osittain melkoisiaakin eroavaisuuksia eri läänien kaupunkilais-, samaten kuin myös niiden maalaisväestön jakaantumisessa talouskunta-aseman mukaan.

Kaupunkilaisväestössä oli päähenkilöiden suhdeluku suurin Uudenmaan ja Hämeen lääneissä, joissa enemmän kuin puolet väestöstä oli päähenkilöitä. Vastakohtana näille muodostaa Kuopion lääni, jossa vain $\frac{3}{10}$ väestöstä oli päähenkilöitä. Päähenkilöiden ammatissa toimivia perheenjäseniä oli kaikkialla verraten vähän; Etelä-Suomessa ne olivat aivan harvalukuiset,

mutta Itä- ja Pohjois-Suomessa niitä oli jonkin verran, enimmin, $\frac{1}{50}$ väestöstä, Oulun läänissä. Ammatittomia perheenjäseniä oli hämmästyttävän paljon, $\frac{2}{3}$ väestöstä, varsinkin Kuopion läänissä, mutta myös Ahvenanmaalla, $\frac{3}{5}$, kun niitä sensijaan Uudenmaan läänissä oli vain vähän enemmän kuin $\frac{2}{5}$ väestöstä. Henkilöllisiä palvelijoita oli enimmin Oulun, Viipurin ja Uudenmaan lääneissä, vähimmin taas Ahvenanmaalla ja Kuopion läänissä. Henkilöpalvelijain perheenjäseniä oli mainittavassa määrässä vain Oulun läänissä, joissa niiden luku oli epäilyttävän suuri.

Maaseudulla olivat läänien väliset eroavaisuudet pienempiä kuin kaupungeissa. Päähenkilöitä oli enimmin, lähes $\frac{1}{3}$ väestöstä, Hämeen, Ahvenanmaan, Uudenmaan, Turun-Porin ja Mikkelin lääneissä; pienin niiden suhteellinen luku oli Vaasan ja Viipurin lääneissä. Päähenkilöä heidän ammattitoiminnassaan avustavien perheenjäsenten luku oli suurin, 230.2 ‰, Vaasan läänissä, Viipurin, Oulun, Kuopion ja Mikkelin läänien seurattessa sangen läheltä. Muista poikkeavassa asemassa olivat Hämeen ja Uudenmaan läänit, joissa avustavien perheenjäsenten luku maaseudullakin oli verraten pieni, jälkimmäisessä läänissä puolta pienempi kuin Vaasan läänissä. Ammatittomien perheenjäsenten suhdeluku oli päinvastoin Uudenmaan ja Hämeen lääneissä tuntuvasti suurempi kuin muissa lääneissä, jotka vähemmän erosivat toisistaan puheenalaisessa suhteessa. Pienin oli ammatittomien perheenjäsenten suhteellinen luku Mikkelin läänissä ja Ahvenanmaalla. Henkilöpalvelijoita oli kaikkialla vähän, Uudenmaan, Viipurin, Hämeen ja Mikkelin lääneissä hiukan enemmän kuin muualla.

Miespuolinen ja naispuolinen väestö jakaantui talouskunta-aseman mukaan melkoisesti eri tavalla, kuten näkyy alla olevasta yhdistelmästä.

Répartition des deux sexes en personnes exerçant une profession, leurs familles, leurs domestiques et familles de ceux-ci.

Sukupuoli <i>Sexe</i>	Päähenkilöitä <i>Personnes exerçant une profession</i>		Näiden perheenjäseniä ilman ammattia <i>Membres de la famille sans profession</i>		Päähenkilön ammatissa toimivia perheenjäseniä <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille</i>		Henkilöpalvelijoita <i>Domestiques attachés à la première catégorie</i>		Näiden perheenjäseniä ilman ammattia <i>Membres de la famille sans profession</i>	
		‰		‰		‰		‰		‰
Miespuoliset — Sexe masculin										
Kaupungit — <i>Villes</i>	139 028	632.0	78 364	356.2	1 761	8.0	564	2.6	274	1.2
Maaseutu — <i>Comm. rur.</i>	552 281	427.8	509 709	394.8	227 836	176.5	764	0.6	376	0.3
Koko maa — <i>Pays entier</i>	691 309	457.5	588 073	389.2	229 597	152.0	1 328	0.9	650	0.4
Naispuoliset — Sexe féminin										
Kaupungit — <i>Villes</i>	99 923	365.9	150 156	549.8	839	3.1	21 754	79.6	449	1.6
Maaseutu — <i>Comm. rur.</i>	230 338	174.4	789 882	597.9	293 185	221.9	7 108	5.4	512	0.4
Koko maa — <i>Pays entier</i>	330 261	207.2	940 038	589.7	294 024	184.4	28 862	18.1	961	0.6

Miespuolisessa väestössä oli runsaasti kaksi kertaa niin paljon päähenkilöitä kuin naispuolisessa, kun taas naispuolisia oli sekä absoluutisesti että suhteellisesti enemmän kaikissa muissa ryhmissä, lukuunottamatta vain viimeistä, merkitykseltään aivan vähäistä ryhmää. Suurin oli naisten enemmisyys henkilöpalvelijain keskuudessa; näistä ei näet edes $\frac{1}{20}$ ollut miespuolisia. Myös ammatittomien perheenjäsenten keskuudessa oli naisten enemmisyys suuri. Tähän luokkaan kuului lähes $\frac{3}{5}$ naispuolisista, mutta ei täyttä $\frac{2}{5}$ miespuolisista. Jos kotiaskareiden hoitaminen luettaisiin ammatiksi, muuttuisivat nämä suhteet tietenkin tuntuvasti, sillä nythän ammatittomien perheenjäsenten pääaineksina ovat, paitsi pikkulapset, juuri perheenemännät. Päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa avustavien perheenjäsenten keskuudessa on naisten enemmisyys melkoista pienempi, onpa miespuolinen väestö kaupungeissa tähän ryhmään kuuluvien keskuudessa tuntuvasti lukuisampi kuin naispuolinen.

Jos verrataan edellä esitetyn taulukon suhdelukuja vuoden 1910 vastaaviin lukuihin, voidaan huomata, että muutokset naissukupuolella ovat tuntuvasti suuremmat kuin miespuolisten jaotuksessa tapahtuneet. Miespuolisten keskuudessa kasvoi päähenkilöiden suhteellinen luku tuskin mainitsemisen arvoisessa määrässä eli 0.3% , kun vastaava nousu naispuolisiin nähden oli 19.2% . Päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa avustavien keskuudessa vastaavat nousut olivat 12.3 ja 45.2% , joten lisäys naisten keskuudessa oli lähes 4 kertaa suurempi kuin miesten. Vastaavasti oli miespuolisten ammatittomien perheenjäsenten suhdeluvun väheneminen vain 12.1% , mutta naispuolisten runsaasti 5 kertaa suurempi eli 64.5% . Henkilöpalvelijoihin ja näiden perheenjäseniin nähden muutokset olivat vähäisiä. On kuitenkin pantava merkille, että kun naispuolisten henkilöpalvelijain suhteellinen luku vuonna 1920 oli hiukkasen suurempi kuin 10 vuotta aikaisemmin, on miespuolisiin nähden todettava suhdeluvun pienentyneen; miespuolisten henkilöpalvelijain luku on absoluuttisesti vähentynyt sängen huomattavassa määrässä eli 1 864:stä vuonna 1910 1 328:aan vuonna 1920.

Seikkaperäisiä tietoja siitä, miten eri ammattiteihin ja elinkeinoluokkiin kuuluva väestö jakaantui talouskunta-aseman mukaan, on esitetty I taululiitteessä. Yleiskatsauksen antamiseksi eri ammattiluokkien välillä tässä suhteessa vallitsevista erillaisuuksista on seuraavilla sivuilla esitetty puheenalainen jaotus ryhmittä-

mällä erikseen kaupunkien, erikseen maaseudun väestö 8 ammattiryhmään. Nämä on muodostettu yhdistämällä yleisen ammattiluokituksen samanluontoiset ja vähemmän tärkeät ryhmät toisiinsa siten, että elinkeinoryhmät I, II, III, IV ja XII esiintyvät erikseen, ryhmään »julkinen toiminta ja vapaat ammatit» on luettu V—VIII elinkeinoryhmät, ryhmään »muut ammatit» elinkeinoluokat IX ja X sekä ryhmään »tunteen tai puuttuva ammatti» elinkeinoryhmät XI, XIII ja XIV.

Kuten tästä taulukosta ja varsinkin sen promilleluvuista näkyy, on tuntuva eroavaisuus olemassa eri elinkeinoluokkiin kuuluvien väestöryhmien jaotuksessa talouskunta-aseman mukaan. Nämä eroavaisuudet johtuvat toiselta puolelta siitä, että eri elinkeinot eri määrässä tarjoavat tilaisuutta perheen perustamiseen, toiselta puolelta siitä, että ne eri tavalla vaikuttavat perheen koossapysymiseen. Muista seikoista, jotka ovat eroavaisuuksien syynä, mainittakoon, että toisiin elinkeinoin henkilöet enimmäkseen siirtyvät vasta varttuneemmalla iällä, kun ne taas toisista poistuvat aikaisemmin kuin toisista, joten eri elinkeinohaaroihin kuuluvien henkilöiden keski-ikä on erilainen. Edelleen on, kuten jo aikaisemmasta esityksestä on käynyt ilmi, yleensä niin, että kaupunkilaiselinkeinoissa on, maalaiselinkeinoihin verrattuna, suhteellisesti vähemmän muita kuin päähenkilöitä. Yksityiskohtainen vertailu osoittaa seuraavaa.

Päähenkilöiden suhteellinen luku vaihteli koko maassa 724.3:n ja 263.3:n välillä. Suurin se oli kahdessa viimeisessä elinkeinoryhmässä ja sitä lähinnä »muissa ammateissa» sekä kaupassa, pienin taas maatalousväestössä. Maaseudulla suhteet olivat kutakuinkin samat, mutta eroavaisuudet olivat vieläkin suuremmat. Kaupungeissa oli sitä vastoin paljon pienempi ero suurimman ja pienimmän suhdeluvun välillä. Äärimmäisyyksiä edustavat nytkin samat elinkeinoryhmät, mutta tunnusmerkillistä on, että päähenkilöitä kaikissa ryhmissä oli suhteellisesti paljon enemmän kuin maaseudulla. Poikkeuksena viimeainitusta säännöstä ovat vain kaksi viimeistä elinkeinoryhmää, joihin nähden päähenkilöiden suhdeluvut olivat melkoista suuremmat maaseudulla kuin kaupungeissa.

Aivan toiset ovat suhteet, kun tarkastelun esineeksi otetaan ammatissa toimivien toinen luokka, päähenkilöä avustavat perheenjäsenet. Näitä oli yleisemmin ainoastaan maatalouden palveluksessa. Sanotussa elinkeinossa toimeentulonsa saavasta väestöstä kuului noin $\frac{1}{4}$ päähenkilön ammatissa toimiviin perheenjäseniin.

Répartition de la population présente en personnes exerçant une profes-

Elinkeino Profession ¹⁾	Päähenkilöitä Personnes exerçant une profession			Näiden perheenjäseniä ilman ammattia Membres de la famille sans profession		
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	M. s. p. D. s.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	M. s. p. D. s.
	‰	‰	‰	‰	‰	‰
Kaupungit						
Maanviljelys sivuelinkeinoineen	4 162 620.2	901 152.6	5 063 401.4	2 221 330.9	4 326 732.9	6 547 519.0
Teollisuus	56 269 631.2	31 143 317.8	87 412 467.1	31 931 358.2	61 924 632.0	93 855 501.6
Kululaitokset	19 748 648.6	3 807 141.9	23 555 411.3	10 423 342.3	21 257 792.4	31 680 553.1
Kauppa	18 377 626.7	19 102 411.1	37 479 494.6	10 284 350.7	20 233 435.4	30 517 402.6
Julkinen toiminta ja vapaat elinkeinot	15 183 635.1	11 454 334.9	26 637 458.4	8 659 362.2	17 170 502.0	25 829 444.5
Muut ammatit	11 061 541.6	13 348 451.8	24 409 488.5	9 069 444.1	15 496 524.5	24 565 491.6
Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	1 887 547.1	4 102 490.0	5 989 506.7	1 539 446.2	3 096 369.8	4 635 392.1
Tuntematon tai puuttuva ammatti	12 341 744.1	16 066 674.5	28 407 703.0	4 238 255.5	6 654 279.3	10 892 269.6
Kaikkiaan — Ensemble	139 028 632.0	99 923 365.9	238 951 484.6	78 364 356.2	150 156 549.8	228 520 463.4
Maaseutu —						
Maanviljelys sivuelinkeinoineen	382 862 385.5	144 021 142.0	526 883 262.5	393 915 396.7	584 116 575.8	978 031 467.2
Teollisuus	76 358 528.7	16 543 129.1	92 901 340.7	60 424 418.4	107 126 835.6	167 550 614.6
Kululaitokset	13 844 549.4	1 268 58.5	15 112 322.4	10 628 421.8	19 674 907.9	30 302 646.5
Kauppa	7 705 524.3	3 138 198.7	10 843 355.6	6 275 426.9	10 867 688.3	17 142 562.3
Julkinen toiminta ja vapaat elinkeinot	9 899 514.6	6 251 255.2	16 150 369.4	9 035 469.7	15 801 645.2	24 836 568.0
Muut ammatit	28 811 578.3	18 949 356.1	47 760 463.6	18 505 371.5	31 200 586.4	49 705 482.4
Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	13 293 689.0	18 446 562.0	31 739 609.0	5 200 269.5	12 353 376.4	17 553 336.8
Tuntematon tai puuttuva ammatti	19 509 772.8	21 722 712.3	41 231 739.7	5 727 226.9	8 745 286.7	14 472 259.7
Kaikkiaan — Ensemble	552 281 427.8	230 338 174.4	782 619 299.6	509 709 394.8	789 882 597.9	1 299 591 497.6
Koko maa —						
Maanviljelys sivuelinkeinoineen	387 024 387.1	144 922 142.0	531 946 263.3	396 136 396.2	588 442 576.8	984 578 487.4
Teollisuus	132 627 567.8	47 686 210.8	180 313 392.2	92 355 395.4	169 050 747.4	261 405 568.6
Kululaitokset	33 592 603.7	5 075 104.6	38 667 371.3	21 051 378.3	40 931 844.0	61 982 595.1
Kauppa	26 082 592.5	22 240 357.2	48 322 454.7	16 559 376.2	31 100 499.6	47 659 448.4
Julkinen toiminta ja vapaat elinkeinot	25 082 581.4	17 705 301.6	42 787 420.2	17 694 410.1	32 971 561.7	50 665 497.5
Muut ammatit	39 872 567.6	32 297 390.3	72 169 471.7	27 574 392.6	46 696 564.3	74 270 485.5
Eläkkeestä, pääomasta tai koroista eläjiä	15 180 667.5	22 548 547.4	37 728 590.1	6 739 296.3	15 449 375.0	22 188 347.0
Tuntematon tai puuttuva ammatti	31 850 761.4	37 788 695.7	69 638 724.3	9 965 238.2	15 399 283.5	25 364 263.8
Kaikkiaan — Ensemble	691 309 457.5	330 261 207.2	1 021 570 329.0	588 073 389.2	940 038 589.7	1 528 111 492.2

Nämä edustivat samalla 95.6 % kaikista ammatitoimintaan osaaottavista perheenjäsenistä. Muissa elinkeinoissa toimivien perheenjäsenten luvut olivat edellisten rinnalla sekä absoluuttisesti että suhteellisesti aivan vähäiset. Kaikkiin elinkeinoryhmiin on kuitenkin merkitty ainakin joitakin avustavia perheenjäseniä, eräissä tapa-

uksissa, kuten aikaisemmin on huomautettu, ilmeisesti virheellisesti. Mainitsemisen arvoinen oli puheenalaisen ryhmän suhdeluuku seuraavissa ryhmissä: »muut ammatit» 38.4‰ pääomalla, koroilla tai eläkkeellä elävät 35.9‰ — näistä on suurin osa syytinkiläisten maanviljelystöihin osaaottavia perheenjäseniä — teollisuus 25.4‰

¹⁾ Traduction des rubriques: Agriculture et dérivés. — Industrie. — Communications. — Commerce capital, ou de leurs rentes. — Profession inconnue ou sans professions.

sion et, leurs familles, leurs domestiques et familles de ceux-ci d'après la profession.

Päähenkilön ammatissa toimivia perheenjäseniä Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille	Henkilöpalvelijoita Domestiques attachés à la première catégorie			Näiden perheenjäseniä ilman ammattia Membres de la famille sans profession													
	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	M. s. p. D. s.	Miesp. S. m.	Naisp. S. f.	M. s. p. D. s.											
	‰	‰	‰	‰	‰	‰											
Villes																	
311	46.3	141	23.9	452	35.8	16	2.4	532	90.1	548	43.5	1	0.2	3	0.5	4	0.3
759	8.5	255	2.6	1 014	5.4	144	1.6	4 595	46.9	4 739	25.3	43	0.5	66	0.7	109	0.6
206	6.8	53	2.0	259	4.5	49	1.6	1 686	62.8	1 735	30.3	20	0.7	25	0.9	45	0.8
192	6.5	223	4.8	415	5.5	289	9.9	6 593	141.9	6 882	90.8	183	6.2	314	6.8	497	6.6
13	0.5	30	0.9	43	0.7	34	1.4	5 523	161.4	5 557	95.6	18	0.8	28	0.8	46	0.8
276	13.5	128	4.3	404	8.1	15	0.7	569	19.2	584	11.7	1	0.1	5	0.2	6	0.1
4	1.2	9	1.1	13	1.1	11	3.2	1 156	138.1	1 167	98.7	8	2.3	8	1.0	16	1.4
—	—	—	—	—	—	6	0.4	1 100	46.2	1 106	27.4	—	—	—	—	—	—
1 761	8.0	839	3.1	2 600	5.3	564	2.6	21 754	79.6	22 318	45.2	274	1.2	449	1.6	723	1.5
Communes rurales																	
215 684	217.2	284 218	280.2	499 902	249.0	364	0.4	1 705	1.7	2 069	1.0	231	0.2	291	0.3	522	0.3
7 465	51.7	3 190	24.9	10 655	39.1	109	0.7	1 249	9.7	1 358	5.0	68	0.5	90	0.7	158	0.6
709	23.1	249	11.5	958	20.5	13	0.5	477	22.0	490	10.5	4	0.2	2	0.1	6	0.1
598	40.7	749	47.4	1 347	44.2	98	6.7	1 005	63.7	1 103	36.2	21	1.4	30	1.9	51	1.7
121	6.3	257	10.5	378	8.6	151	7.9	2 140	87.4	2 291	52.4	29	1.5	41	1.7	70	1.6
2 498	50.1	2 978	56.0	5 476	53.2	4	0.1	82	1.5	86	0.8	—	—	—	—	—	—
754	39.1	1 527	46.5	2 281	43.8	24	1.2	438	13.3	462	8.9	23	1.2	58	1.8	81	1.5
7	0.3	17	0.6	24	0.4	1	[0.03]	12	0.4	13	0.2	—	—	—	—	—	—
227 836	176.5	293 185	221.9	521 021	199.5	764	0.6	7 108	5.4	7 872	3.0	376	0.3	512	0.4	888	0.3
Pays entier																	
215 995	216.1	284 359	278.7	500 354	247.7	380	0.4	2 237	2.2	2 617	1.3	232	0.2	294	0.3	526	0.3
8 224	35.2	3 445	15.3	11 669	25.4	253	1.1	5 844	25.8	6 097	13.2	111	0.5	156	0.7	267	0.6
915	16.5	302	6.2	1 217	11.7	62	1.1	2 163	44.6	2 225	21.4	24	0.4	27	0.6	51	0.5
790	17.9	972	15.6	1 762	16.6	387	8.8	7 598	122.1	7 985	75.1	204	4.6	344	5.5	548	5.2
134	3.1	287	4.9	421	4.1	185	4.3	7 663	130.6	7 848	77.1	47	1.1	69	1.2	116	1.1
2 774	39.5	3 106	37.5	5 880	38.4	19	0.3	651	7.9	670	4.4	1	[0.01]	5	[0.05]	6	[0.03]
758	33.3	1 536	37.3	2 294	35.9	35	1.5	1 594	38.7	1 629	25.5	31	1.4	66	1.6	97	1.5
7	0.2	17	0.3	24	0.3	7	0.2	1 112	20.5	1 119	11.6	—	—	—	—	—	—
229 597	152.6	294 024	184.4	523 621	168.6	1 328	0.9	28 862	18.1	30 190	9.7	650	0.4	961	0.6	1 611	0.5

— varsinkin käsityön palveluksessa — kauppa 16.6‰ ja kululaitokset 11.7‰. Vertailu kaupunkien ja maaseudun välillä osoittaa, että avustavia perheenjäseniä edellisten väestön kaikissa elinkeinoluokissa oli hyvin paljon vähemmän kuin maaseudulla.

Ilman ammattia olevien perheenjäsenten suh-

teelliseen lukuun nähden eroavaisuudet, kuten puheenalaisesta taulukosta käy ilmi, varsinaisiin elinkeinoluokkiin nähden ovat verraten pienet. Enemmän oli näitä perheenjäseniä teollisuuden ja kululaitosten palveluksessa toimivilla päähenkilöillä. Näistä elinkeinoista toimeentulonsa saavasta väestöstä oli näet lähes 3/8 ammatitto-

— Services publics et professions libérales. — Autres professions. — Personnes vivant d'une pension, de leur

mia perheenjäseniä, kun taas kaikissa muissa elinkeinoluokissa ammatittomia perheenjäseniä oli vähemmän kuin puolet väestöstä. Poikkeus- asemassa oli kaksi viimeistä elinkeinoluokkaa, joissa ammatittomia perheenjäseniä oli vain noin $\frac{1}{3}$ ja $\frac{1}{4}$ niihin kuuluvasta väestöstä. Maaseudulla oli useimmissa elinkeinoryhmissä suhteellisesti enemmän ammatittomia perheenjäseniä kuin kaupungeissa.

Henkilöpalvelijoita tavataan suhteellisesti enimmin ryhmissä kauppa sekä julkinen toiminta ja vapaat ammatit. Maaseudulla muiden elinkeinoryhmien väestöstä vain häviävän pieni osa oli henkilöpalvelijoita, mutta kaupungeissa, jotka myös äsken mainittuun kahteen ryhmään nähden jättävät maaseudun kauas taakseen, oli muistakin elinkeinoista toimeentulonsa saavalla väestöllä melkoinen määrä henkilöpalvelijoita. Ensi sijalla olivat pääomalla, koroilla ja eläkkeellä elävät.

Henkilöpalvelijoiden omaisia oli kaikkialla niin vähän, että niiden suhdeluvut eri elinkeinoluokissa voidaan sivuuttaa.

Eri elinkeinoluokkien miespuolisen ja naispuolisen väestön ryhmittymisen talouskunta- aseman mukaan eroavat monessa suhteessa toisistaan. Eroavaisuudet ovat suurin piirtein samat kuin ne, jotka aikaisemmin on esitetty koko

mies- ja naispuoliseen väestöön nähden. Eri elinkeinoluokkiin nähden on erikoisesti syytä mainita seuraavat seikat.

Naispuolisia päähenkilöitä oli, verrattuna saman ryhmän sekä miespuolisten päähenkilöiden lukuun että naispuolisen väestön kokonaislukuun, enimmin kahdessa viimeisessä elinkeinoryhmässä. Varsinaisissa elinkeinoluokissa niitä oli paljon vähemmän, ja etenkin on niiden luku silmiinpistävän pieni kulkulaitos- ja maatalousväestössä samaten kuin myös teollisuusväestössä. Päähenkilöä tämän ammatissa avustavien perheenjäsenten keskuudessa naispuoliset siinä ainoassa elinkeinossa, jossa näillä oli sanottavaa merkitystä, nim. maataloudessa, olivat sekä absoluuttisesti että suhteellisesti miespuolisia lukuisimmat. Vielä suurempi oli naispuolisten enemmistö ammatittomien perheenjäsenten luokassa, naispuolisten suhdeluku kun tärkeimmissä elinkeinoluokissa nousi kaksikin kertaa suuremmaksi kuin miespuolisten. Henkilöpalvelijoihin nähden kannattaa panna merkille, että miespuolisia palvelijoita kaikissa elinkeinoryhmissä oli hyvin paljon vähemmän kuin naispuolisia. Tilaston mukaan niitä oli enimmin kaupasta sekä julkisesta toiminnasta ja vapaista ammateista toimeentulonsa saavilla.

III. Tärkeimpiin elinkeinohaaroihin kuuluvan väestön ammatti- ja yhteiskuntaluokat.

Edellisessä on käsitelty väestön jakaantumista elinkeinopääryhmiin. Mikäli tahtoo todellisuutta vastaavan kuvan ammattiluokituksen moninaisuudesta, ei tähän voi tyytyä, vaan on käytävä tarkastamaan eri elinkeinopääryhmiin kuuluvan väestön jakaantumista elinkeinoin ja näiden alaryhmiin samaten kuin eri yhteiskuntaluokkiin päähenkilöiden enemmän tai vähemmän itsenäisen aseman mukaan. Pääluokista ei VIII, IX, X, XI, XIII ja XIV millään lailla ole jaoiteltu, joten ne luonnostaan jäivät seuraavan käsitte-

lyn ulkopuolelle; muista tehdään seuraavassa selkoa.

A. Maatalousväestö.

Maamme tärkeimmästä elinkeinosta, maataloudesta, sai, kuten edellä on mainittu, toimeentulonsa kaikkiaan 2 020 021 henkeä eli 65.1 % väestöstä. Tämä jakaantui kaupungeissa ja maaseudulla maatalouden eri päähaarojen kesken seuraavalla tavalla.

	Kaupungeissa <i>Villes</i>	Maaseudulla <i>Comm. rurales</i>	Koko maassa <i>Pays entier</i>
Maanviljelys ja karjanhoito ¹⁾	8 497	1 978 627	1 987 124
Puutarhanhoito	1 868	3 784	5 652
Meijeriliike	346	2 035	2 381
Metsänhoito	810	7 217	8 027
Metsästys, kalastus ja poronhoito	1 093	15 744	16 837
Yhteensä	12 614	2 007 407	2 020 021

Sekä kaupungeissa että varsinkin maaseudulla kuului siis valtavain osa maatalousväestöstä varsinaiseen maanviljelysväestöön. On kuitenkin huomattavissa kehitystä, joskin heikkoa, siihen suuntaan, että maatalousväestön muut haarat

kasvavat nopeammin kuin edellä mainittu. Jos vertaa toisiinsa vuosien 1910 ja 1920 puheenalaista jaoitusta valaisevia lukuja, saadaan näet seuraava kuva eri ryhmiin kuuluvan väestön lisääntymisestä.

	Lisäys 1910—1920 <i>Accroissement 1910—1920</i>	
	abs.	%
Maanviljelys ja karjanhoito ¹⁾	74 959	3.9
Puutarhanhoito	1 692	42.7
Meijeriliike	434	22.3
Metsänhoito	2 713	51.1
Metsästys, kalastus ja poronhoito	3 025	21.9
Kaikkiaan	82 823	4.3

Maanviljelys- ja karjanhoitoväestö on kuitenkin muihin verraten niin ylivoimainen, että näiden suurempi lisääntyminen vielä varsin heikosti

tulee näkyviin, jos vertaa toisiinsa maatalousväestön jakaantumista promillelukuun päähaarojen mukaan vuosina 1910 ja 1920.

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir pag. 28.

Neljään myöhempään elinkeinohaaraan on yleensä luettu vain ne, jotka niistä saavat pääasiallisen toimeentulonsa. Muihin ryhmiin ja varsinkin maanviljelyksestä ja karjanhoidosta toimeentulonsa saavaan väestöön kuuluu kuitenkin melkoinen henkilömäärä, joka saa suuremman tai pienemmän sivuansion mainituista neljästä elinkeinoryhmästä. Tässä on edelleen syytä huomauttaa, että poronhoidosta eläviksi on luettu ainoastaan porolappalaiset, eikä siis kaikkia niitä, jotka saavat tärkeimmän tulonsa poronhoidosta. Siten kaikki ne talolliset ja kruununmetsätorpparit Lapin ja useissa Kemmin kihlakunnan kunnissa, jotka harjoittavat poronhoitoa siksi laajassa mitassa, että se on katsottava heidän pääansiolähteekseen, maanvilje-

lyksen ja karjanhoidon tosiasiallisesti ollessa vain sivuelinkeinona, tästä huolimatta on luettu viimeainittuun elinkeinoryhmään kuuluviksi. Porolappalaisia oli ilmoitusten mukaan kaikkiaan 558 henkeä eli melkoista enemmän kuin vuonna 1910, jolloin niitä ilmoitettiin olevan 392, paitsi 11 kaupungeissa olevaa porolappalaista, mikä tieto ilmeisesti on virheellinen. Porolappalaisia oli vain muutamissa pohjoisimmissä pitäjissä, nimittäin Inarissa 263, Sodankylässä 109, Enontekiössä 104, Utsjoella 47, Kittilässä 20 ja Kolarissa 15.

Maatalouden eri päähaaroihin kuuluvat henkilöt jakaantuivat aivan eri tavalla kaupunkien ja maaseudun kesken kuten näkyy alla olevista prosenttiluvuista:

	Kaupungeissa Villes	Maaseudulla Comm. rurales
Maanviljelys ja karjanhoito ¹⁾	0.4	99.6
Puutarhanhoito	33.1	66.9
Meijeriliike	14.5	85.5
Metsänhoito	10.1	89.9
Metsästys, kalastus ja poronhoito	6.5	93.5
Kaikki ryhmät	0.6	99.4

Ammatissa toimivia oli maatalousväestön eri päähaaroissa seuraavat määrät.

Maataloushaara <i>Branches d'agriculture</i>	Ammatissa toimivia <i>Population active</i>		Siitä: — <i>Dont:</i>			Muuta väestöä 100: <i>Non actifs en %:</i>		
			Päähenkilöitä <i>Chefs de famille</i>	Avustavia perheenjäseniä <i>Membres de famille</i>		ammattissa toimivaa kohden <i>des actifs</i>	päähenkilöä kohden <i>des chefs</i>	
		%		%	%			
Maanviljelys ja karjanhoito — <i>Agriculture et élevage</i>	1 017 929	986.1	522 515	51.3	495 414	48.7	95	272
Puutarhanhoito — <i>Horticulture</i>	2 489	2.4	2 235	89.8	254	10.2	127	153
Meijeriliike — <i>Laiterie</i>	1 151	1.1	1 106	96.1	45	3.9	107	115
Metsänhoito — <i>Sylviculture</i>	2 277	2.2	1 927	84.6	350	15.4	253	318
Metsästys, kalastus ja poronhoito — <i>Chasse, pêche et élevage des rennes</i>	8 454	8.2	4 163	49.2	4 291	50.8	99	304
Yhteensä — <i>Total</i>	1 032 300	1000	531 946	51.5	500 354	48.5	96	280

Yllä olevista lukusarjoista näkyy, että ammatissa toimivista noin puolet oli perheenjäseniä maanviljelyksestä ja karjanhoidosta sekä metsästyksestä, kalastuksesta ja poronhoidosta elävien keskuudessa, kun sitä vastoin maatalouden muissa päähaaroissa perheenjäsenet vain verraten vähän autoivat päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa. Tämä selittää myös sen yllä olevasta ilmenevän seikan, että 100 ammatissa toimivaa

kohden tuli niin paljon enemmän ammatittomia jälkimmäisissä kuin edellisissä elinkeinohaaroissa. Päähenkilöä kohden tuli muuta väestöä sensijaan vähimmin meijeriliikkeestä ja puutarhanhoidosta elävän väestön keskuudessa. Sen sijaan vastaava suhdeluku oli erikoisen suuri kahdessa viimeisessä maatalouden haarassa.

Yhteiskunnalliselta kannalta on tärkeitä tarkastaa, miten ammatissa toimiva väestö jakaan-

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir le tableau ci-dessous.

tui itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heihin verrattavassa asemassa oleviin sekä epäitsenäisiin s. o. työväkeen ja palveluskuntaan. Tätä jaoitusta valaisee seuraava yhdistelmä maatalousväestön eri haaroihin nähden. Itsenäisiksi on silloin ryhmässä A: maanviljelys ja karjan-

hoito luettu ammattiluokkiin 1—6 kuuluvat henkilöt, epäitsenäisiksi taas luokat 7—10. Muissa maataloushaaroissa on itsenäisiksi luettu a-kohtiin merkityt ja työväeksi b-kohtiin merkityt henkilöt.

Population active agricole par position professionnelle.

Maataloushaara Branches d'agriculture	Itsenäisiä Chefs et employés				Työväkeä Ouvriers				100 itsenäistä kohden työväkeä Ouvriers par 100 chefs et employés			
	Kaikkiaan Total	Päähenkilöitä Chefs de famille	Päähenkilöitä %	Perheen- jäseniä Membres de famille	Perheen- jäseniä %	Kaikkiaan Total	Päähenkilöitä Chefs de famille	Perheen- jäseniä Membres de famille	Kaikki ammat- tissa toimivat Population active	Päähenkilöt Chefs de famille		
Maanviljelys ja karjanhoito — Agriculture et élevage..	634 240	223 430	35.2	410 810	64.8	383 689	299 085	77.9	84 604	22.1	60	134
Puutarhanhoito — Horticul- ture	1 111	947	85.2	164	14.8	1 378	1 288	93.5	90	6.5	124	136
Meijeriliike — Laiterie. ...	454	426	93.8	28	6.2	697	680	97.6	17	2.4	154	160
Metsänhoito — Sylviculture	538	527	98.0	11	2.0	1 739	1 400	80.5	339	19.5	323	266
Metsästys, kalastus ja po- ronhoito — Chasse, pêche et élevage des reines	8 454	4 163	49.2	4 291	50.8	—	—	—	—	—	—	—
Kaikkiaan — Ensemble	644 797	229 493	35.6	415 304	64.4	387 503	302 453	78.1	85 050	21.9	60	132

Jos kaikki ammatissa toimivat otetaan huomioon, tuli kutakin 100 itsenäistä kohden 60 epäitsenäistä. Sama oli suhde maanviljelyksestä ja karjanhoidosta toimeentulonsa saavan väestön keskuudessa, kun taas puutarhanhoidosta ja meijeriliikkeestä sekä varsinkin metsänhoidosta elävien joukossa epäitsenäisiä oli monta vortaa enemmän. Poikkeusasemassa oli metsästyksestä, kalastuksesta ja poronhoidosta elävä väestö, sen keskuudessa kun ei ollut ainoatakaan epäitsenäistä.

Itsenäiset ja epäitsenäiset ammatissa toimivat jakaantuivat melko eri tavalla päähenkilöihin ja näitä avustaviin perheenjäseniin. Itsenäisistä oli melkein $\frac{2}{3}$ perheenjäseniä ja vain $\frac{1}{3}$ pääh-

kilöitä, s. o. sellaisia henkilöitä, joita voi pitää varsinaisesti itsenäisinä. Työväestöstä oli sitä vastoin vain $\frac{1}{6}$ perheenjäseniä ja melkein $\frac{4}{6}$ päähenkilöitä. Itsenäisessä asemassa oleminen antaa siis paljon suuremmat mahdollisuudet perheen koossapitämiseen ja perheenjäsenten työvoiman hyväksikäyttämiseen ammattityössä. Tämän johdosta onkin itsenäisten ja työväen välinen lukusuhte aivan toinen, jos yksin päälliköt otetaan huomioon; kutakin itsenäistä kohden tuli silloin 132 epäitsenäistä.

Ammatissa toimivan väestön jakaantuminen sukupuolen mukaan ansaitsee erikoista huomiota. Maatalousväestöön nähden sitä valaisevat seuraavat lukusarjat:

	Miehiä Hommes		Naisia Femmes	
	abs.	%	abs.	%
Kaikki ammatissa toimivat	603 019	58.4	429 281	41.6
itsenäiset	384 145	59.6	260 652	40.4
epäitsenäiset	218 874	56.5	168 629	43.5
Päähenkilöt	387 024	72.8	144 922	27.2
itsenäiset	202 009	88.0	27 484	12.0
epäitsenäiset	185 015	61.2	117 438	38.8
Perheenjäsenot	215 995	43.1	284 359	56.9
itsenäiset	182 136	44.1	233 168	55.9
epäitsenäiset	33 859	39.8	51 191	60.2

Koko ammatissa toimivassa maatalousväestössä oli sukupuolten välinen lukusuhte kuta-kuinkin sama: sekä itsenäisessä että epäitsenäisessä asemassa olevista oli melkein $\frac{3}{5}$ miehiä ja runsaasti $\frac{2}{5}$ naisia. Sen sijaan päähenkilöt ja perheenjäsenet, kuten aikaisemmin on esitetty, huomattavassa määrässä eroavat toisistaan sikäli, että jälkimmäisten keskuudessa oli suhteellisesti paljon enemmän naisia kuin edellisten joukossa. Pienin, vain 12.0 %, oli naisten suhdeluksi itsenäisten päähenkilöiden keskuudessa. Epäitsenäisessä asemassa olevista päähenkilöistä oli sitä vastoin jo lähes $\frac{2}{5}$ naisia, itsenäisistä ammattitoimintaan osaaottavista perheenjäsenistä oli enemmän kuin puolet naisia samalla kuin epäitsenäisessä asemassa olevista perheenjäsenistä $\frac{3}{5}$ oli naisia. Toiselta puolen voidaan yllä olevista absoluuttisista luvuista laskea, että päähenkilöistä 43.1 % oli itsenäisessä ja 56.9 %

epäitsenäisessä asemassa, kun taas avustaviin perheenjäseniin nähden vastaavat suhdeluvut olivat 83.2 ja 16.8 %. Avustaviin perheenjäseniin luetut miehet ja naiset jakaantuivat kutakuinkin samalla tavalla itsenäisiin ja epäitsenäisiin, mutta päähenkilöihin nähden on tässä suhteessa olemassa tuntuva ero sukupuolten välillä. Miespuolisista päähenkilöistä oli näet runsaasti puolet, 52.2 %, itsenäisessä asemassa, kun taas naisista vajaa viidesosa, vain 19.0 %, oli tässä asemassa, kaikkien muiden kuulussa epäitsenäisiin.

Maatalouden eri päähaaroihin kuuluvan ammatissa toimivan väestön jakaantuminen sukupuolen mukaan osoittaa suuria eroavaisuuksia. Niitä valaisee seuraava taulukko, jossa samalla esitetään vastaavat luvut myös tämän väestön tärkeimpään osaan, itsenäisiin päähenkilöihin nähden.

Population active agricole par sexe.

Maataloushaara <i>Branches d'agriculture</i>	Koko ammatissa toimiva väestö <i>Population active</i>				Itsenäiset päähenkilöt <i>Chefs d'employés</i>			
	Miehiä <i>Hommes</i>		Naisia <i>Femmes</i>		Miehiä <i>Hommes</i>		Naisia <i>Femmes</i>	
		%		%		%		%
Maanviljelys ja karjanhoito — <i>Agriculture et élevage</i>	593 141	58.3	424 788	41.7	196 744	88.1	26 686	11.9
Puutarhanhoito — <i>Horticulture</i>	1 751	70.3	738	29.7	805	85.0	142	15.0
Meijeriliike — <i>Laiterie</i>	558	48.5	593	51.5	241	56.6	185	43.4
Metsänhoito — <i>Sylviculture</i>	2 045	89.8	232	10.2	493	93.5	34	6.5
Metsästys, kalastus ja poronhoito — <i>Chasse, pêche et élevage des rennes</i>	5 524	65.3	2 930	34.7	3 726	89.5	437	10.5
Yhteensä — <i>Total</i>	603 019	58.4	429 281	41.6	202 009	88.0	27 484	12.0

Varsinkin on toiselta puolen meijeriliikkeestä, toiselta puolen metsänhoidosta elävien erilainen sukupuolijako omansa kiinnittämään huomiota.

Maanviljelyksestä ja karjanhoidosta toimeentulonsa saava väestö on kymmenvuotistauluksessa ja samaten tämän niteen taululiitteissä maanomistuksensa, yhteiskunnallisen asemansa ja ammattinsa mukaan jaettu 10 luokkaan, joista viimeinen on jaettu kahteen alaryhmään. Seu-

raavassa esitetään tämän jaotuksen tulokset, mutta vain maaseutuun nähden, koska kaupunkien luvut tältä osalta ovat vähemmän mielenkiintoiset ja samalla jossain määrin epäluotettavat. Maaseudun koko puheena olevan elinkeinohaaran väestö kokonaisuudessaan sekä erikseen siihen kuuluvat päähenkilöt ja kaikki ammatissa toimivat jakaantuivat seuraavalla tavalla.

Ammattiluokka <i>Catégories professionnelles</i> ¹⁾	Koko väestö <i>Population totale</i>		Ammatissa toimivat <i>Population active</i>		Päähenkilöt <i>Chefs de famille</i>	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1. Maanomistajia	901 692	455.7	473 213	466.7	163 734	315.5
2. Kruunun- tai uutistalojen haltijoita	9 059	4.6	4 682	4.6	1 594	3.1
3. Virkatalojen vuokraajia	7 576	3.8	3 854	3.8	1 304	2.5
4. Itsenäisten tilojen vuokraajia	25 172	12.7	12 745	12.6	4 237	8.2
5. Lamputoteja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia	237 006	119.8	122 204	120.5	45 431	87.5
6. Kruununmetsätorppareita	31 531	15.9	15 365	15.1	5 267	10.1
7. Muonatorppareita, muonamiehiä ja renkejä, jotka ovat omassa ruoassaan	67 948	34.3	19 736	19.5	15 709	30.3
8. Vouteja, työnjohtajia ja muita ammattioppineita	12 071	6.1	3 934	3.9	3 461	6.7
9. Palkollisia isäntävään ruokakunnassa	73 310	37.1	63 989	63.1	63 705	122.7
10. Päivätyöläisiä	613 262	310.0	294 318	290.2	214 557	413.4
Yhteensä -- Total	1 978 627	1 000.0	1 014 040	1 000.0	518 999	1 000.0

Jos väestö jaetaan sen mukaan, onko henkilöt luettava n. s. tilalliseen vai tilattomaan luokkaan, ja jälkimmäinen otetaan tämän sanan ah-

taamassa merkityksessä, s. o. vain neljä viimeistä ryhmää käsittäväksi, saadaan seuraava jaotus.

	Tilallisia		Tilattomia	
	abs.	%	abs.	%
Koko väestö	1 212 036	61.3	766 591	38.7
Ammatissa toimivat	632 063	62.3	381 977	37.7
Päähenkilöt	221 567	42.7	297 432	57.3

Jos huomio kiinnitetään yksin päähenkilöihin, kuului siis vain vähän enemmän kuin $\frac{2}{3}$ tilalliseen ja lähes $\frac{3}{5}$ tilattomaan väestöön. Jos taas otetaan huomioon kaikki ammatissa toimivat taikka koko väestö, oli suhde tuntuvasti edullisempi, tilattomia kun ei ollut täyttä $\frac{2}{5}$ väestöstä. Tämä erilaisuus johtuu tietenkin näiden väestöryhmien erilaisesta kokoonpanosta talouskunta-aseman mukaan; tilallisista oli päähenkilöitä 18.3, ammattitoiminnassa avustavia perheenjäseniä 33.9 ja muita henkilöitä 47.8 %, kun taas tilattoman väestön vastaavat suhdeluvut olivat 38.8, 11.0 ja 50.2 %.

Koska tilallisten lapset eivät yleensä kaikki voi tulla tilallisiksi ja heidän asemansa siis on epäedullisempi kuin varsinaisten tilallisten, voidaan myös tehdä jako siten, että tilallisiksi luetetaan vain tilallisten luokkien päähenkilöt, jota vastoin heidän ammattitoiminnassa avustavat perheenjäsenensä, samaten kuin kaikki ammatissa toimivat tilattomat, katsotaan tilattomiksi. Täten laskien oli tilallisia vain 21.8 % ammatissa toimivasta maatalousväestöstä.

Vuonna 1910 laskettiin tilallisia (päähenkilöitä) olleen 201 720 ja tilattomia 295 360. Edellisten luku on siis kasvanut 19 847 ja jälkimmäisten vain 2 072, mikä osoittaa kehityksen käyneen ilahduttavaan suuntaan. Samaa osoittavat myös prosenttiluvut, sillä vuonna 1910 oli tilallisia 40.6 % maatalouden päähenkilöistä, kun niitä vuonna 1920 oli 42.7 %.

Tärkein maatalousväestön luokka on *maanomistajien*, joita tosin oli vain 315.5 ‰ maatalousväestön päähenkilöistä, mutta jotka perheineen käsittivät suurimman osan, 455.7 ‰, tätä väestöä. Maanomistajia oli vuonna 1920 maaseudulla kaikkiaan 163 734 henkeä. Vastaavat luvut edellisiltä ajankohdilta, joilta verrannollisia tietoja on saatavissa, olivat seuraavat:

Vuonna 1880	88 660
» 1890	98 804
» ¹⁾ 1901	109 557
» 1910	129 409
» 1920	163 734

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90—91.

²⁾ Tilattoman väestön alakomitean tutkimusten mukaan, jotka eivät ole täysin verrannollisia virallisen tilaston, papiston antamiin tietoihin perustuviin lukuihin.

Maanomistajien luvun kasvaminen on siten koko ajanjaksona ollut melkoinen. Kuitenkin voidaan todeta, että niiden luku aikaisemmin kasvoi hitaammin kuin maan koko väkiluku, vieläpä aluksi hitaammin kuin maaseudun vä-

kiluku, mutta että kahtena viime vuosikymmenenä, ja varsinkin viimekuluneena, maanomistajien luvun lisääntyminen on ollut suurempi. Tätä valaisevat seuraavat, suhteellista lisäystä osoittavat lukusarjat:

	Maanomistajain luku	Koko väkiluku	Maaseudun väkiluku
1881—1890	11.4 %	15.5 %	13.6 %
1891—1900	10.9 »	14.0 »	10.6 »
1901—1910	18.1 »	14.8 »	12.3 »
1911—1920	26.5 »	8.0 »	6.1 »

Koko tänä ajanjaksona on maanomistajien luku kasvanut 84.7 %, koko maan väkiluku 63.3 % ja maaseudun väkiluku 49.5 %.

Maanomistajien luvun huomattava lisääntyminen viimekuluneena vuosikymmenenä on suureksi osaksi johtunut torppien itsenäistymisestä. Koska tämän toimeenpano väenlaskentahetkenä paraikaa oli tekeillä, ei yllä olevien lukujen nojalla voi päätellä sen lopullista vaikutusta maanomistajien lukuun. Koska maatorpparien, lampuodien ja kruununmetsätorpparien yhteenlaskettu luku vuodesta 1910 vuoteen 1920 on vähentynyt 14 165 ja koska näitäkin todennäköisesti tänä aikana on syntynyt uusia, voidaan laskea, että maanomistajien luvun kasvusta vähintään juuri mainittu määrä on johtunut

torppien itsenäistymisestä. Lähes 20 000 hengen suuruinen lisäys on siis johtunut muulla tavoin syntyneestä maatilojen muodostumisesta. Virallisen asutustoiminnan toimesta on mainittuna aikana syntynyt noin 3 190 viljelys- ja 1 750 asuntotilaa, yhteensä siis 4 940 uutta tilaa, ja yksityisestä aloitteesta on myös syntynyt melkoinen määrä, joten maanomistajain luvun huomattava kasvaminen näyttää vastaavan tosiloja.

Vertailu vuosien 1910 ja 1920 lukujen välillä antaa seuraavan tuloksen. Eri ammattiryhmiin kuuluvien henkilöiden luvun lisääntyminen tai väheneminen oli absoluuttisin ja suhdelluvin esitettyinä seuraava.

Maanomistajat	+ 34 325 eli + 26.5 %
Kruunun- tai uutistalojen haltijat	— 1 097 » — 40.8 »
Virkatalojen vuokraajat	+ 334 » + 34.4 »
Itsenäisten tilojen vuokraajat	+ 450 » + 11.9 »
Lampuodit, maatorpparit ja kruununmetsätorpparit	— 14 165 » — 21.8 »
Muonatorpparit ja rengit, jotka ovat omassa ruoassaan	— 1 364 » + 9.5 »
Voudit, työnjohtajat y. m. s.	+ 910 » + 35.7 »
Palkolliset talon ruoassa	— 2 157 » — 3.3 »
Päivätyöläiset	+ 1 955 » + 0.9 »

Kruununtilojen haltijoiden ja virkatalojen vuokraajien luvuissa tapahtuneet muutokset näyttävät epäilyttäviltä. On kuitenkin huomattava, että kruununtilojen haltijain luvussa tapahtunut vähennys suurimmaksi osaksi kohdistui Viipurin lääniin, jossa vuoden 1910 tilastossa oli luettu kruununtilojen haltijoiksi useita entisten lahjoitusmaiden haltijoita, jotka eivät siihen mennessä olleet saaneet perintökirjoja. Maanomistajien luvun kasvamisesta ja torpparien luvun vähenemisestä on jo edellä puhuttu. Muista ryhmistä herättää etenkin voutien, työnjohtajien ja muun ammattioppineen henkilökunnan luvun kasvaminen huomiota. Sensijaan on muonatorpparien y. m. s. sekä päivätyöläisten luku pysynyt kutakuinkin enti-

sellään, mikä merkitsee suhteellista taantumista. Päivätyöläisten luku on tosin melko epävarma, koska siihen on luettu samoja aineksia, joita osittain myös on viety metsätyöläisten joukkoon ja joita joillakin paikkakunnilla epäiltävän suuressa määrässä on luettu X elinkeinoluokkaan: työläisiä ja päiväpalkkalaisia, ilman edellä mainittua ammattia. Talon ruoassa olevien palkollisten luvun väheneminen näyttää olevan ominaista kehitykselle.

Katsoen siihen merkitykseen, mikä on maatalousväestöllä ja sen jaoituksella eri yhteiskuntaryhmiin, esitetään seuraavalla sivulla läänittäinen yhdistelmä, joka osoittaa maataloudesta elävien päähenkilöiden jakaantumista mainitussa suhteessa.

Population active agricole selon les groupes professionnels par départements.

Ammattiluokka <i>Catégorie professionnelle</i> ¹⁾	Uudenmaan lääni <i>Département de Nyland</i>	Turun-Porin lääni <i>D. de Åbo-Björneborg</i>	Ahvenanmaa <i>D. d'Åland</i>	Hämeen lääni <i>D. de Tavastehus</i>	Viipurin lääni <i>D. de Viborg</i>	Mikkelin lääni <i>D. de St. Michel</i>	Kuopion lääni <i>D. de Kuopio</i>	Vaasan lääni <i>D. de Vaasa</i>	Oulun lääni <i>D. d'Ouléborg</i>	Koko maaseutu <i>Compagne entiere</i>
1. Maanomistajia.....	9 745	19 783	1 525	11 714	41 544	9 831	17 152	32 997	19 443	163 734
2. Kruunun- tai uutistalojen haltijoita	54	83	1	79	491	19	95	46	726	1 594
3. Virkatalojen vuokraajia	202	406	24	266	42	134	41	145	44	1 304
4. Itsenäisen tilan vuokraajia	234	215	53	262	340	719	1 346	400	668	4 237
5. Lampuoteja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia ..	2 892	9 495	390	5 327	1 956	5 339	7 094	8 895	4 043	45 431
6. Kruununmetsätorppareita	45	397	—	339	277	66	306	602	3 235	5 267
7. Muonatorppareita, muonamiehiä ja renkejä, jotka ovat omassa ruoassaan	5 915	3 520	47	3 840	542	884	309	493	159	15 709
8. Vouteja, työnjohtajia ja muita ammattioppineita	931	701	6	797	290	261	201	191	83	3 461
9. Palkollisia isäntäväen ruokakunnassa	6 733	12 357	350	7 628	6 454	5 364	8 024	7 722	9 073	63 705
10. Päivätyöläisiä	17 439	34 327	1 239	30 046	23 005	23 042	32 263	33 778	19 418	214 557
Yhteensä — Total	44 190	81 284	3 635	60 298	74 941	45 659	66 831	85 269	56 892	518 999
	Promilleluvuin — En %									
1. Maanomistajia	220.5	243.4	419.5	194.3	554.4	215.3	256.6	387.0	341.7	315.5
2. Kruunun- tai uutistalojen haltijoita	1.2	1.0	0.3	1.3	6.6	0.4	1.4	0.5	12.8	3.1
3. Virkatalojen vuokraajia	4.6	5.0	6.6	4.4	0.6	2.9	0.6	1.7	0.8	2.5
4. Itsenäisen tilan vuokraajia	5.3	2.7	14.6	4.3	4.5	15.8	20.2	4.7	11.7	8.2
5. Lampuoteja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia ..	65.4	116.8	107.3	88.4	26.1	116.9	106.1	104.3	71.1	87.5
6. Kruununmetsätorppareita	1.0	4.9	—	5.6	3.7	1.4	4.6	7.1	56.9	10.1
7. Muonatorppareita, muonamiehiä ja renkejä, jotka ovat omassa ruoassaan	133.9	43.3	12.9	63.7	7.2	19.4	4.6	5.8	2.8	30.3
8. Vouteja, työnjohtajia ja muita ammattioppineita	21.1	8.6	1.7	13.2	3.9	5.7	3.0	2.2	1.4	6.7
9. Palkollisia isäntäväen ruokakunnassa	152.4	152.0	96.3	126.5	86.1	117.5	120.1	90.6	159.5	122.7
10. Päivätyöläisiä	394.0	422.3	340.8	498.3	306.9	504.7	482.8	396.1	341.3	413.4
Yhteensä — Total	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0	1000.0

Kuten tämän taulukon jälkimmäisestä osastosta näkyy, oli maanomistajien luku suhteellisesti suurin (554.4 ‰) Viipurin läänissä. Lähinnä seurasivat Ahvenanmaa (419.5 ‰) sekä Vaasan (387.0 ‰) ja Oulun läänit (341.7 ‰). Pienin oli tämä suhdeluku Hämeen ja Uudenmaan

lääneissä (194.3 ja 220.5 ‰). Mielenkiintoista on tarkastaa, miten maanomistajien luku viime vuosikymmenen kuluessa on lisääntynyt eri lääneissä. Lisäys on näet ollut seuraava, kun läänit järjestetään suhteellisen lisäyksen suuruuden mukaan.

Uudenmaan läänissä	3 656 eli 60.0 %	Kuopion läänissä	3 299 » 23.8 %
Turun—Porin ²⁾ »	7 905 » 59.0 »	Oulun »	3 069 » 18.7 »
Hämeen »	3 973 » 51.3 »	Viipurin »	4 442 eli 12.0 »
Vaasan »	7 323 » 28.5 »	Mikkelin »	658 » 7.2 »

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90—91.

²⁾ Siihen luettuna Ahvenanmaan maakunta.

Maanomistajien luku on siis kasvanut enimmäin vanhalla torpparialueella, mikä oli odotettavissakin.

Kruununtalojen ja kruunun uutistalojen haltijoita oli joltinenkin määrä Oulun ja Viipurin lääneissä, mutta muualla vain harvoja. — Virkatalojen vuokraajia oli kaikkialla vähän, suhteellisesti enimmäin Lounais-Suomessa. — Itsenäisen tilan vuokraajia taas oli enimmäin Kuopion, Mikkelin ja Oulun lääneissä sekä Ahvenanmaalla, vähimmäin taas Turun-Porin läänissä.

Lampudot ja maatorpparit muodostivat, niiden luvun vähenemisestä huolimatta, kaikkialla monta vertaa suuremman ryhmän kuin kolme edellä mainittua. Turun-Porin, Mikkelin, Ahvenanmaan, Kuopion ja Vaasan lääneissä kuului enemmän kuin $\frac{1}{10}$ maanviljelysväestön päähenkilöistä sanottuun ryhmään, kun niitä sen sijaan Viipurin läänissä oli vain 26.1 $\frac{1}{100}$.

Kruununmetsätorppareita oli Oulun läänissä melkoinen määrä, eli 56.9 $\frac{1}{100}$ puheenalaisista päähenkilöistä. Tässä läänissä asui noin $\frac{3}{5}$ näiden kokonaisluvusta, eikä kruununmetsätorppareita yhdessäkään muista lääneistä ollut mainitsemisen arvoista määrää, Ahvenanmaalla ei ainoatakaan.

Muonatorppareita oli Uudenmaan läänissä enimmäin, 133.9 $\frac{1}{100}$, Hämeen ja Turun-Porin

lääneissä jonkun verran, mutta muualla aivan vähän. — Voutien, työnjohtajien y. m. ammattioppineiden luku oli kaikkialla mitätön. Suurin se oli lounaisissa suurviljelyslääneissä. — Talon ruoassa olevat palkolliset muodostivat kaikkialla huomattavan suuren ryhmän. Enimmäin, 159.5 $\frac{1}{100}$, niitä oli Oulun läänissä, jonka jälkeen seurasivat suurviljelysläanit, kun palkollisia taas käytettiin suhteellisesti vähimmäin pienviljelysalueilla, Viipurin ja Vaasan lääneissä, joiden vastaavat luvut olivat 86.1 ja 90.6 $\frac{1}{100}$.

Päivätyöläisiä oli kaikkialla paljon; Uudenmaan, Turun-Porin, Hämeen, Mikkelin, Kuopion ja Vaasan lääneissä ne olivat suurimpana maatalousväestön ryhmänä, muissa lähinnä suurimpana maanomistajien jälkeen. Mikkelin (504.7 $\frac{1}{100}$), Hämeen (498.3 $\frac{1}{100}$) ja Kuopion (482.8 $\frac{1}{100}$) lääneissä suunnilleen puolet maatalousväestön päähenkilöitä kuului päivätyöläisten ryhmään, kun niiden suhdeluku taas oli pienin Viipurin (306.9 $\frac{1}{100}$), Ahvenanmaan (340.8 $\frac{1}{100}$) ja Oulun (341.3 $\frac{1}{100}$) lääneissä.

Yleiskäsityksen antamiseksi eri läänien maatalousväestön erilaisesta yhteiskunnallisesta rakenteesta esitetään vielä seuraavat lukusarjat, joista näkyy, miten maanviljelysväestön päähenkilöt eri lääneissä jakaantuivat tilallisiin ja tilattomiin.

	Tilallisia		Tilattomia	
	abs.	%	abs.	%
Uudenmaan läänissä	13 172	29.8	31 018	70.2
Turun-Porin »	30 379	37.4	50 905	62.6
Ahvenanmaalla	1 993	54.8	1 642	45.2
Hämeen läänissä	17 987	29.8	42 311	70.2
Viipurin »	44 650	59.6	30 291	40.4
Mikkelin »	16 108	35.3	29 551	64.7
Kuopion »	26 034	39.0	40 797	61.0
Vaasan »	43 085	59.5	42 184	49.5
Oulun »	28 159	49.5	28 733	50.5

Kuten näistä lukusarjoista näkyy ja kuten myös aikaisemmin esitetyistä luvuista on ilmennyt, oli maanviljelysväestön yhteiskunnallinen rakenne edullisin Viipurin läänissä sekä Ahvenanmaalla ynnä Vaasan ja Oulun lääneissä, joissa noin $\frac{1}{2}$ tai melkoista suurempikin osa päähenkilöitä kuului tilallisiin. Epäedullisimmat olivat tässä suhteessa Uudenmaan ja Hämeen läänien olot.

Päivätyöläiset on kymmenvuotistaulustossa jaettu kahteen ryhmään sen mukaan, omistivatko he oman asunnon vai olivatko he sitä vailla. Edelliseen kuuluvat etupäässä mäkitupa-laiset ja itselliset, jälkimmäiseen loiset ja irtonaisempi työväki.

Tämän jakoperusteen mukaan päivätyöläiset

vuonna 1920 ryhmittäytyivät siten, että niistä oli sellaisia, joilla oli oma asunto, 100 515 eli 46.8 $\frac{1}{100}$ ja sellaisia, joilla ei ollut omaa asuntoa, 114 042 eli 53.2 $\frac{1}{100}$. Kymmenen vuotta aikaisemmin vastaavat suhdeluvut olivat 46.6 ja 53.4 $\frac{1}{100}$, siis kutakuinkin samat. Jos päähenkilöiden lisäksi ottaa huomioon heidän perheensä, saadaan vähän toinen suhde, sillä jälkimmäiseen ryhmään kuului enemmän yksinäisiä henkilöitä. Koko päivätyöläisväestöstä oli näet 57.2 $\frac{1}{100}$ oma asunto, kun taas 42.8 $\frac{1}{100}$ oli sitä vailla. Tässä suhteessa on myös olemassa ilmeinen eroavaisuus sukupuolten välillä. Kun näet miespuolisista päivätyöläisistä (päähenkilöistä) 51.3 $\frac{1}{100}$ oli sellaisia, joilla oli oma asunto, ja 48.7 $\frac{1}{100}$ niitä, joilla ei ollut omaa asuntoa, kuului nais-

puolisista vain 38.2 % edelliseen, mutta 61.8 % jälkimmäiseen ryhmään.

Eri läänien päivätyölläiset jakaantuivat seu-

raavalla tavalla sen mukaan, oliko heillä oma asunto vai eikö.

Lääni	Maatalouspäivätyölläisiä, jolla			
	oli oma asunto		ei ollut omaa asuntoa	
	abs.	%	abs.	%
Uudenmaan	8 879	50.9	8 560	49.1
Turun-Porin	21 658	63.1	12 669	36.9
Ahvenanmaa	841	67.9	398	32.1
Hämeen	15 666	52.1	14 380	47.9
Viipurin	10 498	45.6	12 507	54.4
Mikkelin	6 266	27.2	16 776	72.8
Kuopion	8 846	27.4	23 417	72.6
Vaasan	18 518	54.8	15 260	45.2
Oulun	9 343	48.1	10 075	51.9
Koko maa	100 515	46.8	114 042	53.2

Asunnon hallintaan nähden olivat Ahvenanmaa ja Turun-Porin läänin päivätyölläiset edullisimmassa asemassa, niistä kun noin $\frac{2}{3}$ asui omassa asunnossaan, mikä käytännöllisesti katsoen merkitsee sitä, että heillä on paremmat asunto-olot kuin muilla. Sitä vastoin olosuhteet olivat Mikkelin ja Kuopion lääneissä erikoisen huonot, niissä kun vain $\frac{1}{4}$ päivätyölläisistä asui omassa asunnossa.

Lopuksi on vielä syytä, samaten kuin selonteossa vuoden 1910 ammattilaskennan tuloksista, valaista maanomistajien luvun suhdetta muihin maanviljelysväestön ammattiluokkiin kuuluvien päähenkilöiden lukuun. Maanomistajiksi on luettu myöskin kruunun- ja uutitalojen haltijat, koska he tavallaan ovat maanomistajia, vaikkakin heidän omistusoikeutensa on rajoi-

tettu. Yleiskatsauksellisuuden vuoksi on menetelty siten, että muut yhteiskuntaluokat on ryhmitetty kahteen pääryhmään: »vuokraajiin» (luokat 3—6) ja »maanviljelystyöväkeen» (luokat 7—10). Edellisessä pääryhmässä on muodostettu kaksi alaryhmää: »itsenäistilojen ja virkatalojen vuokraajia» (luokat 3 ja 4) sekä »lamputitilojen ja maatorppien vuokraajia» ynnä kruununmetsätorppareita (luokat 5—6). Jälkimmäinen pääryhmä on samoin jaettu kahteen alaryhmään: »vuosipalveluksessa olevia» (luokat 7—9) sekä »päivätyölläisiä» (luokka 10).

Seuraavasta läänittäin tehdystä taulukosta, jossa ainoastaan maaseutu on otettu huomioon, käy ilmi, paljonko edellä mainittuihin ryhmiin kuuluvia ammatissa toimivia oli kutakin 100 maanomistajaa kohden.

L ä ä n i Départements	100 maanomistajaa kohden Par 100 propriétaires fonciers					
	Vuokraajia Fermiers			Maataloustyöväkeä Ouvriers agricoles		
	Itsenäistilojen ja virkatalojen De fermes indépendantes et de l'État	Lamputitilojen ja maatorppien Dépendants d'une ferme plus considérable	Yhteensä Total	Vuosipalveluksessa olevia À l'année	Päivätyölläisiä Journaliers	Yhteensä Total
Uudenmaan	4	30	34	139	178	317
Turun-Porin	3	50	53	83	173	256
Ahvenanmaa	5	26	31	26	81	107
Hämeen	4	48	52	104	255	359
Viipurin	1	5	6	17	55	72
Mikkelin	9	55	64	66	234	300
Kuopion	8	43	51	49	187	236
Vaasan	2	29	31	25	102	127
Oulun	3	36	39	46	96	142
Koko maa — Pays entier	3	31	34	50	130	180

Vuonna 1920 oli siis 100 maanomistajaa kohden 3 itsenäistilojen ja virkatalojen vuokraajaa sekä 31 lampuotia, maa- ja kruununmetsätorpparia, kun vastaavat luvut vuodelta 1910 olivat 4 ja 50; voidaan siis todeta maanviljelysväestön omistusolojen ja yhteiskunnallisen jaoituksen kehittyneen suotuisaan suuntaan. Samanlaista kehitystä osoittaa sitäpaitsi myös maanomistajien ja maataloustyöväen välinen suhde. Kun vuonna 1910 100 maanomistajaa kohden tuli 64 vuosipalveluksessa olevaa ja 164 päivätyöläistä, olivat nämä suhdeluvut vuoteen 1920 mennessä alentuneet 50:een ja 130:een.

Läänien välillä on huomattavissa tuntuja eroavaisuuksia. Vuokraajia oli Viipurin läänissä vain nimeksi, 6 sataa maanomistajaa kohden, Uudenmaan, Ahvenanmaan, Vaasan ja Oulun lääneissä vastaava suhdeluku oli 31—39, kun se taas Turun-Porin, Hämeen, Mikkelin ja Kuopion lääneissä oli 51—64. Maataloustyöväkeä oli enimminkin Hämeen, Uudenmaan ja Mikkelin lääneissä (359—300); väliluokan muodostavat Turun-Porin ja Kuopion läänit (256—236), kun taas Ahvenanmaalla sekä Viipurin, Vaasan ja Oulun lääneissä oli suhteellisesti vähemmän maataloustyöväkeä (141—72). Erikoisen huomattavat ovat Viipurin läänin alhaiset suhdeluvut sekä vuokraajiin että maataloustyöväkeen nähden.

B. Teollisuusväestö.

Vuoden 1920 kymmenvuotistaulustossa on teollisuudesta ja käsityöstä toimeentulonsa saava väestö jaettu 17 teollisuushaaraan ja kukin näistä kahteen ryhmään, nim. a-osastoon, johon on luettu työnantajat, päällystöt ja konttorihenkilöt, sekä b-osastoon, joka käsittää työläiset. Ainoastaan puuteollisuudessa on poikettu tästä jaoituksesta sikäli, että työläiset on jaettu kahteen ryhmään, joista edelliseen on luettu metsänhakuksessa, uittotöissä y. m. s. olevat ja jälkimmäiseen sahoissa, puusepäntehtaissa y. m. s. työskentelevät.

Teollisuusväestöön kuului kaikkiaan 459 751 henkeä, joista 191 982 oli ammatissa toimivia. Tämän väestön jakaantuminen teollisuushaaroittain erikseen kaupungeissa, erikseen maaseudulla ja koko maassa näkyy seuraavasta taulukosta, jossa myös on esitetty ammatissa toimivien vastaava jaoitus ja näiden jakaantuminen päähenkilöihin ja ammattitoiminnassa avustaviin perheenjäseniin.

Kun eri teollisuushaarojen merkitys mitataan sen mukaan, miten suuri henkilöluku niistä sai

toimeentulonsa, saadaan seuraavat tulokset. Koko maahan nähden oli ensi sijalla ja huomattavasti kaikkia muita tärkeämpi puuteollisuus, johon runsas $\frac{1}{4}$, tarkemmin sanoen 277.5 $\%$, teollisuusväestöstä kuului. Lähinnä seurasivat vaatetusteollisuus (103.2 $\%$), rakennusteollisuus (102.8), paperiteollisuus (101.0) sekä konepajat ja koneiteollisuus (78.7). Kaupungeissa ja maaseudulla arvojärjestys oli osittain erilainen. Kaupungeissa ei millään teollisuushaaralla ollut aivan vallitsevaa asemaa; väkilukuun nähden ensi sijalla tulivat rakennusteollisuus (159.1 $\%$), puuteollisuus (150.2), vaatetusteollisuus (133.2) sekä konepajat ja koneiteollisuus (124.8). Maaseudulla kuului sen sijaan enemmän kuin $\frac{1}{3}$ teollisuusväestöstä puuteollisuuteen (364.8 $\%$). Mikään muista teollisuushaaroista ei ollut läheskään siihen verrattava; lähinnä seurasivat paperiteollisuus (144.0 $\%$), nahka- ja karvateollisuus (90.7) sekä vaatetusteollisuus (82.6). Jos vertaa kaupunkien ja maaseudun lukuja toisiinsa, voidaan todeta, että absoluuttisesti suurempi väestömäärä maaseudulla sai toimeentulonsa seuraavista teollisuushaaroista, nim. 1, 2, 4, 5, 8, 9 ja 13, kun taas kaupungit muihin nähden olivat edellä.

Ammatissa toimivien jakaantuminen eri teollisuushaarojen kesken on suurin piirtein samanlainen, joskin eräiden haarojen merkitys tässä esiintyy suurempana, kuin jos koko väestö otetaan mittapuuksi. Sellaisia olivat etenkin kutoma- ja vaatetusteollisuus.

Aikaisemmin on jo huomautettu, että kaupunkien teollisuusväestössä esiintyi vain harvoja päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa avustavia perheenjäseniä. Maaseudulla niitä sen sijaan oli noin $\frac{1}{10}$ kaikista ammatissa toimivista. Suhteellisesti suurin niiden luku oli ravintoineteollisuudessa (20.4 $\%$), sulatoissa ja metallien jalostuslaitoksissa (15.5), nahka- ja karvateollisuudessa (15.2), kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuudessa (12.7) ja vaatetusteollisuudessa (11.2). Absoluuttisesti oli ammattitoiminnassa avustavia perheenjäseniä enimminkin puu-, paperi-, nahka- ja karva- sekä vaatetusteollisuuden palveluksessa.

Puheenalaisen taulukon kaksi viimeistä saraketta valaisevat eri teollisuushaaroissa elätettävän väestön suhteellista suuruutta, edellinen 100 ammatissa toimivaa kohden, jälkimmäinen 100 päähenkilöä kohden, jolloin avustavat perheenjäsenetkin on laskettu elätettäviin. Kuten niistä näkyy, tuli kaupungeissa vain 112 elätettävää 100 ammatissa toimivaa kohden, mutta

maaseudulla 163, ja erotus oli vielä suurempi, jos yksin päähenkilöt otetaan vertauskohdaksi. Eri teollisuushaarojen välillä on tässäkin suhteessa olemassa suuria eroavaisuuksia. Enimmän olattavia 100 ammatissa toimivaa kohden

tuli kaivosteollisuudessa (195), sulatoissa ja metallien jalostuslaitoksissa (193), nahka- ja karvateollisuudessa (191), kivi-, savi-, lasi y. m. s. teollisuudessa (184), rakennusteollisuudessa (183) sekä väki- ja mallasjuomateollisuudessa (180).

Population industrielle totale et active par différentes branches d'industrie.

Teollisuushaara <i>Branches d'industrie</i> 1)	Koko väestö <i>Population totale</i>		Siitä ammatissa toimivia: <i>Population active:</i>				100 ammatissa toimivaa kohden muuta väestöä <i>Non actifs en % des actifs</i>	100 ammatissa toimivaa kohden muuta väestöä <i>Non actifs par 100 chefs de famille</i>	100 päänhenkilöä koh- den muuta väestöä <i>Non actifs par 100 chefs de famille</i>	
			Päähenkilöitä <i>Chefs de famille</i>	Avustavia perheenjäseniä <i>Membres de la famille</i>	Yhteensä <i>Total</i>					
	%	%	%	%	%	%				
Kaupungit — Villes										
1. Kaivosteollisuus	52	0.3	13	100.0	—	—	13	0.1	300	300
2. Sulatot ja metallien jalostus- laitokset	5 830	31.2	2 402	99.1	23	0.9	2 425	27.4	140	143
3. Konepajat ja koneteollisuus ...	23 359	124.8	10 248	99.4	58	0.6	10 306	116.6	127	128
4. Kivi-, savi-, lasi y. m. s. teollisuus	4 989	26.7	1 974	97.9	43	2.1	2 017	22.8	147	153
5. Nahka- ja karvateollisuus	7 159	38.2	2 614	95.6	120	4.4	2 734	30.9	162	174
6. Kutomateollisuus	14 736	78.7	9 520	100.0	1	[0.01]	9 521	107.7	55	55
7. Vaatetusteollisuus	24 936	133.2	14 693	99.2	113	0.8	14 806	167.4	68	70
8. Paperiteollisuus	7 197	38.5	4 102	99.8	9	0.2	4 111	46.5	75	75
9. Puuteollisuus	28 113	150.2	10 733	96.7	366	3.3	11 099	125.5	153	162
10. Rakennusteollisuus	29 768	159.1	11 080	99.4	66	0.6	11 146	126.1	167	169
11. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	2 576	13.8	1 152	99.7	3	0.3	1 155	13.1	123	124
12. Valaistus-, lämmitys- ja sähkö- teollisuus	5 805	31.0	2 613	99.7	8	0.3	2 621	29.6	121	122
13. Ravintoaineteollisuus	8 476	45.3	3 736	98.0	78	2.0	3 814	43.1	122	127
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus	1 533	8.2	561	98.9	6	1.1	567	6.4	170	173
15. Tupakka- y. m. nautintoaine- teollisuus	5 273	28.2	3 333	97.9	72	2.1	3 405	38.5	55	58
16. Graafillinen teollisuus	9 082	48.5	5 036	99.6	18	0.4	5 054	57.2	80	80
17. Muu teollisuus	8 245	44.1	3 602	99.2	30	0.8	3 632	41.1	127	129
Yhteensä — Total	187 129	1000.0	87 412	98.9	1 014	1.1	88 426	1000.0	112	114
Maaseutu — Communes rurales										
1. Kaivosteollisuus	1 341	4.9	410	89.1	50	10.9	460	4.4	192	227
2. Sulatot ja metallien jalostus- laitokset	15 516	56.9	4 115	84.5	756	15.5	4 871	47.0	219	277
3. Konepajat ja koneteollisuus ..	12 822	47.0	3 784	91.7	341	8.3	4 125	39.8	211	239
4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	9 943	36.5	2 822	87.3	410	12.7	3 232	31.2	208	252
5. Nahka- ja karvateollisuus	24 722	90.7	6 972	84.8	1 247	15.2	8 219	79.4	201	255
6. Kutomateollisuus	6 141	22.5	3 112	96.3	120	3.7	3 232	31.2	90	97
7. Vaatetusteollisuus	22 524	82.6	8 920	88.8	1 120	11.2	10 040	97.0	124	153
8. Paperiteollisuus	39 260	144.0	12 717	90.4	1 346	9.6	14 063	135.8	179	209
9. Puuteollisuus	99 445	364.8	37 302	91.1	3 629	8.9	40 931	395.3	143	167
10. Rakennusteollisuus	17 499	64.2	5 075	91.0	501	9.0	5 576	53.8	214	245
11. Kemiallinen y. m. s. teollisuus..	2 198	8.1	849	93.8	56	6.2	905	8.7	143	159
12. Valaistus-, lämmitys- ja sähkö- teollisuus	2 655	9.7	947	97.3	26	2.7	973	9.4	173	180
13. Ravintoaineteollisuus	9 205	33.8	2 535	79.6	651	20.4	3 186	30.8	189	263
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus	488	1.8	146	94.8	8	5.2	154	1.5	217	234
15. Tupakka- y. m. nautintoaine- teollisuus	1 172	4.3	682	97.4	18	2.6	700	6.8	67	72
16. Graafillinen teollisuus	756	2.8	372	97.9	8	2.1	380	3.7	99	103
17. Muu teollisuus	6 935	25.4	2 141	85.3	368	14.7	2 509	24.2	176	224
Yhteensä — Total	272 622	1000.0	92 901	89.7	10 655	10.3	103 556	1000.0	163	193

1) Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90—91.

Teollisuushaara <i>Branches d'industrie</i>	Koko väestö <i>Population totale</i>		Siitä ammatissa toimivia: <i>Population active:</i>				Yhteensä <i>Total</i>	100 päähenkilöä kohden muuta väestöstä <i>Non actifs par 100 chefs de famille</i>		100 ammatissa toimivaa kohden muuta väestöstä <i>Non actifs en % des actifs</i>
			Päähenkilöitä <i>Chefs de famille</i>	Avustavia perheenjäseniä <i>Membres de la famille</i>						
		‰	‰	‰	‰	‰	‰			
Koko maa — Pays entier										
1. Kaivosteollisuus	1 393	3.0	423	89.4	50	10.6	473	2.5	195	229
2. Sulatot ja metallienjalostuslaitokset	21 346	46.4	6 517	89.3	779	10.7	7 296	38.0	193	228
3. Konepajat ja koneteollisuus ..	36 181	78.7	14 032	97.2	399	2.8	14 431	75.2	151	158
4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	14 932	32.5	4 796	91.4	453	8.6	5 249	27.3	184	211
5. Nahka- ja karvateollisuus	31 881	69.4	9 586	87.5	1 367	12.5	10 953	57.0	191	233
6. Kutomateollisuus	20 877	45.4	12 632	99.1	121	0.9	12 753	66.4	64	65
7. Vaatetusteollisuus	47 460	103.2	23 613	95.0	1 233	5.0	24 846	129.4	91	101
8. Paperiteollisuus	46 457	101.0	16 819	92.5	1 355	7.5	18 174	94.7	156	176
9. Puuteollisuus	127 558	277.5	48 035	92.3	3 995	7.7	52 030	271.0	145	166
10. Rakennusteollisuus	47 267	102.8	16 155	96.6	567	3.4	16 722	87.1	183	193
11. Kemiallinen y. m. s. teollisuus.	4 774	10.4	2 001	97.1	59	8.9	2 060	10.7	132	139
12. Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus	8 460	18.4	3 560	99.1	34	0.9	3 594	18.7	135	138
13. Ravintoaineteollisuus	17 681	38.5	6 271	89.6	729	10.4	7 000	36.5	153	182
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus	2 021	4.4	707	98.1	14	1.9	721	3.8	180	186
15. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus	6 445	14.0	4 015	97.8	90	2.2	4 105	21.4	57	61
16. Graafillinen teollisuus	9 838	21.4	5 408	99.5	26	0.5	5 434	28.3	81	82
17. Muu teollisuus	15 180	33.0	5 743	93.5	398	6.5	6 141	32.0	147	164
Yhteensä — Total	459 751	1000.0	180 313	93.9	11 669	6.1	191 982	1000.0	139	155

Pienin oli vastaava suhdeluku tupakka- y. m. nautintoaineteollisuudessa (57), kutomateollisuudessa (64), graafillisessa teollisuudessa (81) ja vaatetusteollisuudessa (91).

Kuten mainittu, on teollisuusväestön luku vuodesta 1910 kaikkiaan kasvanut 102 531 henkeä eli 28.7 %. Yksityisiin teollisuushaarioihin

nähdän voidaan myös todeta lisäystä tapahtuneen, vaikka tämä sekä absoluuttisesti että suhteellisesti on hyvin erilainen. Ainoastaan väki- ja mallasjuomateollisuudesta toimeentulonsa saapa väestö on luvultaan vähentynyt, mikä tietenkin on kieltolain seurauksia. Eri teollisuushaarojen lisäykset olivat seuraavat:

	abs.	%
1. Kaivosteollisuus	862	162.3
2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset	17 275	42.9
3. Konepajat ja koneteollisuus		
4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	2 333	18.5
5. Nahka- ja karvateollisuus	8 591	36.9
6. Tekstiiliteollisuus	4 268	25.7
7. Vaate tusteollisuus	71	0.1
8. Paperiteollisuus	15 537	50.2
9. Puuteollisuus	36 516	40.1
10. Rakennusteollisuus	4 788	11.3
11. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	2 403	101.3
12. Valaisu-, lämmitys- ja sähköteollisuus	5 456	181.6
13. Ravintoaineteollisuus	310	1.8
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus	-1 052	-34.2
15. Tupakka y. m. nautintoaineteollisuus	882	15.9
16. Graafillinen ja taideteollisuus	3 502	55.3
17. Muu teollisuus	785	5.5

Asemansa mukaan ammatissa ryhmittäytyvät teollisuuteen kuuluvat ammatissa toimivat seuraavasti:

	Kaupungeissa		Maaseudulla		Koko maassa	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Itsenäisiä	14 734	16.7	21 169	20.4	35 903	18.7
Työväkeä	73 692	83.3	82 387	79.6	156 079	81.3
Yhteensä	88 426	100.0	103 556	100.0	191 982	100.0

Yllä olevia lukuja arvosteltaessa on muistettava, että itsenäisiksi on luettu, paitsi liikkeen omistajia ja johtajia, myös päällystöt ja konttorihenkilökunta ja että varsinkin viimeainittuihin kuuluvien henkilöiden itsenäisyyden lienee usein vähän niin ja näin. Edelleen on otettava huomioon, että ammatissa toimiviksi on luettu myös ne perheenjäsenet, jotka avustavat päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa. Näitä oli itsenäisten joukossa 3 546 eli 9.2 % ja työväestössä

8 123 eli 5.2 %. Päähenkilöistä oli 17.9 % itsenäisiä ja 82.1 % työväkeen kuuluvia, jota vastoin sanotuista perheenjäsenistä 30.4 % kuului itsenäisten ja 69.6 % työväestön piiriin.

Yksityiskohtainen kuva eri teollisuushaaroihin kuuluvien ammatissa toimivien henkilöiden jakaantumisesta puheenäläisissä suhteissa saadaan alla olevasta taulukosta, jossa myös kaupunkien ja maaseudun väestö on erotettu toisistaan.

Population industrielle active par position professionnelle.

Teollisuushaara <i>Branches d'industrie¹⁾</i>	Itsenäisiä — <i>Chefs et employés</i>					Työväkeä — <i>Ouvriers</i>					100 itsenäistä työväkeä Ouvriers par 100 chefs et employés		
	Kaikkiaan <i>Total</i>	Siitä: — <i>Dont:</i>			Kaikkiaan <i>Total</i>	Siitä: — <i>Dont:</i>							
		Päähenkilöitä <i>Chefs de famille</i>	Avustavia perheen- jäseniä <i>Membres de la famille</i>	%		Päähenkilöitä <i>Chefs de famille</i>	Avustavia perheen- jäseniä <i>Membres de la famille</i>	%					
	%	%	%	%	%	%	%	%	%				
	Kaupungit — Villes												
1. Kaivosteollisuus	10	0.7	10	100.0	—	—	3 [0.04]	3	100.0	—	—	30	
2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset	501	34.0	483	96.4	18	3.6	1 924	26.1	1 919	99.7	5	0.3	384
3. Konepajat ja koneiteollisuus	976	66.2	959	98.3	17	1.7	9 330	126.6	9 289	99.6	41	0.4	956
4. Kivi-, savi-, lasi y. m. s. teollisuus	290	19.7	279	96.2	11	3.8	1 727	23.4	1 695	98.1	32	1.9	596
5. Nahka- ja karvateollisuus	588	40.0	548	93.2	40	6.8	2 146	29.1	2 066	96.3	80	3.7	365
6. Kutomateollisuus	440	29.9	440	100.0	—	—	9 081	123.2	9 080	100.0	1	[0.01]	2 064
7. Vaatetusteollisuus	5 041	342.1	4 984	98.9	57	1.1	9 765	132.5	9 709	99.4	56	0.6	194
8. Paperiteollisuus	275	18.7	275	100.0	—	—	3 836	52.1	3 827	99.8	9	0.2	1 395
9. Puuteollisuus	1 294	87.8	1 276	98.6	18	1.4	9 805	133.1	9 457	96.5	348	3.5	758
10. Rakennusteollisuus	1 289	87.5	1 268	98.4	21	1.6	9 857	133.7	9 812	99.5	45	0.5	765
11. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	295	20.0	292	99.0	3	1.0	860	11.7	860	100.0	—	—	292
12. Valaisus-, lämmitys- ja sähköteollisuus	579	39.2	575	99.3	4	0.7	2 042	27.7	2 038	99.8	4	0.2	353
13. Ravintoaineteollisuus	1 023	69.4	979	95.7	44	4.3	2 791	37.9	2 757	98.8	34	1.2	273
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus	118	8.0	117	99.2	1	0.8	449	6.1	444	98.9	5	1.1	381
15. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus	297	20.2	294	99.0	3	0.1	3 108	42.2	3 039	97.9	69	2.2	1 046
16. Graafillinen teollisuus	885	60.1	871	98.4	14	1.6	4 169	56.6	4 165	99.9	4	0.1	471
17. Muu teollisuus	833	56.5	824	98.9	9	1.1	2 799	38.0	2 778	99.2	21	0.8	336
Yhteensä — <i>Total</i>	14 734	100.0	14 474	98.2	260	1.8	73 692	100.0	72 938	98.9	754	1.1	50 0

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90—91.

Teollisuushaara <i>Branches d'industrie</i>)	Itsenäisiä — <i>Chefs et employés</i>						Työväkeä — <i>Ouvriers</i>						100 henkilöä työväkeä Ouvriers par 100 chefs et employés
	Kaikkiaan <i>Total</i>	Siitä: — <i>Dont:</i>				Kaikkiaan <i>Total</i>	Siitä: — <i>Dont:</i>						
		Päähenkilöitä <i>Chefs de famille</i>	Avustavia perheen- jäseniä <i>Membres de la famille</i>		Päähenkilöitä <i>Chefs de famille</i>		Avustavia perheen- jäseniä <i>Membres de la famille</i>						
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
Maaseutu — <i>Communes rurales</i>													
1. Kaivosteollisuus	27	1.3	23	85.2	4	14.8	433	5.3	387	89.4	46	10.6	1 604
2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset	1 969	93.0	1 607	81.6	362	18.4	2 902	35.2	2 508	86.4	394	13.6	147
3. Konepajat ja koneiteollisuus	593	28.0	514	86.7	79	13.3	3 532	42.9	3 270	92.6	262	7.4	596
4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	600	28.3	498	83.0	102	17.0	2 632	31.9	2 324	88.3	308	11.7	439
5. Nahka- ja karvateollisuus..	4 619	218.2	3 822	82.7	797	17.3	3 600	43.7	3 150	87.5	450	12.5	78
6. Kutomateollisuus	297	14.0	275	92.6	22	7.1	2 935	35.6	2 837	96.7	98	3.3	988
7. Vaatetusteollisuus.....	5 109	241.3	4 364	85.4	745	14.6	4 931	59.9	4 556	92.4	375	7.6	97
8. Paperiteollisuus.....	662	31.3	655	99.0	7	1.0	13 401	162.6	12 062	90.0	1 339	10.0	2 024
9. Puuteollisuus.....	2 973	140.5	2 685	90.3	288	9.7	37 958	460.7	34 617	91.2	3 341	8.8	1 277
10. Rakennusteollisuus	1 005	47.5	910	90.5	95	9.5	4 571	55.5	4 165	91.1	406	8.9	455
11. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	173	8.2	144	83.2	29	16.8	732	8.9	705	96.3	27	3.7	423
12. Valaisu-, lämmitys- ja sähköteollisuus	176	8.3	161	91.5	15	8.5	797	9.7	786	98.6	11	1.4	453
13. Ravintoaineteollisuus	1 846	87.2	1 366	74.0	480	26.0	1 340	16.3	1 169	87.2	171	12.8	73
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus	37	1.7	35	94.6	2	5.4	117	1.4	111	94.9	6	5.1	316
15. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus	31	1.5	31	100.0	—	—	669	8.1	651	97.3	18	2.7	2 158
16. Graafillinen teollisuus	66	3.1	59	89.4	7	10.6	314	3.8	313	99.7	1	0.3	476
17. Muu teollisuus	986	46.6	734	74.4	252	25.6	1 523	18.5	1 407	92.4	116	7.6	154
Yhteensä — Total	21 169	1000.0	17 883	84.5	3 286	15.5	82 387	1000.0	75 018	91.1	7 369	8.9	389
Koko maa — <i>Pays entier</i>													
1. Kaivosteollisuus	37	1.0	33	89.2	4	10.8	436	2.8	390	89.4	46	10.5	1 178
2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset	2 470	68.8	2 090	84.6	380	15.4	4 826	30.9	4 427	91.7	399	8.3	195
3. Konepajat ja koneiteollisuus	1 569	43.7	1 473	93.9	96	6.1	12 862	82.4	12 559	97.6	303	2.4	820
4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	890	24.8	777	87.3	113	12.7	4 359	27.9	4 019	92.2	340	7.8	490
5. Nahka- ja karvateollisuus	5 207	145.0	4 370	83.9	837	16.1	5 746	36.8	5 216	90.8	530	9.2	110
6. Kutomateollisuus	737	20.5	715	97.0	22	3.0	12 016	77.0	11 917	99.2	99	0.8	1 630
7. Vaatetusteollisuus.....	10 150	282.7	9 348	92.1	802	7.9	14 696	94.2	14 265	97.1	431	2.9	145
8. Paperiteollisuus.....	937	26.1	930	99.3	7	0.7	17 237	110.4	15 889	92.2	1 348	7.8	1 840
9. Puuteollisuus.....	4 267	118.9	3 961	92.8	306	7.2	47 763	306.0	44 074	92.3	3 689	7.7	1 119
10. Rakennusteollisuus	2 294	63.9	2 178	94.9	116	5.1	14 428	92.5	13 977	96.9	451	3.1	629
11. Kemiallinen y. m. s. teollisuus	468	13.1	436	93.2	32	6.8	1 592	10.2	1 565	98.3	27	1.7	340
12. Valaisu-, lämmitys- ja sähköteollisuus	755	21.0	736	97.5	19	2.5	2 839	18.2	2 824	99.5	15	0.5	376
13. Ravintoaineteollisuus	2 869	79.9	2 345	81.7	524	18.3	4 131	26.5	3 926	95.0	205	5.0	144
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus	155	4.3	152	98.1	3	1.9	566	3.6	555	98.1	11	1.9	365
15. Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus	328	9.1	325	99.1	3	0.9	3 777	24.2	3 690	97.7	87	2.3	1 152
16. Graafillinen teollisuus	951	26.5	930	97.8	21	2.2	4 483	28.7	4 478	99.9	5	0.1	471
17. Muu teollisuus	1 819	50.7	1 558	85.7	261	14.3	4 322	27.7	4 185	96.8	137	3.2	238
Yhteensä — Total	35 903	1000.0	32 357	90.1	3 546	9.9	156 079	1000.0	147 956	94.8	8 123	5.2	435

1) Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90—91.

Mielenkiintoisin on tämän taulukon viimeinen sarakke, joka valaisee työväestön ja itsenäisten välistä lukusuhdetta. Jos pidetään yhteiskunnallisesti edullisimpina sellaisia olosuhteita, joissa työväestö on suhteellisesti vähälukuinen, voi yllä olevan taulukon luvuista päätätä, että ensijalla olivat nahka- ja karvateollisuus, jossa 100 itsenäistä kohden tuli 110 työläistä, sekä ravintoaineteollisuus (144), vaatetusteollisuus (145) sekä sulatot ja metallien jalostuslaitokset (195). Suhteellisesti suurin työläisten luku oli paperiteollisuudessa (1 840), tekstiiliteollisuudessa (1 630), kaivosteollisuudessa (1 178), tupakka- y. m. nautintoaineteollisuudessa (1 152) ja puuteollisuudessa (1 119).

Tässä, niinkuin niin monessa muussakin suhteessa, kaupunkien ja maaseudun olosuhteet suuresti eroavat toisistaan; keskitys on erilainen eri teollisuushaaroissa kaupungeissa ja maaseudulla. Varsinkin on eroavaisuus suuri, milloin jokin teollisuushaara edelleen maaseudulla pääasiallisesti esiintyy käsityömaisesti harjoitettuna. Kaupungeissa työläisten suhteellinen luku oli, kun kaivosteollisuus poikkeuksellisine lukuineen jätetään syrjään, pienin vaatetusteollisuudessa (194), ravintoaineteollisuudessa (273) ja kemiallisessa teollisuudessa (292). Suurin niiden suhdeluku taas oli kutomateollisuudessa (2 064), pa-

periteollisuudessa (1 395) sekä tupakka- y. m. nautintoaineteollisuudessa (1 046). Maaseudulla pienimmät suhdeluvut olivat tuntuvasti pienemmät kuin kaupungeissa, ja ne esiintyivät ravintoaineteollisuudessa, jossa 100 itsenäistä kohden tuli vain 73 työläistä, nahka- ja karvateollisuudessa (78), vaatetusteollisuudessa (97), sulatoissa ja metallien jalostuslaitoksissa (147) sekä muussa teollisuudessa (154). Suurimmat suhdeluvut eivät sensijaan jääneet jälkeen kaupunkien huippuluvuista. 100 itsenäistä kohden tuli näet tupakka- y. m. nautintoaineteollisuudessa 2 158, paperiteollisuudessa 2 024, kaivosteollisuudessa 1 604 ja puuteollisuudessa 1 277 työläistä. Useimmissa teollisuushaaroissa tuli kaupungeissa 100 itsenäistä kohden suurempi määrä työläisiä kuin maaseudulla, poikkeusasemassa ovat kuitenkin paperi-, puu-, kemiallinen, valaisu-, lämmitys- ja sähkö-, tupakka- y. m. nautintoaine- sekä graafillinen teollisuus, joiden palveluksessa maaseudulla oli suhteellisesti enemmän työläisiä, itsenäisten lukuun verrattuna, kuin kaupungeissa.

Sukupuolen mukaan jakaantuivat teollisuuteen kuuluvat ammatissa toimivat, erikseen itsenäiset ja työväki, seuraavalla tavalla:

	Miesp.	Itsenäiset		%	Miesp.	Työläiset		%
		%	Naisp.			%	Naisp.	
Kaupungit	9 291	63.1	5 443	36.9	47 737	64.8	25 955	35.2
Maaseutu	17 896	84.5	3 273	15.5	65 927	80.0	16 460	20.0
Koko maa	27 187	75.7	8 716	24.3	113 664	72.8	42 415	27.2

Itsenäisten joukossa on kaupungeissa suhteellisesti vähän enemmän naisia kuin työväen keskuudessa, johtuen tietenkin etupäässä konttorihenkilökunnasta, joka niin suureksi osaksi on naispuolinen, mutta maaseudulla on enemmän naisia työläisten piirissä. Suurempi on kuitenkin eroavaisuus, jos vertaa toisiinsa kaupunkien ja maaseudun lukuja. Kaupunkien teollisuusväestöstä oli runsaasti $\frac{1}{3}$ naispuolisia, kun taas maaseudulla teollisuustyöväestä $\frac{1}{5}$ ja itsenäisistä vain $\frac{2}{13}$ oli naisia. — Jos taas jakaa ammatissa toimivat päähenkilöihin ja perheenjäseniin, voidaan todeta, että naisia oli vähän enemmän (29.5 %) jälkimmäisten kuin edellisten (26.4 %) keskuudessa.

Itsenäisten ja työväestön sukupuolijako eri teollisuushaaroissa käy ilmi seuraavalla sivulla olevasta taulukosta.

Niinkuin tästä taulukosta näkyy, oli itsenäisten naisten suhdeluku useimmissa teollisuus-

haaroissa verraten vaatimaton. Se olisi ollut vieläkin pienempi, ellei naispuolista konttorihenkilökuntaa tässä olisi luettu itsenäisiin. Niissä teollisuushaaroissa, joita edelleen runsaasti harjoitetaan käsityömaisesti, saattaa kuitenkin olla tuntuvakin määrä todella itsenäisessä asemassa olevia naisia. Suurin oli naisten suhdeluku vaatetus-, graafillisessa ja kutomateollisuudessa, joissa noin puolet itsenäisistä oli naisia. Pienin, eli alle $\frac{1}{10}$, oli itsenäisten naisten suhdeluku sulatoissa ja metallien jalostuslaitoksissa, rakennus-, nahka- ja karva- sekä puuteollisuudessa. Myös työväestön keskuudessa on naisten yleisyys eri teollisuushaaroissa hyvin erilainen. Naiset olivat miehiä lukuisimmat tupakka- y. m. nautintoaineteollisuudessa (77.7 %), kutomateollisuudessa (74.9 %) ja vaatetusteollisuudessa (61.3 %) sekä verraten lukuisat edelleen kemiallisessa teollisuudessa (42.5 %), graafillisessa teollisuudessa (40.1 %), ravintoaine-

Population industrielle active par position professionnelle et par sexes.

Teollisuushaara <i>Branches d'industrie¹⁾</i>	Kaupungit — Villes				Maaseutu — Communes rurales				Koko maa — Pays entier				
	Itsenäisiä <i>Chefs et employés</i>		Työväkeä <i>Ouvriers</i>		Itsenäisiä <i>Chefs et employés</i>		Työväkeä <i>Ouvriers</i>		Itsenäisiä <i>Chefs et employés</i>		Työväkeä <i>Ouvriers</i>		
	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
1. Kaivosteollisuus	9 90.0	1 10.0	3 100.0	—	—	20 74.1	7 25.9	416 96.1	17 3.9	29 78.4	8 21.6	419 96.1	17 3.9
2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset	451 90.0	50 10.0	1 719 89.3	205 10.7	1 904 96.7	65 3.3	2 638 90.9	264 9.1	2 355 95.3	115 4.7	4 357 90.3	469 9.7	
3. Konepajat ja koneiteollisuus	807 82.7	169 17.3	8 882 95.2	448 4.8	5 44 91.7	49 8.3	3 402 96.3	130 3.7	1 351 86.1	218 13.9	12 284 95.5	578 4.5	
4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. s. teollisuus	242 83.4	48 16.6	1 373 79.5	354 20.5	550 91.7	50 8.3	2 246 85.3	386 14.7	792 89.0	98 11.0	3 619 83.0	740 17.0	
5. Nahka- ja karvateollisuus	532 90.5	56 9.5	1 644 76.6	502 23.4	4 402 95.3	217 4.7	3 017 83.8	583 16.2	4 934 94.8	273 5.2	4 661 81.1	1 085 18.9	
6. Kutomateollisuus	259 58.9	181 41.1	1 989 21.9	7 092 78.1	134 45.1	163 54.9	1 032 35.2	1 903 64.8	393 53.3	344 46.7	3 021 25.1	8 995 74.9	
7. Vaateteollisuus	1 783 35.4	3 258 64.6	3 423 35.1	6 342 64.9	3 214 62.9	1 895 37.1	2 269 46.0	2 662 54.0	4 997 49.2	5 153 50.8	5 692 38.7	9 004 61.3	
8. Paperiteollisuus	196 71.3	79 28.7	1 647 42.9	2 189 57.1	550 83.1	112 16.9	9 460 70.6	3 941 29.4	746 79.6	191 20.4	11 107 64.4	6 130 35.6	
9. Puuteollisuus	1 124 86.9	170 13.1	8 060 82.2	1 745 17.8	2 805 94.3	168 5.7	33 489 88.2	4 469 11.8	3 929 92.1	338 7.9	41 549 87.0	6 214 13.0	
10. Rakennusteollisuus	1 204 93.4	85 6.6	9 224 93.6	633 6.4	973 96.8	32 3.2	4 423 96.8	148 3.2	2 177 94.9	117 5.1	13 647 94.6	781 5.4	
11. Kemiallinen y. m. teollisuus	216 73.2	79 26.8	475 55.2	385 44.8	153 88.4	20 11.6	440 60.1	292 39.9	369 78.8	99 21.2	915 57.5	677 42.5	
12. Valaisu-, lämmitys- ja sähköteollisuus	410 70.8	169 29.2	1 944 95.2	98 4.8	159 90.3	17 9.7	727 91.2	70 8.8	569 75.4	186 24.6	2 671 94.1	168 5.9	
13. Ravintoaineteollisuus	677 66.2	346 33.8	1 738 62.3	1 053 37.7	1 494 80.9	352 19.1	870 64.9	470 35.1	2 171 75.7	698 24.3	2 608 63.1	1 523 36.9	
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus	86 72.9	32 27.1	335 74.6	114 25.4	29 78.4	8 21.6	91 77.8	26 22.2	115 74.2	40 25.8	426 75.3	140 24.7	
15. Tupakka-y. m. nautintoaineteollisuus	208 70.0	89 30.0	731 23.5	2 377 76.5	26 83.9	5 16.1	110 16.4	559 83.6	234 71.3	94 28.7	841 22.3	2 936 77.7	
16. Graafillinen ja taide-teollisuus	428 48.4	457 51.6	2 498 59.9	1 671 40.1	41 62.1	25 37.9	186 59.2	128 40.8	469 49.3	482 50.7	2 684 59.9	1 799 40.1	
17. Muu teollisuus	659 79.1	174 20.9	2 052 73.3	747 26.7	898 91.1	88 8.9	1 111 72.9	412 27.1	1 557 85.6	262 14.4	3 163 73.2	1 159 26.8	
Yhteensä — Total	9 291 63.1	5 443 36.9	47 737 64.8	25 955 35.2	17 896 84.5	3 273 15.5	65 927 80.0	16 460 20.0	27 187 75.7	8 716 24.3	113 664 72.8	42 415 27.2	

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90—91.

teollisuudessa (36.9 %) ja paperiteollisuudessa (35.6 %). Sensijaan olivat kaivosteollisuus, konepajat ja koneteollisuus, rakennusteollisuus sekä sulatot ja metallien jalostuslaitokset melkein yksinomaan miesten hallussa, niissä ei naisia ollut edes 1/10 työväestä.

C. Kulkulaitosväestö.

Kulkulaitosväestö on kymmenvuotistaulustossa ryhmitetty eri liikennehaarojen mukaan seitsemään eri luokkaan ja kukin niistä, am-

matissa toimivien yhteiskunnallista asemaa silmällä pitäen, kahteen ryhmään, joista edellinen (a-ryhmä) käsittää luokissa 1. ja 3. »päälystöä ja konttorihenkilöitä», luokissa 4. ja 7. »päälystöä» sekä luokissa 2., 5. ja 6. »liikkeenharjoittajia, päälystöä ja konttorihenkilöitä», ja jälkimmäinen (b-ryhmä) »palveluskuntaa».

Kaikkiaan sai 104 142 henkeä toimeentulonsa kulkulaitoksista. Niistä oli 39 884 ammatissa toimivia, joten 100 ammatissa toimivaa kohden tuli 161 elätettävää.

Kulkulaitosväestön jakaantuminen eri ammattien kesken käy näkyviin seuraavasta taulukosta.

Population totale et active au service des communications.

Liikennehaara <i>Branches de communications¹⁾</i>	Väestön luku <i>Population totale</i>		Siitä ammatissa toimivia: <i>Population active:</i>				100 ammatissa-toimivaa kohden muuta väestöä <i>Non actifs en % des actifs</i>	Ammatissa toimivista oli: <i>Répartition de la population active:</i>			100 henkilöä palveluskuntaa <i>Emploies subdivisés par 100 chefs et employés</i>	
			Perheiden päähenkilöitä <i>Chefs de famille</i>	Avustavia perheenjäseniä <i>Autres membres de la famille</i>	Kaikkiaan <i>Total</i>			Chefs et employés	Itsenisiä <i>Emploies subdivisés</i>	Palveluskuntaa <i>Emploies subdivisés</i>		
	0/00	0/0	0/0	0/0	0/00							
Kaupungit — Jilles												
1. Rautatiet	22 668	395.8	8 787	99.8	14	0.2	8 801	369.6	158	1 629	7 172	440
2. Raitiotiet ja ajuriliike ..	12 063	210.6	4 260	97.8	94	2.2	4 354	182.8	177	2 502	1 852	74
3. Kanavaliikenne	35	0.6	11	100.0	—	—	11	0.5	218	8	3	38
4. Luotsi- ja majakkalaitos	924	16.1	284	99.0	3	1.0	287	12.1	222	68	219	322
5. Merenkulku	8 987	156.9	4 090	98.7	52	1.3	4 142	173.9	117	849	3 293	388
6. Lastaus-, purkaus- y.m.s. työt	6 075	106.1	2 756	97.0	84	3.0	2 840	119.3	114	177	2 663	1 505
7. Posti, lennätin ja puhelin	6 522	113.9	3 367	99.6	12	0.4	3 379	141.8	93	1 377	2 002	145
Yhteensä — Total	57 274	1 000.0	23 555	98.9	259	1.1	23 814	1 000.0	141	6 610	17 204	260
Maaseutu — Communes rurales												
1. Rautatiet	22 871	488.0	6 259	96.7	215	3.3	6 474	402.9	253	1 001	5 473	547
2. Raitiotiet ja ajuriliike ..	1 967	41.9	617	91.1	60	8.9	677	42.1	191	486	191	39
3. Kanavaliikenne	444	9.5	135	90.0	15	10.0	150	9.3	196	31	119	384
4. Luotsi- ja majakkalaitos	2 947	62.9	721	94.5	42	5.5	763	47.5	286	70	693	990
5. Merenkulku	12 007	256.2	4 747	93.0	359	7.0	5 106	317.8	135	860	4 246	494
6. Lastaus-, purkaus- y.m.s. työt	3 224	68.8	1 122	86.9	169	13.1	1 291	80.3	150	65	1 226	1 886
7. Posti, lennätin ja puhelin	3 408	72.7	1 511	93.9	98	6.1	1 609	100.1	112	748	861	115
Yhteensä — Total	46 868	1 000.0	15 112	94.0	958	6.0	16 070	1 000.0	192	3 261	12 809	393
Koko maa — Pays entier												
1. Rautatiet	45 539	437.3	15 046	98.5	229	1.5	15 275	383.0	186	2 630	12 645	481
2. Raitiotiet ja ajuriliike ..	14 030	134.7	4 877	96.9	154	3.1	5 031	126.1	179	2 988	2 043	68
3. Kanavaliikenne	479	4.6	146	90.7	15	9.3	161	4.0	198	39	122	313
4. Luotsi- ja majakkalaitos	3 871	37.2	1 005	95.7	45	4.3	1 050	26.3	269	138	912	661
5. Merenkulku	20 994	201.6	8 837	95.6	411	4.4	9 248	231.9	127	1 709	7 539	441
6. Lastaus-, purkaus- y.m.s. työt	9 299	89.3	3 878	93.9	253	6.1	4 131	103.6	125	242	3 889	1 607
7. Posti, lennätin ja puhelin	9 930	95.3	4 878	97.8	110	2.2	4 988	125.1	99	2 125	2 863	135
Yhteensä — Total	104 142	1 000.0	38 667	96.9	1 217	3.1	39 884	1 000.0	161	9 871	30 013	304

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90—91.

Kulkulaitosväestön ehdottomasti tärkein ryhmä oli rautatieväestö, johon kuului 437.3 ‰ koko maan sekä 395.8 ‰ kaupunkien ja lähes puolet, 488.0 ‰, maaseudun kulkulaitosväestöstä. Toisella sijalla oli koko maassa ja maaseudulla merenkulusta elävä väestö, joka varsinkin maaseudulla oli suhteellisen lukuista. Kaupungeissa oli sensijaan raitioteiden ja ajuriliikkeiden palveluksessa oleva väestö toisella sijalla, merenkuluväestön seuratussa vasta kolmannella. Myös posti-, lennätin- ja puhelinlaitoksesta samaten kuin lastaus-, purkaus- y. m. s. työstä saivat melkoiset väestömäärät, varsinkin kaupungeissa, toimeentulonsa, kun sensijaan luotsi- ja majakkalaitos sekä varsinkin kanavaliikenne edustavat aivan pientä henkilölukua.

Muutokset viime vuosikymmenen aikana ovat olleet hyvin erilaiset eri ryhmissä, toisissa on väestö kasvanut hyvinkin paljon, toisissa aivan vähän tai jopa vähentynytkin. Absoluuttiset ja suhteelliset muutokset olivat näet seuraavat:

	Lisäys tai vähennys (—)	
	abs.	‰
Rautatiet	15 465	51.4
Raitiotiet ja ajuriliike.....	— 1 290	— 8.4
Kanavaliikenne	12	2.6
Luotsi- ja majakkalaitos ..	— 26	— 0.7
Merenkulku	315	1.5
Lastaus-, purkaus- y. m. s. toimi	2 409	35.0
Posti, lennätin ja puhelin..	2 906	41.4

Ammatissa toimivien jakaantuminen eri ammattiryhmien kesken vastaa suurissa piirtein

	Itsenäisiä		Palveluskuntaa	
	abs.	‰	abs.	‰
Kaupungit	6 610	27.8	17 204	72.2
Maaseutu	3 261	20.3	12 809	79.7
Koko maa	9 871	24.7	30 013	75.3

100 itsenäistä kohden tuli kaupungeissa 260, maaseudulla 393 sekä koko maassa 304 palveluskuntaan kuuluvaa. Itsenäisten luku oli suhteellisesti suurin 2. ammattiryhmässä, ja myös 7. ryhmässä suhde oli tyydyttävä. Muissa ryhmissä oli sen sijaan hyvin vähän itsenäisiä verrattuna palveluskunnan suuriin lukuihin; 100 itsenäistä kohden tuli näet 5. ryhmässä 441,

yllä selostettua koko väestön jaoitusta. Kuitenkin on erinäisiä poikkeuksia huomattavissa, johtuen ammatissa toimivien ja elätettävien erilaisesta suhteesta eri ammateissa. Suhteellisesti suurin määrä elätettäviä, 269 henkeä, tuli 100 ammatissa toimivaa kohden luotsi- ja majakkalaitoksessa palvelevien kesken. Myös rautateiden sekä raitioteiden ja ajuriliikkeiden palveluksessa olevilla oli suhteellisesti suuri määrä elätettäviä, 186 ja 179 sataa ammatissa toimivaa kohden, kun sensijaan vastaava suhdeluku posti-, lennätin- ja puhelinlaitoksen alalla toimiviin nähden oli vain 99. Tässä, kuten muuhinkin elinkeinoryhmiin nähden, voidaan todeta, että elätettävien suhdeluku kaupungeissa yleensä oli pienempi kuin maaseudulla.

Puheena olevassa elinkeinoryhmässä ei, kuten äsken esitetystä taulukosta ilmenee, päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa avustavilla perheenjäsenillä ole sanottavaa merkitystä. Kaikkein niitä oli 3.1 ‰, kaupungeissa vain 1.1, mutta maaseudulla 6.0 ‰ ammatissa toimivista. Enemmän niitä koko maassa oli kanavaliikenteen palveluksessa, 9.3 ‰. Maaseudulla niitä oli vielä enemmän lastaus-, purkaus- y. m. s. töissä, 13.1 ‰ ja sitäpaitsi melkoinen määrä myös raitioteiden ja ajuriliikkeiden sekä merenkulun palveluksessa. — Itsenäisten joukossa oli avustavia perheenjäseniä 3.3 ‰, palveluskunnassa taas 3.0 ‰.

Ammattiasemansa mukaan kulkulaitosväestön ammatissa toimivat ryhmittyyivät seuraavalla tavalla:

1. ryhmässä 481, 4. ryhmässä 661 ja 6. ryhmässä vieläpä 1 607 palveluskuntaan kuuluvaa. Kulkulaitosväestössä on siis itsenäisten luku suhteellisesti pienempi kuin yleensä muissa ammattiluokissa.

Sukupuoleen nähden jakaantuivat ammatissa toimivat seuraavalla tavalla:

	Miespuolisia		Naispuolisia	
	abs.	‰	abs.	‰
Itsenäiset	7 569	76.7	2 302	23.3
Palveluskunta	26 938	89.8	3 075	10.2
Kaikki ammatissa toimivat	34 507	86.5	5 377	13.5

Kulklaitosten palveluksessa on siis yleensä verraten vähän naisia. Eri ammattiryhmien välillä on olemassa hyvinkin tuntuja eroavaisuuksia. Posti-, lennätin- ja puhelinlaitosten palveluksessa toimi kaikkiaan 2 403 naista eli 48.2 % kaikista ammatissa toimivista ja näiden laitosten itsenäisistä oli enimmistökin (62.6 %) naisia. Myös lastaus-, purkaus- y. m. s. töissä käytettiin joltinenkin määrä naisia (15.4 %), mutta muissa ammattiryhmissä oli naisia aivan vähän, luotsi- ja majakkalaitoksen palveluksessa vain 2.7 % ammatissa toimivien kokonaismäärästä.

D. Kauppaväestö.

Kauppaan luettujen erilaatuisten toimialojen mukaan kauppaväestö vuoden 1920 ammatti-kaavassa, samaten kuin myös vuoden 1910 kaavassa, oli jaettu neljään luokkaan, joista kukin oli jaettu kahteen osastoon, toisaalta päällystön ja konttorihenkilökuntaan, toisaalta palveluskuntaan.

Kaikkiaan kuului kauppaväestöön 106 276 henkeä, joista 50 084 otti osaa ammattitoimintaan. 100 ammatissa toimivaa kohden tuli siten vain 112 elätettävää. Kauppaväestön jakaantuminen kaupan eri aloille käy ilmi seuraavasta taulukosta.

Population commerciale totale et active.

Liikelaara <i>Différentes branches de commerce¹⁾</i>	Väestön luku <i>Population totale</i>		Siitä ammatissa toimivia: <i>Population active:</i>				Kalkkiaa <i>Total</i>	100 ammatissa toimivaa kohden mutta väestöä Non actifs en % des actifs	Ammatissa toimivista oli: <i>Répartition de la population active:</i>			100 itsenäistä kohden <i>Employés subalternes par 100 chefs et employés</i>
	%		Puheiden jäsenkokoita <i>Chefs de famille</i>	Avustavia jäseniä <i>Autres membres de la famille</i>					Palveluskuntaa <i>Employés subalternes</i>	Itsenäisiä <i>Chefs et em- ployés</i>		
Kaupungit — Villes												
1. Raha- ja vakuutuslaitokset	7 316	96.5	3 678	99.9	2	0.1	3 680	97.1	99	3 081	599	19
2. Asioimis- ja välityslieke..	6 113	80.7	2 333	99.7	8	0.3	2 341	61.8	161	1 998	343	17
3. Ravintola- ja kahvilaliike	8 225	108.5	6 038	99.7	21	0.3	6 059	159.9	36	872	5 187	595
4. Muu kauppaliike	54 136	714.3	25 430	98.6	384	1.5	25 814	681.2	110	13 753	12 061	88
Yhteensä — Total	75 790	1000.0	37 479	98.9	415	1.1	37 894	1000.0	80	19 704	18 190	92
Maaseutu — Communes rurales												
1. Raha- ja vakuutuslaitokset	1 486	48.7	612	96.7	21	3.3	633	51.9	135	508	125	25
2. Asioimis- ja välityslieke..	1 829	60.0	566	93.7	38	6.3	604	49.6	203	489	115	24
3. Ravintola- ja kahvilaliike	761	25.0	389	92.4	32	7.6	421	34.5	81	197	224	114
4. Muu kauppaliike	26 410	866.3	9 276	88.1	1 256	11.9	10 532	864.0	151	6 705	3 827	57
Yhteensä — Total	30 486	1000.0	10 843	88.9	1 347	11.1	12 190	1000.0	150	7 899	4 291	54
Koko maa — Pays entier												
1. Raha- ja vakuutuslaitokset	8 802	82.8	4 290	99.5	23	0.5	4 313	86.1	104	3 589	724	20
2. Asioimis- ja välityslieke..	7 942	74.7	2 899	98.4	46	1.6	2 945	58.8	170	2 487	458	18
3. Ravintola- ja kahvilaliike	8 986	84.6	6 427	99.6	53	0.8	6 480	129.4	39	1 069	5 411	506
4. Muu kauppaliike	80 546	757.9	34 706	95.5	1 640	4.5	36 346	725.7	122	20 458	15 888	78
Yhteensä — Total	106 276	1000.0	48 322	96.5	1 762	3.5	50 084	1000.0	112	27 603	22 481	81

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90--91.

Tärkein ammattiryhmä oli »muu kauppaliike», johon kuului 714.3⁰/₀₀ kaupunkien, 866.3⁰/₀₀ maaseudun ja 757.9⁰/₀₀ koko maan kauppaväestöstä. Muut kolme kauppahaaraa olivat kaupungeissa verraten tasaväkiset, mutta maaseudulla oli ravintola- ja kahvilaliike tuntuvasti heikommin edustettu.

Kun vertaa yllä esitettyjä lukuja vuoden 1910 vastaaviin lukuihin, huomaa, että kaikissa ammattiryhmissä väestö on kasvanut huomattavasti. Lisäykset viime vuosikymmenen aikana olivat näet seuraavat:

	abs.	%
Raha- ja vakuutuslaitokset	5 284	150.2
Asioimis- ja välitysluokka	3 518	79.5
Ravintola- ja kahvilaliike	4 070	82.8
Muu kauppaliike	28 815	55.7

Näitä lisäyslukuja, ja varsinkin 1. ammattiryhmän, arvosteltaessa on otettava huomioon, että vuonna 1910 väenlaskentakaupunkien ammattitilastossa oli se puute, että suuri

osa konttoristeja, johtajia y. m. s. ei ollut ilmoittanut toimialaansa. Tämän johdosta niitä ei voitu viedä oikean elinkeinon kohdalle, vaan kaikki tällaiset henkilöt luettiin silloin IX elinkeinopääloukkaan. Koska vastaavat henkilöryhmät nyt yleensä on voitu viedä oikeaan paikkaan, on lisäys näissä ammattiluokissa osittain johtunut tästä syystä, eikä todellisesta siihen kuuluvan väkiluvun kasvamisesta.

Sen johdosta, että kaupan eri aloilla toimii suhteellisesti paljon naisia, joilla ei ole perhettä, kuten edempänä osoitetaan, oli ammatissa toimivien luku yleensä suuri. Maaseudulla tuli 100 ammatissa toimivaa kohden 150 elätettävää, kaupungeissa taas vain 80. Asioimis- ja välitysluokan palveluksessa olevilla oli joltisetkin perheet elätettävänä, keskimääräiluku elätettäviä oli näet koko maassa 170, mutta ravintola- ja kahvilaliikkeessä toimiviin nähden vastaava suhdeluku oli vain 39.

Kauppaväestöön kuuluvat ammatissa toimivat ryhmittäytyivät itsenäisiin ja palveluskuntaan, erikseen kaupungeissa, maaseudulla ja koko maassa, seuraavasti:

	Itsenäisiä		Palveluskuntaa	
	abs.	%	abs.	%
Kaupungit	19 704	52.0	18 190	48.0
Maaseutu	7 899	64.8	4 291	35.2
Koko maa	27 603	55.1	22 481	44.9

Kauppaväestön yhteiskunnallinen jaotus oli tämän mukaan erikoisen edullinen. Koska konttorihenkilökunta tässä kuten muuallakin on luettu itsenäisiin, ei yllä oleville numeroille voi antaa niin suurta arvoa. Epäilemättä itsenäisten suhteellinen luku kuitenkin kauppaväestössä on hyvin paljon suurempi kuin useimmissa muissa elinkeinoissa. Tässä suhteessa on kuitenkin olemassa huomattava erotus eri kaupan alalla toimivien kesken. Kun näet »muussa kauppaliikkeessä» ja varsinkin raha- ja vakuutuslaitoksissa sekä asioimis- ja välitysluokissa toimivista suurin osa oli itsenäisessä asemassa, oli asia ravintola- ja kahvilaliikkeisiin nähden aivan toinen. Niissä tuli keskimäärin 506, kaupungeissa jopa 595 epäitsenäistä 100 itsenäistä kohden.

Ammatissa toimivista oli vain 3.5 % päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa avustavia avustavia perheenjäseniä; kaupungeissa näitä oli vain 1.1 %, mutta maaseudulla sensijaan 11.1 %. Suurin osa avustavista perheenjäsenistä oli itsenäisiä; näistä oli näet 5.9 % ammatissa toimivia perheenjäseniä, kun vastaava suhdeluku palveluskuntaan nähden oli vain 0.6 %. Enemmän perheenjäseniä käytettiin ammattitoimintaan maaseudulla »muun kauppaliikkeen» sekä ravintola- ja kahvilaliikkeen palveluksessa.

Sukupuolen mukaan jakaantuivat kauppaväestön ammatissa toimivat siten, että miehiä oli 26 872 eli 53.6 % ja naisia 23 212 eli 46.4 %. Naisten suhdeluku, joka oli erikoisen suuri verrattuna useimpiin muihin elinkeinoluokkiin, oli suuri sekä itsenäisten joukossa että palveluskunnassa, kuten näkyy seuraavasta yhdistelmästä.

	Miehiä	Itsenäiset			Miehiä	Palveluskunta		%
		%	Naisia	%		%	Naisia	
Kaupungit	11 671	59.2	8 033	40.8	6 898	37.9	11 292	62.1
Maaseutu	5 949	75.3	1 950	24.7	2 354	54.9	1 937	45.1
Koko maa	17 620	63.8	9 983	36.2	9 252	41.2	13 229	58.8

Niinkuin yllä olevista lukusarjoista näkyy, oli naisten luku tuntuvasti suurempi toiselta puolen palveluskunnan kuin itsenäisten keskuudessa, toiselta puolen kaupungeissa kuin maaseudulla.

Itsenäisten ja palveluskunnan sukupuolijakoa eri liikehaaroissa valaisee seuraava taulukko.

Population commerciale active par sexe.

Liikehaara <i>Différentes branches de commerce</i> ¹⁾	Kaupungit <i>Villes</i>		Maaseutu <i>Communes rurales</i>		Koko maa <i>Pays entier</i>							
	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>						
	%	%	%	%	%	%						
Itsenäiset — Chefs et employés												
1. Raha- ja vakuutuslaitokset ..	1 247	40.5	1 834	59.5	288	56.7	220	43.3	1 535	42.8	2 054	57.2
2. Asioimis- ja välityslieke	1 672	83.7	326	16.3	437	89.4	52	10.6	2 109	84.8	378	15.2
3. Ravintola- ja kahvilaliike	331	38.0	541	62.0	85	43.1	112	56.9	416	38.9	653	61.1
4. Muu kauppaliike	8 421	61.2	5 332	38.8	5 139	76.6	1 566	23.4	13 560	66.3	6 898	33.7
Yhteensä — Total	11 671	59.2	8 033	40.8	5 949	75.3	1 950	24.7	17 620	63.8	9 983	36.2
Palveluskunta — Employés subalternes												
1. Raha- ja vakuutuslaitokset ..	366	61.1	233	38.9	62	49.6	63	50.4	428	59.1	296	40.9
2. Asioimis- ja välityslieke	258	75.2	85	24.8	97	84.3	18	15.7	355	77.5	103	22.5
3. Ravintola- ja kahvilaliike ..	669	12.9	4 518	87.1	46	20.5	178	79.5	715	13.2	4 696	86.8
4. Muu kauppaliike	5 605	46.5	6 456	53.5	2 149	56.2	1 678	43.8	7 754	48.8	8 134	51.2
Yhteensä — Total	6 898	37.9	11 292	62.1	2 354	54.9	1 937	45.1	9 252	41.2	13 229	58.8

Naisia oli, sekä itsenäisten joukossa että palveluskunnassa, suhteellisesti enimmäin ravintola- ja kahvilaliikkeen palveluksessa. Toisella sijalla seurasi »muu kauppaliike» palveluskuntaan, mutta raha- ja vakuutuslaitokset itsenäisiin nähden. Enemmistö naisilla oli kaupungeissa 1. ja 3. liikehaaraan nähden itsenäisten sekä 3. ja 4. liikehaaraan nähden palveluskunnan keskuudessa ja maaseudulla 3. liikehaaraan nähden sekä itsenäisten että palveluskunnan keskuudessa ynnä jälkimmäisten keskuudessa edelleen 1. liikehaarassa.

Itsenäisiä naisia oli kaikissa liikehaaroissa sekä absoluuttisesti että suhteellisesti enemmän kaupungeissa kuin maaseudulla. Palveluskuntaan nähden oli naisilla kaupungeissa absoluuttinen enemmisyys kaikissa liikehaaroissa, mutta suhteellisesti ottaen oli maalla olevien raha- ja vakuutuslaitosten palveluksessa enemmän naisia kuin kaupunkien laitoksissa.

E. Julkisesta toiminnasta toimeentulonsa saapa väestö.

Kymmenvuotistauluston ammattiluokituksen V elinkeinoryhmä käsittää, kuten jo aikaisemmin on huomautettu, vain osan kaikkea valtion ja kunnan palveluksessa olevaa väestöä, nimittäin

hallinto- ja oikeuslaitoksen, laajassa merkityksessä otettuina, alalla palvelevat ja heidän perheensä. Tämä väestö on jaettu 6 ammattiryhmään ja kukin näistä yhteiskunnallisen aseman mukaan kahteen osastoon. Vuonna 1910 käytetystä ryhmityksestä eroaa vuoden 1920 ryhmitys sikäli, että kunnallishallinto on erotettu omaksi ryhmäksi.

Kaikkiaan kuului puheena olevaan elinkeinoryhmään 52 250 henkeä, joista 18 214 oli ammatissa toimivia. 100 ammatissa toimivaa kohden tuli siten 187 elätettävää. Ammatissa toimivista oli vain 179 eli 1.0 % avustavia perheenjäseniä, kaikki muut olivat joko perheen tai yksinäisiä päähenkilöitä; tästä syystä ei seuraavassa tarvitse panna erikoista huomiota avustaviin perheenjäseniin.

Puheenalaiseen elinkeinoryhmään kuuluvan väestön jakaantuminen eri ammattiryhmiin käy näkyviin seuraavalla sivulla olevan taulukon luvuista.

Kuten näistä lukusarjoista näkyy, olivat koko maahan nähden tärkeimmät ryhmät poliisilaitos ja kirkko, joihin kuului melkein 1/2 elinkeinoryhmän koko väestöstä. Maaseudulla nämä ryhmät edustivat lähes 3/4 puheenalaisen ryhmän väestöä, mutta kaupungeissa oli kirkko pienin ammattiryhmistä, kun taas siviilihallinto oli suurin poliisilaitoksen seurattessa toisella sijalla.

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90—91.

. Population totale et active au services publics.

Julkisen toiminnan haara <i>Branches des services publics¹⁾</i>	Väestön luku <i>Population totale</i>		Siitä ammatissa toimivia <i>Population active</i>			Ammatissa toimivista oli: <i>Répartition de la population active</i>				
					100 ammatissa toimivaa kohden muuta väestöstä: <i>Non actifs en % des actifs</i>	Itsenäisellä <i>Chefs et employés</i>	Palveluskuntaa <i>Employés subalternes</i>			
		‰		‰			‰		‰	
Kaupungit. — Villes										
1. Kirkko	2 114	70.8	644	55.0	228	325	50.5	319	49.5	
2. Oikeuslaitos ja vankeinhoito	3 502	117.3	1 151	98.3	204	567	49.3	584	50.7	
3. Siviilihallinto	7 988	267.7	3 200	273.2	150	2 292	71.6	908	28.4	
4. Kunnallishallinto	5 050	169.2	2 171	185.3	133	1 056	48.6	1 115	51.4	
5. Puolustuslaitos	3 942	132.1	2 015	172.9	96	1 078	53.5	937	46.5	
6. Poliisilaitos	7 250	242.9	2 533	216.2	186	365	14.4	2 168	85.6	
Yhteensä — Total	29 846	1000.0	11 714	1000.0	155	5 683	48.5	6 031	51.5	
Maaseutu — Communes rurales										
1. Kirkko	8 762	391.1	2 107	324.2	316	788	37.4	1 319	62.6	
2. Oikeuslaitos ja vankeinhoito	918	41.0	296	45.5	210	81	27.4	215	72.6	
3. Siviilihallinto	1 276	56.9	423	65.1	202	199	47.0	224	53.0	
4. Kunnallishallinto	2 045	91.3	709	109.1	188	468	66.0	241	34.0	
5. Puolustuslaitos	1 530	68.3	1 031	158.6	48	267	25.9	764	74.1	
6. Poliisilaitos	7 873	351.4	1 934	297.5	307	335	17.3	1 599	82.7	
Yhteensä — Total	22 404	1000.0	6 500	1000.0	245	2 138	32.9	4 362	67.1	
Koko maa — Pays entier										
1. Kirkko	10 876	208.2	2 751	151.0	295	1 113	40.5	1 638	59.5	
2. Oikeuslaitos ja vankeinhoito	4 420	84.6	1 447	79.5	205	648	44.8	799	55.2	
3. Siviilihallinto	9 264	177.3	3 623	198.9	156	2 491	68.8	1 132	31.2	
4. Kunnallishallinto	7 095	135.8	2 880	158.1	146	1 524	52.9	1 356	47.1	
5. Puolustuslaitos	5 472	104.7	3 046	167.2	80	1 345	44.2	1 701	55.8	
6. Poliisilaitos	15 123	289.4	4 467	245.3	239	700	15.7	3 767	84.3	
Yhteensä — Total	52 250	1000.0	18 214	1000.0	187	7 821	42.9	10 393	57.1	

Verrattuna vuoden 1910 väkilukuihin saadaan, edellyttäen että silloinen siviilihallinto yksin vastasi vuoden 1920 kaavan sekä siviili- että kunnallishallintoa, seuraavat lisäykset tai vähennykset (—):

	abs.	%
Kirkko	— 911	— 7.7
Oikeuslaitos ja vankeinhoito	893	25.3
Siviili- ja kunnallishallinto	6 702	69.4
Puolustuslaitos	3 003	121.6
Poliisilaitos	3 101	25.8

Puolustuslaitoksen palveluksessa olevan väestön suuri lisääntyminen on luonnollinen seuraus maamme muuttuneesta asemasta. — Kirkon pal-

veluksessa toimeentulonsa saavan väestön vähenemiseen nähden on syytä huomauttaa, että vähennys johtuu yksinomaan perheenjäsenten luvun tuntuvasta vähenemisestä; sitä vastoin on tähän ammattiluokkaan kuuluvien ammatissa toimivien luku kasvanut, vaikka tosin vain vähän, ja koskee tämä sekä itsenäisiä että palveluskuntaa. — Siviili- ja kunnallishallinnosta elävän väestön suuri kasvaminen on todennäköisesti osittain seurausta ammattikaavan muutoksesta.

Ammatissa toimivan väestön ryhmittyminen puheenaalaisten 6 ryhmän kesken oli vuonna 1920 kaupungeissa ja maaseudulla erikseen pääpiirteittäin samanlainen kuin koko väestön, mutta

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90—91.

koko maahan nähden järjestys osittain oli toinen: toisella sijalla oli näet siviilihallinto, kirkon seuratus vasta viimeistä edellisellä sijalla.

Eroavaisuus koko väestön ja ammatissa toimivan väestön ryhmitysten välillä johtuu siitä, että ammatissa toimivien suhdeluku eri ammattiryhmissä on hyvin erilainen. Kun kirkossa tuli 295 elätettävää 100 ammatissa toimivaa kohden, oli vastaava suhdeluku poliisilaitokseen nähden vain 239, oikeuslaitokseen ja vankeinhoitoon nähden 205, siviilihallintoon nähden 156, kunnallishallintoon nähden 146 ja vihdoin puolustuslaitokseen nähden vain 80.

Kun tässä suhteessa vertaa kaupunkien ja maaseudun väestösuhteita toisiinsa, huomaa, että elätettävien luku maaseudulla läpeensä oli paljon suurempi kuin kaupungeissa. Koko puheena olevaan elinkeinoryhmään nähden maaseudulla tuli 245, mutta kaupungeissa vain 155 elätettävää 100 ammatissa toimivaa kohden ja esim. poliisilaitokseen nähden maaseudun suhdeluku oli 307, mutta kaupunkien ainoastaan 186. Poikkeusasemassa on yksin puolustuslaitos, sillä siihen kuuluvilla henkilöillä oli kaupungeissa kaksi kertaa enemmän elätettäviä kuin maaseudulla.

Ammatissa toimivat ryhmittäytyivät ammattiasemansa mukaan seuraavasti.

	Itsenäiset abs.	%	Palveluskunta abs.	%
Kaupungit	5 683	48.5	6 031	51.5
Maaseutu	2 138	32.9	4 362	67.1
Koko maa	7 821	42.9	10 393	57.1

Tässä elinkeinoryhmässä on itsenäisten ja palveluskunnan suhde sangen toisenlainen kuin muissa elinkeinoryhmissä, ja myös sen eri ammattiryhmät eroavat toisistaan tuntuvasti tässä suhteessa; varsinkin on kirkko erikoisasemassa, sen palveluskuntaan kun on luettu esim. lukkarit

ja urkurit. Kuten edellä olevasta taulukosta näkyy, oli itsenäisten suhteellinen luku suurin eli 68.8 % siviilihallinnon ja pienin eli 15.7 % poliisilaitoksen alalla toimivien keskuudessa.

Sukupuoheen nähden ammatissa toimivat jakaantuivat seuraavalla tavalla.

	Miespuolisia abs.	%	Naispuolisia abs.	%
Itsenäiset	5 832	74.6	1 989	25.4
Palveluskunta	9 533	91.7	860	8.3
Kaikki ammatissa toimivat	15 365	84.4	2 849	15.6

Suhteellisesti enimmäin naisia toimi, otupäässä virastoapulaisina, kunnallishallinnon (34.4 %) ja siviilihallinnon (30.7 %) palveluksessa; pienin oli naispuolisten ammatissa toimivien luku, kuten odottaa sopiikin, poliisi- ja puolustuslaitoksen palveluksessa (4.0 ja 5.4 %). Myös kirkon sekä oikeuslaitoksen ja vankeinhoidon alalla toimi vain vähäinen määrä naisia (7.0 ja 12.6 %).

F. Opetuslaitoksesta elävä väestö.

Opetuslaitoksesta toimeentulonsa saava väestö on kymmenvuotistaulustossa jaettuna sen mukaan, olivatko oppilaitokset valtion ja kunnan vai yksityisiä. Kummassakin erotetaan kaksi ryhmää: opettajat ja palveluskunta.

Kaikkiaan sai vuonna 1920 26 119 henkeä välittömästi tai välillisesti toimeentulonsa opetustoimesta. Niistä oli 12 001 ammatissa toimivia. Avustavia perheenjäseniä oli aivan vähän, kaikkiaan vain 177 henkeä eli 1.5 % ammatissa toimivista; maaseudulla niitä oli 2.3 %, mutta kaupungeissa vain 0.4 %. Yleensä olisi todennäköisesti ollut oikeampaa lukea nämä kaikki itsenäisiksi päähenkilöiksi.

Väestön jakaantumisen opetuslaitoksen kahden ryhmän välille valaisee seuraava taulukko, erottaen kaupungit ja maaseudun. Samalla siinä esitetään ammatissa toimivien jakaantuminen itsenäisiin ja palveluskuntaan.

Population totale et active vivant d'enseignement.

	Väestön luku Population totale		Siitä ammatissa toimivia Population active		100 ammatissa toimivaa kohden muuta väestöä: Non actifs en % des actifs	Ammatissa toimivista oli: Répartition de la population active:			100 itsenäistä kohden palveluskuntaa Employés subdivisés par 100 chefs et employés
	abs.	%	abs.	%		Palveluskunta- taas Employés subdivisés Itsenäisiä Chefs et employés	abs.	%	
Kaupungit — Villes									
Valtion ja kunnan oppilaitokset	8 330	769.4	3 615	707.3	130	3 129	486	16	
Yksityiset oppilaitokset	2 496	230.6	1 496	292.7	67	1 262	234	19	
Yhteensä — Total	10 826	1 000.0	5 111	1 000.0	112	4 391	720	16	
Maaseutu — Communes rurales									
Valtion ja kunnan oppilaitokset	14 426	943.3	6 390	927.4	126	6 261	129	2	
Yksityiset oppilaitokset	867	56.7	500	72.6	73	470	30	6	
Yhteensä — Total	15 293	1 000.0	6 890	1 000.0	122	6 731	159	2	
Koko maa — Pays entier									
Valtion ja kunnan oppilaitokset	22 756	871.2	10 005	833.7	127	9 390	615	7	
Yksityiset oppilaitokset	3 363	128.8	1 996	166.3	68	1 732	264	15	
Yhteensä — Total	26 119	1 000.0	12 001	1 000.0	118	11 122	879	8	

Sekä kaupungeissa että varsinkin maaseudulla kuului suurin osa puheenalaista väestöä edelliseen luokkaan: valtion ja kunnan oppilaitokset, ja vain pienhäkö osa sai toimeentulonsa yksityisistä oppilaitoksista.

Ammatissa toimivista oli, kuten äsken esitetyistä taulukosta näkyy, suurin osa itsenäisiä, s. o. opettajia. Palveluskuntaa, jonka muodostavat koulujen vahtimestarit ja vakinaiset siivoojat, oli vain vähän. Siten tuli kaikkiaan vain 8 palveluskuntaan kuuluvaa 100 opettajaa kohden. Vastaava luku oli kaupungeissa 16, mutta maaseudulla vain 2.

100 ammatissa toimivaa kohden tuli kaupungeissa 112, maaseudulla 122 ja koko maassa 118

elätettävää. Suurempi eroavaisuus kuin kaupunkien ja maaseudun välinen on olemassa toiselta puolen valtion ja kunnan, toiselta puolen yksityisten oppilaitosten välillä. Edellisissä tuli 100 ammatissa toimivaa kohden 127, mutta jälkimmäisissä vain 68 elätettävää. Tämä johtuu osaksi siitä, että nuoret opettajat saavat tyytyä yksityisissä oppilaitoksissa saamiinsa paikkoihin, joista he, saavutettuaan enemmän ansioita, siirtyvät valtion ja kunnan kouluihin, osaksi taas näiden kouluryhmien opettajiston erilaisesta sukupuolijaoituksesta.

Ammatissa toimivien jakaantunainen sukupuolen mukaan on näet ollut seuraava:

	Itsenäiset				Palveluskunta			
	abs.	Miehiä %	abs.	Naisia %	abs.	Miehiä %	abs.	Naisia %
Valtion ja kunnan koulut ...	3 942	42.0	5 448	58.0	341	55.4	274	44.6
Yksityiset koulut	475	27.4	1 257	72.6	67	25.4	197	74.6
Kaikkiaan	4 417	39.7	6 705	60.3	408	46.4	471	53.6

Naiset olivat siten enemmistönä sekä opettajistossa että palveluskunnassa. Opettajista oli noin $\frac{3}{5}$ naisia, valtion ja kunnan kouluissa vähän vähemmän, mutta yksityisissä oppilaitoksissa lähes $\frac{3}{4}$.

Vertailu vuoden 1910 vastaavaan tilastoon kohtaa vaikeuksia kahdestakin syystä. Ensiksikään ei silloin väenlaskentakaupunkeihin nähden saatu

erilleen valtion ja kunnan sekä yksityisiä oppilaitoksia, ja toiseksi olivat palveluskuntaa koskevat tiedot mainituista kaupungeista aivan vaillinaiset. Opettajien kokonaisluku on kasvanut 2 533:lla eli 29.5 %. Tänä aikana on opettajiston «naisistuminen» edistynyt; miespuolisiin opettajiin nähden lisäysluku oli 21.7 %, mutta naispuolisiin nähden 35.2 %.

G. Terveystenhoitoväestö.

Kymmenvuotistaustaluistoissa on terveydenhoitoväestö, samaten kuin myös opetuslaitoksesta elävät henkilöt, jaettu kahteen luokkaan sen mukaan, olivatko henkilöt valtion tai kunnan palveluksessa vai harjoittivatko he yksityistä praktiikkaa. Edellinen ryhmä on jaettu kolmeen, jälkimmäinen kahteen alaosastoon.

Kaikkiaan sai 14 183 henkeä toimeentulonsa terveydenhoidosta. Niistä oli ammatissa toimivia 8 454 henkeä, joten 100 kohden tuli 68 elätettävää. Päähenkilöä tämän ammattitoiminnassa avustavia perheenjäseniä oli aivan vähän, kaikkiaan vain 56 henkeä eli 0.7 %.

Terveystenhoitoväestön jakaantuminen eri ryhmiin oli seuraava.

Population totale et active vivant des professions sanitaires.

Elinkeino- luokka <i>Categorie professionnelle¹⁾</i>	Väkiluku <i>Population totale</i>		Siitä ammatissa toimivia <i>Population active</i>		100 ammatissa toimivaa koh- den muuta väestöä <i>Non actifs en % des actifs</i>
		%		%	
<i>Valtion tai kunnan toimi</i>	6 958	490.6	4 432	524.2	57
a) Lääkäreitä ja eläinlääkäreitä	2 334	164.6	590	69.8	296
b) Rokottajia, kätilöitä, sairaanhoitajia y. m. s. . .	2 839	200.2	2 477	293.0	15
c) Palveluskuntaa	1 785	125.8	1 365	161.4	31
<i>Yksityinen toiminta</i>	7 225	509.4	4 022	475.8	80
a) Lääkäreitä, hammaslääkäreitä ja apteekkareita. .	3 363	237.1	939	111.1	258
b) Sairaanhoitajia, hierojia y. m.	3 862	272.3	3 083	364.7	25
Kaikkiaan — Ensemble	14 183	1 000.0	8 454	1 000.0	68

Koko terveydenhoitoväestöstä sai lähes puolet suoraan tai välillisesti toimeentulonsa valtion tai kunnan toimista, ja ammatissa toimivista oli enemmän kuin puolet tässä asemassa. Suurimpana ryhmänä on sairaanhoitajat, rokottajat, kätilöt y. m. Siihen kuului kaikkiaan 6 701 henkeä, joista useimmat, 5 560, olivat ammatissa toimivia. Viimemainituista 3 083 eli 55.5 % harjoitti yksityistä toimintaa, muut olivat valtion tai kunnan palveluksessa. Toiseksi tärkeimmän ryhmän muodostavat lääkärit ja apteekkarit perheineen. Tähän ryhmään kuuluu kaikkiaan 5 697 henkeä, niistä vain 1 529 ammatissa toimivaa. Viimemainituista 939 eli 61.4 % harjoitti yksityistä toimintaa, kun taas vain 590 eli 38.6 % kantoi palkkaa valtiolta tai kunnalta.

Näin ollen voidaan huomata jyrkkä ero toiselta puolen lääkäreiden, eläin- ja hammaslääkäreiden sekä apteekkarien, toiselta puolen sairaanhoitajien, rokottajien y. m. s. välillä. Edellisillä oli suuret perheet, niin että 100 ammatissa toimivaa kohden keskimäärin tuli 273 elätettävää. Jälkimmäiset olivat sen sijaan enimmäkseen yksinäisiä henkilöitä; 100 ammatissa toimivaa kohden tuli keskimäärin vain 21 elätettävää.

Tämä eroavaisuus johtuu etupäässä näihin ryhmiin kuuluvien päähenkilöiden erilaisesta *sukupuolijaosta*. Lääkäreistä y. m. s. oli aivan valtava enemmistö, 84.3 %, miehiä, kun sen sijaan sairaanhoitajattarista, hierojista y. m. s. oli päinvastoin suuri enemmistö naisia, miehiä oli näet vain 11.0 % koko luvusta. Tätä valaisee seuraava yhdistelmä:

	Miehiä		Naisia	
	abs.	%	abs.	%
Lääkärit, eläin-, hammaslääkärit, apteekkarit	1 289	84.3	240	15.7
Sairaanhoitajat, kätilöt, hierojat y. m.	611	11.0	4 949	89.0
Palveluskunta	357	26.2	1 008	73.8
Kaikki	2 257	26.7	6 197	73.3

Kuten tämän taulukon viimeisestä rivistä näkyy, oli lähes $\frac{3}{4}$ puheena olevan elinkeino-ryhmän ammatissa toimivista naisia.

Terveystenhoitoväestön jakaantumista kaupunkien ja maaseudun kosken valaisee seuraava yhdistelmä.

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90—91.

Elinkeinoluokka <i>Categorie professionnelle</i> ¹⁾	Väkiluku <i>Population totale</i>				Ammatissa toimivat <i>Population active</i>			
	Kaupungit <i>Villes</i>		Maaseutu <i>C. rurales</i>		Kaupungit <i>Villes</i>		Maaseutu <i>C. rurales</i>	
		%		%		%		%
<i>Valtion tai kunnan toimi</i>	4 290	61.6	2 668	38.4	2 853	64.4	1 579	35.6
a) Lääkäreitä ja eläinlääkäreitä.....	1 362	58.4	972	41.6	334	56.6	256	43.4
b) Rokottajia, kätilöitä, sairaanhoitajia y. m. s.	1 441	50.8	1 398	49.2	1 325	53.5	1 152	46.5
c) Palveluskuntaa	1 487	83.3	298	16.7	1 194	87.5	171	12.6
<i>Yksityinen toiminta</i>	5 041	69.7	2 184	30.3	2 965	73.7	1 057	26.3
a) Lääkäreitä, hammaslääkäreitä ja ap- teekkareita	2 019	60.0	1 344	40.0	554	59.0	385	41.0
b) Sairaanhoitajia, hieroja y. m. s.	3 022	78.2	840	21.8	2 411	78.2	672	21.8
Kaikkiaan	9 331	65.8	4 852	34.2	5 818	68.8	2 636	31.2

Sekä koko terveydenhoitoväestöstä että sen ammatissa toimivista kuului noin $\frac{2}{3}$ kaupunkien ja vain $\frac{1}{3}$ maaseudun väestöön. Ammatissa toimiviin nähden oli kaupunkien etumatka maaseutuun verraten jossain määrin suurempi kuin koko väestöön nähden, mikä on sopusoinnussa sen yleisen havainnon kanssa, että maaseudulla taloudet ovat suuremmat kuin kaupungeissa. 100 ammatissa toimivaa kohden tuli maaseudulla 84, mutta kaupungeissa vain 60 elätettävää. Edellä esitetystä taulukosta näkyy edelleen, että kaupunkien osalle tuli erikoisen suuri osa palveluskuntaa sekä että yksityistä toimintaa harjoittavista suurempi osa kuin valtion ja kunnan palveluksessa olevista asui kaupungeissa.

Viime vuosikymmenen aikana terveydenhoitoväestön lukuisuudessa tapahtuneita muutoksia ei ammattitilaston avulla voi valaista sen koko laajuudessa, sillä vuodelta 1910 olivat osaksi palveluskuntaa koskevat tiedot aivan puutteelliset, osaksi ei väenlaskentakaupunkeihin nähden — eikä siis myöskään koko maahan nähden — saatu erilleen valtion ja kunnan palveluksessa olevia sekä yksityisessä toiminnassa olivia. Vertailu on siis supistettava toiselta puolen erilaisten lääkärien ja apteekkarien, toiselta puolen sairaanhoitajien, kätilöiden y. m. s. ryhmiin. Koko väenlisäys oli edellisessä 636 henkeä eli 12.5 %, jälkimmäisessä 2 095 henkeä eli 45.5 %. Mielenkiintoista on todeta lisäyksen tapahtuneen etupäässä naispuolisessa ammatissa toimivassa väestössä. Lisäys on näet ollut seuraava:

	Miehet		Naiset	
	abs.	%	abs.	%
Lääkärit y. m. s.	170	15.2	122	103.4
Sairaanhoitajat, kätilöt y. m. s.	117	23.7	1 889	61.7

Sairaanhoitajien y. m. s. luvun absoluuttinen kasvu on kuitenkin niin suuri, että täytyy asettaa epäilyksen alaiseksi, oliko heidän lukunsa vuoden 1910 tilastossa oikea.

H. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjät.

Ammattitaulustossa on yllä mainittu, VII elinkeinoryhmä, jaettu kolmeen luokkaan: eläkkeellä

eläjiin, syytinkiläisiin ja »muihin». Kaikkiaan tähän elinkeinoryhmään kuului 63 936 henkeä. Näistä oli päähenkilöitä 37 728 ja näiden ammattitoimintaan osaaottavia perheenjäseniä 2 294 vastaten 5.7 % »ammattissa toimivien» kokonaisuudesta. Kuten jo aikaisemmin on huomautettu, on näiden avustavien perheenjäsenten oikea ammatti joku toinen, todennäköisesti onimäkkeeseen maatalous, koska ne melkein järjes-

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90—91.

tään ovat maalla asuvia syytinkiläisten perheenjäseniä. Missään tapauksessa ei ole syytä lukea niitä tämän elinkeinoluokan »ammattissa toimiviksi». Siksi käsitelläänkin seuraavassa kokonaisväestön rinnalla vain päähenkilöitä. Mainittakoon vain, että avustavista perheenjäse-

nistä 1 536 eli 67.0 % oli naisia ja vain 758 eli 33.0 % miehiä.

Puheena olevan elinkeinoryhmän väestön jakaantumista siihen luettujen luokkien kesken, erikseen kaupungeissa, erikseen maaseudulla, valaisee seuraava taulukko.

Personnes vivant d'une pension, de leur capital ou de leurs rentes.

Elinkeinoaluokka <i>Catégorie professionnelle</i> ¹⁾	Väestöä <i>Population totale</i>		Siltä päähenkilöitä <i>Dont chefs de famille et chefs particuliers</i>		100 päähenkilöä kohtain muuta väestöä <i>Autres personnes en % des chefs</i>	Päähenkilöistä oli: <i>Chefs de famille et chefs particuliers:</i>				
		%		%		Miehiä <i>Hommes</i>	Naisia <i>Femmes</i>	%	%	
Kaupungit — Villes										
1. Eläkkeellä eläjiä	5 321	450.2	2 954	493.2	80	829	28.1	2 125	71.9	
2. Syytinkiläisiä	90	7.6	53	8.9	70	13	24.6	40	75.4	
3. Muita	6 409	542.2	2 982	497.9	115	1 045	35.0	1 937	65.0	
Yhteensä — Total	11 820	1000.0	5 989	1000.0	97	1 887	31.5	4 102	68.5	
Maaseutu — Communes rurales										
1. Eläkkeellä eläjiä	7 236	138.9	3 981	125.4	82	1 318	33.1	2 663	66.9	
2. Syytinkiläisiä	35 571	682.5	22 167	698.5	60	10 354	46.7	11 813	53.3	
3. Muita	9 309	178.6	5 591	176.1	66	1 621	29.0	3 970	71.0	
Yhteensä — Total	52 116	1000.0	31 739	1000.0	64	13 293	41.9	18 446	58.1	
Koko maa — Pays entier										
1. Eläkkeellä eläjiä	12 557	196.4	6 935	183.8	81	2 147	31.0	4 788	69.0	
2. Syytinkiläisiä	35 661	557.8	22 220	589.0	60	10 367	46.7	11 853	53.3	
3. Muita	15 718	245.8	8 573	227.2	83	2 666	31.1	5 907	68.9	
Yhteensä — Total	63 936	1000.0	37 728	1000.0	69	15 180	40.2	22 548	59.8	

Kuten yllä olevasta taulukosta ilmenee, oli puheenalaisen elinkeinoryhmän kokoonpano kaupungeissa ja maaseudulla aivan toisistaan poikkeava. Kaupungeissa 1. ja 3. ryhmä käsittivät kumpikin melkein puolet päähenkilöistä, jälkimmäinen enemmän kuin puolet kokonaisväestöstä, kun sitä vastoin syytinkiläisiä oli vain muutama kymmenkunta. Maaseudulla oli viime mainittu ryhmä sensijaan päätökijänä; syytinkiläisiä oli näet runsaasti $\frac{2}{3}$ koko elinkeinoryhmän

väestöstä. 3. ryhmä käsitti noin $\frac{1}{6}$ ja 1. noin $\frac{1}{3}$ maaseudun väestöstä tässä elinkeinoryhmässä.

Verrattuna vuoden 1910 vastaaviin lukuihin on pääomalla, koroilla tai eläkkeellä elävien ryhmä kokonaisuudessaan pienentynyt 5 435 henkeä eli 7.8 %. Vähenneminen on yhteinen kaikille alaryhmille, vaikka sen voima on erilainen. Väestön vähenneminen on näet ollut seuraava:

	abs.	%
Eläkkeellä eläjät	841	6.3
Syytinkiläiset	4 364	10.9
Muut	230	1.4

¹⁾ Pour la traduction des rubriques, voir les tableaux, pag. 90-91.

Vaikka tiedot tältä osalta eivät nyt, enempää kuin vuodelta 1910, ole oikein luotettavia, voi edellä olevasta päätätä, että varsinkin syytinkiläisten luku on vähenemässä.

Päähenkilöiden lukuun verrattuna oli elätettäviä vuonna 1920 sängen vähän, enemmän kaupungeissa kuin maaseudulla ja enemmän eläkkeellä eläjien sekä »muiden» ryhmissä kuin syytinkiläisillä.

Sukupuolen mukaan tämän elinkeinoryhmän päähenkilöt jakaantuivat siten, että kaupungeissa 68.5 % ja maaseudulla 58.1 % sekä koko

maassa 59.8 % oli naisia, ja siis vain noin $\frac{1}{3}$ - $\frac{2}{5}$ miehiä. Suurin oli naisten enemmisyys eläkkeellä eläjien ja »muiden» joukossa, kun taas syytinkiläisten joukossa oli enemmän miehiä, vaikka naiset niidenkin keskuudessa olivat lukuisammat kuin miehet.

Katsoon siihen mielenkiintoon, jonka syytinkilaitos vaatii osakseen, esitetään alempana, samaten kuin vuonna 1910, läänittäinen taulukko, joka valaisee syytinkiläisten sekä heidän elätettävänään olevien henkilöiden lukua.

Ci-devant paysans vivants de revenus garantis des terres et personnes entretenues par eux à la campagne, par départements.

L ä ä n i Départements	Syytinkiläisiä <i>Ci-devant paysans vivants de revenus garantis des terres</i>	Näiden elätettävää väestöä <i>Personnes entretenues par eux</i>	
		Luku <i>Nombre</i>	100 syytinkiläistä kohden <i>En 100 chefs de familles et chefs particuliers</i>
Uudenmaan	1 555	1 157	74
Turun-Porin	5 550	4 598	83
Ahvenanmaa	374	125	33
Hämeen	3 561	2 549	72
Viipurin	1 423	204	14
Mikkelin	388	132	34
Kuopion	627	205	33
Vaasan	6 823	3 970	58
Oulun	1 866	464	25
Koko maa — <i>Pays entier</i>		22 167	60

Kuten näistä lukusarjoista näkyy, oli syytinkiläisiä enimmäkseen toiselta puolen lounaisissa, toiselta puolen pohjoisissa lääneissä. Vuoden 1910 tekstissä on jo huomautettu, että syytinkijärjestelmä on yleisempi, kuin yllä olevan taulukon luvuista voisi luulla, myös maan muissa osissa, mutta että se Mikkelin, Kuopion ja Viipurin lääneissä esiintyy toisessa muodossa. Siellä ei näet ole niinkään harvinaista, että isä tai äiti, joka elatusta vastaan on luovuttanut talon jollekin jälkeläisistään, jää tämän perheeseen, muodostamatta itse omaa ruokakuntaa; eikä sellaista »elatusvaaria» tai »muoria» niin ollen papiston täyttämässä ammattitaulussa ole voitu merkitä syytinkiläisten ryhmään. Mutta toiselta puolen on kylläkin tunnettua, että syy-

tingille jättäytyminen on Savossa ja Karjalassa paljon harvinaisempaa kuin muualla Suomessa.

Yllä olevan taulukon kahdesta jälkimmäisestä sarakkeesta näkyy, miten paljon eri lääneissä oli sellaisia henkilöitä, jotka välillisesti tulivat syytingistä osallisiksi. Elätettävien luku oli, kuten siitä näkyy, suurin Turun-Porin, Uudenmaan, Hämeen ja Vaasan lääneissä, s. o. varsinaisella syytinkialueella. Pienin oli syytinkiläisten elätettävien keskiluku Viipurin ja Oulun lääneissä.

Jos tahtoo mitata syytinkilaitoksen yhteiskunnallista merkitystä ja sitä rasitusta, jonka se aiheuttaa maanomistajille, saa yloiskäsityksen vertaamalla syytinkiläisten ja maanomistajien lukua. 100 maanomistajaa kohden tuli:

	Syytinkiläisiä	Kalkkiaan syytinkistä eläviä
Uudenmaan läänissä	16	28
Turun-Porin ♦	28	51
Ahvenanmaalla	25	33
Hämeen läänissä	30	52
Viipurin »	3	4
Mikkelin »	4	5
Kuopion »	4	5
Vaasan »	21	33
Oulun »	10	12
	Koko maassa 14	22

Yllä olevat lukusarjat vahvistavat kaikin puolin sen, mitä edellä on sanottu syytinkiläisten yleisyydestä — ja siis myös rasituksesta — maan eri osissa.

TAULUJA.
TABELLER.
TABLEAUX.

I. Läsnäoleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja
Den närvarande befolkningen, fördelad efter

Population présente, groupée d'après

1 Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. Profession ou moyens d'existence du chef de famille ¹⁾ .	2		3		4		5	
	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt.		Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia.		Dessas hustrur (män), samt barn och andra fa- miljemedlemmar utan yrke. Membres de la famille sans profession.	
	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.

1. Kaupungit ja maaseutu. — Städer och

1 I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	387 024	144 922	396 136	588 442
2 A. Maanviljelys ja karjanhoito — Jordbruk och boskaps- skötsel	379 305	143 210	389 371	577 059
3 1. Maanomistajia — Jordägare	145 859	19 562	177 103	251 073
4 2. Kruununtalojen tai -uudistalojen haltijoita — Inne- havare av kronoboställen eller -nybyggen	1 453	142	1 963	2 378
5 3. Kruunun ja kirkollisvirkatalojen vuokraajia — Arrendatorer av krono- och ecklesiastiska bo- ställen	1 200	107	1 534	2 118
6 4. Itsenäisen tilan vuokraajia — Arrendatorer av självständig lägenhet	3 936	359	5 401	7 073
7 5. Lamputeja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia — Landbönder och jordtorpare, vilka höra under huvudlägenheten	39 412	6 133	47 027	67 991
8 6. Kruununmetsätorppareita — Kronoskogstorp- pare	4 884	383	7 261	8 901
9 7. Muonatorppareita, muonamiehiä ja renkejä, jotka ovat omassa ruuassaan — Spannmälstorp- pare, spannmälskarlar och drängar i egen kost	15 261	676	18 296	30 511
10 8. Tilanhoitajia, vouteja, työnjohtajia ja ammatin- oppineita — Förvaltare, fogdar, arbetsledare och personer med yrkesbildning	3 460	202	3 044	5 291
11 9. Palkollisia isäntäväen ruuassa — Tjänstefolk i hus- bondens kost	22 103	42 044	4 034	5 625
12 10. Päivätyöläisiä — Dagsverksarbetare	141 737	73 602	123 708	196 098
13 a) joilla on oma asunto (itsellisiä, mäkitupalaisia) — vilka äga egen bostad (backstugusittare)	72 547	28 037	75 319	120 362
14 b) joilla ei ole omaa asuntoa (loisia y. m.) — vilka icke äga egen bostad (inhysingar m. fl.)	69 190	45 565	48 389	75 736
15 B. Puutarhanhoito — Trädgårdsodling	1 603	632	1 091	1 961
16 a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammatinoppi- neita, konttorihenkilöitä y. m. — Självständiga näringsidkare, personer med yrkesbildning, kontorspersonal m. fl.	805	142	630	1 139
17 b) Työntekijöitä — Arbetare	798	490	461	822
18 C. Meijeriläike — Mejerivärelse	533	573	461	736
19 a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammatinoppi- neita, konttorihenkilöitä y. m. — Självständiga näringsidkare, personer med yrkesbildning, kontorspersonal m. fl.	241	185	178	311
20 b) Työntekijöitä — Arbetare	292	388	283	425

¹⁾ Traduction, voir le supplément.

elinkeinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1920.
yrke och näring, den 31 december 1920.

la profession, au 31 décembre 1920.

6		7		8		9		10		11		12		13		14	
Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Barn och andra fa- miljemedl., vilka deltaga i huvudman- nens yrkesarbete. Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.		Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. Domestiques.		Edellisessä sarak- keessa luettujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjänings hustrur (män), barn samt övriga familje- medl. utan yrke. Membres de la famille sans profession.		Yhteensä. — Summa. Total.											
Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bägge kön. D. s.					

landsbygd. — Villes et communes rurales.

215 995	284 359	380	2 237	232	294	999 767	1 020 254	2 020 021
213 836	281 578	366	1 882	228	289	983 106	1 004 018	1 987 124
136 210	173 519	314	1 556	190	237	459 676	445 947	905 623
1 271	1 817	5	20	7	9	4 699	4 366	9 065
1 105	1 452	10	58	4	7	3 853	3 742	7 595
3 771	4 748	9	28		1	13 117	12 209	25 326
33 786	43 033	7	36	6	3	120 238	117 196	237 434
4 086	6 012	1	2		1	16 232	15 299	31 531
1 784	2 245	5	18	5	5	35 351	33 455	68 806
206	269	14	139	14	26	6 738	5 927	12 665
107	177		3			26 244	47 849	74 093
31 510	48 306	1	22	2		296 958	318 028	614 986
21 757	32 984	1	12			169 624	181 395	351 019
9 753	15 322		10	2		127 334	136 633	263 967
148	106	3	108			2 845	2 807	5 652
86	78	3	99			1 524	1 458	2 982
62	28		9			1 321	1 349	2 670
25	20	1	28	2	2	1 022	1 359	2 381
16	12		24			435	532	967
9	8	1	4	2	2	587	827	1 414

(Jatk. — Forts.)

1	2	3	4		5	
			Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt.		Näiden valmoot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, jolla ei ole ammattia.	
			Huvudmän för familj och enskilda självtän- diga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Dessa hustrur (män), samt barn och andra fa- miljemedlemmar utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>		Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	
1	D. Metsänhoito — Skogsvård	1 857	70	2 097	3 450	
2	a) Metsänhoitajia y. m. päällystää, konttorihenkilöitä y. m. — Forstmästare o. a. chefskap, konttorspersonal m. fl.	493	34	352	695	
3	b) Työntekijöitä ja vartijoita — Arbetare o. vaktare	1 364	36	1 745	2 755	
4	E. Poronhoito (lappalaisia) — Renskötsel (lappar)	91	15	125	163	
5	F. Metsästys ja kalastus — Jakt och fiske	3 635	422	2 991	5 073	
6	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	132 627	47 686	92 355	169 050	
7	1. Kaivosteollisuus — Grubvrytning och malmtiikt	404	19	303	593	
8	a) Työnantajia, päällystää ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	26	7	17	36	
9	b) Työntekijöitä — Arbetare	378	12	286	557	
10	2. Sulatet ja metallien jalostuslaitokset — Smält- och metallförädlingsverk	6 084	433	4 741	9 060	
11	a) Työnantajia, päällystää ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	2 023	67	2 023	3 757	
12	b) Työntekijöitä — Arbetare	4 061	366	2 718	5 303	
13	3. Konepajat ja koneiteollisuus — Mekaniska verkstuder och maskinindustri	13 315	717	6 983	14 249	
14	a) Työnantajia, päällystää ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	1 270	203	893	1 673	
15	b) Työntekijöitä — Arbetare	12 045	514	6 090	12 576	
16	4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. sellainen teollisuus — Sten-, ler-, glas- o. a. dylik industri	4 044	752	3 262	6 230	
17	a) Työnantajia, päällystää ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	708	69	695	1 318	
18	b) Työntekijöitä — Arbetare	3 336	683	2 567	4 912	
19	5. Nahka- ja karvateollisuus — Läder- och härindustri	8 573	1 013	7 205	13 333	
20	a) Työnantajia, päällystää ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	4 267	103	4 269	7 979	
21	b) Työntekijöitä — Arbetare	4 306	910	2 936	5 354	
22	6. Kutomateollisuus — Textiindustri	3 358	9 274	2 986	4 875	
23	a) Työnantajia, päällystää ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	382	333	286	547	
24	b) Työntekijöitä — Arbetare	2 976	8 941	2 700	4 328	
25	7. Vaateteollisuus — Beklädnadsindustri	10 105	13 503	7 829	14 042	
26	a) Työnantajia, päällystää ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	4 599	4 749	4 620	8 183	
27	b) Työntekijöitä — Arbetare	5 506	8 759	3 209	5 859	
28	8. Paperiteollisuus — Pappersindustri	11 048	5 771	10 037	17 836	
29	a) Työnantajia, päällystää ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	745	185	589	1 061	
30	b) Työntekijöitä — Arbetare	10 303	5 586	9 448	16 775	
31	9. Puuteollisuus — Träindustri	42 423	5 612	27 104	47 364	
32	a) Työnantajia, päällystää ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	3 674	287	3 401	6 150	
33	b) Työntekij. metsänhakuussa, uitossa y. m. — Arbetare vid skogshygge, stockflotning m. m.	16 483	169	6 937	11 965	
34	c) Työntekij. sahoissa, puusepäntehtaissa y. m. — Sägarbetare, snickeriarbetare m. fl.	22 266	5 156	16 766	29 249	

— Suite).

6	7	8	9	10		11		12	13	14
				Edellisessä sarakkeessa lueteltujen valmoot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, jolla ei ole ammattia.		Denna betjäningshustrur (män), barn samt övriga familjemedl. utan yrke.				
				Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.			
188	162	5	194	2	2	4 149	3 878	8 027	1	
7	4	3	166	1	2	856	901	1 757	2	
181	158	2	28	1		3 293	2 977	6 270	3	
73	84	3	4			292	266	558	4	
1 725	2 409	2	21		1	8 353	7 926	16 279	5	
8 224	3 445	253	5 844	111	156	233 570	226 181	459 751	6	
44	6	1	22		1	752	641	1 393	7	
3	1	1	22		1	47	67	114	8	
41	5					705	574	1 279	9	
628	151	13	232	2	2	11 468	9 878	21 346	10	
332	48	12	190	2	2	4 392	4 064	8 456	11	
296	103	1	42			7 076	5 814	12 890	12	
320	79	10	495	4	9	20 632	15 549	36 181	13	
81	15	6	317	4	8	2 254	2 216	4 470	14	
239	64	4	178	1	1	18 378	13 333	31 711	15	
367	86	10	164	10	7	7 693	7 239	14 932	16	
84	29	10	126	10	7	1 507	1 549	3 056	17	
283	57		38			6 186	5 690	11 876	18	
1 022	345	30	326	14	20	16 844	15 037	31 881	19	
667	170	23	275	11	19	9 237	8 546	17 783	20	
355	175	7	51	3	1	7 607	6 491	14 098	21	
56	65	6	252	3	2	6 409	14 468	20 877	22	
11	11	4	195	3		686	1 086	1 772	23	
45	54	2	57		2	5 723	13 382	19 105	24	
584	649	19	712	4	8	18 541	28 919	47 460	25	
398	404	11	584	3	6	9 631	13 926	23 557	26	
186	245	8	128	1	2	8 910	14 993	23 903	27	
805	550	25	350	14	21	21 929	24 528	46 457	28	
1	6	22	305	14	21	1 371	1 578	2 949	29	
804	544	3	45			20 558	22 950	43 508	30	
3 055	940	76	832	42	60	72 700	54 858	127 558	31	
255	51	73	707	39	55	7 442	7 250	14 692	32	
1 241	69		14			24 661	12 217	36 878	33	
1 559	820	3	161	3	5	40 597	35 391	75 988	34	

(Jatk. — Forts.)

1	2	3	4		5
			Miesp.	Naisp.	
			Mankön. S. m.	Kvinnkön. S. f.	
Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	Perhelden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäi- set päähenkilöt. Huvudmän för familj och enskilda självständi- diga huvudmän. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Dessa hustrur (män), samt barn och andra fa- miljemedlemmar utan yrke. Membres de la famille sans profession.		
			Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	
10. Rakennusteollisuus — Byggnadsindustri	15 336	819	10 148	19 662	
a) Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal....	2 078	100	1 669	3 191	
b) Työntekijöitä — Arbetare	13 258	719	8 479	16 471	
11. Kemiallinen sekä teroa-, öljy- y. m. sellainen teollisuus — Kemisk samt tjär-, olje- o. a. dylik industri	1 241	760	875	1 668	
a) Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	347	89	236	515	
b) Työntekijöitä — Arbetare	894	671	639	1 153	
12. Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus — Industri för belysning, värme och elektricitet	3 215	345	1 515	3 139	
a) Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	555	181	290	615	
b) Työntekijöitä — Arbetare	2 660	164	1 225	2 524	
13. Ravintolaineteollisuus — Näringsmedelsindustri	4 359	1 912	3 686	6 472	
a) Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	1 873	472	2 119	3 596	
b) Työntekijöitä — Arbetare	2 486	1 440	1 567	2 876	
14. Väki- ja mallasjuomateollisuus — Brännvins- och malttörycksindustri	531	176	426	776	
a) Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	113	39	91	179	
b) Työntekijöitä — Arbetare	418	137	335	597	
15. Tupakka- y. m. nautintolaineteollisuus — Tobaks- m. fl. nytvingsmedelsindustrier	1 022	2 993	829	1 358	
a) Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	231	94	137	270	
b) Työntekijöitä — Arbetare	791	2 899	692	1 088	
16. Graafillinen teollisuus — Grafisk industri	3 143	2 265	1 319	2 807	
a) Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	461	469	293	682	
b) Työntekijöitä — Arbetare	2 682	1 796	1 026	2 125	
17. Muu teollisuus — Örig industri	4 426	1 317	3 107	5 586	
a) Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	1 356	202	1 236	2 221	
b) Työntekijöitä — Arbetare	3 070	1 115	1 871	3 365	
III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	33 592	5 075	21 051	40 931	
1. Rautatiet — Järnvägar	13 772	1 274	10 007	19 269	
a) Virkamiehiä ja konttorihenkilöitä — Tjänstemän o. kontorspersonal	1 931	682	1 143	2 327	
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	11 841	592	8 864	16 942	
2. Raitiotiet ja ajuriliike — Spårvägar och åkarrörelse	4 492	385	2 912	5 823	
a) Liikkeenharjoittajia, päällystöä ja konttorihen- kilöitä — Affärsidkare, chefskap o. kontors- personal	2 784	79	2 243	4 543	
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	1 708	306	669	1 280	

— Suite.)

6	7	8	9	10		11		12	13	14
				Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.			
				Mankön. S. m.	Kvinnkön. S. f.	Mankön. S. m.	Kvinnkön. S. f.			
Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Barn och andra fa- miljemedl., vilka deltaga i huvudman- nens yrkesarbete. Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.		Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. Domestiques.		Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjänings hustrur (män), barn samt övriga familje- medl. utan yrke. Membres de la famille sans profession.		Yhteensä. — Summa. Total.				
				Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.			
				Mankön. S. m.	Kvinnkön. S. f.	Mankön. S. m.	Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bägge kön. D. s.		
488	79	15	713	2	5	25 989	21 278	47 267	1	
99	17	2	437		5	3 848	3 750	7 598	2	
389	62	13	276	2		22 141	17 528	39 669	3	
43	16	5	163	1	2	2 165	2 609	4 774	4	
22	10	3	146	1	2	609	762	1 371	5	
21	6	2	17			1 556	1 847	3 403	6	
25	9	2	210			4 757	3 703	8 460	7	
14	5	1	155			860	956	1 816	8	
11	4	1	55			3 897	2 747	6 644	9	
420	309	19	489	7	8	8 491	9 190	17 681	10	
298	226	13	406	7	8	4 310	4 708	9 018	11	
122	83	6	83			4 181	4 482	8 663	12	
10	4	9	78	3	8	979	1 042	2 021	13	
2	1	7	63	3	8	216	290	506	14	
8	3	2	15			763	752	1 515	15	
53	37	2	150		1	1 906	4 539	6 445	16	
3			120		1	371	485	856	17	
50	37	2	30			1 535	4 054	5 589	18	
10	16	3	274	1		4 476	5 362	9 838	19	
8	13	1	179	1		764	1 343	2 107	20	
2	3	2	95			3 712	4 019	7 731	21	
294	104	8	332	4	2	7 839	7 341	15 180	22	
201	60	4	240	4	2	2 801	2 725	5 526	23	
93	44	4	92			5 038	4 616	9 654	24	
915	302	62	2 163	24	27	55 644	48 498	104 142	25	
167	62	11	962	6	9	23 963	21 576	45 539	26	
4	13	3	563	3	7	3 084	3 592	6 676	27	
163	49	8	399	3	2	20 879	17 984	38 863	28	
142	12	28	230	4	2	7 578	6 452	14 030	29	
116	9	28	196	4	2	5 175	4 829	10 004	30	
26	3		34			2 403	1 623	4 026	31	

(Jatk. — Forts.)

	1 Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	2		3		4		5	
		Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäi- set päähenkilöt. Huvudmän för familj och enskilda självständi- ga huvudmän. Chefs de famille et chefs particuliers.		Näiden valmot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, jolla ei ole ammattia. Dessas hustrur (män), samt barn och andra fa- miljemedlemmar utan yrke. Membres de la famille sans profession.		Miesp. Mankön. S. m.		Naisp. Kvinnkön. S. f.	
		Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.		
1	3. Kanavaliikenne — Kanaltrafik	140	6	119	179				
2	a) Päälystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontorspersonal	34	5	27	47				
3	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	106	1	92	132				
4	4. Luotsi- ja majakkalaitos — Lots- och fyrinrättningen	986	19	961	1 800				
5	a) Päälystöä — Chefskap	127	11	130	227				
6	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	859	8	831	1 573				
7	5. Merenkulku — Sjöfart	8 348	489	3 778	7 557				
8	a) Liikkeenharjoittajia, päälystöä ja konttorihen- kilöitä — Affärsidkare, chefskap o. kontors- personal	1 498	103	1 106	2 241				
9	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	6 850	386	2 672	5 316				
10	6. Lastaus-, purkaus- y. m. sellainen työ — Lastning, lossning o. a. dylik verksamhet	3 314	564	1 723	3 291				
11	a) Liikkeenharjoittajia, päälystöä ja konttorihen- kilöitä — Affärsidkare, chefskap o. kontors- personal	197	33	151	291				
12	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	3 117	531	1 572	3 000				
13	7. Posti, lennätin ja puhelin — Post, telegraf och telefon	2 540	2 338	1 551	3 012				
14	a) Virkamiehiä ja konttorihenkilöitä — Tjänste- män o. kontorspersonal	774	1 291	481	975				
15	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	1 766	1 047	1 070	2 037				
16	IV. Kauppa — Handel	26 082	22 240	16 559	31 100				
17	1. Raha- ja vakuutuslaitokset — Penning- och försäk- ringsanstalter	1 958	2 332	1 201	2 237				
18	a) Päälystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontorspersonal	1 530	2 037	988	1 819				
19	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	428	295	213	418				
20	2. Asioimis- ja välitysläike — Agentur- och kommissions- rörelse	2 438	461	1 470	2 790				
21	a) Päälystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontorspersonal	2 084	358	1 326	2 536				
22	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	354	103	144	254				
23	3. Ravintola- ja kahvilaliike — Vårdshus- och kafé- rörelse	1 120	5 307	723	1 354				
24	a) Päälystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontorspersonal	405	611	435	714				
25	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	715	4 696	288	640				
26	4. Muu kauppaläike — Övrig handelsrörelse	20 566	14 140	13 165	24 719				
27	a) Päälystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontorspersonal	12 866	6 074	10 498	19 194				
28	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	7 700	8 066	2 667	5 525				

Suite).

	6		7		8		9		10		11		12		13		14	
	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Barn och andra fa- miljemedl., vilka deltaga i huvudman- nens yrkesarbete. Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.		Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. Domestiques.		Edellisessä säre- keessa lueteltujen valmot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, jolla ei ole ammattia. Denna betjänings hustrur (män), barn samt övriga familje- medl. utan yrke. Membres de la famille sans profession.		Yhteensä. — Summa. Total.		Miesp. Mankön. S. m.		Naisp. Kvinnkön. S. f.		Miesp. Mankön. S. m.		Naisp. Kvinnkön. S. f.		Mol. sukup. Bägge köa. D. s.	
	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.
	7	8					20			266	213			479	1			
							16			61	68			129	2			
	7	8					4			205	145			350	3			
	36	9					60			1 983	1 888			3 871	4			
							30			257	268			525	5			
	36	9					30			1 726	1 620			3 346	6			
	337	74			6		387		9	12 478	8 516			20 994	7			
	73	35			5		327		8	2 690	2 715			5 405	8			
	264	39			1		60		1	9 788	5 801			15 589	9			
	181	72			10		133		5	5 233	4 066			9 299	10			
	11	1			7		87		5	371	417			788	11			
	170	71			3		46		1	4 862	3 649			8 511	12			
	45	65			7		371		1	4 143	5 787			9 930	13			
	20	40			3		284		1	1 278	2 591			3 869	14			
	25	25			4		87			2 865	3 196			6 061	15			
	790	972			387		7 598		204	44 022	62 254			106 276	16			
	5	18			16		1 009		11	3 191	5 611			8 802	17			
	5	17			16		978		11	2 550	4 866			7 416	18			
							31			641	745			1 386	19			
	26	20			16		672		17	3 967	3 975			7 942	20			
	25	20			16		657		14	3 465	3 601			7 066	21			
	1						15		3	502	374			876	22			
	11	42			21		382		11	1 886	7 100			8 986	23			
	11	42			20		300		11	882	1 682			2 564	24			
					1		82			1 004	5 418			6 422	25			
	748	892			334		5 535		165	34 978	45 568			80 546	26			
	694	824			325		5 080		164	24 547	31 436			55 983	27			
	54	68			9		455		1	10 431	14 132			24 563	28			

(Jatk. — Forts.)

1	2	3	4		5	
			Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia.		Dessa hustrur (män), samt barn och andra familjemedlemmar utan yrke.	
			Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.
Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perhelden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>					
			Miesp. Mankön. S. m.		Naisp. Kvinnkön. S. f.	
1	2. Sulatot ja metallien jalostuslaitokset — Smält- och metallförädlingsverk	2 150	252	1 096	2 159	
2	a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	436	47	343	662	
3	b) Työntekijöitä — Arbetare ..	1 714	205	753	1 497	
4	3. Konepajat ja kone-teollisuus — Mekaniska verkstäder och maskinindustri	9 634	614	4 115	8 488	
5	a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	793	166	484	900	
6	b) Työntekijöitä — Arbetare ..	8 841	448	3 631	7 588	
7	4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. sellainen teollisuus — Sten-, ler-, glas- o. a. dylik industri	1 575	399	964	1 886	
8	a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	231	48	214	400	
9	b) Työntekijöitä — Arbetare ..	1 344	351	750	1 486	
10	5. Nahka- ja karvateollisuus — Läder- och härnindustri	2 076	538	1 538	2 631	
11	a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	498	50	515	909	
12	b) Työntekijöitä — Arbetare ..	1 578	488	1 023	1 722	
13	6. Kutomateollisuus — Textilindustri	2 248	7 272	1 760	3 232	
14	a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	259	181	162	315	
15	b) Työntekijöitä — Arbetare ..	1 989	7 091	1 598	2 917	
16	7. Vaatetusteollisuus — Beklädnadsindustri	5 164	9 529	3 317	6 221	
17	a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	1 760	3 224	1 655	3 107	
18	b) Työntekijöitä — Arbetare ..	3 404	6 305	1 662	3 114	
19	8. Paperiteollisuus — Pappersindustri	1 837	2 265	968	1 949	
20	a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	196	79	118	244	
21	b) Työntekijöitä — Arbetare ..	1 641	2 186	850	1 705	
22	9. Puuteollisuus — Träindustri	8 876	1 857	5 701	10 645	
23	a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	1 109	167	874	1 632	
24	b) Työntekij. metsänhakuksessa, uitossa y. m. — Arbetare vid skogshygge, stockflottning m. m.	397	13	256	393	
25	c) Työntekij. sahoissa, puusepäntehtaissa y. m. — Sägerbetare, snickeriarbetare m. fl.	7 370	1 677	4 571	8 620	
26	10. Rakennusteollisuus — Byggnadsindustri	10 370	710	5 980	11 979	
27	a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	1 186	82	882	1 683	
28	b) Työntekijöitä — Arbetare ..	9 184	628	5 098	10 296	
29	11. Kemiallinen sekä terva-, öljy- y. m. sellainen teollisuus — Kemisk samt tjär-, olje- o. a. dylik industri ..	688	464	430	834	
30	a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	213	79	128	287	
31	b) Työntekijöitä — Arbetare ..	475	385	302	547	
32	12. Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus — Industri för belysning, värme och elektricitet	2 350	263	924	2 071	
33	a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	410	165	195	416	
34	b) Työntekijöitä — Arbetare ..	1 940	98	729	1 655	

— Suite.)

6	7	8		9		10		11		12	13	14
		Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>		Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjänings hustrur (män), barn samt övriga familjemedl. utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>						
		Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bägge kön. D. s.				
Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. Barn och andra familjemedl., vilka deltaga i huvudmannens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>												
		Miesp. Mankön. S. m.		Naisp. Kvinnkön. S. f.		Miesp. Mankön. S. m.		Naisp. Kvinnkön. S. f.				
20	3	7	142	1	3 273	2 557	5 830	1				
15	3	6	103	1	800	816	1 616	2				
5	1	1	39		2 473	1 741	4 214	3				
55	3	5	443	2	13 809	9 550	23 359	4				
14	3	1	270	1	1 292	1 340	2 632	5				
41	4	4	173	1	12 517	8 210	20 727	6				
40	3	4	112	4	2 587	2 402	4 989	7				
11	—	4	79	4	464	529	993	8				
29	3	—	33	—	2 123	1 873	3 996	9				
100	20	21	216	5	3 740	3 419	7 159	10				
34	6	15	174	5	1 067	1 153	2 220	11				
66	14	6	42	—	2 673	2 266	4 939	12				
1	1	2	218	1	4 011	10 725	14 736	13				
—	—	—	161	1	422	657	1 079	14				
—	1	2	57	2	3 589	10 068	13 657	15				
42	71	9	578	1	8 533	16 403	24 936	16				
23	34	4	471	1	3 443	6 839	10 282	17				
19	37	5	107	1	5 090	9 564	14 654	18				
6	3	8	161	—	2 819	4 378	7 197	19				
—	—	—	119	—	319	442	761	20				
6	3	3	42	—	2 500	3 936	6 436	21				
308	58	41	582	20	14 946	13 167	28 113	22				
15	3	38	462	18	2 054	2 287	4 341	23				
—	—	—	4	—	687	410	1 097	24				
259	56	3	116	2	12 205	10 470	22 675	25				
58	8	12	647	1	16 421	13 347	29 768	26				
18	3	—	410	—	2 086	2 181	4 267	27				
40	5	12	237	1	14 335	11 166	25 501	28				
3	—	5	149	1	1 127	1 449	2 576	29				
—	—	—	133	1	348	501	849	30				
—	—	2	16	2	779	948	1 727	31				
4	4	—	189	—	3 278	2 527	5 805	32				
—	—	—	136	—	605	721	1 326	33				
4	4	—	53	—	2 673	1 806	4 479	34				

(Jatk. — Forts.)

1	Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. Profession ou moyens d'existence du chef de famille).	2		3		4		5	
		Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt.		Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, jolla ei ole ammattia.		Dessas hustrur (män), samt barn och andra fa- miljemedlemmar utan yrke.	
		Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.
13.	Ravintoaineteollisuus — Näringsmedelsindustri	2 366	1 370	1 509	2 760				
a)	Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal	655	324	675	1 184				
b)	Työntekijöitä — Arbetare	1 711	1 046	834	1 576				
14.	Väki- ja mallasjuomateollisuus — Brännvins- och maldrycksindustri	416	145	301	569				
a)	Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal	85	32	72	137				
b)	Työntekijöitä — Arbetare	331	113	229	432				
15.	Tupakka- y. m. nautintoaineteollisuus — Tobaks- m. fl. njutningsmedelsindustrier	899	2 434	647	1 075				
a)	Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal	205	89	110	219				
b)	Työntekijöitä — Arbetare	694	2 345	537	856				
16.	Graafillinen teollisuus — Grafisk industri	2 919	2 117	1 197	2 566				
a)	Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal	423	448	270	628				
b)	Työntekijöitä — Arbetare	2 496	1 669	927	1 938				
17.	Muu teollisuus — Övrig industri	2 689	913	1 474	2 840				
a)	Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal	653	171	485	875				
b)	Työntekijöitä — Arbetare	2 036	742	989	1 965				
III.	Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	19 748	3 807	10 423	21 257				
1.	Rautatiet — Järnvägar	7 762	1 025	4 293	8 859				
a)	Virkamiehiä ja konttorihenkilöitä — Tjänstemän o. kontorspersonal	1 028	598	521	1 046				
b)	Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	6 734	427	3 772	7 813				
2.	Raitiotiet ja apuriliike — Spårvägar och åkarrörelse	3 901	359	2 516	4 941				
a)	Liikkeenharjoittajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Affärsidkare, chefskap o. kontorspersonal	2 363	70	1 923	3 824				
b)	Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	1 538	289	593	1 117				
3.	Kanalanliikenne — Kanaltrafik	10	1	8	13				
a)	Päällystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontorspersonal	7	1	4	8				
b)	Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	3	—	4	5				
4.	Luotsi- ja majakkalaitos — Lots- och fyrnättningen	268	16	193	400				
a)	Päällystöä — Chefskap	57	11	34	83				
b)	Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	211	5	159	317				
5.	Merenkulkua — Sjöfart	3 079	411	1 480	3 008				
a)	Liikkeenharjoittajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Affärsidkare, chefskap o. kontorspersonal	752	97	510	998				
b)	Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	2 927	314	970	2 010				

— Suite).

6	7	8		9		10		11		12		13		14	
		Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. Domestiques.		Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjänings hustrur (män), barn samt övriga familjemedl. utan yrke. Membres de la famille sans profession.		Yhteensä. — Summa. Total.									
		Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bägge kön. D. s.					
49	29	12	375	5	1	3 941	4 535	8 476	1						
22	22	7	308	5	1	1 364	1 839	3 203	2						
27	7	5	67	—	—	2 577	2 696	5 273	3						
5	1	9	76	3	8	734	799	1 533	4						
1	—	7	61	3	8	168	238	406	5						
4	1	2	15	—	—	566	561	1 127	6						
40	32	2	143	—	1	1 588	3 685	5 273	7						
3	—	—	115	—	1	318	424	742	8						
37	32	2	28	—	—	1 270	3 261	4 531	9						
7	11	3	261	1	—	4 127	4 955	9 082	10						
5	9	1	171	1	—	700	1 256	1 956	11						
2	2	2	90	—	—	3 427	3 699	7 126	12						
22	8	4	294	1	—	4 190	4 055	8 245	13						
6	3	1	209	1	—	1 146	1 258	2 404	14						
16	5	3	85	—	—	3 044	2 797	5 841	15						
206	53	49	1 686	20	25	30 446	26 828	57 274	16						
12	2	6	694	6	9	12 079	10 589	22 668	17						
2	1	2	400	3	7	1 556	2 052	3 608	18						
10	1	4	294	3	2	10 523	8 537	19 060	19						
91	3	28	218	4	2	6 540	5 523	12 063	20						
67	2	28	184	4	2	4 385	4 082	8 467	21						
24	1	—	34	—	—	2 155	1 441	3 596	22						
—	—	—	3	—	—	18	17	35	23						
—	—	—	2	—	—	11	11	22	24						
—	—	—	1	—	—	7	6	13	25						
3	—	—	44	—	—	464	460	924	26						
—	—	—	25	—	—	91	119	210	27						
—	—	—	19	—	—	373	341	714	28						
52	—	5	340	5	7	5 221	3 766	8 987	29						
—	—	4	288	5	7	1 271	1 390	2 661	30						
52	—	1	52	—	—	3 950	2 376	6 326	31						

	1 Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	2 3 Perhelden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		4 5 Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Dessa hustrur (män), samt barn och andra fa- miljemedlemmar utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.
1	4. Kunnallishallinto — Kommunalförvaltning	1 369	794	820	1 631
2	a) Virkamiehiä ja konttorihenkilöitä — Tjänstemän o. kontorspersonal	515	537	405	779
3	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	854	257	415	852
4	5. Puolustuslaitos — Försvarsväsende	1 873	142	466	1 132
5	a) Päälystöä ja konttorihenkilöitä — Befäl o. kont- torspersonal	977	101	250	634
6	b) Alipäälystöä, palveluskuntaa ja miehistöä — Underbefäl, tjänstepersonal o. manskap	896	41	216	498
7	6. Poliisilaitos — Polisvärdning	2 360	167	1 560	3 005
8	a) Päälystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontorspersonal	274	91	163	328
9	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	2 086	76	1 397	2 677
10	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	2 020	3 073	1 585	2 837
11	1. Valtion ja kunnan oppilaitokset — Stats- och kom- munala läroverk	1 641	1 959	1 341	2 335
12	a) Opettajia — Lärare	1 357	1 767	1 125	1 872
13	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	284	192	216	463
14	2. Yksityiset oppilaitokset — Privata läroverk	379	1 114	244	502
15	a) Opettajia — Lärare	327	934	207	413
16	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	52	180	37	89
17	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	1 489	4 323	828	1 632
18	1. Valtion tai kunnan toimi — Stats- eller kommunalbe- fattning	678	2 174	333	707
19	a) Lääkäreitä ja eläinlääkäreitä — Läkare o. vete- rinärer	318	16	219	463
20	b) Rokottajia, kättilöitä ja sairaanhoitajia y. m. — Vaccinatörer, barnmorskor o. sjuksköterskor m. fl.	63	1 261	24	64
21	c) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	297	897	90	180
22	2. Yksityinen toiminta — Enskild verksamhet	811	2 149	495	925
23	a) Lääkäreitä, hammaslääkäreitä ja apteekkareita — Läkare, tandläkare o. apotekare	430	122	319	590
24	b) Sairaanhoitajia, hierojia y. m. — Sjuksköterskor, massörer m. fl.	381	2 027	176	335
25	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	2 383	1 653	1 081	2 190
26	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	3 325	7 146	2 956	5 094
27	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämäinnittua ammattia — Arbetare och daglönare utan före- nämnt yrke	7 736	6 202	6 113	10 402

6 Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Barn och andra fa- miljemedl., vilka deltaga i huvudman- nens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	7 Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>	8 9 Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjänings hustrur (män), barn samt övriga familje- medl. utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		12 13 14 Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>				
		Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bäggö kön. D. s.		
2	6	2	422	4	2 193	2 857	5 050	1
2	2	2	362	4	924	1 684	2 608	2
4	4	4	60	4	1 269	1 173	2 442	3
4	4	4	325	4	2 343	1 599	3 942	4
2	2	2	292	2	1 229	1 027	2 256	5
2	2	2	33	2	1 114	572	1 686	6
2	4	4	152	4	3 922	3 328	7 250	7
2	4	4	64	4	437	483	920	8
2	4	4	88	4	3 485	2 845	6 330	9
6	12	4	1 275	5	3 620	7 206	10 826	10
6	9	4	1 021	5	2 997	5 333	8 330	11
3	2	4	962	4	2 493	4 612	7 105	12
3	7	3	59	1	504	721	1 225	13
3	3	3	254	3	623	1 873	2 496	14
1	1	1	239	1	524	1 587	2 121	15
2	2	2	15	2	89	286	375	16
2	4	11	1 020	9	2 339	6 992	9 331	17
1	4	4	392	1	1 017	3 273	4 290	18
4	4	4	341	1	542	820	1 362	19
1	28	28	28	1	88	1 353	1 441	20
1	23	23	23	1	387	1 100	1 487	21
1	4	7	628	8	1 322	3 719	5 041	22
2	7	7	528	8	764	1 255	2 019	23
1	2	2	100	2	558	2 464	3 022	24
1	1	1	801	1	3 464	4 645	8 109	25
29	17	11	515	4	6 321	12 776	19 097	26
247	111	4	54	1	14 101	16 770	30 871	27

(Jatk. — Forts.)

1	2	3	4		5
			Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt.		
			Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	
Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>	Näiden valmot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Dessa hustrur (män), samt barn och andra familjemedlemmar utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	
1 B. Puutarhanhoito — Trädgårdsodling	996	436	781	1 317	
2 a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammatinoppeita, konttorihenkilöitä y. m. — Självständiga näringsidkare, personer med yrkesbildning, kontorspersonal m. fl.	485	97	410	694	
3 b) Työntekijöitä — Arbetare	511	339	371	623	
4 C. Meijeriläike — Mejerirörelse	436	518	401	622	
5 a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammatinoppeita, konttorihenkilöitä y. m. — Självständiga näringsidkare, personer med yrkesbildning, kontorspersonal m. fl.	189	167	150	248	
6 b) Työntekijöitä — Arbetare	247	351	251	374	
7 D. Metsänhoito — Skogsvård	1 627	54	1 931	3 141	
8 a) Metsänhoitajia y. m. päällystöä, konttorihenkilöitä y. m. — Forstmästare o. a. chefskap, kontorspersonal m. fl.	327	20	238	480	
9 b) Työntekijöitä ja vartijoita — Arbetare o. vaktare	1 300	34	1 693	2 661	
10 E. Poronhoito (lappalaisia) — Reuskötsel (lappar)	91	15	125	163	
11 F. Metsästys ja kalastus — Jakt och fiske	3 301	410	2 762	4 621	
12 II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	76 358	16 543	60 424	107 126	
13 1. Kaivosteollisuus — Gruvbrytning och malmtäkt	392	18	293	574	
14 a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	17	6	10	23	
15 b) Työntekijöitä — Arbetare	375	12	283	551	
16 2. Sulatolot ja metallien jalostuslaitokset — Smält- och metallförädlingsverk	3 934	181	3 645	6 901	
17 a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	1 587	20	1 680	3 095	
18 b) Työntekijöitä — Arbetare	2 347	161	1 965	3 806	
19 3. Konepajat ja koneiteollisuus — Mekaniska verkstäder och maskinindustri	3 681	103	2 868	5 761	
20 a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	477	37	409	773	
21 b) Työntekijöitä — Arbetare	3 204	66	2 459	4 988	
22 4. Kivi-, suvi-, lasi- y. m. sellainen teollisuus — Sten-, ler-, glas- o. a. dylik industri	2 469	353	2 298	4 344	
23 a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	477	21	481	918	
24 b) Työntekijöitä — Arbetare	1 992	332	1 817	3 426	
25 5. Nahka- ja karvateollisuus — Läder- och härindustri ..	6 497	475	5 667	10 702	
26 a) Työnantajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	3 769	53	3 754	7 070	
27 b) Työntekijöitä — Arbetare	2 728	422	1 913	3 632	

— Suite).

6	7	8	9	10		11	12	13	14
				Edellisessä sarakkeessa luokiteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia.					
				Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.				
Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheenpäähenkilön ammatissa. Barn och andra familjemedl., vilka deltaga i huvudmannens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>	Edellisessä sarakkeessa luokiteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjäningshustrur (män), barn samt övriga familjemedl. utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	Yhteensä, — Summa. <i>Total.</i>						
Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bägge kön. D. s.	
142	94	2	16	1 921	1 863	3 784	1		
81	67	2	15	978	873	1 851	2		
61	27	—	1	943	990	1 933	3		
25	20	1	8	865	1 170	2 035	4		
16	12	—	6	355	433	788	5		
9	8	1	2	510	737	1 247	6		
185	161	3	111	3 748	3 469	7 217	7		
4	3	1	86	571	591	1 162	8		
181	158	2	25	3 177	2 878	6 055	9		
73	84	3	4	292	266	558	10		
1 678	2 399	2	12	7 743	7 443	15 186	11		
7 465	3 190	109	1 249	144 424	128 198	272 622	12		
44	6	1	13	730	611	1 341	13		
3	1	1	13	31	43	74	14		
41	5	—	—	699	568	1 267	15		
608	148	6	90	8 195	7 321	15 516	16		
317	45	6	87	3 592	3 248	6 840	17		
291	103	—	3	4 603	4 073	8 676	18		
265	76	5	52	6 823	5 999	12 822	19		
67	12	5	47	962	876	1 838	20		
198	64	—	5	5 861	5 123	10 984	21		
327	83	6	52	5 106	4 837	9 943	22		
73	29	6	47	1 043	1 020	2 063	23		
254	54	—	5	4 063	3 817	7 880	24		
922	325	9	110	13 104	11 618	24 722	25		
633	164	8	101	8 170	7 393	15 563	26		
289	161	1	9	4 934	4 225	9 159	27		

(Jatk. — Forts.

1	2	3	4		5	
			Perheiden päähenkilöt ynnä yksitlviset itsenäiset päähenkilöt.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia.	
			Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän.		Dessas hustrur (män), samt barn och andra familjemedlemmar utan yrke.	
Chefs de famille et chefs particuliers.		Membres de la famille sans profession.				
Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.			
16. Graafillinen teollisuus — Grafisk industri	224	148	122	241		
a) Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	38	21	23	54		
b) Työntekijöitä — Arbetare	186	127	99	187		
17. Muu teollisuus — Övrig industri	1 737	404	1 633	2 746		
a) Työnantaja, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal ..	703	31	751	1 346		
b) Työntekijöitä — Arbetare	1 034	373	882	1 400		
III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	13 844	1 268	10 628	19 674		
1. Rautatiet — Järnvägar	6 010	249	5 714	10 410		
a) Virkamiehiä ja konttorihenkilöitä — Tjänstemän o. kontorspersonal	903	84	622	1 281		
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	5 107	165	5 092	9 129		
2. Raitiotiet ja ajuriliike — Spårvägar och åkarrörelse	591	26	396	882		
a) Liikkeenharjoittajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Affärsidkare, chefskap o. kontorspersonal	421	9	320	719		
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	170	17	76	163		
3. Kanavaliikenne — Kanaltrafik	130	5	111	166		
a) Päällystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontorspersonal	27	4	23	39		
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	103	1	88	127		
4. Luotsi- ja majakkalaitos — Lots- och fyrvärdningen	718	3	768	1 400		
a) Päällystöä — Chefskap	70	—	96	144		
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	648	3	672	1 256		
5. Merenkulku — Sjöfart	4 669	78	2 298	4 549		
a) Liikkeenharjoittajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Affärsidkare, chefskap o. kontorspersonal	746	6	596	1 243		
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	3 923	72	1 702	3 306		
6. Lastaus-, purkaus- y. m. sellainen työ — Lastning, lossning o. a. dylik verksamhet	1 032	90	728	1 181		
a) Liikkeenharjoittajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Affärsidkare, chefskap o. kontorspersonal	51	2	64	118		
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	981	88	664	1 063		
7. Posti, lennätin ja puhelin — Post, telegraf och telefon	694	817	613	1 086		
a) Virkamiehiä ja konttorihenkilöitä — Tjänstemän o. kontorspersonal	184	510	177	342		
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	510	307	436	744		
IV. Kauppa — Handel	7 705	3 138	6 275	10 867		
1. Raha- ja vakuutuslaitokset — Penning- och försäkringsanstalter	345	267	299	495		
a) Päällystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontorspersonal	283	205	250	425		
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	62	62	49	70		

— Suite).

6	7	8		9		10		11		12		13		14	
		Henkilöllinen palveluskunta.		Personlig betjäning.		Edellisessä sarakkeessa lueteltujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia.		Denna betjäningshustrur (män), barn samt övriga familjemedl. utan yrke.		Yhteensä. — Summa.		Total.			
		Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bägge kön. D. s.			
Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. Barn och andra familjemedl., vilka deltaga i huvudmannens yrkesarbete. Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.	3	5	—	13	—	—	—	—	—	349	407	756	1		
	3	4	—	8	—	—	—	—	—	64	87	151	2		
	—	1	—	5	—	—	—	—	—	285	320	605	3		
	272	96	4	38	3	2	3	2	3	3 649	3 286	6 935	4		
	195	57	3	31	3	2	3	2	3	1 655	1 467	3 122	5		
	77	39	1	7	—	—	—	—	—	1 994	1 819	3 813	6		
	709	249	13	477	4	2	4	2	4	25 198	21 670	46 868	7		
	155	60	5	268	—	—	—	—	—	11 884	10 987	22 871	8		
	2	12	1	163	—	—	—	—	—	1 528	1 540	3 068	9		
	153	48	4	105	—	—	—	—	—	10 356	9 447	19 803	10		
	51	9	—	12	—	—	—	—	—	1 038	929	1 967	11		
	49	7	—	12	—	—	—	—	—	790	747	1 537	12		
	2	2	—	—	—	—	—	—	—	248	182	430	13		
	7	8	—	17	—	—	—	—	—	248	196	444	14		
	—	—	—	14	—	—	—	—	—	50	57	107	15		
	7	8	—	3	—	—	—	—	—	198	139	337	16		
	33	9	—	16	—	—	—	—	—	1 519	1 428	2 947	17		
	—	—	—	5	—	—	—	—	—	166	149	315	18		
	33	9	—	11	—	—	—	—	—	1 353	1 279	2 632	19		
	285	74	1	47	4	2	4	2	4	7 257	4 750	12 007	20		
	73	35	1	39	3	2	3	2	3	1 419	1 325	2 744	21		
	212	39	—	8	1	—	—	—	—	5 838	3 425	9 263	22		
	139	30	1	23	—	—	—	—	—	1 900	1 324	3 224	23		
	11	1	1	7	—	—	—	—	—	127	128	255	24		
	128	29	—	16	—	—	—	—	—	1 773	1 196	2 969	25		
	39	59	6	94	—	—	—	—	—	1 352	2 056	3 408	26		
	18	36	3	79	—	—	—	—	—	382	967	1 349	27		
	21	23	3	15	—	—	—	—	—	970	1 089	2 059	28		
	598	749	98	1 005	21	30	21	30	21	14 697	15 789	30 486	29		
	5	16	3	56	—	—	—	—	—	652	834	1 486	30		
	5	15	3	56	—	—	—	—	—	541	701	1 242	31		
	—	1	—	—	—	—	—	—	—	111	133	244	32		

II. Läsnäoleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja Den närvarande befolkningen, fördelad efter Population présente, groupée d'après la profes-

1 Päihenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille</i> ¹⁾ .	2 Perheiden päihenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päihenkilöt. Huvudmän för familj och enskilda själystän- diga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		3 Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Dessas hustrur (män), samt barn och andra fa- miljemedlemmar utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>

Koko maa. — Hela

1. Kaupungit ja maaseutu. — Städer och

1 I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	387 024	144 922	396 136	588 442
2 II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	132 627	47 686	92 355	169 050
3 III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	33 592	5 075	21 051	40 931
4 IV. Kauppa — Handel	26 082	22 240	16 559	31 100
5 V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	15 281	2 754	10 395	20 065
6 VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	4 794	7 030	4 573	7 500
7 VII. Terveystenhoito — Hälsovård	2 242	6 156	1 454	2 771
8 VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	2 765	1 765	1 272	2 635
9 IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	6 615	8 955	5 382	9 579
10 X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämäi- nittä ammatteja — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	33 257	23 342	22 192	37 117
11 XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	13 580	13 349	2 171	2 967
12 XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläviä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	15 180	22 548	6 739	15 449
13 XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	5 049	5 338	1 024	1 582
14 XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	13 221	19 101	6 770	10 850
15 Yhteensä — Summa — Total	691 309	330 261	588 073	940 038

2. Kaupungit. —

16 I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	4 162	901	2 221	4 326
17 II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	56 269	31 143	31 931	61 924
18 III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	19 748	3 107	10 423	21 257
19 IV. Kauppa — Handel	18 377	19 102	10 284	20 233
20 V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	9 291	2 405	5 165	10 511
21 VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	2 020	3 073	1 585	2 837
22 VII. Terveystenhoito — Hälsovård	1 489	4 323	828	1 632
23 VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	2 383	1 653	1 081	2 190
24 IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	3 325	7 146	2 956	5 094
25 X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämäi- nittä ammatteja — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	7 736	6 202	6 113	10 402
26 XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	5 713	3 849	141	257
27 XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläviä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	1 887	4 102	1 539	3 096
28 XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	596	582	62	133
29 XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	6 032	11 635	4 032	6 264
30 Yhteensä — Summa — Total	139 028	99 923	78 364	150 156

1) Traduction, voir le supplément.

elinkeinoon mukaan, joulukuun 31 p. 1920, läänittäin.
yrke och näring, den 31 december 1920, länsvis.
sion, au 31 décembre 1920, par départements.

6 Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka tolmivat perheen pää- henkilön ammatissa. Barn och andra fa- miljemedl., vilka deltaga i huvudman- nens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>		7 Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>		8 Edellisessä sarek- keessa luettujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjänings- hustrur (män), barn samt övriga familje- medl. utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		9 Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>		
Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. Bägge kön. <i>D. s.</i>		

riket. — Pays entier.

landsbygd. — Villes et communes rurales.

215 995	284 359	380	2 237	232	294	999 767	1 020 254	2 020 021
8 224	3 445	253	5 844	111	156	233 570	226 181	459 751
915	302	62	2 163	24	27	55 644	48 498	104 142
790	972	387	7 598	204	344	44 022	62 254	106 276
84	95	132	3 405	18	21	25 910	26 340	52 250
31	146	9	2 014	9	13	9 416	16 703	26 119
15	41	44	1 405	20	35	3 775	10 408	14 183
4	5	—	839	—	—	4 041	5 244	9 285
267	260	14	575	—	4	12 278	19 373	31 651
2 507	2 846	5	76	1	1	57 962	63 382	121 344
—	—	—	—	—	—	15 751	16 316	32 067
758	1 536	35	1 594	31	66	22 743	41 193	63 936
—	—	—	4	—	—	6 073	6 924	12 997
7	17	7	1 108	—	—	20 005	31 076	51 081
229 597	294 024	1 328	28 862	650	961	1 510 957	1 594 146	3 105 103

Städer. — Villes.

311	141	16	532	1	3	6 711	5 903	12 614
759	255	144	4 595	43	66	89 146	97 983	187 129
206	53	49	1 686	20	25	30 446	26 828	57 274
192	223	289	6 593	183	314	29 325	46 465	75 790
5	13	19	2 427	4	6	14 484	15 362	29 846
6	12	4	1 275	5	9	3 620	7 206	10 826
2	4	11	1 020	9	13	2 339	6 992	9 331
—	1	—	801	—	—	3 464	4 645	8 109
29	17	11	515	—	4	6 321	12 776	19 097
247	111	4	54	1	1	14 101	16 770	30 871
—	—	—	—	—	—	5 857	4 106	9 963
4	9	11	1 156	8	8	3 449	8 371	11 820
—	—	—	2	—	—	658	717	1 375
—	—	6	1 098	—	—	10 070	18 997	29 067
1 761	839	564	21 754	274	449	219 991	273 121	493 112

(Jatk. — Forts.)

1 Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	2 Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>	3		4		5	
		Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.
		Mankön. <i>S. m.</i>	Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Mankön. <i>S. m.</i>	Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp.	Naisp.

Turun—Porin lääni. — Åbo—Björneborgs

1. Kaupungit ja maaseutu. — Städer och

1	I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	59 220	24 387	55 095	86 002
2	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	20 762	8 721	14 301	27 708
3	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	5 981	911	3 620	6 970
4	IV. Kauppa — Handel	3 227	2 919	2 145	4 157
5	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	2 311	316	1 546	2 975
6	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	685	1 065	591	1 027
7	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	303	772	186	384
8	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	321	270	133	305
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	1 092	1 499	980	1 693
10	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämaittua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	3 952	2 782	2 075	3 728
11	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Personer utan yrke, i anstalter	3 123	1 817	332	428
12	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	3 642	4 911	1 669	4 169
13	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	561	688	91	178
14	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	2 665	3 375	1 466	2 303
15	Yhteensä — Summa — Total	107 845	54 433	84 230	142 027

2. Kaupungit. —

16	I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	835	190	555	1 159
17	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	10 479	6 622	6 059	12 003
18	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	3 377	676	2 072	4 071
19	IV. Kauppa — Handel	2 274	2 458	1 359	2 735
20	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	1 305	258	818	1 585
21	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	254	451	165	354
22	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	198	502	79	207
23	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	268	262	109	257
24	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	411	1 187	385	669
25	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämaittua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	621	387	390	731
26	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Personer utan yrke, i anstalter	2 120	700	14	23
27	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	285	542	209	462
28	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	51	111	—	3
29	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	766	2 075	447	612
30	Yhteensä — Summa — Total	23 244	16 421	12 661	24 871

— Suite).

6 Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka tolmivat perheen päähenkilön ammattissa. Barn och andra familjemedl., vilka deltaga i huvudman- nens yrkesarbete. <i>Erfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	7 Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>	8		9		10		11		12		13		14	
		Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.	Mol. sukup.	
		Mankön. <i>S. m.</i>	Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Mankön. <i>S. m.</i>	Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Mankön. <i>S. m.</i>	Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Mankön. <i>S. m.</i>	Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Mankön. <i>S. m.</i>	Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Mankön. <i>S. m.</i>	Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Bägge kön. <i>D. s.</i>	

län. — Département d'Åbo—Björneborg.

landsbygd. Villes et communes rurales.

27 550	38 122	34	327	16	32	141 915	148 870	290 785	1
1 349	645	42	862	19	24	36 473	37 960	74 433	2
174	74	16	270	9	5	9 800	8 230	18 030	3
109	154	22	808	10	18	5 513	8 056	13 569	4
26	25	19	414	1	6	3 903	3 736	7 639	5
4	34	—	273	2	4	1 282	2 403	3 685	6
3	11	2	159	2	4	496	1 330	1 826	7
1	—	—	87	—	—	455	662	1 117	8
134	127	—	54	—	—	2 206	3 373	5 579	9
210	236	—	3	—	—	6 237	6 749	12 986	10
—	—	—	—	—	—	3 455	2 245	5 700	11
393	651	13	278	5	9	5 722	10 018	15 740	12
—	—	—	—	—	—	652	866	1 518	13
—	—	—	134	—	—	4 131	5 812	9 943	14
29 953	40 079	148	3 669	64	102	222 240	240 310	462 550	15

Städer. — Villes.

67	29	1	109	—	—	1 458	1 487	2 945	16
61	29	17	696	—	—	16 616	19 350	35 966	17
47	31	11	218	5	3	5 512	4 999	10 511	18
—	—	7	680	3	4	3 643	5 877	9 520	19
—	—	1	268	—	—	2 124	2 111	4 235	20
—	—	—	169	1	2	420	976	1 396	21
—	—	—	115	—	—	277	824	1 101	22
—	—	—	84	—	—	377	603	980	23
—	—	—	50	—	—	796	1 906	2 702	24
76	—	—	2	—	—	1 087	1 120	2 207	25
—	—	—	—	—	—	2 134	723	2 857	26
—	—	7	167	2	3	503	1 174	1 677	27
—	—	—	—	—	—	51	114	165	28
—	—	—	134	—	—	1 213	2 821	4 034	29
251	89	44	2 692	11	12	36 211	44 085	80 296	30

(Jatk. — Forts.)

1	Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	2		3		4		5		
		Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Näiden valmot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia.	Dessas hustrur (män), samt barn och andra fa- miljemedlemmar utan yrke.	Membres de la famille sans profession.	Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>	
				3. Maaseutu. — Lands-						
1	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	58 385	24 197	54 540	84 843					
2	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	10 283	2 099	8 242	15 705					
3	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	2 604	235	1 548	2 899					
4	IV. Kauppa — Handel	953	461	786	1 422					
5	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	1 006	58	728	1 390					
6	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	431	614	426	673					
7	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	105	270	107	177					
8	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	53	8	24	48					
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	681	312	595	1 024					
10	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämäi- nittä ammitta — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	3 331	2 395	1 685	2 997					
11	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	1 003	1 117	318	405					
12	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	3 357	4 369	1 460	3 707					
13	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	510	577	91	175					
14	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	1 899	1 300	1 019	1 691					
15	Yhteensä — Summa — Total	84 601	38 012	71 569	117 156					

Ahvenanmaan maakunta. — Land-**1. Kaupungit ja maaseutu. — Städer**

16	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	2 691	1 239	2 510	4 065				
17	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	269	53	218	370				
18	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	684	23	412	807				
19	IV. Kauppa — Handel	77	62	46	86				
20	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	130	2	103	227				
21	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	39	57	41	61				
22	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	9	22	13	21				
23	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	10		6	11				
24	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	16	33	5	10				
25	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämäi- nittä ammitta — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	205	274	213	351				
26	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	12	18		2				
27	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	199	406	69	205				
28	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	22	50	14	8				
29	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	13	11		2				
30	Yhteensä — Summa — Total	4 376	2 250	3 650	6 226				

— Suite.

6	7	8		9		10		11		12		13		14	
		Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bägge kön. D. s.			
Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Barn och andra a- miljemedl., vilka deltaga i huvudmän- nens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>		Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>		Edellisessä sarak- keessa luettujen valmot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjänings hustrur (män), barn samt övriga familje- medl. utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>									
27 483	38 093			33	218	16	32	140 457	147 383	287 840	1				
1 288	616			25	166	19	24	19 857	18 610	38 467	2				
127	43			5	52	4	2	4 288	3 231	7 519	3				
109	154			15	128	7	14	1 870	2 179	4 049	4				
26	25			18	146	1	6	1 779	1 625	3 404	5				
4	34				104	1	2	862	1 427	2 289	6				
3	11			2	44	2	4	219	506	725	7				
1					3			78	59	137	8				
134	127				4			1 410	1 467	2 877	9				
134	236				1			5 150	5 629	10 779	10				
393	651			6	111	3	6	5 219	8 844	14 063	12				
								601	752	1 353	13				
								2 918	2 991	5 909	14				
29 702	39 990			104	977	53	90	186 029	196 225	382 254	15				

skapet Åland. — Département d'Åland.**och landsbygd. — Villes et communes rurales.**

1 435	2 323			8				6 636	7 635	14 271	16				
19	42							506	465	971	17				
12	13			4				1 108	847	1 955	18				
5	8			2				128	158	286	19				
5	6			7				238	242	480	20				
1	1			1		1		82	120	202	21				
				1				22	44	66	22				
				1				16	12	28	23				
4	3							25	46	71	24				
								418	633	1 051	25				
								12	20	32	26				
4	6			1				272	618	890	27				
								36	58	94	28				
								13	13	26	29				
1 485	2 410			25	1			9 512	10 911	20 423	30				

(Jatk. — Forts)

1	2	3	4		5
			Miesp.	Naisp.	
			Mankön.	Kvinnkön.	
Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perhelden p��hhenkil��t ynn�� yksityiset itsenäiset p��hhenkil��t. Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>	Näiden valmoot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, jolla ei ole ammattia. Dessas hustrur (m��n), samt barn och andra familjemedlemmar utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	Miesp.	Naisp.	
			Mankön.	Kvinnkön.	
			S. m.	S. f.	

2. Kaupungit. —

1	I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	1	—	—	3
2	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	56	8	62	76
3	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	62	4	53	115
4	IV. Kauppa — Handel	28	33	26	27
5	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	27	—	35	70
6	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	13	7	8	20
7	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	1	—	2	7
8	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	3	—	4	5
9	IX. Muut luettelematta j��neet ammatit — ��vriga ovan icke nämnda yrken	—	—	—	—
10	X. Tyol��is�� ja päiväpalkkalaisia ilman edell��m��nnettua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	35	62	45	65
11	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Personer utan yrke, i anstalter	—	—	—	—
12	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	9	59	23	19
13	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medell��sa personer (icke familjemedlemmar)	—	—	—	—
14	XIV. Muita henkilöitä — ��vriga personer	—	—	—	—
15	Yhteensä — Summa — Total	235	173	258	407

3. Maaseutu. — Lands-

16	I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	2 690	1 239	2 510	4 062
17	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	213	45	156	294
18	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	622	19	359	692
19	IV. Kauppa — Handel	49	29	20	59
20	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	103	2	68	157
21	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	26	50	33	41
22	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	8	22	11	14
23	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	7	—	2	6
24	IX. Muut luettelematta j��neet ammatit — ��vriga ovan icke nämnda yrken	16	33	5	10
25	X. Tyol��is�� ja päiväpalkkalaisia ilman edell��m��nnettua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	170	212	168	286
26	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Personer utan yrke, i anstalter	12	18	—	2
27	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	190	347	46	186
28	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medell��sa personer (icke familjemedlemmar)	22	50	14	8
29	XIV. Muita henkilöitä — ��vriga personer	13	11	—	2
30	Yhteensä — Summa — Total	4 141	2 077	3 392	5 819

— Suite).

6	7	8		9		10		11		12	13	14
		Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.			
		Mankön.	Kvinnkön.	Mankön.	Kvinnkön.	Mankön.	Kvinnkön.	Mankön.	Kvinnkön.			
Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen p��hhenkil��n ammatissa. Barn och andra familjemedl., vilka deltaga i huvudmannens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>	Edellisessä sarakkeessa luetteltujen valmoot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, jolla ei ole ammattia. Denna betjäningshustrur (m��n), barn samt Övriga familjemedl. utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>		Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>		Miesp.	Naisp.	Mol. sukup.	B��gge k��n.	S. m.	S. f.	D. s.
		Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.							
		Mankön.	Kvinnkön.	Mankön.	Kvinnkön.							

Städer. — Villes.

1	—	—	—	—	—	2	3	5	1
—	—	—	—	—	—	118	84	202	2
—	—	—	—	—	—	115	119	234	3
—	—	—	—	—	—	54	60	114	4
—	—	—	—	—	—	62	70	132	5
—	—	—	—	—	—	21	27	48	6
—	—	—	—	—	—	3	7	10	7
—	—	—	—	—	—	7	5	12	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	80	127	207	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	32	78	110	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
1	—	—	—	—	—	494	580	1 074	15

bygd. — Communes rurales.

1 434	2 323	—	8	—	—	6 634	7 632	14 266	16
19	42	—	—	—	—	388	381	769	17
12	13	—	4	—	—	993	728	1 721	18
5	8	—	2	—	—	74	98	172	19
5	6	—	7	—	—	176	172	348	20
1	1	—	1	1	—	61	93	154	21
—	—	—	1	—	—	19	37	56	22
—	—	—	1	—	—	9	7	16	23
4	3	—	—	—	—	25	46	71	24
—	8	—	—	—	—	338	506	844	25
—	—	—	—	—	—	12	20	32	26
4	6	—	1	—	—	240	540	780	27
—	—	—	—	—	—	36	58	94	28
—	—	—	—	—	—	13	13	26	29
1 484	2 410	—	25	1	—	9 018	10 331	19 349	30

(Jatk. — Forts.)

1	2	3	4	5
Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt yhdä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>	Näiden vaimot (michet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Dessas hustrur (män), samt barn och andra familjemedlemmar utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.

Hämeen lääni. — Tavastehus län. —

1. Kaupungit ja maaseutu. — Städer och

1	I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	44 490	16 842	44 323	69 813
2	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	17 870	10 149	12 909	22 842
3	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	2 711	291	1 904	3 716
4	IV. Kauppa — Handel	2 602	1 942	1 777	3 226
5	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	1 303	212	947	1 872
6	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	541	800	550	830
7	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	276	667	164	330
8	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	301	162	136	246
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	686	725	580	1 092
10	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämait- nuttua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	4 542	3 680	2 540	4 887
11	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	1 377	1 574	249	413
12	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläviä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	2 559	3 313	1 231	2 641
13	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	578	395	128	212
14	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	1 564	2 182	654	986
15	Yhteensä — Summa — Total	81 400	42 934	68 092	113 106

2. Kaupungit. —

16	I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	275	70	170	282
17	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	9 042	7 535	4 688	9 047
18	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	1 433	168	811	1 663
19	IV. Kauppa — Handel	1 729	1 640	1 064	2 069
20	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	717	175	402	907
21	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	162	280	151	255
22	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	140	384	74	139
23	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	248	158	118	199
24	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	325	500	280	496
25	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämait- nuttua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	1 222	1 134	789	1 836
26	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	393	459	26	97
27	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläviä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	310	465	201	453
28	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	166	52	4	24
29	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	555	1 171	337	456
30	Yhteensä — Summa — Total	16 717	14 191	9 115	17 923

— Suite).

6	7	8	9	10	11	12	13	14
Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Barn och andra fam- iljemedl., vilka deltaga i huvudman- nens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prnant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>		Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>		Edellisessä sarek- keessa luetteltujen vaimot (michet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjänings- hustrur (män), barn samt övriga familje- medl. utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>		
Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bägge kön. D. s.

Département de Tavastehus.

landsbygd. — Villes et communes rurales.

17 686	21 154	66	317	63	79	106 628	108 205	214 833
1 024	520	15	678	7	9	31 825	34 198	66 023
39	19	4	109	—	—	4 658	4 135	8 793
92	109	22	508	3	—	4 496	5 785	10 281
6	4	10	198	—	1	2 266	2 287	4 553
—	12	1	195	—	—	1 092	1 837	2 929
2	8	5	124	—	2	447	1 131	1 578
1	1	—	78	—	—	438	487	925
13	17	1	97	—	—	1 280	1 931	3 211
182	212	—	3	—	—	7 264	8 782	16 046
—	—	—	—	—	—	1 626	1 987	3 613
89	157	2	133	1	3	3 882	6 247	10 129
—	—	—	—	—	—	706	607	1 313
—	—	—	53	—	—	2 218	3 221	5 439
19 134	22 213	126	2 493	74	94	168 826	180 840	349 666

Städer. — Villes.

10	8	—	40	—	—	455	400	855
15	12	4	488	—	—	13 749	17 082	30 831
10	—	3	69	—	—	2 257	1 900	4 157
12	25	1	401	—	—	2 806	4 135	6 941
2	4	1	103	—	—	1 122	1 189	2 311
—	1	—	99	—	—	313	635	948
—	2	—	81	—	—	214	606	820
—	1	—	75	—	—	366	433	799
—	—	1	68	—	—	606	1 064	1 670
47	41	—	3	—	—	2 058	3 014	5 072
—	—	—	—	—	—	419	556	975
—	—	—	59	—	—	511	977	1 488
—	—	—	—	—	—	170	76	246
—	—	—	53	—	—	892	1 680	2 572
96	94	10	1 539	—	—	25 938	33 747	59 685

(Jatk. — Forts.)

1	2	3	4		5	
			Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.
Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden valmöt (miehet), lapsen ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Dessa hustrur (män), samt barn och andra familjemedlemmar utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>			

3. Maaseutu. — Lands-

1	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	44 215	16 772	44 153	69 531
2	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	8 828	2 614	8 221	13 795
3	III. Kululaitokset — Kommunikationsväsen	1 278	123	1 093	2 053
4	IV. Kauppa — Handel	873	302	713	1 157
5	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	586	37	545	965
6	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	379	520	399	575
7	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	136	283	90	191
8	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	53	4	18	47
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	361	225	300	596
10	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämääntua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	3 320	2 546	1 751	3 051
11	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Personer utan yrke, i anstalter	984	1 115	223	316
12	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	2 249	2 848	1 030	2 188
13	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medelläsa personer (icke familjemedlemmar)	412	343	124	188
14	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	1 009	1 011	317	530
15	Yhteensä — Summa — Total	64 683	28 743	58 977	95 183

Viipurin lääni. — Viborgs

1. Kaupungit ja maaseutu. — Städer

16	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	58 761	18 988	61 531	93 194
17	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	21 524	6 417	17 400	30 537
18	III. Kululaitokset — Kommunikationsväsen	6 953	968	4 525	8 795
19	IV. Kauppa — Handel	5 089	3 109	3 158	5 995
20	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	2 897	407	1 975	3 774
21	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	832	1 078	797	1 309
22	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	312	989	221	409
23	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	363	242	129	347
24	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	1 046	677	876	1 509
25	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämääntua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	7 701	5 746	6 274	9 619
26	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Personer utan yrke, i anstalter	1 598	1 645	336	538
27	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	1 066	2 149	766	1 281
28	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medelläsa personer (icke familjemedlemmar)	955	1 740	296	387
29	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	1 610	2 970	554	840
30	Yhteensä — Summa — Total	110 707	47 125	98 838	158 534

— Suite

6	7	8	9	10		11		12			13		14	
				Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bägge kön. D. s.		
Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. Barn och andra familjemedl., vilka deltaga i huvudmannens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>		Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>		Edellisessä sarakkeessa luettujen valmöt (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjänings hustrur (män), barn samt övriga familjemedl. utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>				Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>						

bygd. — Communes rurales.

17 676	21 146	66	277	63	79	106 173	107 805	213 978	1
1 009	508	11	190	7	9	18 076	17 116	35 192	2
29	19	1	40	—	—	2 401	2 235	4 636	3
80	84	21	107	3	—	1 690	1 650	3 340	4
4	—	9	95	—	1	1 144	1 098	2 242	5
—	11	1	96	—	—	779	1 202	1 981	6
2	6	5	43	—	2	233	525	758	7
1	—	—	3	—	—	72	54	126	8
13	17	—	29	—	—	674	867	1 541	9
135	171	—	—	—	—	5 206	5 768	10 974	10
—	—	—	—	—	—	1 207	1 431	2 638	11
89	157	2	74	1	3	3 371	5 270	8 641	12
—	—	—	—	—	—	536	531	1 067	13
—	—	—	—	—	—	1 326	1 541	2 867	14
19 038	22 119	116	954	74	94	142 888	147 093	289 981	15

län. — Département de Viborg.

och landsbygd. — Villes et communes rurales.

47 515	57 073	55	335	20	31	167 882	169 621	337 503	16
1 003	528	38	1 061	20	27	39 985	38 570	78 555	17
299	44	3	490	1	1	11 781	10 298	22 079	18
146	160	10	1 374	8	11	8 411	10 649	19 060	19
9	7	24	566	4	1	4 909	4 755	9 664	20
12	32	—	352	—	1	1 641	2 772	4 413	21
3	2	15	229	—	3	551	1 632	2 183	22
—	—	—	111	—	—	492	700	1 192	23
25	32	1	92	—	—	1 948	2 310	4 258	24
713	854	1	33	—	—	14 689	16 252	30 941	25
—	—	—	—	—	—	1 934	2 183	4 117	26
12	10	1	208	—	12	1 845	3 660	5 505	27
—	—	—	2	—	—	1 251	2 129	3 380	28
—	—	2	82	—	—	2 166	3 892	6 058	29
49 737	58 742	150	4 935	53	87	259 485	269 423	528 908	30

(Jatk. — Forts.)

1	2	3	4		5
			Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, jolla ei ole ammattia.		
			Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	
Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille</i> 1).	Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Dessas hustrur (män), samt barn och andra familjemedlemmar utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		
			Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	
2. Kaupungit. —					
1	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	757	51	72	179
2	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	4 452	1 490	3 057	5 673
3	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	2 600	596	1 163	2 460
4	IV. Kauppa — Handel	2 628	2 003	1 451	2 911
5	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	1 354	248	792	1 494
6	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	254	382	201	391
7	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	171	630	116	208
8	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	255	158	87	221
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	157	158	134	240
10	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämääntua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	990	1 258	864	1 202
11	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Personer utan yrke, i anstalter	472	240	22	23
12	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	170	366	112	264
13	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Modellösa personer (icke familjemedlemmar)	21	33	—	2
14	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	398	1 093	93	121
15	Yhteensä — Summa — Total	14 679	8 706	8 164	15 389
3. Maaseutu. — Lands-					
16	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	58 004	18 937	61 459	93 015
17	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	17 072	4 927	14 343	24 864
18	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	4 353	372	3 362	6 335
19	IV. Kauppa — Handel	2 461	1 106	1 707	3 084
20	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	1 543	159	1 183	2 280
21	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	578	696	596	918
22	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	141	359	105	201
23	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	108	84	42	126
24	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	889	519	742	1 269
25	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämääntua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	6 711	4 488	5 410	8 417
26	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Personer utan yrke, i anstalter	1 126	1 405	314	515
27	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	896	1 783	654	1 017
28	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Modellösa personer (icke familjemedlemmar)	934	1 707	296	385
29	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	1 212	1 877	461	719
30	Yhteensä — Summa — Total	96 028	38 419	90 674	143 145

— Suite.)

6	7	8	9	10		12	13	14
				Edellisessä sarakkeessa luettujen vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, jolla ei ole ammattia.				
				Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.			
Lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen päähenkilön ammatissa. Barn och andra familjemedl., vilka deltaga i huvudmannens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.</i>		Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>		Denna betjäningshustrur (män), barn samt övriga familjemedl. utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>		
Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bägge kön. D. s.
Städer. — Villes.								
49	20	—	27	—	—	878	277	1 155
28	6	8	622	2	5	7 547	7 796	15 343
34	4	1	287	1	1	3 799	3 348	7 147
25	30	1	1 048	4	3	4 109	5 995	10 104
2	2	3	381	—	—	2 151	2 125	4 276
4	1	—	161	—	1	459	936	1 395
1	—	2	150	—	—	290	988	1 278
—	—	—	96	—	—	342	475	817
3	2	—	75	—	—	294	475	769
23	25	—	12	—	—	1 877	2 497	4 374
—	—	—	—	—	—	494	263	757
3	4	1	146	—	—	286	780	1 066
—	—	—	—	—	—	21	35	56
—	—	1	72	—	—	492	1 286	1 778
172	94	17	3 077	7	10	23 039	27 276	50 315
bygd. — Communes rurales.								
47 466	57 053	55	308	20	31	167 004	169 344	336 348
975	522	30	439	18	22	32 438	30 774	63 212
265	40	2	203	—	—	7 982	6 950	14 932
121	130	9	326	4	8	4 302	4 654	8 956
7	5	21	185	4	1	2 758	2 630	5 388
8	31	—	191	—	—	1 182	1 836	3 018
2	2	13	79	—	3	261	644	905
—	—	—	15	—	—	150	225	375
22	30	1	17	—	—	1 654	1 835	3 489
690	829	1	21	—	—	12 812	13 755	26 567
—	—	—	—	—	—	1 440	1 920	3 360
9	6	—	62	—	12	1 559	2 880	4 439
—	—	—	2	—	—	1 230	2 094	3 324
—	—	1	10	—	—	1 674	2 606	4 280
49 565	58 648	133	1 858	46	77	236 446	242 147	478 593

(Jatk. — Forts.)

1 Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.	2 Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt. Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. Chefs de famille et chefs particuliers.	3 Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheenjäsenet, joilla ei ole ammattia. Dessas hustrur (män), samt barn och andra familjemedlemmar utan yrke. Membres de la famille sans profession.	4		5	
			Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.

Mikkelin lääni. — St Michel

1. Kaupungit ja maaseutu. — Städer

1	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	31 765	14 218	30 378	42 563
2	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	4 276	505	3 110	5 994
3	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	1 278	98	935	1 684
4	IV. Kauppa — Handel	817	246	614	1 098
5	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	524	57	476	858
6	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	201	273	211	345
7	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	56	178	54	106
8	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	67	4	47	82
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	245	331	127	238
10	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämäi- nittä ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	1 882	1 312	947	1 618
11	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	1 013	1 369	171	223
12	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläviä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	354	732	198	404
13	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	455	337	89	134
14	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	373	419	168	209
15	Yhteensä — Summa — Total	43 306	20 079	37 525	55 556

2. Kaupungit. —

16	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	62	17	57	84
17	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	785	162	539	1 082
18	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	333	39	303	547
19	IV. Kauppa — Handel	359	161	250	470
20	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	202	25	171	320
21	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	62	64	76	124
22	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	24	77	27	50
23	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	46	3	32	53
24	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	61	245	59	101
25	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämäi- nittä ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	449	370	242	467
26	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	41	81	6	14
27	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläviä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	50	311	138	236
28	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	12	7	1	2
29	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	69	119	73	69
30	Yhteensä — Summa — Total	2 555	1 681	1 974	3 619

— Suite.

6 Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Barn och andra fa- miljemedl., vilka deltaga i huvudmän- nens yrkesarbete. Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.	7 Miesp. Mankön. S. m.	8 Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. Domestiques.	9 Naisp. Kvinnkön. S. f.	10		11		12			13			14
				Edellisessä sarak- keessa luetteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjänings- hustrur (män), barn samt övriga familje- medl. utan yrke. Membres de la famille sans profession.		Yhteensä. — Summa. Total.		Miesp. Mankön. S. m.		Naisp. Kvinnkön. S. f.		Mol. sukup. Bägge kön. D. s.		

län. — Département de St Michel

och landsbygd. — Villes et communes rurales.

15 954	21 286	87	230	30	32	78 214	78 329	156 543	1
646	271	4	100	5	6	8 041	6 876	14 917	2
64	39	1	48	—	—	2 278	1 869	4 147	3
34	38	9	162	3	8	1 477	1 552	3 029	4
7	8	17	107	3	1	1 027	1 031	2 058	5
4	10	—	65	1	2	417	695	1 112	6
—	1	3	59	2	4	115	348	463	7
2	3	—	12	—	—	116	101	217	8
7	3	—	2	—	—	379	574	953	9
218	200	—	1	1	1	3 048	3 132	6 180	10
—	—	—	—	—	—	1 184	1 592	2 776	11
10	18	3	17	2	—	567	1 171	1 738	12
—	—	—	—	—	—	544	471	1 015	13
—	—	—	—	—	—	541	628	1 169	14
16 946	21 877	124	803	47	54	97 948	98 369	196 317	15

Städer. — Villes.

7	9	—	4	—	—	126	114	240	16
33	11	—	64	—	1	1 357	1 320	2 677	17
12	1	—	15	—	—	648	602	1 250	18
6	9	—	82	3	8	618	730	1 348	19
—	1	—	20	—	1	373	367	740	20
—	1	—	19	—	—	138	208	346	21
—	—	1	17	2	4	54	148	202	22
—	—	—	10	—	—	78	66	144	23
—	—	—	—	—	—	120	346	466	24
3	—	—	1	1	1	695	839	1 534	25
—	—	—	—	—	—	47	95	142	26
—	—	—	7	—	—	188	554	742	27
—	—	—	—	—	—	13	9	22	28
—	—	—	—	—	—	142	188	330	29
61	32	1	239	6	15	4 597	5 586	10 183	30

(Jatk. — Forts.)

1	Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	2		3		4		5	
		Perheiden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt.		Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden valmot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia.		Dessa hustrur (män), samt barn och andra fam- iljemedlemmar utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>
3. Maaseutu. — Lands-									
1	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	31 703	14 201	30 321	42 479				
2	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	3 491	343	2 571	4 912				
3	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	945	59	632	1 137				
4	IV. Kauppa — Handel	458	85	364	628				
5	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	322	32	305	538				
6	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	139	209	135	221				
7	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	32	101	27	56				
8	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	21	1	15	29				
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	184	86	68	137				
10	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämäi- nittä ammitta — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	1 433	942	705	1 151				
11	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	972	1 288	165	209				
12	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	304	421	60	168				
13	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	443	330	88	132				
14	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	304	300	95	140				
15	Yhteensä — Summa — Total	40 751	18 398	35 551	51 937				

Kuopion lääni. — Kuopio**1. Kaupungit ja maaseutu. — Städer**

16	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	49 592	17 799	50 591	73 011				
17	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	10 445	1 196	7 745	13 280				
18	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	1 215	233	1 141	2 006				
19	IV. Kauppa — Handel	1 118	520	1 010	1 734				
20	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	763	65	737	1 290				
21	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	364	464	469	711				
22	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	136	287	126	198				
23	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	125	31	161	251				
24	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	351	140	419	704				
25	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämäi- nittä ammitta — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	3 822	2 770	3 718	4 789				
26	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	1 627	2 139	522	671				
27	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	599	1 002	339	536				
28	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	687	554	71	105				
29	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	1 585	1 538	1 829	3 148				
30	Yhteensä — Summa — Total	72 429	28 738	68 878	102 434				

— Suite.)

6	7	8	9	10		11		12		13		14
				Edellisessä sarak- keessa luettujen valmot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia.		Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>		Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. Bägge kön. <i>D. s.</i>		
				Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>					
bygd. — Communes rurales.												
15 947	21 277	87	226	30	32	78 088	78 215	156 303	1			
613	260	4	36	5	5	6 684	5 556	12 240	2			
52	38	1	33	—	—	1 630	1 267	2 897	3			
28	29	9	80	—	—	859	822	1 681	4			
7	7	17	87	3	—	654	664	1 318	5			
4	9	—	46	1	2	279	487	766	6			
—	1	2	42	—	—	61	200	261	7			
2	3	—	2	—	—	38	35	73	8			
7	3	—	2	—	—	259	228	487	9			
215	200	—	—	—	—	2 353	2 293	4 646	10			
—	—	—	—	—	—	1 137	1 497	2 634	11			
10	18	3	10	2	—	379	617	996	12			
—	—	—	—	—	—	531	462	993	13			
—	—	—	—	—	—	399	440	839	14			
16 885	21 845	123	564	41	39	93 351	92 783	186 134	15			

län. — Département de Kuopio.**och landsbygd. — Villes et communes rurales.**

28 981	39 318	11	78	1	3	129 176	130 209	259 385	16			
963	155	9	131	—	5	19 162	14 767	33 929	17			
45	44	9	78	—	—	2 410	2 361	4 771	18			
52	57	21	224	11	26	2 212	2 561	4 773	19			
4	3	15	140	1	1	1 520	1 499	3 019	20			
1	15	4	137	—	—	838	1 327	2 165	21			
—	2	2	63	—	—	265	550	815	22			
—	—	—	15	—	—	286	297	583	23			
14	12	—	—	—	—	784	856	1 640	24			
548	502	—	—	—	—	8 088	8 061	16 149	25			
—	—	—	—	—	—	2 149	2 810	4 959	26			
4	8	2	21	—	—	944	1 567	2 511	27			
—	—	—	—	—	—	758	659	1 417	28			
7	17	—	—	—	—	3 421	4 703	8 124	29			
30 620	40 133	73	887	13	35	172 013	172 227	344 240	30			

(Jatk. — Forts.)

1	Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	2		3		4		5	
		Perhelden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt.		Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia.		Dessa hustrur (män), samt barn och andra fa- miljemedlemmar utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
		Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>

2. Kaupungit. —

1	I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	87	33	75	120
2	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	1 422	391	1 591	2 609
3	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	550	114	537	916
4	IV. Kauppa — Handel	478	351	474	828
5	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	283	53	281	481
6	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	92	122	121	165
7	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	39	111	44	71
8	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	101	28	146	226
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	186	71	304	494
10	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämait- nuttua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	783	769	1 324	1 400
11	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	68	62	22	31
12	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	71	126	187	230
13	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	38	23	26	54
14	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	725	567	1 659	2 858
15	Yhteensä — Summa — Total	4 923	2 821	6 791	10 483

3. Maaseutu. — Lands-

16	I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	49 505	17 766	50 516	72 891
17	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	9 023	805	6 154	10 671
18	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	665	119	604	1 090
19	IV. Kauppa — Handel	640	169	536	906
20	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	480	12	456	809
21	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	272	342	348	546
22	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	97	176	82	127
23	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	24	3	15	25
24	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	165	69	115	210
25	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämait- nuttua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	3 039	2 001	2 394	3 389
26	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	1 559	2 077	500	640
27	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	528	876	152	306
28	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	649	531	45	51
29	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	860	971	170	290
30	Yhteensä — Summa — Total	67 506	25 917	62 087	91 951

— Suite.)

6	Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Barn och andra fa- miljemedl., vilka deltaga i huvudman- nens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	7	8	9	10	11	12			13			14
							Edellisessä sarak- keessa lueteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia.			Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>			
							Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	

Städer. — Villes.

16	16	30	2	9	1	3	181	195	376	1
17	73	4	6	87	4	4	3 092	3 095	6 187	2
18	5	1	8	45	1	1	1 100	1 076	2 176	3
19	16	9	17	114	11	26	996	1 328	2 324	4
20	—	—	—	33	—	—	564	567	1 131	5
21	—	—	—	24	—	—	213	311	524	6
22	—	—	2	23	—	—	85	205	290	7
23	—	—	—	9	—	—	247	263	510	8
24	—	—	—	—	—	—	490	565	1 055	9
25	28	18	—	—	—	—	2 135	2 187	4 322	10
26	—	—	—	—	—	—	90	93	183	11
27	—	—	2	6	—	—	260	362	622	12
28	—	—	—	—	—	—	64	77	141	13
29	—	—	—	—	—	—	2 384	3 425	5 809	14
30	138	62	37	350	12	33	11 901	13 749	25 650	15

bygd. — Communes rurales.

16	28 965	39 288	9	69	—	—	128 995	130 014	259 009	16
17	890	151	3	44	—	1	16 070	11 672	27 742	17
18	40	43	1	33	—	—	1 310	1 285	2 595	18
19	36	48	4	110	—	—	1 216	1 233	2 449	19
20	4	3	15	107	1	1	956	932	1 888	20
21	1	15	4	113	—	—	625	1 016	1 641	21
22	1	2	—	40	—	—	180	345	525	22
23	—	—	—	6	—	—	39	34	73	23
24	14	12	—	—	—	—	294	291	585	24
25	520	484	—	—	—	—	5 953	5 874	11 827	25
26	—	—	—	—	—	—	2 059	2 717	4 776	26
27	4	8	—	15	—	—	684	1 205	1 889	27
28	—	—	—	—	—	—	694	582	1 276	28
29	7	17	—	—	—	—	1 037	1 278	2 315	29
30	30 482	40 071	36	537	1	2	160 112	158 478	318 590	30

(Jatk. — Forts.)

1	2	3	4	5
Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	Perheiden päähenkilöt ynnä yksituiset itsenäiset päähenkilöt. Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän. <i>Chefs de famille et chefs particuliers.</i>		Näiden valmöt (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Dessa hustrur (män), samt barn och andra fam- iljemedlemmar utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>	
	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.

Vaasan lääni. — Vasa

1. Kaupungit ja maaseutu. — Städer

1	I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	61 868	24 686	69 818	99 083
2	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	11 079	4 802	8 647	14 719
3	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	2 681	363	2 167	4 012
4	IV. Kauppa — Handel	2 361	1 404	2 018	3 331
5	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	1 424	158	1 210	2 243
6	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	661	813	767	1 175
7	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	192	482	143	270
8	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	149	76	77	151
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	434	563	343	726
10	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämäi- nittä ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	3 128	1 871	2 346	4 648
11	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	1 177	1 373	254	281
12	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläviä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	3 608	5 099	1 193	3 220
13	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer, (icke familjemedlemmar)	529	458	141	193
14	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	813	1 601	393	665
15	Yhteensä — Summa — Total	90 104	43 749	89 517	134 717

2. Kaupungit. —

16	I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	305	45	195	400
17	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	4 844	3 359	3 300	5 682
18	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	1 520	210	987	1 969
19	IV. Kauppa — Handel	1 290	1 005	942	1 599
20	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	611	141	413	843
21	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	186	236	184	273
22	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	99	250	57	118
23	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	103	68	52	98
24	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	187	411	159	330
25	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämäi- nittä ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	837	641	908	1 656
26	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	313	349	21	28
27	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläviä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	163	586	184	347
28	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer, (icke familjemedlemmar)	56	103	3	3
29	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	311	895	163	231
30	Yhteensä — Summa — Total	10 825	8 299	7 568	13 577

— Suite.)

6	7	8	9	10	11	12	13	14
Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Barn och andra a- miljemedl., vilka deltaga i huvudman- nens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>		Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>		Edellisessä sarak- keessa luetteltujen valmöt (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia. Denna betjänings hustrur (män), barn samt övriga familje- medl. utan yrke. <i>Membres de la famille sans profession.</i>		Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>		
Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Miesp. Mankön. S. m.	Naisp. Kvinnkön. S. f.	Mol. sukup. Bägge kön. D. s.

län. — Département de Vasa.

och landsbygd. — Villes et communes rurales.

38 874	53 223	14	123	4	6	170 578	177 121	347 699	1
1 078	551	20	460	6	8	20 830	20 540	41 370	2
126	33	5	191	1	2	4 980	4 601	9 581	3
158	140	56	564	11	16	4 604	5 455	10 059	4
17	21	20	332	3	4	2 674	2 758	5 432	5
4	17	—	188	—	1	1 432	2 194	3 626	6
—	5	3	131	3	2	341	890	1 231	7
—	1	—	47	—	—	226	275	501	8
20	15	2	30	—	—	799	1 334	2 133	9
318	424	—	2	—	—	5 792	6 945	12 737	10
—	—	—	—	—	—	1 431	1 654	3 085	11
181	494	1	99	2	1	4 985	8 913	13 898	12
—	—	—	1	—	—	670	652	1 322	13
—	—	—	32	—	—	1 206	2 298	3 504	14
40 776	54 924	121	2 200	30	40	220 548	235 630	456 178	15

Städer. — Villes.

58	3	1	20	—	—	559	468	1 027	16
191	78	12	353	2	2	8 349	9 474	17 823	17
27	1	5	161	1	2	2 540	2 343	4 883	18
26	5	46	467	11	16	2 315	3 092	5 407	19
1	2	1	191	—	—	1 026	1 177	2 203	20
—	1	—	123	—	1	370	634	1 004	21
—	—	—	76	2	2	158	446	604	22
—	—	—	44	—	—	155	210	365	23
5	5	2	24	—	—	353	770	1 123	24
30	11	—	2	—	—	1 775	2 310	4 085	25
—	—	—	—	—	—	334	377	711	26
—	3	—	48	1	1	348	985	1 333	27
—	—	—	1	—	—	59	107	166	28
—	—	—	32	—	—	474	1 158	1 632	29
338	109	67	1 542	17	24	18 815	23 551	42 366	30

(Jatk. — Forts.

1	Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. <i>Profession ou moyens d'existence du chef de famille.</i>	2		3		4		5	
		Perhelden päähenkilöt ynnä yksityiset itsenäiset päähenkilöt.		Huvudmän för familj och enskilda självständiga huvudmän.		Näiden vaimot (miehet), lapset ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia.		Dessa hustrur (män), samt barn och andra fam- iljemedlemmar utan yrke.	
		Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>

3. Maaseutu. — Lands-

1	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	61 563	24 641	69 623	98 683
2	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	6 235	1 443	5 347	9 037
3	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	1 161	153	1 180	2 043
4	IV. Kauppa — Handel	1 071	399	1 076	1 732
5	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	813	17	797	1 400
6	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	475	577	583	902
7	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	93	232	86	152
8	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	46	8	25	53
9	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	247	152	184	396
10	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämait- nuttua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	2 291	1 230	1 438	2 992
11	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	864	1 024	233	253
12	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	3 445	4 513	1 009	2 873
13	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	473	355	138	190
14	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	502	706	230	434
15	Yhteensä — Summa — Total	79 279	35 450	81 949	121 140

Oulun lääni. — Uleåborgs

1. Kaupungit ja maaseutu. — Städer

16	I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	42 708	14 920	49 568	65 552
17	II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	14 690	2 052	9 371	16 277
18	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen	1 529	247	1 343	2 446
19	IV. Kauppa — Handel	1 569	1 793	1 329	2 290
20	V. Julkinen toiminta — Offentlig verksamhet	1 062	115	1 103	1 835
21	VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	311	522	348	569
22	VII. Terveystenhoito — Hälsovård	123	360	106	216
23	VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	91	24	28	49
24	IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	657	380	388	626
25	X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämait- nuttua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	3 711	2 633	1 552	2 652
26	XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa — Perso- ner utan yrke, i anstalter	1 013	1 157	152	181
27	XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	1 289	1 822	203	740
28	XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	829	717	157	314
29	XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	1 450	1 145	473	841
30	Yhteensä — Summa — Total	71 032	27 887	66 121	94 588

— Suite).

6	7	8	9	10		12	13	14
				Edellisessä sarak- keessa luetteltujen vaimot (miehet), lap- set ja muut perheen- jäsenet, joilla ei ole ammattia.				
				Yhteensä. — Summa. <i>Total.</i>				
Lapset ja muut per- heenjäsenet, jotka toimivat perheen pää- henkilön ammatissa. Barn och andra fam- iljemedl., vilka deltaga i huvudman- nens yrkesarbete. <i>Enfants et autres membres de la famille prenant part au tra- vail professionnel du chef de famille.</i>	Henkilöllinen palveluskunta. Personlig betjäning. <i>Domestiques.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Miesp. Mankön. <i>S. m.</i>	Naisp. Kvinnkön. <i>S. f.</i>	Mol. sukup. Bägge kön. <i>D s.</i>

bygd. — Communes rurales.

38 816	53 220	13	103	4	6	170 019	176 653	346 672
887	473	8	107	4	6	12 481	11 066	23 547
99	32	—	30	—	—	2 440	2 258	4 698
132	135	10	97	—	—	2 289	2 363	4 652
16	19	19	141	3	4	1 648	1 581	3 229
4	16	—	65	—	—	1 062	1 560	2 622
—	5	3	55	1	—	183	444	627
—	1	—	3	—	—	71	65	136
15	10	—	6	—	—	446	564	1 010
288	413	—	—	—	—	4 017	4 635	8 652
—	—	—	—	—	—	1 097	1 277	2 374
181	491	1	51	1	—	4 637	7 928	12 565
—	—	—	—	—	—	611	545	1 156
—	—	—	—	—	—	732	1 140	1 872
40 438	54 815	54	658	13	16	201 733	212 079	413 812

län. — Département d'Uleåborg.

och landsbygd. — Villes et communes rurales.

26 833	38 070	12	108	—	2	119 121	118 652	237 773
1 410	452	47	445	28	43	25 546	19 269	44 815
68	22	8	177	7	10	2 955	2 902	5 857
137	189	202	854	146	253	3 383	5 379	8 762
4	5	9	315	3	5	2 181	2 275	4 456
4	11	—	154	3	2	666	1 258	1 924
5	9	5	112	5	7	244	704	948
—	—	—	14	—	—	119	87	206
28	31	—	14	—	—	1 073	1 051	2 124
277	380	—	—	—	—	5 540	5 665	11 205
—	—	—	—	—	—	1 165	1 338	2 503
4	32	1	40	3	1	1 500	2 635	4 135
—	—	—	—	—	—	986	1 031	2 017
—	—	—	—	—	—	1 923	1 986	3 909
28 770	39 201	284	2 233	195	323	166 402	164 232	330 634

III a. Läsnaoleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Den närvarande befolkningen, fördelad efter yrke
Population présente, groupée d'après la profes-

1	2 Uudenmaan lääni. — Nylands län. Département de Nyland.				
	Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. ¹⁾ Yrkesutövare. ²⁾ Population active. ²⁾			
		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.	
		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.
Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. Profession ou moyens d'existence du chef de famille. ¹⁾					
1 I. Maatalous — Jordbruk och dess binärningar	161 229	1 894	526	45 202	25 107
2 A. Maanviljelys ja karjanhoito — Jordbruk och boskapsskötsel	155 199	1 338	400	43 884	24 676
3 1. Maanomistajia — Jordägare	48 376	569	55	14 988	8 335
4 2. Kruunun- ja kirkollisvirikatalojen haltijoita — Innehavare av kronoboställen eller -nybyggen	256	1	—	74	29
5 3. Kruunun- ja kirkollisvirikatalojen vuokraajia — Arrendatorer av krono- och ekklesiastiska boställen	1 100	3	3	351	214
6 4. Itsenäisen tilan vuokraajia — Arrendatorer av självständig lägenhet	1 230	10	9	407	213
7 5. Lampuoteja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia — Landbönder och jordtorpare, vilka höra under huvudlägenheten	15 049	22	—	4 807	3 017
8 6. Kruununmetsätorppareita — Kronoskogstorpore	241	—	—	69	29
9 7. Muonatorppareita, muonamiehiä ja renkoja, jotka ovat omassa ruuassaan — Spannmålstorpore, spannmålskarlar och drängar i egen kost	26 323	182	4	6 167	439
10 8. Tilanhoitajia, vouteja, työnjohtajia ja ammatinoppineita — Förvaltare, fogdar, arbetsledare och personer med yrkesbildning	3 537	105	5	938	44
11 9. Palkollisia isäntävään ruuassa — Tjänstefolk i husbondens kost	8 374	116	77	2 610	4 125
12 10. Päivätyöläisiä — Dagsverksarbetare	50 713	330	247	13 473	8 231
13 a) joilla on oma asunto (itsellisiä, mäkitupalaisia) — vilka äga egen bostad (backstugusittare)	29 188	4	1	8 019	4 016
14 b) joilla ei ole omaa asuntoa (loisia y. m.) — vilka icke äga egen bostad (inhysingar m. fl.)	21 525	326	246	5 454	4 215
15 B. Puutarhanhoito — Trädgårdsodling	2 707	315	92	524	190
16 a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammatinoppineita, konttorihenkilöitä y. m. — Självständiga näringsidkare, personer med yrkesbildning, kontorspersonal m. fl.	1 293	163	24	232	20
17 b) Työntekijöitä — Arbetare	1 414	152	68	292	170
18 C. Meijeriliike — Mejerirörelse	509	50	19	82	48
19 a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammatinoppineita, konttorihenkilöitä y. m. — Självständiga näringsidkare, personer med yrkesbildning, kontorspersonal m. fl.	237	26	9	47	9
20 b) Työntekijöitä — Arbetare	272	24	10	35	39

1) Traduction, voir le supplément.

2) Perheiden päähenkilöt, yksityiset päähenkilöt sekä lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat
andra familjemedlemmar, som deltaga i huvudmannens yrkesarbete. Chefs de famille et chefs particuliers

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1920, läänittäin.
och näring, den 31 december 1920, länsvis.
sion, au 31 décembre 1920, par départements.

7	8 Turun—Porin lääni. — Åbo— Björneborgs län. Département d'Åbo—Björneborg.					9 Ahvenanmaan maak. — Landsk. Åland. Département d'Åland.				10 Hämeen lääni. — Tavastehus län. Département de Tavastehus.					
	Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. ¹⁾ Yrkesutövare. ²⁾ Population active. ²⁾				Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. ¹⁾ Yrkesutövare. ²⁾ Population active. ²⁾				Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. ¹⁾ Yrkesutövare. ²⁾ Population active. ²⁾			
		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.			Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.			Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.	
		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.
	290 785	902	219	85 868	62 290	14 271	2	—	4 124	3 562	214 833	285	78	61 891	37 918
	285 612	680	156	84 521	61 607	13 052	—	—	3 715	3 318	212 361	163	39	61 305	37 741
	102 065	304	32	32 135	20 286	7 592	—	—	2 262	1 722	61 104	79	14	19 884	11 253
	454	—	—	141	97	5	—	—	1	—	503	—	—	153	53
	2 142	—	—	656	466	113	—	—	39	26	1 675	—	—	494	308
	1 154	17	4	343	182	225	—	—	54	52	1 764	4	—	519	310
	47 756	53	18	15 050	10 726	1 498	—	—	435	342	30 765	13	7	9 355	5 945
	2 377	—	—	723	549	—	—	—	—	—	1 945	—	—	553	404
	15 064	17	—	3 672	1 020	195	—	—	53	25	17 566	20	—	4 086	581
	2 627	45	5	712	121	27	—	—	5	4	3 076	11	—	789	85
	14 304	112	56	4 699	7 712	409	—	—	108	242	9 851	16	17	2 988	4 682
	97 669	132	41	26 390	20 448	2 988	—	—	758	905	84 112	20	1	22 484	14 120
	71 756	38	15	18 381	13 790	2 250	—	—	598	632	53 506	2	1	13 788	7 284
	25 913	94	26	8 009	6 658	738	—	—	160	273	30 606	18	—	8 696	6 836
	953	112	35	191	76	24	2	—	5	1	922	83	33	204	91
	565	59	5	114	39	23	2	—	5	—	408	33	7	81	17
	388	53	30	77	37	1	—	—	—	1	514	50	26	123	74
	554	19	11	106	137	6	—	—	3	1	327	10	6	68	68
	237	9	2	49	52	5	—	—	3	—	137	5	1	25	20
	317	10	9	57	85	1	—	—	—	1	190	5	5	43	48

perheen päähenkilön ammatissa. Huvudmän för familj, onskilda självständiga huvudmän samt barn och
ainsi que enfants et autres membres de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.

III b. Läsnäoleva väestö, ryhmitettynä ammatin ja elin-
Den närvarande befolkningen, fördelad efter yrke
Population présente, groupée d'après la profes-

1	22 Viipurin lääni. — Viborgs län. Département de Viborg.				27 Mikkelin lääni. — Département				28 29
	Ammatissa toimivia. ¹⁾ Yrkesutövare. ²⁾ Population active. ²⁾				Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.				
	Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.		
	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	
1 I. Maatalous — Jordbruk och dess binäringar	337 503	806	71 105 470	75 990	156 543	69	26		
2 A. Maanviljelys ja karjanhoito — Jordbruk och boskapsskötsel	329 292	735	53 102 866	74 204	155 726	24	13		
3 1. Maanomistajia — Jordägare	234 468	685	33 73 564	53 060	53 917	5	2		
4 2. Kruununtalojen tai -uudistalojen haltijoita — Innehavare av kronoboställen eller -nybyggen	2 654	—	—	748 461	87	—	—		
5 3. Kruunun- ja kirkollisvirkatalojen vuokraajia — Arrendatorer av krono- och ekklesiastiska boställen	278	—	—	91 51	807	2	2		
6 4. Itsenäisen tilan vuokraajia — Arrendatorer av självständig lägenhet	1 844	11	—	577 341	3 875	—	—		
7 5. Lamputoteja ja maatorppareita, jotka ovat päätilan alaisia — Landbönder och jordtorpare, vilka höra under huvud- vudlägenheten	10 146	2	—	3 036 2 227	28 839	11	8		
8 6. Kruununmetsätorppareita — Kronoskogstorpore	1 215	—	—	364 113	366	—	—		
9 7. Muonatorppareita, muonamiehiä ja renkejä, jotka ovat omassa ruuassaan — Spannmålstorpore, spannmålskarlar och drängar i egen kost	2 361	—	—	667 153	3 311	—	—		
10 8. Tilanhoitajia, vouteja, työnohtajia ja ammatinoppineita — Förvaltare, fogdar, arbetsledare och personer med yrkesbildning	1 169	17	—	321 55	717	2	—		
11 9. Palkollisia isäntävään ruuassa — Tjänstefolk i husbondens kost	7 302	3	19	2 232 4 222	6 381	4	1		
12 10. Päivätyöläisiä — Dagsverksarbetare	67 855	17	1	21 266 13 521	57 426	—	—		
13 a) joilla on oma asunto (itsellisiä, mäkitupalaisia) — vilka äga egen bostad (backstugusittare)	35 893	1	1	11 397 6 428	19 226	—	—		
14 b) joilla ei ole omaa asuntoa (loisia y. m.) — vilka icke äga egen bostad (inhysingar m. fl.)	31 962	16	—	9 869 7 093	38 200	—	—		
15 B. Puutarhanhoito — Trädgårdsodling	507	36	14	138 72	112	19	11		
16 a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammatinoppineita, konttorihenkilöitä y. m. — Självständiga näringsid- kare, personer med yrkesbildning, kontorspersonal m. fl.	323	23	9	86 35	57	9	2		
17 b) Työntekijöitä — Arbetare	184	13	5	52 37	55	10	9		
18 C. Meijeriläike — Mejerirörelse	106	2	3	24 28	194	1	2		
19 a) Itsenäisiä elinkeinonharjoittajia, ammatinoppineita, konttorihenkilöitä y. m. — Självständiga näringsid- kare, personer med yrkesbildning, kontorspersonal m. fl.	32	2	—	9 9	47	1	—		
20 b) Työntekijöitä — Arbetare	74	—	3	15 19	147	—	2		

¹⁾ Traduction, voir le supplément.

²⁾ Perheiden päähenkilöt, yksityiset päähenkilöt sekä lapset ja muut perheenjäsenet, jotka toimivat perheen
lemmar, som deltaga i huvudmannens yrkesarbete. — Chefs de famille et chefs particuliers ainsi que enfants et autres

keinoon mukaan, 31 päivänä joulukuuta 1920, läänittäin.
och näring, den 31 december 1920, länsvis.
sion, au 31 décembre 1920, par départements.

30	31	32 Kuopion lääni. — Kuopio län. Département de Kuopio.				37 Vaasan lääni. — Vasa län. Département de Vasa.				42 Oulun lääni. — Uleåborgs län. Département d'Uleåborg.							
		Ammatissa toimivia. ¹⁾ övare. ²⁾ active. ²⁾				Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.				Ammatissa toimivia. ¹⁾ Yrkesutövare. ²⁾ Population active. ²⁾				Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.			
		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.			
		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.		
47 650	35 478	259 385	103	63 78 470	57 054	347 699	363	48 100 379	77 861	237 773	49	11 69 492	52 979	1			
47 443	35 427	257 552	64	46 78 092	56 898	343 567	132	33 99 364	77 465	234 763	13	— 68 802	52 712	2			
16 614	11 802	97 816	39	21 30 739	21 127	181 248	83	13 54 483	39 481	119 037	3	— 35 633	25 845	3			
27	6	632	—	—	169 76	290	—	—	92 50	4 184	—	— 1 318	1 187	4			
224	180	286	—	—	78 62	944	—	—	292 204	250	—	— 75	43	5			
1 178	803	8 593	—	—	2 666 1 867	2 322	11	3 707	443	4 319	—	— 1 203	880	6			
9 244	5 827	39 815	8	12 12 440	7 821	44 497	2	—	13 277 9 742	19 069	4	— 5 439	3 474	7			
121	86	1 851	—	—	522 466	3 949	—	—	1 130 909	19 587	—	— 5 488	3 839	8			
1 047	406	1 152	—	—	337 51	2 215	4	1 580	127	619	2	— 211	114	9			
254	27	578	4	1 184	44	709	4	—	211 48	225	4	— 60	32	10			
1 760	3 620	8 683	—	—	2 422 5 682	8 998	11	10 2 664	5 139	9 791	—	— 2 465	6 617	11			
16 974	12 670	98 146	13	12 28 535	19 702	98 395	17	6 25 928	21 322	57 682	—	— 16 910	10 681	12			
5 444	3 838	39 840	12	11 10 559	6 501	62 427	3	1 15 972	12 971	36 933	—	— 10 086	5 531	13			
11 530	8 832	58 306	1	1 17 976	13 201	35 968	14	5 9 956	8 351	20 749	—	— 6 824	5 150	14			
19	10	132	8	9 17	38	213	25	10 35	32	82	13	4 5	20	15			
11	4	92	8	7 10	19	151	17	1 23	15	70	11	1 4	15	16			
8	6	40	—	2 7	19	62	8	9 12	17	12	2	3 1	5	17			
48	38	204	3	4 36	67	243	9	5 54	81	238	3	5 40	70	18			
11	19	80	3	4 14	20	100	4	2 27	28	92	2	— 20	22	19			
37	19	124	—	—	22 47	143	5	3 27	53	146	1	5 20	48	20			

päähenkilön ammatissa. Huvudmän för familj, enskilda självständiga huvudmän samt barn och andra familjmed-
members de la famille prenant part au travail professionnel du chef de famille.

a) Jatk. — Forts.

1	2 Uudenmaan lääni. — Nylands län. Département de Nyland.				
	3 Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	4 Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.			
		5 Kaupungit. Städer. Villes.		6 Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.	
		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. f.	Np. Kvk. S. f.
1 D. Metsänhoito — Skogsvård	742	82	9	144	3
2 a) Metsänhoitajia y. m. päällystystä, konttorihenkilöitä y. m. — Forstmästare o. a. chefskap, kontorspersonal m. fl.	334	62	7	32	
3 b) Työntekijöitä ja vartijoita — Arbetare o. vaktare ..	408	20	2	112	3
4 E. Poronhoito (lappalaisia) — Rensköttsel (lappar)					
5 F. Metsästys ja kalastus — Jakt och fiske	2 072	109	6	568	190
6 II. Teollisuus ja käsityö — Industri och hantverk	104 738	22 206	10 665	10 238	3 407
7 1. Kaivosteollisuus — Gruvbrytning och malmtäkt	44	9	1		
8 a) Työnantajia, päällystystä ja konttorihenkilöitä — Ar- betsgivare, chefskap o. kontorspersonal	39	8	1		
9 b) Työntekijöitä — Arbetare	5	1			
10 2. Sulatolot ja metallien jalostuslaitokset — Smält- och metall- föredlingsverk	5 333	981	176	765	59
11 a) Työnantajia, päällystystä ja konttorihenkilöitä — Ar- betsgivare, chefskap o. kontorspersonal	1 306	172	30	183	11
12 b) Työntekijöitä — Arbetare	4 027	809	146	582	48
13 3. Konepajat ja koneiteollisuus — Mekaniska verkstäder och maskinindustri	10 570	3 935	397	413	17
14 a) Työnantajia, päällystystä ja konttorihenkilöitä — Ar- betsgivare, chefskap o. kontorspersonal	1 312	289	77	105	10
15 b) Työntekijöitä — Arbetare	9 258	3 646	320	308	7
16 4. Kivi-, savi-, lasi- y. m. sellainen teollisuus — Sten-, ler-, glas- o. a. dybik industri	5 263	684	239	898	141
17 a) Työnantajia, päällystystä ja konttorihenkilöitä — Ar- betsgivare, chefskap o. kontorspersonal	818	92	24	126	16
18 b) Työntekijöitä — Arbetare	4 445	592	215	772	125
19 5. Nahku- ja karvateollisuus — Läder- och härindustri	3 392	270	67	814	43
20 a) Työnantajia, päällystystä ja konttorihenkilöitä — Ar- betsgivare, chefskap o. kontorspersonal	2 237	81	13	559	39
21 b) Työntekijöitä — Arbetare	1 155	189	54	255	4
22 6. Kutomateollisuus — Textilindustri	3 013	139	425	418	710
23 a) Työnantajia, päällystystä ja konttorihenkilöitä — Ar- betsgivare, chefskap o. kontorspersonal	294	38	22	39	11
24 b) Työntekijöitä — Arbetare	2 719	101	403	379	699
25 7. Vaateusteollisuus — Beklädnadsindustri	11 915	1 984	3 885	578	380
26 a) Työnantajia, päällystystä ja konttorihenkilöitä — Ar- betsgivare, chefskap o. kontorspersonal	5 363	692	1 276	376	190
27 b) Työntekijöitä — Arbetare	6 552	1 292	2 609	202	190
28 8. Paperiteollisuus — Pappersindustri	14 707	374	1 111	3 187	1 265
29 a) Työnantajia, päällystystä ja konttorihenkilöitä — Ar- betsgivare, chefskap o. kontorspersonal	602	61	30	99	40
30 b) Työntekijöitä — Arbetare	14 105	313	1 081	3 088	1 225

— Suite.

7	8 Turun—Porin lääni. — Åbo— Björneborgs län. Département d'Åbo—Björneborg.					12 Ahvenanmaan maak. — Lansdk. Åland. Département d'Åland.					17 Hämeen lääni. — Tavastehus län. Département de Tavastehus.					
	9 Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	10 Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.				11 Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	12 Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	13 Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.				14 Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	15 Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.			
		16 Kaupungit. Städer. Villes.		17 Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.				18 Kaupungit. Städer. Villes.		19 Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.			20 Kaupungit. Städer. Villes.		21 Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.	
		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.			Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.
757	21	2	202	29	3			2		1 076	28		264	12	1	
155	13	2	42	4	2			1		258	22		61	5	2	
602	8		160	25	1			1		818	6		203	7	3	
																4
2 909	70	15	848	441	1 186			399	242	147	1		50	6	5	
74 433	10 540	6 651	11 571	2 715	971	56	8	232	87	66 023	9 057	7 547	9 837	3 122	6	
922	2		264	4						1	1				7	
44	1		7	4						1	1				8	
878	1		257												9	
3 800	367	38	846	54	61			19	1	3 121	410	26	597	75	10	
2 067	91	3	516	18	48			16		1 297	66	10	283	15	11	
1 733	276	35	330	36	13			3	1	1 824	344	16	314	60	12	
9 636	2 345	119	1 177	50	90	18		10		4 599	1 582	55	378	13	13	
945	186	39	114	7	26	8		2		493	109	28	54	7	14	
8 691	2 159	80	1 063	43	64	10		8		4 106	1 473	27	324	6	15	
3 452	440	129	596	51	73	7	3	12		2 018	166	14	432	55	16	
751	43	12	159	17	36	4	3	3		396	24	2	82	2	17	
2 701	397	117	437	34	37	3		9		1 622	142	12	350	53	18	
6 444	440	274	1 440	105	158			55	8	4 762	268	42	1 156	172	19	
3 409	52	14	935	43	123			42	8	2 207	63	11	539	7	20	
3 035	388	260	505	62	35			13		2 555	205	31	617	165	21	
3 311	301	1 733	32	130	3				2	11 492	1 548	4 127	546	759	22	
333	38	27	28	65						710	138	94	26	16	23	
2 978	263	1 706	4	65	3				2	10 782	1 410	4 033	520	743	24	
8 990	744	1 771	1 137	1 354	136	10	5	25	35	7 790	1 172	2 047	672	380	25	
4 592	355	718	630	427	82	5		13	22	3 392	269	540	432	197	26	
4 398	389	1 053	507	927	54	5	5	12	13	4 398	903	1 507	240	183	27	
2 376	345	428	273	97						9 530	724	564	1 753	891	28	
215	35	11	18	3						872	55	25	165	41	29	
2 161	310	417	255	94						8 658	669	539	1 588	850	30	

b) Jatk. — Forts.

1	22				23				24				25				26				27				28				29																			
	Viipurin lääni. — Viborgs län. Département de Viborg.																Mikkelin lääni. — Département																															
	Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.																Hela befolkningen. Population entière.				Hela befolkningen. Population entière.				Hela befolkningen. Population entière.				Hela befolkningen. Population entière.																			
	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.																Kaupungit. Städer. Villes.				Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.				Kaupungit. Städer. Villes.				Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.																			
																Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.														
1	9. Puuteollisuus — Träindustri																30 487	1 580	379	7 586	1 711	5 568	180	33	1 871	213	16 803	405	40	6 509	375	9 614	951	371	2 563	257	28 669	1 494	295	9 964	785	1						
2	a) Työnantajat, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal																2 779	168	35	609	39	815	59	—	185	9	1 174	54	4	249	18	1 762	103	4	332	26	1 734	110	23	300	13	2						
3	b) Työntekij. metsänhakuissa, uitossa y. m. — Arbetare vid skogshygge, stockflottning m. m.																3 184	40	—	1 375	95	2 447	12	—	892	17	10 487	34	—	4 996	1	2 522	167	—	1 231	4	14 430	120	13	6 910	83	3						
4	c) Työntekij. sahoissa, puusepäntehtaissa y. m. — Sagarbetare, snickeriarbetare m. fl.																24 524	1 372	344	5 602	1 577	2 306	109	33	794	187	5 142	317	36	1 264	356	5 330	681	367	1 000	227	12 505	1 264	259	2 754	689	4						
5	10. Rakennusteollisuus — Byggnadsindustri																6 290	555	37	1 474	90	1 091	92	—	269	16	2 682	227	—	478	7	3 102	629	42	380	17	1 507	171	12	276	1	5						
6	a) Työnantajat, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal																954	113	4	152	5	190	12	—	43	1	532	58	—	94	6	702	98	5	104	4	360	51	1	43	—	6						
7	b) Työntekijöitä — Arbetare																5 336	442	33	1 322	85	901	80	—	226	15	2 150	169	—	384	1	2 400	531	37	276	13	1 147	120	11	233	1	7						
8	11. Kemiallinen sekä terä-, öljy- y. m. sellainen teollisuus — Kemisk samt jär-, olje- o. a. dylik industri																915	68	17	206	52	206	31	1	22	10	45	—	—	15	—	684	76	16	110	38	108	27	36	3	—	—	8					
9	a) Työnantajat, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal																137	19	3	22	4	81	8	1	10	4	24	—	—	5	—	227	15	8	45	6	19	6	—	1	—	—	9					
10	b) Työntekijöitä — Arbetare																778	49	14	184	48	125	23	—	12	6	21	—	—	10	—	457	61	8	65	32	89	21	36	2	—	—	10					
11	12. Valaistus-, lämmitys- ja sähköteollisuus — Industri för belysning, värme och elektricitet																1 098	155	10	253	15	122	27	—	20	—	419	25	6	82	20	552	104	15	122	2	300	53	6	51	2	—	—	11				
12	a) Työnantajat, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal																204	30	10	36	3	36	6	—	6	—	98	11	4	14	5	163	14	11	35	1	94	20	6	5	—	—	12					
13	b) Työntekijöitä — Arbetare																894	125	—	217	12	86	21	—	14	—	321	14	2	68	15	359	90	4	87	1	206	33	—	46	—	—	13					
14	13. Ravintaineteollisuus — Näringsmedelsindustri																1 857	131	52	358	127	708	33	10	162	57	844	71	48	112	41	3 220	447	210	393	69	873	104	99	107	58	—	—	14				
15	a) Työnantajat, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal																1 099	61	18	196	47	336	18	9	61	29	542	52	33	60	14	1 482	85	53	246	48	488	47	30	53	25	—	—	15				
16	b) Työntekijöitä — Arbetare																758	70	34	162	80	372	15	1	101	28	302	19	15	52	27	1 738	362	157	147	21	385	57	69	54	33	—	—	16				
17	14. Väki- ja mallasjuomateollisuus — Brännvins- och malt-drycksindustri																211	39	11	15	7	27	4	3	1	—	82	22	6	—	—	284	60	16	14	2	138	25	9	4	—	—	—	17				
18	a) Työnantajat, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal																46	8	3	4	—	15	2	1	1	—	30	9	—	—	—	43	7	7	1	—	74	10	4	1	—	—	—	18				
19	b) Työntekijöitä — Arbetare																165	31	8	11	7	12	2	2	—	—	52	13	6	—	—	241	53	9	13	2	64	15	5	3	—	—	—	19				
20	15. Tupakka- y. m. ravintaineteollisuus — Tobaks- m. fl. näringsmedelsindustrier																912	75	55	57	280	17	2	1	2	1	4	—	—	1	—	2 199	221	893	63	274	50	8	11	—	—	—	—	—	—	—	20	
21	a) Työnantajat, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal																127	27	3	10	4	14	2	—	1	—	4	—	—	—	—	172	42	10	8	—	30	4	3	—	—	—	—	—	21			
22	b) Työntekijöitä — Arbetare																785	48	52	47	276	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2 027	179	883	55	274	20	4	8	—	—	—	—	—	—	—	22	
23	16. Graafillinen teollisuus — Grafisk industri																949	181	104	112	92	177	52	9	4	4	378	87	40	7	—	743	225	134	14	3	282	81	32	4	—	—	—	—	—	—	23	
24	a) Työnantajat, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal																238	51	25	6	14	68	15	—	4	4	112	25	11	2	—	277	55	46	6	1	96	26	3	—	—	—	—	—	—	—	24	
25	b) Työntekijöitä — Arbetare																711	130	79	106	78	109	37	9	—	—	266	62	29	5	—	466	170	88	8	2	186	55	29	4	—	—	—	—	—	—	25	
26	17. Muu teollisuus — Övrig industri																2 407	218	28	535	103	338	40	6	66	7	1 039	177	39	56	13	1 305	182	84	209	39	755	141	13	90	—	—	—	—	—	—	26	
27	a) Työnantajat, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Arbetsgivare, chefskap o. kontorspersonal																1 338	92	4	304	24	200	32	2	24	—	263	31	13	21	2	640	42	14	133	20	315	57	4	39	—	—	—	—	—	—	27	
28	b) Työntekijöitä — Arbetare																1 069	126	24	231	79	138	8	4	42	7	776	146	26	35	11	665	140	70	76	19	440	84	9	51	—	—	—	—	—	—	28	
29	III. Kulkulaitokset — Kommunikationsväsen																22 079	2 634	600	4 618	412	4 147	345	40	997	97	4 771	555	115	705	162	9 581	1 547	211	1 260	185	5 857	994	166	603	—	—	—	—	—	—	29	
30	1. Rautatiet — Järnvägar																11 458	1 037	129	2 347	164	1 603	116	3	283	7	1 869	136	38	310	32	5 344	633	46	827	31	2 299	252	16	300	—	—	—	—	—	—	—	30
31	a) Virkamiehiä ja konttorihenkilöitä — Tjänstemän o. kontorspersonal																1 489	220	95	252	54	254	23	1	50	1	352	29	16	50	6	841	97	35	126	10	393	46	11	52	—	—	—	—	—	—	31	
32	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal																9 969	817	34	2 095	110	1 349	93	2	233	6	1 517	107	22	260	26	4 503	536	11	701	21	1 906	206	5	248	—	—	—	—	—	—	—	32

— Suite.

30	31	32				33				34				35				36				37				38				39				40				41				42				43				44				45				46							
		St Michelis län. de St Michel.																Kuopion lääni. — Kuopio län. Département de Kuopio.																Vaasan lääni. — Vasa län. Département de Vasa.																Oulun lääni. — Uleåborgs län. Département d'Uleåborg.															
		toimivia. övare. active.																Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.																Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.																Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.															
		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.				Kaupungit. Städer. Villes.				Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.				Kaupungit. Städer. Villes.				Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.				Kaupungit. Städer. Villes.				Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.				Kaupungit. Städer. Villes.				Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.				Kaupungit. Städer. Villes.				Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.																							
Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.		Np. Kvk. S. f.																											
1	1 871	213	16 803	405	40	6 509	375	9 614	951	371	2 563	257	28 669	1 494	295	9 964	785	1	1 871	213	16 803	405	40	6 509	375	9 614	951	371	2 563	257	28 669	1 494	295	9 964	785	1																													
2	185	9	1 174	54	4	249	18	1 762	103	4	332	26	1 734	110	23	300	13	2	185	9	1 174	54	4	249	18	1 762	103	4	332	26	1 734	110	23	300	13	2																													
3	892	17	10 487	34	—	4 996	1	2 522	167	—	1 231	4	14 430	120	13	6 910	83	3	892	17	10 487	34	—	4 996	1	2 522	167	—	1 231	4	14 430	120	13	6 910	83	3																													
4	794	187	5 142	317	36	1 264	356	5 330	681	367	1 000	227	12 505	1 264	259	2 754	689	4	794	187	5 142	317	36	1 264	356	5 330	681	367	1 000																																				

a) Jatk. — Forts.

1	2 Uudenmaan lääni. — Nylands län. Département de Nyland.					
	Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.				
		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.		
		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	
	Päähenkilön ammatti tai elinkeino. Huvudmannens yrke eller näring. Profession ou moyens d'existence du chef de famille.					
1	2. Raitiotiet ja ajuriliike — Spårvägar och åkarrörelse	5 523	1 937	279	35	1
2	a) Liikkeenharjoittajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Affärsidkare, chefskap o. kontorspersonal	3 257	968	28	32	—
3	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	2 266	969	251	3	1
4	3. Kanavaliikenne — Kanaltrafik	—	—	—	—	—
5	a) Päällystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontors- personal	—	—	—	—	—
6	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	—	—	—	—	—
7	4. Luotsi- ja majakkalaitos — Lots- och fyrvärdvärdningen	723	76	4	120	—
8	a) Päällystöä — Chefskap	78	10	4	7	—
9	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	645	66	—	113	—
10	5. Merenkulku — Sjöfart	3 978	1 214	107	552	7
11	a) Liikkeenharjoittajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Affärsidkare, chefskap o. kontorspersonal	1 246	239	26	140	7
12	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	2 732	975	81	412	—
13	6. Lastaus-, purkaus- y. m. sellainen työ — Lastning, lossning o. a. dylik verksamhet	2 065	875	48	133	2
14	a) Liikkeenharjoittajia, päällystöä ja konttorihenkilöitä — Affärsidkare, chefskap o. kontorspersonal	171	50	16	1	—
15	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	1 894	825	32	132	2
16	7. Posti, lennätin ja puhelin — Post, telegraf och telefon	3 076	848	746	97	80
17	a) Virkamiehiä ja konttorihenkilöitä — Tjänstemän o. kontorspersonal	1 136	275	335	28	44
18	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	1 940	573	411	69	36
19	IV. Kauppa — Handel	36 457	8 595	10 033	684	329
20	1. Raha- ja vakuutuslaitokset — Penning- och försäkringsan- stalter	4 185	910	1 285	29	14
21	a) Päällystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontors- personal	3 693	723	1 200	27	13
22	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	492	187	85	2	1
23	2. Asioimis- ja välitysluokke — Agentur- och kommissionsrörelse	2 651	886	195	32	3
24	a) Päällystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontors- personal	2 368	744	176	31	3
25	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	283	142	19	1	—
26	3. Ravintola- ja kahvilaliikenne — Värds hus- och kafjörörelse	4 345	512	2 860	5	17
27	a) Päällystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontors- personal	647	89	205	3	5
28	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	3 698	423	2 655	2	12
29	4. Muu kauppaluokke — Övrig handelsrörelse	25 276	6 287	5 693	618	295
30	a) Päällystöä ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontors- personal	16 529	3 710	2 467	518	152
31	b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	8 747	2 577	3 226	100	143

— Suite.

7	8 Turun—Porin lääni. — Åbo— Björneborgs län. Département d' Åbo—Björneborg.					9 Ahvenanmaan maak. — Landsk. Åland. Département d' Åland.					10 Hämeen lääni. — Tavastehus län. Département de Tavastehus.				
	Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.				Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.				Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.			
		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.			Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.			Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.	
		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.
1 915	560	10	87	2	26	6	—	—	—	1 551	391	3	132	3	1
1 409	358	4	66	2	26	6	—	—	1 211	313	2	72	1	2	
506	202	6	21	—	—	—	—	—	340	78	1	60	2	3	
3	—	—	1	—	13	—	—	—	58	—	—	17	6	4	
3	—	—	1	—	—	—	—	—	14	—	—	3	1	5	
814	74	8	143	3	403	13	—	—	44	—	—	14	5	6	
83	11	3	12	—	51	7	—	—	56	4	—	15	1	7	
731	63	5	131	3	352	6	—	—	10	—	—	2	—	8	
8 617	1 336	256	1 999	50	1 453	38	—	—	46	4	—	13	1	9	
1 775	231	47	231	2	654	28	—	—	394	81	1	66	8	10	
6 842	1 105	209	1 768	48	799	10	—	—	130	31	—	12	8	11	
1 696	453	175	36	39	—	—	—	—	264	50	1	54	—	12	
118	24	5	6	—	—	—	—	—	58	8	—	9	—	13	
1 578	429	170	30	39	—	—	—	—	4	1	—	—	—	14	
1 340	214	180	105	152	60	5	4	6	54	7	—	9	—	15	
452	54	72	36	68	21	1	—	2	919	146	112	91	105	16	
888	160	108	69	84	39	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
13 569	2 274	2 458	1 062	615	286	28	33	54	37	10 281	1 741	1 665	953	386	19
997	158	208	57	56	36	8	18	2	1	654	124	115	25	41	20
920	136	199	51	54	14	5	—	2	—	553	94	104	22	35	21
77	22	9	6	2	22	3	18	—	1	101	30	11	3	6	22
977	227	39	98	23	11	1	—	1	—	761	164	12	58	4	23
917	207	31	93	19	—	1	—	—	—	726	163	11	48	1	24
60	20	8	5	4	11	—	—	1	—	35	1	1	10	3	25
1 006	86	635	12	14	9	2	—	—	—	837	57	517	20	46	26
324	34	85	11	11	8	2	—	—	—	280	31	74	9	8	27
682	52	550	1	3	1	—	—	—	—	557	26	443	11	38	28
10 539	1 803	1 576	895	522	230	17	15	51	36	8 029	1 396	1 021	850	295	29
7 525	1 075	756	705	280	188	11	4	45	21	5 969	857	438	678	180	30
3 064	728	820	190	242	42	6	11	6	15	2 060	539	583	172	115	31

a) Jatk. — Forts.

1	2 Uudenmaan lääni. — Nylands län. Département de Nyland.				
	Koko väestö. Hela befolkningen. Population entiere.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.			
		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.	
		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.
V. Julkinen toiminta (paitsi VI—VII) — Offentlig verksamhet (utom VI—VII)	14 949	4 375	1 406	498	32
1. Kirkko — Kyrka	1 472	216	27	164	9
a) Pappeja ja saarnaajia — Präster o. predikanter	836	131	2	65	—
b) Urkureita, lukkareita ja muita kirkonpalvelijoita — Orgelnister, klockare o. annan kyrkobetjäning	636	85	25	99	9
2. Oikeuslaitos ja vankeinhoito — Rättsväsende och fängvård	978	295	46	8	3
a) Virkamiehiä ja konttorihenkilöitä — Tjänstemän o. kontorspersonal	518	128	38	7	1
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	460	167	8	1	2
3. Siviilihallinto — Civilförvaltning	4 917	1 327	771	36	1
a) Virkamiehiä ja virastoapulaisia — Tjänstemän o. byråpersonal	3 701	873	710	23	1
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	1 216	454	61	13	—
4. Kunnallishallinto — Kommunalförvaltning	2 085	539	392	38	18
a) Virkamiehiä ja konttorihenkilöitä — Tjänstemän o. kontorspersonal	1 087	184	281	32	13
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	998	355	111	6	5
5. Puolustuslaitos — Försvarsväsende	2 458	1 076	112	82	—
a) Päälystää ja konttorihenkilöitä — Befäl o. kontorspersonal	1 479	587	86	28	—
b) Alipäälystää, palveluskuntaa ja miehistöä — Underbefäl, tjänstepersonal o. manskap	979	489	26	54	—
6. Poliisilaitos — Polisförvaltning	3 039	922	58	170	1
a) Päälystää ja konttorihenkilöitä — Chefskap o. kontorspersonal	371	113	38	22	—
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	2 668	809	20	148	1
VI. Opetuslaitos — Undervisningsväsen	6 063	879	1 363	282	609
1. Valtion ja kunnan oppilaitokset — Stats- och kommunala läroverk	4 687	703	719	258	557
a) Opettajia — Lärare	4 134	557	635	258	553
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	553	146	84	—	4
2. Yksityiset oppilaitokset — Privata läroverk	1 376	176	644	24	52
a) Opettajia — Lärare	1 263	154	606	23	50
b) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	113	22	38	1	2
VII. Terveystoiminta — Hälsovård	5 073	761	2 198	75	204
1. Valtion tai kunnan toimi — Stats- eller kommunalförvaltning	2 048	294	970	44	126
a) Lääkäreitä ja eläinlääkäreitä — Läkare o. veterinärer	554	121	8	30	—
b) Rokottajia, kättilöitä, sairaanhoitajia y. m. — Vaccinatorer, barnmorskor, sjuksköterskor m. fl.	739	14	549	12	116
c) Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	755	159	413	2	10
2. Yksityinen toiminta — Enskild verksamhet	3 025	467	1 228	31	78
a) Lääkäreitä, hammaslääkäreitä ja apteekkareita — Läkare, tandläkare o. apotekare	1 162	218	47	28	10
b) Sairaanhoitajia, hieroja y. m. — Sjuksköterskor, massörer m. fl.	1 863	249	1 181	3	68

— Svita

7	8 Turun—Porin lääni. — Åbo—Björneborgs län. Département d'Åbo—Björneborg.					12 Ahvenanmaan maak. — Landsk. Åland. Département d'Åland.					17 Hämeen lääni. — Tavastehus län. Département de Tavastehus.				
	Koko väestö. Hela befolkningen. Population entiere.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.				Koko väestö. Hela befolkningen. Population entiere.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.				Koko väestö. Hela befolkningen. Population entiere.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.			
		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.			Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.			Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.	
		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.
7 639	1 305	258	1 032	83	480	27	—	108	8	4 553	719	179	590	37	
1 928	84	9	392	38	166	2	—	46	—	1 104	48	10	205	15	
930	39	—	153	—	74	1	—	14	—	553	23	1	80	—	
998	45	9	239	38	92	1	—	32	—	551	25	9	125	15	
1 020	314	32	23	3	22	3	—	4	—	372	40	24	45	6	
461	111	26	9	1	10	3	—	1	—	107	19	10	10	2	
559	203	6	14	2	12	—	—	3	—	205	21	14	35	4	
889	207	61	44	10	180	16	—	29	—	301	54	20	26	—	
501	87	56	31	8	44	6	—	3	—	217	39	19	20	—	
388	120	5	13	2	136	10	—	26	—	84	15	1	6	—	
1 079	226	117	81	29	31	1	—	10	3	882	213	114	32	15	
602	80	78	72	21	29	1	—	9	2	452	81	67	20	5	
477	146	39	9	8	2	—	—	1	1	430	132	47	12	10	
417	68	7	237	—	—	—	—	—	—	256	91	—	61	—	
118	21	4	35	—	—	—	—	—	—	130	45	—	28	—	
299	47	3	202	—	—	—	—	—	—	126	46	—	33	—	
2 306	406	32	255	3	81	5	—	19	5	1 698	273	11	221	1	
288	31	17	45	—	13	1	—	6	3	277	32	6	41	—	
2 018	375	15	210	3	68	4	—	13	2	1 421	241	5	180	1	
3 685	254	451	435	648	202	13	7	27	51	2 929	162	281	379	531	
3 185	202	313	399	580	190	13	7	25	47	2 570	128	195	346	469	
2 989	174	272	391	571	188	12	6	25	47	2 421	113	180	324	466	
196	28	41	8	9	2	1	—	—	—	149	15	15	22	3	
500	52	138	36	68	12	—	—	2	4	359	34	86	33	62	
427	43	122	33	65	12	—	—	2	4	327	30	83	28	62	
73	9	16	3	3	—	—	—	—	—	32	4	3	5	—	
1 826	198	502	108	281	66	1	—	8	22	1 578	140	386	138	289	
844	94	236	41	166	52	1	—	6	18	903	70	191	90	203	
277	34	—	32	1	19	1	—	5	—	281	31	—	38	1	
392	30	128	7	160	28	—	—	—	16	356	8	106	28	173	
175	30	108	2	5	5	—	—	1	2	266	31	85	24	29	
982	104	266	67	115	14	—	—	2	4	675	70	195	48	86	
440	48	8	53	16	6	—	—	1	1	321	34	14	38	17	
542	56	258	14	99	8	—	—	1	3	354	36	181	10	69	

a) Jatk. — Forts.

1	2 Uudenmaan lääni. — Nylands län. Département de Nyland.				
	Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.			
		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.	
		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.
VIII. Vapaat elinkeinot — Fria näringar	4 516	1 282	953	56	3
IX. Muut luettelematta jääneet ammatit — Övriga ovan icke nämnda yrken	11 682	1 764	4 455	346	172
X. Työläisiä ja päiväpalkkalaisia ilman edellämääntua ammattia — Arbetare och daglönare utan förenämmt yrke	14 049	2 129	1 186	2 226	1 118
XI. Henkilöitä ilman ammattia, laitoksissa (vankiloissa, hoitoloissa y. m. s.) — Personer utan yrke, i anstalter (fängelser, asylor m. fl.)	5 282	2 182	1 774	458	488
XII. Pääomalla, koroilla tai eläkkeellä eläjiä — Personer, som leva av kapital, räntor eller pension	9 390	703	1 359	1 222	1 915
1. Eläkkeellä eläjiä — Pensionstagare	2 968	332	739	189	361
2. Syytinkiläisiä — Sytningstagare	2 765	7	28	844	920
3. Muita — Övriga	3 657	364	592	189	634
XIII. Varattomia henkilöitä (ei perheenjäseniä) — Medellösa personer (icke familjemedlemmar)	921	153	147	260	252
XIV. Muita henkilöitä — Övriga personer	12 909	2 903	5 575	245	285

— Suite.

7	8 Turun—Porin lääni. — Åbo— Björneborgs län. Département d'Åbo—Björneborg.					12 Ahvenanmaan maak. — Landsk. Åland. Département d'Åland.					17 Hämeen lääni. — Tavastehus län. Département de Tavastehus.				
	Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.				Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.				Koko väestö. Hela befolkningen. Population entière.	Ammatissa toimivia. Yrkesutövare. Population active.			
		Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.			Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.			Kaupungit. Städer. Villes.		Maaseutu. Landsbygd. Communes rurales.	
		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.		Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.	Mp. Mk. S. m.	Np. Kvk. S. f.
1 117	268	262	54	8	28	3	—	7	—	925	248	159	54	4	1
5 579	411	1 187	815	439	71	—	—	20	36	3 211	325	500	374	242	2
12 986	697	387	3 465	2 631	1 051	35	62	170	220	16 046	1 269	1 175	3 455	2 717	3
5 700	2 120	700	1 003	1 117	32	—	—	12	18	3 613	393	459	984	1 115	4
15 740	285	542	3 750	5 020	890	9	59	194	353	10 129	310	465	2 338	3 005	5
2 117	92	286	288	512	267	5	26	30	93	1 812	121	280	217	522	6
10 172	6	5	3 003	3 479	499	—	—	153	225	6 110	—	—	1 907	1 889	7
3 451	187	251	459	1 029	124	4	33	11	35	2 207	189	185	214	594	8
1 518	51	111	510	577	94	—	—	22	50	1 313	166	52	412	343	9
9 943	766	2 075	1 899	1 300	26	—	—	13	11	5 439	555	1 171	1 009	1 011	10

Catégories des professions ou des moyens d'existence du chef de famille.

- I. Agriculture et dérivés.
  - A. Agriculture et élevage.
    1. Propriétaires fonciers.
    2. Détenteurs de terres de l'État ou de fermes de colon.
    3. Fermiers de terres de l'État et de l'église.
    4. Fermiers de fermes indépendantes.
    5. Fermiers et tenanciers dépendants d'une ferme plus considérable.
    6. Tenanciers de petites fermes de l'État.
    7. Tenanciers et hommes payant leur redevance en blé et valets de ferme non nourris.
    8. Intendants, maîtres valets, chefs d'équipe et personnes ayant reçu une éducation professionnelle.
    9. Domestiques nourris par leurs maîtres.
    10. Journaliers:
      - a) ayant leur propre logement.
      - b) n'ayant pas leur propre logement.
  - B. Horticulture.
    - a) Petits industriels indépendants, personnes ayant reçu une éducation professionnelle, personnel de bureau etc.
    - b) Ouvriers.
  - C. Laiterie.
    - a) Petits industriels indépendants, personnes ayant reçu une éducation professionnelle, personnel de bureau etc.
    - b) Ouvriers.
  - D. Sylviculture.
    - a) Agents forestiers et autres chefs, personnel de bureau.
    - b) Ouvriers et gardes.
  - E. Élevage de rennes (Lapons).
  - F. Chasse et pêche.
- II. Industrie.
  1. Mines et abatages.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  2. Fondiers et élaboration des métaux.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  3. Ateliers et industries mécaniques.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  4. Industries de la pierre, de l'argile, du verre etc.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  5. Industries des cuirs et des poils.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  6. Industrie textile.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  7. Industrie de l'habillement.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  8. Industrie du papier.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  9. Industrie du bois.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers engagés pour la coupe des bois, flotteurs etc.
    - c) Ouvriers des scieries, menuisiers etc.
  10. Construction.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  11. Produits chimiques et industries du goudron, des huiles etc.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  12. Éclairage, chauffage et électricité.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  13. Industrie des denrées alimentaires.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  14. Industrie de l'eau de vie et des boissons fermentées.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.

15. Industrie du tabac et d'autres denrées de jouissance.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  16. Industrie graphique.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
  17. Autres industries.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Ouvriers.
- III. Communications.
1. Chemins de fer.
    - a) Employés et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  2. Tramways et voiturage.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  3. Canaux.
    - a) Chefs et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  4. Pilotage et phares.
    - a) Chefs.
    - b) Employés subalternes.
  5. Navigation.
    - a) Armateurs, chefs et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  6. Chargement, déchargement etc.
    - a) Patrons, chefs et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  7. Postes, télégraphes et téléphones.
    - a) Employés et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
- IV. Commerce.
1. Banques et sociétés d'assurances.
    - a) Chefs et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  2. Agences et bureaux de commissions.
    - a) Chefs et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  3. Restaurants et commerce de café.
    - a) Chefs et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  4. Autres professions commerciales.
    - a) Chefs et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
- V. Services publics.
1. Culte.
    - a) Pasteurs, évangélistes.
- b) Sacristains, organistes et autres employés subalternes.
2. Justice et administration des prisons.
    - a) Employés et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  3. Administration civile.
    - a) Employés et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  4. Administration communale.
    - a) Employés et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  5. Défense.
    - a) Officiers et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
  6. Police.
    - a) Chefs et personnel de bureau.
    - b) Employés subalternes.
- VI. Enseignement.
1. Écoles de l'État et des communes.
    - a) Professeurs et instituteurs.
    - b) Employés subalternes.
  2. Écoles privées.
    - a) Professeurs et instituteurs.
    - b) Employés subalternes.
- VII. Hygiène (Service sanitaire).
1. Fonction de l'État ou de commune.
    - a) Médecins et vétérinaires.
    - b) Vaccinateurs, sages-femmes, infirmiers, infirmières etc.
  2. Fonction privée.
    - a) Médecins, chirurgiens dentistes et pharmaciens.
    - b) Infirmiers, infirmières etc.
- VIII. Professions libérales.
- IX. Autres professions non mentionnées ci-dessus.
- X. Ouvriers et journaliers n'appartenant à aucune des professions mentionnées ci-dessus.
- XI. Personnes sans profession (prisonniers, pensionnaires des asiles des pauvres etc.)
- XII. Personnes vivant de leur capital, de leurs rentes ou d'une pension.
  1. Pensionnés.
  2. Ci-devant paysans vivants de revenus garantis des terres.
  3. Autres.
- XIII. Personnes sans ressources (n'étant pas membres d'une famille).
- XIV. Autres personnes.